

Nr 126.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser, m. m.; given Stockholms slott den 1 mars 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* antaga härvid fogade förslag

1) till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser och

2) till förordning om skogsvårdsavgift;

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

F ö r s l a g
till
förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350)
angående skogsvårdsstyrelser.

Härigenom förordnas, att 2 och 4 samt 6—9 §§ förordningen den 30 maj 1941 angående skogsvårdsstyrelser skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

Hos skogsvårdsstyrelse skola vara anställda befattningshavare i enlighet med för styrelsen gällande, av Kungl. Maj:t fastställd personalförteckning. Dessa befattningshavares anställnings- och avlöningsvillkor skola av styrelsen bestämmas enligt av Kungl. Maj:t utfärdat avlöningsreglemente.

Skogsvårdsstyrelse må därjämte anställa övrig för dess verksamhet erforderlig personal. Vid bestämmande av anställnings- och avlöningsvillkor för denna personal skall styrelsen ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen meddelas.

Över skogsvårdsstyrelses beslut om tillsättande eller entledigande av personal hos styrelsen samt om tillämpning av gällande avlöningsföreskrifter må klagan föras hos Kungl. Maj:t inom trettio dagar efter den dag, då beslutet tillkännagivits genom anslag i styrelsens lokal.

Beslut om tillsättande av länsjägmästare skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

4 §.

Skogsvårdsstyrelsen skall — — — på styrelsen.

Styrelsen har — — — eller upplysningsverksamhet;

föranstalta därom, att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finnes tillräcklig tillgång på skogsfrö och plantor av fullvärdig, för orten lämplig beskaffenhet;

lämna sakkunnigt — — — förbättrad skogshushållning.

Skogsvårdsstyrelsen skall tillika

förvalta de medel, som inflyta till skogsvårdskassan;

med omhänderhavda medel avlöna den hos styrelsen anställda personalen samt utfärda instruktioner för denna;

tillhandagå skogsstyrelsen — — — allmän kännedom.

Skogsvårdsstyrelse skall äga att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen må lämna

biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Vid fullgörande av sin uppgift har skogsvårdsstyrelsen att ställa sig till efterrättelse vad i övrigt finnes föreskrivet i författningar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

6 §.

Skogsvårdsstyrelses årsräkenskaper skola upprättas för tiden 1 juli—30 juni.

Skogsvårdsstyrelse skall, i enlighet med av skogsstyrelsen utfärdade anvisningar, årligen inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, till skogsstyrelsen inkomma med förslag till utgifts- och inkomststater för styrelsens verksamhet avseende nästföljande räkenskapsår.

De i skogsvårds-kassan inflytande medlen må ej användas för andra skogar än dem som stå under skogsvårdsstyrelsens tillsyn eller för andra uppgifter än sådana som enligt denna förordning eller eljest gällande bestämmelser tillhöra området för skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Skogsvårdsstyrelse må förvärva fastighet, som är till gagn för styrelsens verksamhet. Avtal om sådant köp må dock ej av styrelsen slutas utan medgivande av Kungl. Maj:t eller förbehåll om sådant medgivande.

Skogsvårdsstyrelse må ej utan Kungl. Maj:ts medgivande upptaga lån.

7 §.

Ordförande och övriga ledamöter i skogsvårdsstyrelse ävensom de i 8 § omnämnda revisorerna äga att enligt de grunder Kungl. Maj:t bestämmer av skogsvårds-kassan åtnjuta arvode för sitt uppdrag samt resekostnads- och traktamentsersättning vid resor och förrättningar, som föranledas av uppdraget.

8 §.

Skogsvårdsstyrelse åligger att före oktober månads utgång varje år till skogsstyrelsen avgiva redovisning för sin förvaltning under näst föregående räkenskapsår. Vid denna redovisning skall vara fogad en kortfattad framställning angående de under skogsvårdsstyrelsens tillsyn stående skogarnas tillstånd och skötsel.

Skogsvårdsstyrelses förvaltning och redovisning skola granskas av revisorer, utsedda för ett räkenskapsår i sänder, en av Kungl. Maj:t och de övriga till det antal och enligt de grunder, som om ledamöter i skogsvårdsstyrelsen är föreskrivet, dock att inom Västerbottens och Norrbottens län varje landsting och hushållningssällskap skall äga att utse endast en revisor. Vid fullgörande av sitt uppdrag skola revisorerna ställa sig till efterrättelse av skogsstyrelsen meddelade anvisningar. Revisionsberättelsen skall ingivas till skogsstyrelsen före december månads utgång. Såväl revisionsberättelsen som redovisningen och därvid fogad framställning angående skogarnas tillstånd och skötsel skola för kännedom tillställas ledamöterna i landstingets och vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott.

För den händelse revisionsberättelsen därtill giver anledning, ankommer det på skogsstyrelsen att hos Kungl. Maj:t påkalla erforderliga åtgärder för ernående av rättelse. Dylika åtgärder må ock påkallas av landstingets och hushållningssällskapets förvaltningsutskott genom framställning, som skall ingivas till skogsstyrelsen och av skogsstyrelsen med eget utlåtande överlämnas till Kungl. Maj:t.

9 §.

Ordförande och övriga ledamöter i skogsvårdsstyrelse så ock skogsvårdsstyrelses tjänstemän vare i utövningen av sina befattningar underkastade det ansvar och den påföljd, som i allmän lag stadgas om statens ämbets- och tjänstemän.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1946. Vid förordningens tillämpning skall iakttagas följande.

Omläggningen av skogsvårdsstyrelses räkenskapsår från kalenderår till tiden 1 juli—30 juni skall äga rum från och med den 1 juli 1947.

Vad i 8 § nya förordningen stadgas rörande räkenskapsår skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tiden 1 januari—30 juni 1947.

Med avseende å kalenderåret 1946 skola i stället för 6 § första stycket samt 8 § första och andra styckena nya förordningen gälla 8 § första och andra styckena i deras äldre lydelse.

F ö r s l a g
till
förordning om skogsvårdsavgift.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Skogsvårdsavgift skall erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, och utgå med högst en och en halv promille av summan av nämnda värden. För varje år bestämmes med vilket promilletal avgiften skall för det året utgå.

Uppgår för viss ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet summan av värdena å skogsmark och växande skog för fastigheter inom en och samma kommun icke till tvåtusen kronor, äro fastigheterna undantagna från avgiftsplikt.

2 §.

Skogsvårdsavgift skall erläggas av den, som enligt kommunalskattelagen är skyldig att erlägga fastighetsskatt för fastigheten.

Vad i 75 § 3 mom. första stycket kommunalskattelagen stadgats om ansvarighet för kommunal utskyld, som påförts avliden person, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om skogsvårdsavgift.

3 §.

Om debitering och uppbörd av skogsvårdsavgift stadgas i uppbördsförordningen.

4 §.

Influtna skogsvårdsavgiftsmedel tillfalla staten.

Denna förordning träder i kraft såvitt angår 4 § den 1 juli 1946 och i övriga delar den 1 juli 1947.

1 § andra stycket och 4 § förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift skola upphöra att gälla den 1 juli 1946. I övriga delar skall sistnämnda förordning upphöra att gälla den 1 juli 1947. I fråga om skogsvårdsavgift, som skall erläggas för virke som eftertaxerats till skogsaccis för år 1946 eller tidigare år, skola dock bestämmelserna i 1 § första stycket och 2 § i den sålunda upphävida förordningen fortfarande äga tillämpning.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, fråga angående finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet m. m. samt anför därvid följande.

I. Inledning.

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkterna 184, 185, 207, 208, 209 och 212, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition angående skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering m. m., för budgetåret 1946/47 beräkna *dels* till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 121 600 kronor, *dels* till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 46 000 kronor, *dels* till Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande ett anslag av 560 000 kronor, *dels* till Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 840 000 kronor, *dels* till Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. ett förslagsanslag av 100 000 kronor, *dels ock* till Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag ett reservationsanslag av 175 000 kronor. Jag torde nu ånyo få anmäla dessa frågor.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 mars 1944 tillkallade min företrädare i ämbetet samma dag att i enlighet med av honom angivna riktlinjer verkställa utredning och avgiva förslag rörande finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet m. m. såsom sakkunniga generaldirektören E. V. Sverne, ordförande, samt ledamoten av riksdagens andra kammare hemmansägaren L. E. Andersson, Hedensbyn, länsskogvaktaren E. Björkman, Alingsås, direktören W. Ekman, Gävle, ledamoten av riksdagens andra kammare hemmansägaren G. K. Hellbacken, Hällbacken, byråchefen i skogsstyrelsen F. L. H. Johansson, länsjägmästaren O. R. Lübeck, Uppsala, statskommissarien R. E. Norberg och ledamoten av riksdagens första kammare bruksdisponenten C. G. Sundberg, Överum. De sakkunniga, som antagit benämningen 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning, ha med skrivelse den 4 decem-

ber 1945 avlämnat betänkande med förslag angående skogsvårdsstyrelserna (SOU 1945: 58). Vid betänkandet funnos fogade särskilda yttranden dels av herr Ekman, dels av herr Hellbacken, dels av herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg gemensamt, dels ock av herr Norberg.

Över betänkandet ha yttranden avgivits av skogsstyrelsen, samtliga skogsvårdsstyrelser, domänstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket, statens pensionsanstalt, allmänna lönenämnden, flertalet länsstyrelser, förvaltningsutskotten i flertalet landsting och hushållningssällskap, skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, skogsindustriernas samarbetsutskott, länsjägmästareföreningen, Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund, Sveriges länsskogvaktareförbund, skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening, Sveriges kommunaltjänstemannaförbund samt norrlandskommittén.

II. Huvuddragen av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag.

I skogsvårdsstyrelseutredningens betänkande behandlas följande större frågor, nämligen skogsvårdsstyrelsernas administrativa ställning och sammansättning m. m., skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter och verksamhetens omfattning, skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och därmed sammanhängande frågor om personalens anställnings- och avlöningsvillkor samt pensionering, finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och slutligen skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning samt kontroll och tillsyn därå.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas administrativa ställning och sammansättning m. m. förordas i stort sett bibehållande av den nuvarande organisationen.

Utredningens behandling av skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter och verksamhetens omfattning har huvudsakligen karaktären av en undersökning, avsedd att läggas till grund vid bedömningen av styrelsernas personal- och medelsbehov. Utredningen har därvid utgått från att de nuvarande verksamhetsgrenarna i huvudsak komma att bibehållas. Till utrönande av verksamhetens framtida omfattning har utredningen föranställt om en undersökning av behovet av skogsvårdsåtgärder inom varje skogsvårdsstyrelses område. Såsom resultat av denna undersökning har utredningen lagt fram ett förslag till normalprogram för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet (»skogsprogram»), vari arbetsåtgången per år för varje skogsvårdsstyrelse uttryckts i antal förrättningsdagar för befattningshavare av skilda kategorier. Främst av finansiella skäl har dock utredningen icke ansett sig kunna räkna med att normalprogrammet skall kunna genomföras i dess helhet, utan utredningen har stannat för att förorda programmets genomförande till omkring 65 procent såsom en tills vidare möjlig och rimlig linje.¹

¹ I normalprogrammet upptagas skogsvårdsstyrelserna efter sammanlagda antalet förrättningsdagar i en ordningsföljd, som sedermera genomgående använts i betänkandet.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation innebär utredningens förslag, att i stort sett samma befattningshavarekategorier skola finnas som för närvarande. Distriktsindelning av skogsvårdsstyrelsernas områden föreslås dock genomförd i större utsträckning än vad hittills varit fallet. Angående den skogsskoleutbildade personalen föreslås inrättande av ett mindre antal tjänster i relativt hög löneställning, vilka sakna motsvarighet i nuvarande organisation. Kansliarbetet ställes enligt förslaget genomgående under ledning av en kansliföreståndare. För varje skogsvårdsstyrelse har utredningen föreslagit det antal skogliga befattningar av skilda slag, som enligt utredningens beräkningar skulle erfordras för genomförande av det till 65 procent reducerade normalprogrammet. Jämväl antalet kanslibefattningar har i förslaget ställts i proportion till styrelsernas arbetsbörda.

Nu angivna organisationsförslag avser skogsvårdsstyrelsernas fasta personal, av utredningen betecknad såsom ordinarie personal. Utredningen har förutsatt, att styrelsernas behov av arbetskraft i övrigt liksom hittills får tillgodoses genom anställande av extra och tillfällig personal.

Vad beträffar den ordinarie skogsvårdsstyrelsepersonalens anställnings- och avlöningsvillkor har utredningen funnit behovet av en allmän lönereglering uppenbart, dels på grund av bristen på enhetlighet de skilda skogsvårdsstyrelserna emellan och dels emedan utredningen ansett den genomsnittliga lönenivån beträffande flertalet befattningar vara för låg med hänsyn till arbetsuppgifter och kompetens. Denna lönereglering föreslås av utredningen genomförd i huvudsaklig anslutning till civila avlöningsreglementets bestämmelser. Befattningarna ha, under jämförelse med domänverkets befattningar, inplacerats i en löneplan, betecknad Sa och motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan A.

I pensionshänseende innebär förslaget, att skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare skola vara obligatoriskt anslutna till statens pensionsanstalt.

I anslutning till förslagen angående personalorganisation samt anställnings-, avlönings- och pensionsvillkor har utredningen uppgjort förslag till personalstat för varje särskild skogsvårdsstyrelse.

Utredningens förslag angående finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet syftar till att med bibehållande såvitt möjligt av styrelsernas självständiga ställning råda bot för de påtagligaste bristerna i den nuvarande ordningen för deras medelförsörjning: starkt växlande inkomster såväl mellan de olika styrelserna som från år till år samt för flertalet styrelser otillräckliga inkomster i förhållande till styrelsernas arbetsuppgifter. Utredningen föreslår, att skogsvårdsstyrelsernas »ordinarie-avlöningar» (löner, rörligt tilllägg och kristillägg samt bidrag till pensionsavgifter för ordinarie personal ävensom arvoden till styrelse och revisorer) skola bestridas av ett statligt avlöningsanslag, vars storlek av utredningen beräknats till 4 290 000 kronor. För styrelsernas »omkostnader» (övriga utgifter, framförallt förrättningskostnader), i den mån de icke täckas av styrelsernas »egna inkomster», föreslås

uttagande av en avgift på skogsbruket, skogsvårdsavgift, vilken enligt utredningens uppskattningar skulle behöva inbringa 3 750 000 kronor.

Utredningen avser, att den nuvarande skogsvårdsavgiften skall ersättas med en avgift på taxeringsvärdet å skogsmark och skog för jordbruksfastigheter med ett sammanlagt dylikt värde av lägst 2 000 kronor samt att avgiften bestämmes att utgå med ett för hela landet lika promilletal, högst 1,5 promille, av nämnda sammanlagda värde. Inom denna ram skall enligt förslaget Kungl. Maj:t äga fastställa avgiften för viss period. För de närmaste åren — förslagsvis för samma period, som 1945 års allmänna fastighetstaxering gäller — har utredningen ansett, att skogsvårdsavgiften bör fastställas till 1,3 promille, vilket beräknats medföra en inkomst av skogsvårdsavgiftsmedel om 3 900 000 kronor.

Eftersom taxeringsvärdenas storlek inom de olika skogsvårdsstyrelsernas områden lika litet som avverkningarnas omfattning och värde står i proportion till styrelsernas av utredningen beräknade normala arbetsuppgifter och medelsbehov, föreslår utredningen vidare den ändringen emot vad som nu gäller, att skogsvårdsavgiftsmedlen i sin helhet skola redovisas centralt och årligen fördelas av Kungl. Maj:t. Till grund för den årliga fördelningen skola läggas av skogsvårdsstyrelserna upprättade förslagsstater, granskade av skogsstyrelsen med ledning av normalprogrammet och med hänsyn till övriga inverkan omständigheter.

För att skogsvårdsstyrelserna skola kunna möta oförutsedda utgiftsökningar och därjämte äga medel att bestrida vissa utgifter av engångsnatur har föreslagits viss avsättning av skogsvårdsavgiftsmedel, såväl centralt som hos de särskilda skogsvårdsstyrelserna.

I samband med den nu angivna omläggningen av finansieringssystemet har utredningen ifrågasatt, att skogsvårdsstyrelserna icke längre skola erhålla förvaltningsbidrag ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen. Med hänsyn till den särställning, som norrländska skogsproduktionsanslaget i vissa avseenden intager, har dock förutsatts, att styrelsernas merutgifter i anledning av detta anslag allttjämt skola bestridas av förvaltningsbidrag ur anslaget.

Enligt vad som framgår av betänkandet utgingo under åttaårsperioden 1936—1943 till skogsvårdsstyrelserna statsanslag — inberäknat förvaltningsbidrag — med i medeltal 1 950 000 kronor årligen, medan årsmedeltalet influtna skogsvårdsavgifter under samma period utgjorde 2 600 000 kronor. För år 1943 utgjorde motsvarande siffror 2 250 000 respektive 3 400 000 kronor. De ökade medelsbehov, vartill utredningen vid sina beräkningar kommit, sammanhånga dels med att avlöningskostnaderna för ordinarie personal enligt utredningens förslag beräknats överstiga årsmedeltalet 1936—1943 med 1 800 000 kronor och 1943 års siffra med 1 200 000 kronor, dels ock med att utredningen ansett sig böra beräkna styrelsernas förrätningskostnader och inkomster av biträdesersättningar relativt försiktigt.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning har utredningen lagt fram vissa förslag, avsedda att åstadkomma större säkerhet och bättre över-

ensstämmelse de skilda skogsvårdsstyrelserna emellan än vad nu är fallet. Bestämmelserna om revision och ansvarighet ha omarbetats. Bland annat förordas, att skogsvårdsstyrelsernas ledamöter icke längre skola vara underkastade redogöraransvar. Utredningens förslag innebär vidare viss utökning av den tillsynsverksamhet, som åligger skogsstyrelsen.

III. Skogsvårdsstyrelsernas ställning och sammansättning m. m.

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Utredningen har i fråga om skogsvårdsstyrelserna såsom lokala organ för den enskilda skogsvården uttalat bland annat följande.

Erfarenheten visar, att för omhänderhavande av de produktionssporrande åtgärder, som av staten vidtagas med omedelbar inriktning på de skogsägande befolkningsgrupperna, krävas för detta syfte väl rustade, lämpligt uppbyggda lokala organ. De starkt växlande skogliga förhållandena i landet nödvändiggöra, därest hithörande värv skola kunna fullgöras på rätt sätt, att dessa organ ha god lokal förankring och utrymme för ortsintressena. Uppdraget har hittills ankommit på skogsvårdsstyrelserna. Det ständigt förbättrade samarbetet mellan styrelserna och den skogsägande allmänheten samt det goda resultatet i övrigt av deras strävanden tala på ett övertygande sätt för att skogsvårdsstyrelseinstitutionen bibehålles såsom lokalmyndighet för den skogsvårdsbefrämjande verksamhet, vilken ingår som ett led i den allmänna näringspolitiken. Behovet av en enhetlig och planmässig central ledning av denna verksamhet tillkommer det närmast skogsstyrelsen att fylla.

Vad angår skogsvårdsstyrelsernas administrativa ställning har utredningen erinrat, att styrelserna intoge en särställning i svensk förvaltningsrätt och närmast vore att betrakta såsom ett slags offentligrättsliga anstalter. I anslutning till 1936 års skogsutredning har utredningen framhållit vikten av att styrelserna ägde erforderlig handlingsfrihet och utrymme för initiativ samt att styrelsernas administrativa ställning ej rubbades på sådant sätt, att deras intresse för skogsvårdsarbetet därigenom kunde tänkas bli minskat. Utredningen har övervägt möjligheterna att förändra skogsvårdsstyrelserna antingen till kommunala eller halvkommunala organ eller till rent statliga myndigheter men stannat för att icke föreslå någon ändring i deras nuvarande ställning.

Besvärsrätt mot skogsvårdsstyrelsernas beslut föreligger för närvarande endast i vissa bestämda fall. Utredningen har också ansett det bäst förenligt med styrelsernas allmänna ställning, att någon generell rätt att fullfölja talan mot styrelsernas beslut icke infördes. På en punkt, nämligen i förhållandet mellan skogsvårdsstyrelserna och deras befattningshavare, föreslås dock utvidgad besvärsrätt, varom mera nedan.

Utredningen har anfört, att den nuvarande indelningen i skogsvårdsstyrelseområden, vilken fastslagits i skogsvårdslagen och innebär, att områdena bli av mycket växlande storleksordning, ur rationell syn-

punkt kunde ge rum för vissa erinringar, främst att personalorganisationen med nödvändighet bleve olikformig. Utredningen har emellertid i fråga om områdesindelningen uttalat, att avgörande för utredningen vid dess ställningstagande till indelningsfrågan hade varit, att den nuvarande, i stort sett sedan skogsvårdsstyrelsernas tillkomst gällande indelningen i skogsvårdsstyrelseområden torde ha skapat en känsla av samhörighet hos skogsägarna inom ett och samma område, vilken måste anses vara av värde för skogsvårdsstyrelseverksamheten och som av allt att döma skulle äventyras, därest två eller flera områden sammansloges till större enheter.

Ändring av den hävdvunna indelningen genom sammanslagning av skogsvårdsstyrelseområden har således icke i något fall föreslagits. Icke heller har utredningen funnit sig böra förorda uppdelning av de allra största skogsvårdsstyrelseområdena.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas sammansättning har utredningen övervägt frågan om ändrade bestämmelser angående rätt att utse ledamot i skogsvårdsstyrelse men stannat för att icke föreslå någon ändring i nuvarande förhållanden. Utredningen har i detta sammanhang anför, att utredningen emellertid ville framhålla vikten av att till ordförande och ledamöter i skogsvårdsstyrelse samt suppleanter för dessa utsåges personer, som verkligen vore förfarna i skogsbruk och väl förtroagna med skogsförhållandena i orten (1 § skogsvårdsstyrelseförordningen). I all synnerhet gällde detta den av Kungl. Maj:t utsedde ordföranden, vilken bland annat i viss utsträckning borde följa skogsvårdsstyrelsens löpande arbete även mellan sammanträdena. En lämplig sammansättning av styrelsen med hänsyn till skogsägarna inom området borde givetvis eftersträvas.

Utredningen har vidare tagit under övervägande frågan om arvode till ledamöter och suppleanter i skogsvårdsstyrelse samt uttalat, att dessa uppdrag otvivelaktigt vore förtroendeposter av förnämlig karaktär och också allmänt uppfattades så. Såsom 1936 års skogsutredning framhållit, vore uppdragen arbetskrävande. De fordrade också av sina utövare särskilda kvalifikationer, framför allt i skogligt hänseende. Med hänsyn härtill har det synts utredningen skäligt, att ledamöter och suppleanter i skogsvårdsstyrelse, utöver traktamente och reseersättning, tillerkändes arvode för sitt uppdrag. Utredningen har föreslagit, att arvodena bestämdes till 1 000 kronor för år till ordförande samt 20 kronor för varje sammanträdesdag till annan ledamot och till suppleant för ordförande och ledamot.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas revisorer har utredningen funnit, att den lokala revisionen icke fungerat på ett i allo tillfredsställande sätt. Anledningen härtill vore enligt utredningen främst att söka i det förhållandet, att man icke alltid i tillräcklig grad beaktat de kvalifikationskrav, som måste ställas på revisorer för en så speciell verksamhet som den av skogsvårdsstyrelserna utövade.

Utredningen har föreslagit, att antalet revisorer för varje skogsvårdsstyrelse liksom hittills skulle vara tre. Av dessa borde en vara av handelskammare godkänd granskningsman eller auktoriserad revisor och två vara med länets

skogliga förhållanden väl förtrogna och i allmänna värv beprövade personer. Den förstnämnde borde lämpligen utses av länsstyrelsen, medan de båda övriga liksom hittills borde utses, den ene av vederbörande landsting och den andre av länets hushållningssällskap. Inom Älvsborgs län borde revisor utses gemensamt av de båda hushållningssällskapen. Revisorerna borde äga rätt att för fortlöpande sifferrevision anställa särskild siffergranskare.

I anslutning till förslaget har utredningen uttalat följande.

I jämförelse med nuvarande ordning för revisorernas utseende skulle bland annat den förändringen inträda, att samtliga revisorer utses av de lokala länsorganen, varav följer, att någon av Kungl. Maj:t utsedd, för flera skogsvårdsstyrelser gemensam revisor icke vidare skulle ifrågakomma. Utredningen har nämligen ansett riktigare att genom begränsning av revisionsuppdragets omfattning skapa bättre förutsättningar för revisionens effektiva bedrivande och samtidigt förutsatt, att de fördelar man velat vinna med en gemensam revisor för flera skogsvårdsstyrelser — bland annat ur jämförelsesynpunkt — numera stå att vinna på ett bättre och fullständigare sätt genom skogsstyrelsens centrala tillsynsverksamhet.

För att lämpliga personer skulle kunna förvärvas för revisorsuppdrag och i syfte att markera uppdragets vikt och betydelse vore det enligt utredningen angeläget, att arvode och traktementsersättning till revisorerna utginge enligt icke alltför snävt utmätta grunder. Det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av skogsstyrelsen meddela närmare bestämmelser härutinnan. Ersättning till siffergranskare borde enligt utredningen utgå ur skogsvårdskassan efter därom av skogsstyrelsen meddelade anvisningar.

Utredningen har härefter gått in på frågor rörande skogsvårdsstyrelsernas förhållande till vissa sammanslutningar samt kommunala och statliga organ.

Föreningen Sveriges skogsvårdsstyrelser, vars ändamål enligt stadgarna är att vara ett organ för samarbete mellan rikets skogsvårdsstyrelser i syfte att tillvarata de intressen och främja de uppgifter, styrelserna fått sig anförtrodda, har enligt utredningens mening en uppgift att fylla såsom forum för diskussion om gemensamma angelägenheter och utbytande av erfarenheter. Med hänsyn särskilt till att skogsvårdsstyrelsernas och därmed även föreningens kostnader praktiskt taget helt bestredes av allmänna medel, har utredningen förutsatt, att ett nära samarbete mellan föreningen och skogsstyrelsen upprätthålles.

Utredningen har uttalat, att ett nära samarbete på olika punkter mellan skogsvårdsstyrelserna och skogsägareföreningarna vore nödvändigt för att styrelserna med åsyftat resultat skulle kunna fullgöra sitt uppdrag. Utredningen har emellertid icke funnit behövt eller lämpligt, att detta samarbete författningsmässigt reglerades.

Vad beträffar skogsvårdsstyrelsernas förhållande till skogssällskapet har utredningen icke funnit anledning att i detta sammanhang föreslå någon ändring av nuvarande bestämmelser. Utredningen, som vitsordat att skogssällskapet handhaft sina uppgifter på ett förtjänstfullt sätt, har förutsatt, att

skogsvårdsstyrelserna icke skulle lägga hinder i vägen för sällskapet fortsätta verksamhet utan i stället medverka till verksamhetens fullföljande. Detta borde enligt utredningen så mycket lättare låta sig göra, som de rena förvaltningsuppgifterna i skogsbruket regelmässigt fölle utanför skogsvårdsstyrelsernas verksamhetsfält.

Utredningen har utgått från att samarbetet mellan skogsvårdsstyrelserna och hushållningssällskapen komme att utvidgas och särskilt framhållit angelägenheten av en dylik samverkan vid upprättande av planer att tillämpas vid den statliga förbättringsverksamheten inom jordbruket.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas förhållande till skogsstyrelsen har utredningen anfört följande.

Förhållandet mellan skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna kan karakteriseras dels som ett samarbete rörande den skogsvårdande verksamheten och dels såsom tillsyn från skogsstyrelsens sida över skogsvårdsstyrelsernas befattningstagande med denna verksamhet. I vissa hänseenden har skogsstyrelsen en ledande uppgift. För att skogsstyrelsen skall kunna på ett framgångsrikt sätt fylla dessa sina uppgifter, måste givetvis förutsättas ett synnerligen nära samarbete mellan skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna för åstadkommande av enhetlighet rörande verksamhetens planläggning och bedrivande ävensom överläggning i frågor av gemensamt intresse. Även det förhållandet, att skogsvårdsstyrelserna åtnjuta eller förmedla understöd av allmänna medel till betydande belopp, motiverar en fortlöpande tillsyn från statsmakternas sida närmast genom skogsstyrelsens försorg. Denna tillsyn bör lämpligen ske på ort och ställe samt kombineras med upplysningar, råd och anvisningar. Ur statsmakternas synpunkt är det givetvis angeläget, att tillsynsverksamheten icke inskränkes till blott någon slags efterhandsgranskning av ingivna redogörelser.

I *särskilt yttrande* har herr Hellbacken i fråga om ersättning till styrelseledamöter och suppleanter anfört, att han i likhet med majoriteten ansåge att arvodesbeloppen borde fastställas av Kungl. Maj:t, men att han däremot icke kunde finna rättvist, att ersättningen till ordförande bestämdes till 1 000 kronor för år inom varje skogsvårdsstyrelse. Då arbetsuppgifterna vore väsentligt olika alltefter styrelsernas växlande storlek, borde enligt hans mening arvodet till ordförande icke utgå med ett och samma belopp utan anpassas efter omständigheterna.

Yttrandena.

Utredningens förslag om bibehållande av skogsvårdsstyrelsernas nuvarande administrativa ställning har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av alla hörda myndigheter och organisationer utom statskontoret.

Ur de avgivna yttrandena må här återgivas följande.

Länsstyrelsen i Värmlands län har uttalat följande.

Länsstyrelsen vill för sin del understryka betydelsen för skogsvårdsstyrelsernas arbete av att de även i fortsättningen lämnas i möjligaste mån obundna och få behålla sin handlingsfrihet, sin befogenhet till självständiga initiativ och sin möjlighet att anpassa verksamheten efter de för verksamhetsområdet rådande särskilda förhållandena. Tyvärr måste man konstatera, att de före-

slagna nya bestämmelserna innebära så mycket av schematisk reglering, av kontroll och av möjlighet för centrala myndigheter att även i detalj ingripa i och påverka skogsvårdsstyrelsernas arbete, att man kan befara att den hitillsvarande friheten kommer att gå praktiskt taget förlorad. På de centrala myndigheternas sätt att utöva sin tillsyn och kontroll samt sin befogenhet att reglera medelstilldelningen torde helt komma att bero, huruvida något blir kvar av skogsvårdsstyrelsernas forna utvecklingsbefrämjande obundenhet.

Sveriges skogsägareförbund har anfört följande.

Sveriges skogsägareförbund biträder, vad utredningen i detta hänseende föreslagit. Det är förvisso av betydelse, att skogsvårdsstyrelsernas starka lokala förankring bibehålles. Deras möjligheter till förtroendefullt samarbete med skogsägarna i respektive orter befrämjas härav. Styrelsernas relativt självständiga ställning och rörelsefrihet torde även vara av värde för deras arbetsduglighet och förmåga till lokal anpassning.

Emellertid har förbundet ej kunnat undgå att finna, att genomförandet av åtskilliga av utredningens förslag på det administrativa och finansiella området måste komma att starkt öka det statliga inflytandet samt minska styrelsernas självständighet. Förbundet tänker därvid på det årliga fastställandet genom överordnad myndighet av skogsvårdsstyrelsernas inkomst- och utgiftsstat, den centrala fördelningen av skogsvårdsavgiftsmedlen, fastställandet av fixa personalstater m. m. Överhuvud taget synes utvecklingen beträffande skogsvårdsstyrelserna gå emot ett oavslåeligt ökat statsinflytande. Säkerligen kan detta icke undvikas, men förbundet vill dock som sin mening framhålla, att man icke utan oavvisligt nödtvång bör vidtaga organisatoriska ändringar, som beskära styrelsernas rörelsefrihet.

Skogsstyrelsen har framhållit, att skogsvårdsstyrelsernas säregna ställning i rättsligt avseende bland annat medförde den olägenheten, att vid handläggning av administrativa ärenden ledning icke alltid kunde hämtas från den praxis, som tillämpades inom statsförvaltningen eller inom kommuner. Skogsstyrelsen hade emellertid kommit till den uppfattningen, att tillräckliga skäl icke förelåge att vidtaga någon ändring i skogsvårdsstyrelsernas nuvarande ställning i förevarande hänseende.

Två ledamöter i skogsstyrelsen (herrar A. Andersson och E. Hagbergh) ha anmält avvikande mening och uttalat följande.

Skogsvårdsstyrelseutredningen har vid behandlingen av frågan om skogsvårdsstyrelsernas administrativa ställning förklarat sig instämma i 1936 års skogsutrednings uttalande därom, att det vore av största vikt, att skogsvårdsstyrelserna ägde erforderlig handlingsfrihet och utrymme för initiativ samt att styrelsernas administrativa ställning ej rubbades på sådant sätt, att deras intresse för skogsvårdsarbetet därigenom kunde tänkas bli minskat. Skogsvårdsstyrelseutredningen synes sålunda ha ansett, att vad i nämnda uttalande framhållits utgör ett avgörande skäl för att icke ändra skogsvårdsstyrelsernas nuvarande offentlighetsrättsliga ställning. Av utredningens betänkande framgår vidare, att det ansetts vara av stor betydelse, att skogsvårdsstyrelserna ha en stark lokal förankring.

De nämnda, med skogsvårdsstyrelsernas nuvarande ställning förenade fördelarna torde knappast behöva gå förlorade genom att skogsvårdsstyrelserna skulle bli statliga organ. Även med en dylik förändring torde nämligen åt styrelserna kunna givas en självständig ställning av i huvudsak samma ka-

raktär, som skulle tillkomma dem enligt utredningens förslag och med de modifikationer däri, som av skogsstyrelsen förordats. Vad angår skogsvårdsstyrelsernas lokala anknytning läser en sådan kunna ernås förslagsvis genom att ledamöter i skogsvårdsstyrelserna skulle utses efter förslag av vederbörande lokala korporationer. I fråga om skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän torde länsjägmästarna lämpligen böra förordnas av Kungl. Maj:t, men övriga befattningshavare, såsom för närvarande är fallet, utses av skogsvårdsstyrelserna själva.

Några egentliga olägenheter av ett förstatligande av skogsvårdsstyrelserna synas icke föreligga. Däremot må framhållas, att genom ett förstatligande vissa med det nuvarande systemet otvivelaktigt förbundna nackdelar torde bortfalla. Förutom vad skogsstyrelsen härom anfört må exempelvis erinras om de förhållandevis komplicerade bestämmelser rörande skogsvårdsstyrelsernas finansiering, vilka synas nödvändiga, därest det nuvarande systemet bibehålles. Härmed åsyftas bland annat den föreslagna anordningen rörande central och lokal fondering av medel. Vidare må nämnas den omständigheten, att vid ett genomförande av utredningens förslag ett särskilt lönereglemente för skogsvårdsstyrelserna måste införas samt att löne- och pensionsfrågorna likväl icke torde kunna lösas på ett helt tillfredsställande sätt.

Med hänsyn till det anförda förordas, att spörsmålet om förstatligande av skogsvårdsstyrelserna upptages till prövning. Då skillnaden mellan ett direkt förstatligande och ett genomförande av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag med de modifikationer däri, som skogsstyrelsen förordat, torde vara förhållandevis ringa, synes en utredning om skogsvårdsstyrelsernas förstatligande icke behöva fördröja det slutliga ståndpunktstagandet till den föreliggande frågan.

Statskontoret har anfört, att det vid bedömande av frågan om skogsvårdsstyrelsernas ställning måste beaktas, att det torde vara ofrånkomligt att det statliga inflytandet över skogsvårdsstyrelserna ökades. Härtill syftade ock de av utredningen framlagda förslagen angående reglering av personalförhållandena och ändring av finansieringsmetoderna. Enligt dessa förslag skulle skogsvårdsstyrelsernas rörelsefrihet bli tämligen begränsad.

Statskontoret har vidare uttalat följande.

Med hänsyn till de missförhållanden inom skogsvårdsstyrelserna — sammanhängande framför allt med de olikartade lönevillkoren för personalen och de ojämnt inflytande inkomsterna — vilka föranlett utredningsuppdraget, torde det icke kunna komma i fråga att företaga mindre genomgripande ändringar beträffande styrelsernas personalorganisation och ekonomi än de av utredningen förordade. I betraktande härav och på grund av den stora betydelse för landet av en rationellt ordnad enskild skogshushållning förefaller det statskontoret, som om man borde allvarligt överväga, huruvida icke steget bör tagas fullt ut och skogsvårdsstyrelserna helt förstatligas. En sådan lösning av frågan om skogsvårdsstyrelsernas administrativa ställning skulle givetvis icke utgöra hinder för ett bibehållande av landstingens och hushållningssällskapens representation i styrelserna, även om styrelsernas sammansättning i övrigt komme att ändras. För att bereda styrelserna den handlingsfrihet och den möjlighet till egna initiativ, som utredningen ansett böra tillkomma de lokala skogsvårdsorganen, skulle — i principiell överensstämmelse med utredningens förslag — kunna medgivas, att styrelserna finge mera fritt disponera viss del av inkomsterna. Det nuvarande systemets för-

delar skulle därigenom kunna bevaras inom den statliga organisationens ram.

I fråga om rätten att anföra besvär mot skogsvårdsstyrelsernas beslut har utredningens förslag tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga hörda myndigheter och organisationer.

Skogsstyrelsen har i denna del uttalat följande.

Skogsstyrelsen har intet att erinra mot att besvärsrätten utsträcker på sätt utredningen föreslagit. Styrelsen anser det emellertid kunna starkt ifrågasättas, huruvida icke en allmän besvärsrätt över skogsvårdsstyrelses beslut borde införas. Det måste understundom för den enskilde framstå såsom obilligt, att han icke har möjlighet att anföra klagomål hos högre instans, därest han anser sig ha lidit skada genom ett oriktigt förfarande av skogsvårdsstyrelse. Såsom exempel på sådana fall, då det icke synes omotiverat, att en enskild skulle äga rätt att anföra besvär, vill skogsstyrelsen nämna följande.

Jämlikt gällande bestämmelser äger skogsvårdsstyrelse slutligt avgöra, för vilka skogsägare framställningar om anvisande av statsmedel för bidrag till skogsvägbyggnader, skogsodlingar, dikningsföretag o. s. v. skola göras. Vagrare en skogsvårdsstyrelse att bifalla en skogsägares hemställan om statsbidrag till dylika skogsvårdsbefrämjande åtgärder på hans fastighet, har han icke någon möjlighet att häröver anföra besvär.

Enligt utredningens förslag skall visserligen besvär få anföras icke blott såsom tidigare över beslut om tillsättande av befattningar utan bland annat även över beslut om entledigande av befattningshavare. För en enskild tjänsteman är det dock icke sällan av större betydelse, på vilken tjänstgöringsort eller på vilket distrikt han placeras, än vilken löneställning han erhåller. Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke även beslut om förflyttning av befattningshavare, exempelvis av en distriktsjägmästare från ett distrikt till ett annat, bör kunna överklagas.

Därest en allmän besvärsrätt över skogsvårdsstyrelses beslut i princip införas, synes dock undantag därifrån böra göras för beslut enligt skogsvårdslagen. I nämnda lag återfinnas nämligen bestämmelser rörande i vilka fall och på vad sätt besvär jämlikt lagen må anföras och någon ändring av bestämmelserna i fråga synes icke böra göras i förevarande sammanhang.

Utredningens förslag om bibehållande av den nuvarande indelningen i skogsvårdsstyrelseområden har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Statskontoret har framhållit skogsvårdsstyrelseområdenas mycket olika storleksordning och i detta sammanhang vidare uttalat följande.

Sålunda uppgår arealen produktiv skogsmark inom skogar utan egen förvaltning till endast 428 kvadratkilometer i Malmöhus län och 2 420 kvadratkilometer i båda Skånelänen tillsammans. Relativt små arealer, 1 226—3 033 kvadratkilometer, förekomma även i Stockholms, Uppsala och Södermanlands läns, Kalmar läns norra och Kalmar läns södra samt Gotlands, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Örebro och Västmanlands läns landstingsområden. Å andra sidan utgöra arealerna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län 11 821—12 900 kvadratkilometer. Något mindre men dock av betydande storleksordning äro de enskilda skogarna utan egen förvaltning i Kopparbergs län, 9 559 kvadratkilometer, och Väster-

norrlands län, 8 928 kvadratkilometer. Enligt de av utredningen upprättade förslagen till personalstater skulle antalet befattningshavare växla mellan 6 (Malmöhus län) och 61 (Västerbottens län). Det av utredningen förordade arbetsprogrammet för skogsvårdsstyrelserna skulle kräva rese- och förrättningsdagar till ett antal av cirka 2 600 om året i Malmöhus län och 36 000 i Västerbottens län.

En sådan indelning i skogsvårdsstyrelseområden kan icke anses tillfredsställande. I betänkandet har framhållits, att styrelserna i de mindre områdena bleve i viss mån överorganiserade. Även andra olägenheter torde emellertid följa av indelningen. Så medför den med hänsyn till områdenas vitt skilda storlek svårfrånkomliga och även av utredningen föreslagna lönedifferentieringen beträffande vissa tjänster fara för att innehavarna av de lägre avlönade tjänsterna söka sig till skogsvårdsstyrelser, som erbjuda större förmåner. Då bland annat länsjägmbästarbefattningarna skulle uppdelas på olika lönegrader, kunna täta personombyten bliva till skada för kontinuiteten i skogsvårdsarbetet. Möjligt är även, att verksamheten inom ett litet område icke giver den omfattande erfarenhet, som bör fordras av den ledande personalen. Vidare kan ett eventuellt behövt samordnande av åtgärder beträffande intilliggande men av landstingsgränser åtskilda skogsmarker försvåras. Erinras må i detta sammanhang, att för den av domänstyrelsen omhänderthavda förvaltningen av kronoskogarna riket indelats i endast 10 överjägmästarbistrikt.

De angivna ojämnheter i skogsvårdsstyrelsernas arbetsförutsättningar kunna icke undvikas utan att mindre områden sammanslås till större, naturligt avgränsade organisationsenheter. Utredningen har mot en sådan sammanslagning allenast invänt, att den känsla av samhörighet mellan skogsägarna i ett och samma område, vilken skapats av den nuvarande, i stort sett alltsedan skogsvårdsstyrelsernas tillkomst gällande indelningen, av allt att döma skulle äventyras, därest två eller flera områden sammanfördes till större enheter. Statskontoret kan icke finna denna invändning bärkraftig. Att förutsättningarna för samhörighet skogsägarna emellan skulle vara mindre gynnsamma inom de nya enheter, som må komma att bildas, än de varit exempelvis i de stora norrlandsområdena, är knappast antagligt. Utredningens ställningstagande torde ytterst vara föranlett av den traditionsbundenhet, som kan förmodas vara för handen bland ortsintressenterna. Då skogsvårdsstyrelseinstitutionen nu står inför en genomgripande omorganisation, läser emellertid ett sådant förhållande icke böra bliva avgörande för organisationsfrågans lösning. Statskontoret anser därför, att en ändrad indelning bör komma till stånd.

De nya skogsvårdsområdena torde böra ställas under ledning av styrelser, som inrymma representanter för samtliga sammanslagna områden. Styrelsernas sammansättning i övrigt torde i viss mån bliva beroende av skogsvårdsstyrelseinstitutionens offentlighetsrättsliga ställning. Hur själva områdesindelningen i detalj skall genomföras, undandrager sig givetvis statskontorets närmare bedömande. Ämbetsverket föreslår, att åt skogsstyrelsen uppdrages att verkställa utredning i ämnet.

Utredningens förslag att bibehålla nu gällande grunder för skogsvårdsstyrelsernas sammansättning har genomgående biträts eller lämnats utan erinran.

Skogsstyrelsen har framhållit, att det med hänsyn till de ofta synnerligen grannliga uppgifter, som skogsvårdsstyrelserna hade att handlägga, vore av

stor betydelse, att skogsvårdsstyrelserna erhöile sådan sammansättning, att de hade auktoritet gentemot skilda kategorier skogsägare.

Sveriges skogsägareförbund har uttalat följande.

Förbundet vill taga fasta på vad utredningen i sina motiv anför, nämligen att de olika skogsägargrupper, som kunna vara allmänt företrädda inom ett län, även böra erhålla representation inom skogsvårdsstyrelsen. Det är icke rätt och rimligt att, såsom nu stundom är fallet, storskogsbruket inom län, där det äger dominerande betydelse, ej tillerkänts representation inom skogsvårdsstyrelsen. Förbundet vill därutöver ytterligare understryka, vad ävenledes utredningen framhållit, nämligen angelägenheten av att endast personer, som äro kunniga i skogsbruk, få ifrågakomma till val. I detta hänseende kunna allvarliga erinringar riktas mot hittillsvarande praxis. Valen, särskilt inom landstingen, ha ej sällan skett efter politiska grunder. Härigenom ha personer utan kompetens för uppgiften kommit att intaga platser inom dessa för skogsbruket så betydelsefulla organ.

Skogsindustriernas samarbetsutskott har likaledes framhållit nödvändigheten av att de uppställda kompetensfordringarna mycket strängt beaktas vid utseendet av ledamöter.

Sveriges länsskogvaktareförbund har föreslagit, att en av skogsstyrelsen utsedd länsskogvaktare (skogsvårdskonsulent) borde fungera som bisittare inom varje skogsvårdsstyrelse, med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt rätt att få avvikande mening antecknad till protokollet.

Förbundet har till motivering för sitt förslag anför följande.

Genom införande av denna bisittarinstitution skulle skogsvårdsstyrelserna tillföras ett värdefullt tillskott av skoglig sakkunskap, som dessutom ägde styrkan av utomordentligt god kännedom om praktiska skogliga förhållanden inom länet och därvid icke minst om skogsägarna själva. Säkerligen skulle skogsvårdsstyrelserna härigenom uppnå en allsidigare belysning av mångahanda frågor. Att skogsvårdsstyrelsernas största befattningshavargrupp komme att känna en större samhörighet med sina respektive skogsvårdsstyrelser är jämväl påtagligt. Skogsvårdsverksamheten kräver att även de skogsskoleutbildade befattningshavarna få komma till tals med skogsvårdsstyrelserna in pleno, vartill för närvarande praktiskt taget aldrig beredes möjlighet. Den största skogstjänstemannakåren, som dessutom arbetar i närmaste kontakt med skogsägarna, avkopplas därigenom från direkt kontakt med den för beslut samlade skogsvårdsstyrelsen, vilket måste anses olämpligt och felaktigt. Möjligheten att anlita andra befattningshavare som kontaktmän och språkrör utgör en icke nöjaktig form av förbindelse.

Förslaget att införa arvoden till ledamöter och suppleanter i skogsvårdsstyrelse har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga hörda myndigheter och organisationer med undantag av skogsvårdsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län, länsstyrelsen i Värmlands län, Kronobergs läns hushållningssälls-kaps förvaltningsutskott samt Sveriges skogsägareförbund, vilka avstyrkt eller ställt sig tveksamma till förslaget.

Utredningens förslag angående kompetenskrav för skogsvårdsstyrelsernas revisorer har genomgående tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Förslaget att en av revisorerna skulle utses av länsstyrelsen i stället för av Kungl. Maj:t har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av sexton skogsvårdsstyrelser samt av flertalet övriga hörda myndigheter och organisationer. Skogsstyrelsen, nio skogsvårdsstyrelser, länsstyrelsen i Värmlands län samt förvaltningsutskotten hos Uppsala läns landsting och Gävleborgs läns hushållningssällskap ha förordat eller ifrågasatt bibehållande av den hittillsvarande ordningen såsom mera ändamålsenlig.

Skogsstyrelsen har i detta hänseende anfört följande.

Skogsstyrelsen vill erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 31 december 1945 förordnat revisorer för granskning av skogsvårdsstyrelsernas räkenskaper och förvaltning under år 1946. De personer, som utsetts här till, äro auktoriserade revisorer. Revisionsuppdragen innefatta i regel granskning av två eller flera skogsvårdsstyrelser redovisning.

Den ordning och de kvalifikationskrav, som ansetts böra för innevarande år iakttagas vid utseende av de personer, som ha att å statens vägnar såsom revisorer och suppleanter för revisorerna deltaga i granskningen av skogsvårdsstyrelsernas förvaltning och redovisning, synes skogsstyrelsen böra vinna tillämpning jämväl i fortsättningen. I olikhet med utredningen anser styrelsen nämligen de fördelar ur jämförelsesynpunkt och annat, som stå att vinna, därest revisionsuppdraget samtidigt omfattar granskning av två eller flera skogsvårdsstyrelser verksamhet, vara så stora, att de överväga de eventuella olägenheterna.

Därest den nuvarande ordningen i fråga om utseende av revisorerna bibehålles, torde den föreslagna regeln om visst kompetenskrav för den å statens vägnar utsedde revisorn icke vara erforderlig.

Skogsstyrelsen vill i likhet med utredningen förorda, att övriga revisorer, i överensstämmelse med vad nu gäller, utses av vederbörande landsting och hushållningssällskap.

Vad utredningen anfört rörande arvode och traktementersättning till revisorerna samt om ersättning till siffergranskare har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Tretton skogsvårdsstyrelser ha dock föreslagit, att ersättningen till siffergranskare finge utan anvisningar från skogsstyrelsen bestämmas av vederbörande skogsvårdsstyrelse i samråd med revisorerna.

Vad utredningen anfört i fråga om skogsvårdsstyrelsernas förhållande till vissa sammanslutningar samt kommunala och statliga organ har i stort sett icke föranlett några erinringar från hörda myndigheter och organisationer.

Skogsstyrelsen har för sin del understrukt betydelsen av ett nära samarbete mellan Föreningen Sveriges skogsvårdsstyrelser och skogsstyrelsen samt uttalat, att det syntes lämpligt att representanter för skogsstyrelsen ägde närvara vid föreningens och dess styrelses sammanträden och att föreningens stadgar syntes böra fastställas av Kungl. Maj:t.

Skogsstyrelsen har vidare anfört följande.

Skogsstyrelsen vill i förevarande sammanhang påpeka, att det enligt ämbetsverkets mening starkt kan ifrågasättas, huruvida tillräckliga skäl kunna anses föreligga att med allmänna medel bekosta en förening av nu ifrågasatt slag. Enligt instruktionen för skogsstyrelsen bör ämbetsverket stå i

oavbruten förbindelse med rikets skogsvårdsstyrelser samt hålla styrelserna underrättade om sådant, som kan vara av vikt för befrämjande av deras arbetsuppgifter, och äger styrelsen att av skogsvårdsstyrelserna infordra de yttranden och upplysningar, som kunna vara erforderliga. För överläggningar i frågor, som äro av gemensamt intresse för rikets skogsvårdsstyrelser och för skogsvården inom landet, äger sålunda skogsstyrelsen sammankalla representanter för samtliga eller vissa skogsvårdsstyrelser.

Förefintligheten av nu ifrågavarande förening synes med hänsyn härtill innebära en viss överorganisation. Det må härvid framhållas, att, därest från skogsvårdsstyrelsehåll framställes önskemål om överläggningar i vissa för skogsvårdsstyrelserna eller skogsvården gemensamma frågor, skogsstyrelsen givetvis kommer att, i den mån så är erforderligt, för överläggningar sammankalla representanter för skogsvårdsstyrelserna.

Flera *skogsvårdsstyrelser* samt vissa *länsstyrelser* och *hushållningssällskap* ha understrukit vikten av ett nära samarbete mellan skogsvårdsstyrelserna och hushållningssällskapen framförallt beträffande betesfrågor. Att skogsvårdsstyrelserna borde samarbeta med lantmäterimyndigheterna och egna hemsnämnderna samt med skogsägareföreningarna har också från olika håll framhållits.

Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott har uttalat, att det vore av vikt för ett gott samarbete på olika håll, att riktlinjer droges upp för de skilda organisationernas arbetsområden.

Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har anfört bland annat följande.

Beröringspunkterna mellan skogsvårdsstyrelserna och hushållningssällskapen äro många och arbetsuppgifterna ingripa i varandra, såsom rörande tillvägagångssättet för förstärkning av ofullständiga jordbruk, grundförbättringars genomförande, såsom t. ex. betesfrågor, undervisningens ordnande m. m. Samarbetet borde åvägbringas genom regelbundet återkommande sammankomster mellan representanter för de nämnda institutionerna.

Departementschefen.

Skogsvårdsstyrelserna ha under sin 40-åriga tillvaro i hög grad tillvunnit sig skogsägarnas förtroende och måste anses i stort sett ha fyllt sina ofta svåra och grannliga uppgifter på ett tillfredsställande sätt. Styrelsernas bibehållande som lokala organ för främjande av den enskilda skogsvården och övervakande av skogslagstiftningens efterlevnad har icke heller på något håll ifrågasatts. Under årens lopp har en viss förskjutning i skogsvårdsstyrelsernas uppgifter ägt rum. Vid skogsvårdsstyrelsernas tillkomst framstod som kanske en av deras främsta uppgifter att övervaka skogsvårdslagarnas efterlevnad. Denna uppgift har emellertid mer och mer kommit att skjutas i bakgrunden och skogsvårdsstyrelsernas förnämsta arbete har blivit att bidra till skogsvårdens befrämjande och vara bärare av det allmännas intresse att skogsvårds- och avverkningspolitiken i landet föres efter kloka och framsynta linjer. Detta torde nödvändiggöra en förstärkning av det allmännas inflytande i skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Härjämte ha emellertid under

senare år framträtt icke oväsentliga brister i skogsvårdsstyrelseorganisationen, vilka medfört svårigheter för styrelserna och även verkat hämmande på deras arbete. Jag syftar härvid främst på den ordning, som gällt i fråga om finansieringen av styrelsernas verksamhet. Men även ur andra synpunkter ha vissa svagheter i styrelsernas organisation framträtt. Styrelsernas personal- och avlöningsförhållanden kunna sålunda icke numera anses tillfredsställande. Härutinnan förefinnes för närvarande en icke obetydlig ojämnhet de skilda skogsvårdsstyrelserna emellan. Befattningshavarnas löner och anställningsförhållanden äro icke ordnade efter enhetliga linjer, liksom ej heller befattningshavarnas antal och arbete äro beräknade efter samma grunder. Såsom styrelserna nu äro organiserade föreligga även vissa svårigheter att få en för hela landet klart genomförd och på bestämda mål inriktad skogsvårdspolitik till stånd. Varje skogsvårdsstyrelse äger nämligen nu i stort sett själv inom ramen för sina ekonomiska resurser föra den skogsvårdspolitik som styrelsen finner lämplig. I detta hänseende synes, såsom jag nyss antytt, påkallat att större möjligheter öppnas för det allmänna att inrikta skogsvårdsstyrelsernas verksamhet efter de linjer som framstå såsom mest lämpliga och ändamålsenliga för landet i dess helhet. Även kontrollen över styrelsernas medelsförvaltning och disposition av anvisade medel och anslag synes icke ordnad på ett tillfredsställande sätt. Å andra sidan är det, såsom också understrukits av utredningen och i vissa yttranden, av stor betydelse att skogsvårdsstyrelserna icke i allt för hög grad bindas av allmängiltiga regler och bestämmelser, utan erhålla tillräcklig frihet och självständighet vid handhavandet av sin verksamhet. Ett alltför starkt centralt reglerande av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet är uppenbarligen varken lämpligt eller önskvärt. Styrelserna böra äga frihet att inom av statsmakterna uppdragen ram och efter av dessa fastställda riktlinjer bedriva sin verksamhet under hänsynstagande till de lokala förhållandena och behoven. Ett riktigt avvägande av nu framhållna synpunkter måste eftersträvas om styrelserna skola kunna fullfölja sitt betydelsefulla arbete på ett framgångsrikt sätt.

Skogsvårdsstyrelsernas ombildande till helt statliga organ skulle sannolikt underlätta undanröjande av de brister, som enligt vad jag nyss framhållit vidlåda styrelsernas nuvarande organisation och verksamhet. Enhetliga och klara linjer skulle då kunna uppdragas för styrelsernas personal- och löneförhållanden och även andra organisatoriska spörsmål. Styrelserna skulle då såsom statsorgan fullfölja den skogsvårds- och avverkningspolitik som enligt statsmakternas mening bör drivas. Styrelsernas förstatligande skulle icke heller förhindra tillgodoseendet av de av mig tidigare berörda synpunkterna rörande styrelsernas behov av rörelsefrihet. Många skäl synas sålunda tala för en dylik åtgärd, vilken även i vissa yttranden förordats. Emellertid har jag vid övervägande av detta spörsmål stannat för att icke för närvarande tillstyrka skogsvårdsstyrelsernas förändring till helt statliga organ. Det synes önskvärt att styrelserna alltjämt bibehålla sin natur av organ för de samlade lokala skogsvårdsintressena i länen. Jag finner mig således i likhet med utredningen icke böra förorda någon ändring i skogsvårdsstyrelsernas ställ-

ning. För att de av mig tidigare berörda statsintressena bättre skola kunna tillgodoses, synas dock vissa jämkningar böra ske i skogsvårdsstyrelseförordningen som giva större utrymme för de statliga myndigheterna att påverka skogsvårds- och avverkningspolitiken för landet i dess helhet. Jag torde härefter få övergå till att angiva min ståndpunkt till vissa av de mera speciella spörsmål som utredningen i detta sammanhang berört. I det följande kommer jag vidare att närmare behandla flertalet av de av mig förut antydda bristerna i den nuvarande skogsvårdsstyrelseorganisationen och därvid framlägga förslag för deras avhjälpande.

Utredningen har föreslagit en utvidgning av den rätt att anföra besvär över skogsvårdsstyrelsernas beslut som för närvarande förefinnes. Sådan besvärsrätt gäller för närvarande dels beträffande vissa skogsvårdsstyrelses beslut enligt skogsvårdslagarna och dels i fråga om styrelses beslut angående tillsättande av tjänster hos styrelsen. I likhet med utredningen anser jag välbetänkt att en mera generell besvärsrätt lämnas i personalärenden än vad nu är fallet. Däremot anser jag icke påkallat att rätt att anföra besvär över alla skogsvårdsstyrelses beslut medgives. De beslut som här närmast kunna komma i fråga torde avse bidrag. Enligt vad erfarenheten giver vid handen synes något behov av en dylik rätt icke föreligga. I anledning av vad skogsstyrelsen i sitt yttrande anfört vill jag framhålla, att utredningens av mig nu tillstyrkta förslag innefattar besvärsrätt mot beslut om bland annat tillämpning av avlöningsföreskrifter, varunder även torde falla sådant förflyttningsbeslut, som skogsstyrelsen avsett.

Den i vissa yttranden ifrågasatta omprövningen av indelningen i skogsvårdsstyrelseområden anser jag mig i detta sammanhang icke böra närmare behandla, då frågan lämpligen torde böra upptagas i samband med den pågående utredningen om revision av skogsvårdslagen. Om den nuvarande anställningsformen för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare — kontraktsanställning på viss tid med uppsägningsrätt — bibehålles, vilket jag i det följande kommer att förorda, lärer frågan om en eventuellt ändrad områdesindelning icke behöva påverka ställningstagandena i förevarande ärende.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas sammansättning torde någon ändring i betraktande av vad jag förut anfört icke nu böra ske. I anslutning till vad skogsvårdsstyrelseutredningen uttalat, vill emellertid även jag framhålla, att en nödvändig förutsättning för att styrelserna skola kunna fylla sin uppgift är att till ordförande och ledamöter utses kompetenta personer med tillräcklig auktoritet. Vid personvalet måste därför största avseende fästas vid erfarenhet och kunnighet i skogsbruk och skogsvård. Vad Sveriges länsskogvaktareförbund i sin skrivelse rörande en bisittarinstitution anfört finner jag beaktansvärt, och det synes lämpligt att möjligheter öppnas för närmare överläggningar mellan skogsvårdsstyrelserna och förenämnda befattningshavare. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter i ämnet.

Uppdraget såsom ordförande och ledamot i skogsvårdsstyrelse, vilket är att betrakta såsom ett betydelsefullt förtroendeuppdrag, har hittills icke varit

förenat med något arvode. För andra liknande uppdrag har emellertid under senare år börjat lämnas viss gottgörelse. Så är exempelvis förhållandet med uppdragen som ordförande och ledamot i egnahemsnämnd och jordbrukskommission. Med hänsyn härtill och då det i längden även torde bli svårt att förmå lämpliga och önskvärda personer att utan ersättning åtaga sig uppdrag av ifrågavarande art, anser jag i likhet med utredningen, att skogsvårdsstyrelsernas ordförande och ledamöter samt deras suppleanter böra erhålla ersättning för sina uppdrag. Jag finner mig också kunna biträda förslaget att ersättningen får utgå i form av årsarvode åt ordföranden och såsom dagarvode för varje sammanträdesdag åt ledamot samt åt suppleant för ordförande och ledamot. Beträffande dagarvodenas storlek ansluter jag mig till utredningens förslag och förordar alltså en ersättning av 20 kronor för sammanträdesdag. Årsarvodet till skogsvårdsstyrelseordförandena där emot torde skäligen böra graderas alltefter omfattningen av styrelsernas verksamhet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma arvodets storlek, därvid i enlighet med utredningens förslag högre arvode än 1 000 kronor dock icke bör utgå.

Med anledning av vad utredningen föreslagit rörande kompetenskrav för skogsvårdsstyrelsernas revisorer och om sättet för utseende av den för staten förordnade revisorn, torde jag få framhålla, att Kungl. Maj:t den 31 december 1945 vid förordnandet av revisorer för granskning av skogsvårdsstyrelsernas räkenskaper och förvaltning under år 1946 därtill utsett personer, som äro auktoriserade revisorer, och att revisionsuppdragen i regel innefatta granskning av två eller flera skogsvårdsstyrelsernas redovisning. Denna anordning synes ändamålsenlig, och något vägande skäl att nu frångå densamma torde icke föreligga. Jag förordar därför, att den för staten förordnade revisorn alltjämt utses av Kungl. Maj:t. Emellertid torde därvid böra iakttagas, att den utsedde revisorn är auktoriserad revisor eller eljest besitter motsvarande kvalifikationer för uppdraget. Beträffande de båda övriga för varje skogsvårdsstyrelse utsedda revisorerna förutsätter jag, att till revisorer utses med ortens skogligen förhållanden väl förtrogna och i allmänna värv beprövade personer.

I fråga om ersättning till revisorer och siffergranskare vill jag erinra, att Kungl. Maj:t den 31 december 1945 förordnat, att årlig ersättning till av Kungl. Maj:t utsedd revisor för deltagande i granskningen av skogsvårdsstyrelses förvaltning och redovisning skall tills vidare utgå med för varje skogsvårdsstyrelse angivet belopp, varierande mellan 450 och 600 kronor, jämte resekostnads- och traktamentsersättning enligt klass II C i allmänna resereglementet. Såsom skogsstyrelsen anfört torde dock ersättningen till de av landsting och hushållningssällskap utsedda revisorerna böra sättas lägre. De av skogsstyrelsen föreslagna arvodesbeloppen 150—300 kronor för år synas skäliga. Härtill torde böra komma resekostnads- och traktamentsersättning enligt nyss angivna grunder. Ersättning till sådan siffergranskare, som av revisorerna anlitas för fortlöpande sifferrevision, torde böra få bestämmas av vederbörande skogsvårdsstyrelse efter förslag av revisorerna. Någon an-

ledning att i detta hänseende utfärda särskilda anvisningar torde icke föreligga.

Det synes ändamålsenligt, att skogsstyrelsen bemyndigas att i fortsättningen utfärda de ytterligare instruktioner och anvisningar för skogsvårdsstyrelsernas revisorer, som må visa sig erforderliga, samt att från revisorerna inhämta uppgifter och yttranden. En bestämmelse om skyldighet för revisorerna att följa meddelade instruktioner och anvisningar torde böra införas i skogsvårdsstyrelseförordningen.

Vad angår den av skogsvårdsstyrelserna bildade Föreningen Sveriges skogsvårdsstyrelser anser jag denna förening kunna vara av ett visst värde för skogsvårdsstyrelsernas arbete såsom forum för diskussion om gemensamma angelägenheter och utbytande av erfarenheter. Det torde med hänsyn härtill icke böra möta hinder att skogsvårdsstyrelserna använda något mindre belopp för avgift till en dylik organisation. Det ligger emellertid i sakens natur, att föreningen icke bör kunna träffa avgöranden med någon bindande verkan för skogsvårdsstyrelserna och att den alltså bör ha helt ideell natur. Vid sådant förhållande saknas anledning att i enlighet med skogsstyrelsens förslag föreskriva, att föreningens stadgar skola fastställas av statlig myndighet eller att representanter för skogsstyrelsen skola äga närvara vid föreningens och dess styrelses sammanträden.

Såsom jag förut framhållit har det allmänna ett starkt intresse av att de av statsmakterna godtagna principerna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet bliva med de jämkningar, som kunna betingas av olikartade lokala förutsättningar, enhetligt tillämpade inom alla skogsvårdsstyrelseområden. För att detta intresse skall behörigen tillgodoses, erfordras att skogsstyrelsen med uppmärksamhet följer de olika skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och vid behov biträder dem med råd och anvisningar i ämnen som beröra denna samt att styrelserna i sin verksamhet beakta sålunda lämnade anvisningar. För att i skogsvårdsstyrelseförordningen få ett klart uttryck för vad jag nu anfört synes en mindre omarbetning av de nuvarande bestämmelserna i förordningens 4 § böra ske. Frågan om erforderliga ändringar i skogsstyrelsens instruktion kommer jag sedermera att i annat sammanhang anmäla för Kungl. Maj:t.

IV. Skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter.

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Rörande principerna för skogsvårdsstyrelseverksamheten har utredningen uttalat följande.

Skogslagstiftningen utgör grunden för skogsvårdsstyrelsernas arbete. Vid överbägande av de framtida riktlinjerna för detta arbete bör då uppmärksammas, att inom skogsstyrelsen för närvarande pågår en av Kungl. Maj:t anbefalld, allsidig revision av denna lagstiftning. Vilka resultat revisionen kan komma att leda till låter sig naturligtvis icke på förhand med någon säkerhet bedöma. Skogsvårdsstyrelseutredningen anser sig emellertid kunna utgå från att en i större eller mindre utsträckning reviderad skogslagstift-

ning ej kommer att medföra några mera avsevärda omläggningar av de allmänna principerna för skogsvårdsverksamheten.

Vid sådant förhållande har utredningen funnit sig böra behandla frågan om skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter utifrån den inställning till den enskilda skogsvården, som kommit till uttryck i nu gällande lagstiftning på området, och den skogspolitik i övrigt, som hittills förts. Skogsvårdsstyrelsearbetet bör därför till den del det icke är av enbart övervakande natur läggas så, att skogsägarna å ena sidan göras alltmera kapabla att själva sköta sina skogar och å den andra vid behov erhålla erforderligt biträde och understöd. Med användande av ett från det sociala området lånat slagord kan man säga, att den ledande synpunkten vid skogsvårdsstyrelsearbetet bör vara att bereda skogsägarna hjälp till självhjälp.

Detta innebär i princip ingen förändring i styrelsernas hittillsvarande arbetsuppgifter. Vissa uppgifter, såsom undervisning och upplysning samt skogsodling, torde dock böra skjutas i förgrunden, icke på de övrigas bekostnad men i samband med en allmän utvidgning av verksamheten.

Med utgångspunkt härifrån har utredningen var för sig behandlat följande grenar av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet: upplysning och undervisning, biträdesverksamhet, bidragsverksamhet, övervakande av skogslagarnas efterlevnad samt övrig verksamhet.

I fråga om undervisnings- och upplysningsverksamheten har utredningen till en början återgivit de förslag, som i denna del framlagts av 1936 års skogsutredning (SOU 1938: 58) och norrlandskommittén (SOU 1945: 33). För egen del har skogsvårdsstyrelseutredningen anfört följande.

Skogsvårdsstyrelseutredningen anser, att undervisning och upplysning är en av skogsvårdsstyrelsernas angelägnaste arbetsuppgifter och att verksamheten i denna del bör utvidgas och intensifieras. En allmän höjning av skogsvården och därmed ett förbättrat utbyte av skogsbruket torde nämligen i väsentlig mån vara beroende av skogsägarnas kunnighet i skogsbruk, i vilket avseende skogsvårdsstyrelserna ha ett maktpåliggande utbildningsvärv att fullgöra. Jämväl den särskilda utbildningen av vissa instruktörer och förmän av olika slag tillhör skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter.

Utredningen anser sig alltså i princip kunna instämma i vad 1936 års skogsutredning och norrlandskommittén i dessa hänseenden anfört.

Vad angår de av norrlandskommittén föreslagna formerna för den skogliga utbildningen i Norrland och skogsvårdsstyrelsernas medverkan därvid, anser utredningen kommitténs förslag i stort sett vara väl grundade och ändamålsenliga. Såvitt utredningen kan bedöma, äro dock, såsom norrlandskommittén antytt, de föreslagna utbildningsformerna lämpliga och behövliga även inom övriga delar av landet, om än vissa modifikationer kunna visa sig nödvändiga. I fortsättningen har utredningen därför räknat med att skogsvårdsstyrelsernas utbildningsverksamhet kommer att utvidgas och över hela landet bedrivs efter i huvudsak de linjer, som norrlandskommittén uppdragit. Utvidgningen torde dock icke kunna ske med en gång utan först successivt.

Undervisnings- och upplysningsverksamheten i övrigt synes liksom hittills lämpligen böra bedrivs i skiftande och efter de lokala förhållandena anpassade former, varvid det är särskilt angeläget, att verksamheten utvidgas hos de skogsvårdsstyrelser, där den hittills av ekonomiska eller andra orsaker blivit eftersatt. Särskild hänsyn härtill måste enligt utredningens mening tagas vid bedömandet av skogsvårdsstyrelsernas personal- och medelsbehov.

Skogsvårdsstyrelseutredningen har i detta sammanhang, efter inhämtande av skogsvårdsstyrelsernas yttrande, framhållit angelägenheten av att de skogsvårdsstyrelser, som ännu ej anskaffat s. k. skogsvårdsgårdar, bereddes möjlighet att förvärva sådana fastigheter för att därå kunna bedriva vissa delar av undervisningsverksamheten. I fråga om finansieringen av dylika anläggningar har utredningen erinrat om att skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län nyligen av lotterimedel erhållit ett bidrag av 100 000 kronor till sin skogsvårdsgård å Kratte Masugn, en utväg, som torde vara tänkbar även för andra skogsvårdsstyrelser. Styrelser, som hade egna kapitaltillgångar, borde åtminstone i viss utsträckning anlita dessa. Hur eljest medel för ändamålet skola anskaffas, finge, då frågan för en skogsvårdsstyrelse bleve aktuell och av styrelsen närmare utretts, upptagas till bedömande i samband med styrelsens årliga medelsäskanden.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas biträdesverksamhet har utredningen yttrat följande.

Skogsvårdsstyrelseutredningen utgår från att det kommer att dröja förhållandevis lång tid, innan huvudparten av skogsägarna på ett nöjaktigt sätt själva kunna sköta sina skogar. Inom överskådlig framtid torde därför de bästa resultaten erhållas, om skogsvårdsstyrelserna beredas tillfälle att ställa kompetenta biträden till skogsägarnas förfogande. Biträdesverksamheten har även betydelse ur andra synpunkter. Bland annat kan propaganda och upplysningsverksamhet bedrivas samtidigt med förrättingarnas utförande. Den personliga kontakt, som härvid erhålles med skogsägarna, förstärker anknytningen mellan dessa och skogsvårdsstyrelserna. Även denna omständighet bidrager till ökade krav på att förrättningsmännen äro väl kvalificerade och väl insatta i de lokala förhållandena samt att de åtnjuta skogsägarnas förtroende. Vidare blir behovet av särskilda åtgärder för övervakande av skogsägarnas efterlevnad mindre, om framför allt stämplingsbiträdet utföres av kvalificerad arbetskraft. Tillfällig arbetskraft bör således ej anlitas i större utsträckning än som är absolut ofrånkomligt med hänsyn till arbetenas säsongartade karaktär.

Därest väl avvägda biträdestaxor komma att tillämpas, kan det förväntas, att skogsägarna även i framtiden komma att visa sig angelägna om att få sakkunnig hjälp från skogsvårdsstyrelserna. I den mån skogsägarnas skogligen kunskaper ökas, är det emellertid angeläget, att de själva utföra framför allt enklare åtgärder. Ett aktivt deltagande i skogsvårdsarbetet kan nämligen förväntas medföra ökat intresse från markägarens sida för skogarnas rätta skötsel.

I fråga om huru den framtida biträdesverksamheten bör gestalta sig för olika slag av åtgärder, har utredningen anfört följande.

Skogsägarna ha i regel givetvis ej samma förmåga som fackmännen att överblicka sina fastigheters produktionsförmåga och de faktorer, som inverka härpå. Det är därför angeläget, att skogsvårdsstyrelserna i största möjliga utsträckning kunna tillhandagå skogsägarna med råd och upplysningar angående planläggning av skogsvårdsarbetet. Bästa resultat torde erhållas, om detta sker muntligen. Skogsägarna böra även kunna erhålla anvisningar rörande de åtgärder, som de själva kunna utföra.

Det är av största betydelse att stämplingarna bliva utförda på ett nöjaktigt sätt. Dessa arbeten kräva i regel sådan yrkesskicklighet och erfarenhet,

att skogsägarna behöva anlita sakkunnig hjälp. Skogsvårdsstyrelserna böra därför ha möjligheter att i behörig utsträckning kunna ställa erfaren och för detta ändamål väl utbildad personal till förfogande. Styrelserna ha på grund av otillräckliga ekonomiska resurser och under de senaste åren även på grund av brist på personal i vissa fall måst anlita alltför oerfarna förrättningsmän vid stämplingarna. Det kan ej anses tillfredsställande, att — som medeltal för landet — mer än hälften av stämplingsförrättningarna utförts av tillfälligt anställd personal, ofta med obetydlig utbildning och erfarenhet. Skogsägarna ha rättighet fordra, att dessa betydelsefulla förrättningar anförtros åt kunniga och ansvarskännande personer. Det torde vara en allmän önskan hos skogsägarna att vid begärda stämplingar liksom vid övriga förrättningar erhålla biträde av den ordinarie länsskogsvaktaren inom distriktet. Dessa tjänstemän ha också sådan erfarenhet och kännedom om skogarna, att de äro särskilt lämpade för att utföra stämplingarna. Många andra ej mindre viktiga förrättningar måste emellertid utföras av länsskogsvaktarna, varför de givetvis ej helt kunna biträda vid stämplingarna. Stämplingsarbetets säsongbetonade karaktär nödvändiggör också, att tillfällig arbetskraft måste anlitas i viss utsträckning; detta gäller särskilt i de norra delarna av landet.

Röjningsgallring i plantskogar är en åtgärd, som ej direkt ger något ekonomiskt netto och som därför i stor utsträckning blivit eftersatt. Det är emellertid ur skogsvårdssynpunkt av vikt, att röjningar utföras och att skogsvårdsstyrelserna kunna ställa sakkunnig hjälp till förfogande.

Den form av biträdesverksamhet, som består i anvisningar för avverkning, torde även framdeles böra tillgodoses.

Avverkningarna hava under de senaste årtiondena bedrivits på ett sådant sätt, att man räknar med att slippa vidtaga mera omfattande återväxtåtgärder. Man har emellertid mångenstädes varit alltför optimistisk i fråga om möjligheterna att erhålla naturlig förnygring, och skogsodlingarna ha därför blivit i hög grad eftersatta. Förutom de marker, varå reproduktionsplikt föreligger, tillkomma stora arealer av ålder kala marker samt marker med otillfredsställande skogbestånd, å vilka återväxtåtgärder också äro erforderliga. Till sistnämnda slag av marker räknas restskogar, uppkomna efter starka dimensionshuggningar, förvildade hagmarker samt skräpskogar av annat slag.

Den stora förekomsten av kalmarker och skräpskogar inom vissa skogsvårdsstyrelseområden torde vara den mest framträdande bristen i fråga om det nuvarande tillståndet å enskilda skogar. Stora värden gå till spillo på grund av att produktionen endast delvis eller ej alls utnyttjas å vidsträckt arealer. En av skogsvårdsstyrelsernas viktigaste framtidsuppgifter blir att föranstalta om dessa markers försättande i produktivt skick.

Det torde ligga i skogsägarnas intresse, att en enkel skogsuppskattning göres å deras fastigheter. Även ett allmänt intresse, t. ex. vid fastighetstaxeringarna, tillgodoses genom att uppgifter om virkesförrådets storlek och sammansättning, skogsmarkens bonitet m. m. erhållas.

För att åstadkomma en rationell skogsskötsel även å mindre fastigheter skulle det vara önskvärt, att skogsvårdsstyrelserna kunde tillhandahålla skogsägarna enkla skogsvårdsplaner, i vilka anvisningar lämnas om åtgärder, som böra komma till utförande under den närmaste framtiden. Till sådan skogsvårdsplan bör även höra en enkel kartsbild. Erfarenheterna ha utvisat, att innehavet av dylika planer ökat skogsägarnas intresse för en ordnad skogsskötsel. Den framtida verksamheten med lämnande av biträde för upprättande av skogsindelnings- och framförallt skogsvårdsplaner torde därför böra få väsentligt ökad omfattning.

Skogsvårdsarbetet är inom de flesta län försvärat på grund av att betesfrågan ej är ordnad. En stor del produktionsbefrämjande åtgärder kan icke komma till utförande förrän betesdjuren kunna tagas bort från skogen. Det är därför av största vikt, att betesfrågan snarast löses. Då bidragsverksamheten till betesförbättringar redan handhaves av hushållningssällskapen, torde det vara lämpligast, att dessa organ även i framtiden ombesörja ifrågavarande verksamhet. Härvid förutsättes, att hushållningssällskapen samråda med skogsvårdsstyrelserna, så att de skogliga synpunkterna bliva beaktade. Vid verksamheten i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget ha vunnits vissa erfarenheter rörande betesfrågan, till vilka i tillämpliga delar hänsyn torde böra tagas, då det gäller att åstadkomma betesfred inom andra delar av landet.

I samband härmed må framhållas, att inom tillämpningsområdet för norrländska skogsproduktionsanslaget enligt gällande bidragsbestämmelser skogsvårdsstyrelserna skola även i framtiden handhava betesverksamheten och biträda markägarna med upprättandet av planer.

Verksamheten med planläggning av diknings-, väg- och skogsodlingsföretag torde i framtiden liksom hittills komma att tillhöra skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter.

I samband med frågan om planläggning av företag, till vilka statsbidrag utgå, kan det vara anledning att något beröra verksamheten med anskaffning av skogsodlingsmaterial. Med hänsyn till det stora behov av skogsodlingsåtgärder, som föreligger, måste denna verksamhet ägnas största uppmärksamhet. Det gäller ej enbart, att avsevärt större kvantiteter frö och planter ställas till förfogande, utan även att detta material fyller vissa kvalitetsfordringar. Det har nämligen visat sig, att en förbättrad skogsproduktion erhålles, om fröet hämtas från trakter, där skogen är av god kvalitet. Av nu nämnda orsaker torde arbetsåtgången i framtiden för denna verksamhet bli avsevärt större än hittills.

Skogsvårdsstyrelsernas *b i d r a g s v e r k s a m h e t* består huvudsakligen i verksamheten med anledning av de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen: statens skogsutdikningsanslag, statens skogsodlingsanslag, anslaget till väg- och flottledsbyggnader å enskilda skogar, norrländska skogsproduktionsanslaget samt anslaget till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskilda skogar. I fråga om denna verksamhet har utredningen uttalat följande.

Skogsvårdsstyrelseutredningen torde ej ha anledning att närmare uppehålla sig vid bidragsbestämmelserna. Vissa härmed sammanhängande förhållanden, som kunna inverka på skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, skola dock i korthet beröras. Den nuvarande bidragsverksamheten har — om man undantar den som utövas med anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget — varit tämligen splittrad och har avsett vissa skogsvårdsföretag utan direkt samband med varandra. Något planmässigt arbete för stegring av produktionen på de särskilda fastigheterna har därigenom knappast befrämjats. Det vill synas, som om ifrågavarande statliga understöd skulle kunna få betydligt vidgad effekt, därest en fastighet och dess totala behov av olika grundförbättrande och andra hithörande åtgärder bedömdes i sin helhet, med utgångspunkt från en på undersökning av skogen uppgjord skötsel- eller skogsvårdsplan. I anslutning till en sådan plan skulle statsbidrag kunna lämnas med hänsyn till en målmedveten successiv förstärkning av de å fastigheterna förefintliga produktionsmöjligheterna. Vid sidan av ett dylikt, på fastigheterna individuellt inriktat stödsystem skulle

eventuellt kunna, där förhållandena så tillstådja, bedrivas en motsvarande verksamhet, som jämväl avser ett planmässigt befattningsstagande med två eller flera fastigheter som en grupp.

En sådan utformning av den statliga bidragsverksamheten, byggd på sunda ekonomiska principer och överspännande ett antal mera långsiktiga förbättringsåtgärder utan annan inbördes avvägning än angelägenhetsgraden, torde över hela landet kunna smidigt anpassas efter de lokala förhållandena och visa sig ändamålsenligare än den nuvarande metoden, där skogsdikning är en verksamhet för sig, skogsodling å gammal kalmark en annan o. s. v. Den antydda ordningen behöver givetvis icke utesluta, att även enstaka, fristående förbättringsföretag må omfattas av bidragsverksamheten. Man har erfarenheter åtminstone i vissa hänseenden av ett på nu skisserat sätt rationaliserat skogsvårdsarbete från verksamheten med anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget, vilka synas peka i gynnsam riktning. Det är också en gammal tanke att genom en sammanslagning av de olika s. k. ordinarie anslagen till ett enda och en revision av bidragsbestämmelserna ytterligare öka nyttan av de för ändamålet anvisade medlen.

Skogsvårdsstyrelseutredningen, som finner denna fråga i hög grad beaktansvärd, förutsätter, att skogsstyrelsen upptar densamma till ingående behandling. Denna översyn bör göras allsidig och omfatta samtliga anslag. Hänsyn bör därvid tagas till rådande förhållanden på olika orter.

Fast frågan om beviljande av bidrag till kulturbetesanläggningarna ej direkt berör skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, torde det vara på sin plats att här erinra om den stora betydelsen ur skogsvårdssynpunkt av att denna bidragsverksamhet aktiviseras. Det finnes anledning antaga, att såväl förhöjda statsbidrag till kulturbeten som ändringar i nu gällande ägofredslag skulle kunna leda till att betesfrågan kommer att ordnas på ett mera tillfredsställande sätt.

I fråga om verksamheten för övervakande av skogslagarnas efterlevnad har utredningen ansett sig sakna anledning att föreslå någon mera avsevärd intensifiering. Snarare borde man enligt utredningens mening kunna räkna med att behovet av fiskaliska åtgärder komme att minskas med ökad upplysning om skogsvård och ökad biträdesverksamhet.

Beträffande verksamheten i övrigt har utredningen särskilt uppehållit sig vid skogsbrandförsvaret. Utredningen har förutsatt, att den blivande organisationen härav komme att giva möjlighet för skogsvårdsstyrelserna och deras befattningshavare att verksamt bidra till att göra skogsbrandförsvaret så funktionsdugligt som möjligt.

I detta sammanhang har utredningen framhållit angelägenheten av att skogsvårdsstyrelserna icke åtog sig uppdrag, som låge utanför deras i skogsvårdsförfattningarna angivna arbetsuppgifter. Enligt utredningens mening borde styrelserna sålunda icke befatta sig med rena förvaltningsuppgifter.

Yttrandena.

Vad utredningen anfört rörande de olika grenarna av skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter har i huvudsak biträtts eller lämnats utan erinran av hörda myndigheter och organisationer.

Ur de avgivna yttrandena må i övrigt följande återgivas.

Rörande arbetsuppgifterna i allmänhet har *Sveriges skogsägareförbund* uttalat bland annat följande.

Det är otvivelaktigt så, att de löpande förrättningsuppdragen i skogen vuxit i långt snabbare takt än styrelsernas personalresurser. Verksamheten har i allt större omfattning kommit att ute i fältet ligga i händerna på tillfälligt anställd, ej sällan bristfälligt utbildad arbetskraft. Särskilt gäller detta stämplingsarbetet, som därför stundom blivit schablonmässigt och mindre tillfredsställande utfört. Utbildnings- och undervisningsverksamheten har samtidigt blivit eftersatt. Strävandena ha mer kommit att inriktas mot att handlägga förrättningar åt särskilt de mindre skogsägarna än mot att intressera och utbilda dessa för att själva kunna vårda sina skogar.

Ett av de viktigaste önskemål, som böra tillgodoses vid omorganisation av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, är att proportionen mellan å ena sidan fast anställd personal med fullgod utbildning samt å den andra tillfällig arbetskraft blir bättre än nu. Förbundet vill även framlägga det önskemålet, att hos skogsvårdsstyrelserna anställas särskilda tjänstemän med högre utbildning, vilka erhålla i uppdrag att dels utöva kontinuerlig kontroll över de stämplingar, som verkställas av styrelsernas personal med mer knapphändig utbildning, samt dels genom lämplig och ofta återkommande undervisningsverksamhet höja denna personals kompetens.

Skogsindustriernas samarbetsutskott har anfört följande.

Den principiella frågan gäller närmast huruvida skogsvårdsstyrelsernas framtida verksamhet skall till huvudsaklig del ägnas åt vad som ursprungligen otvivelaktigt varit avsikten, nämligen den undervisande och rådgivande verksamheten, eller om skogsvårdsstyrelserna i samma omfattning som vad nu blivit fallet skola biträda vid stämplingar och utföra därmed sammanhängande arbeten, såsom utskrivning av stämplingslängder, värdering av gjorda stämplingar m. m. Den undervisande och rådgivande verksamheten bör, enligt samarbetsutskottets mening, ha till mål att skapa förutsättning för att skogsägaren själv skall kunna sköta sin skog och att stämplings- och skogsvårdsarbeten av olika slag i huvudsak skola kunna ombesörjas av skogsägaren och ej av skogsvårdsstyrelse. Skogsvårdsstyrelserna skola sålunda icke vara förvaltande organ, vilka utföra arbete, som bör utföras av skogsägaren själv. Samarbetsutskottets uppfattning om skogsvårdsstyrelsernas uppgift sammanfaller sålunda med utredningens uppfattning, vilken sammanfattas så att den ledande synpunkten vid skogsvårdsstyrelsearbetet bör vara att bereda skogsägarna hjälp till självhjälp. En väsentlig minskning i skogsvårdsstyrelsernas arbete med stämpling och därmed sammanhängande arbeten skulle möjliggöra en intensifiering av övriga arbeten, som styrelserna ha att utföra. Så länge verksamheten i så hög grad som vad för närvarande är fallet ägnas åt stämplingar, kräves emellertid ovillkorligen, att styrelserna ha kompetent folk till sitt förfogande för detta ändamål. Klagomål över att det brustit rätt mycket i detta hänseende ha framförts från skilda håll. Önskvärt är att stämplingsförrättarna beredas tillfälle att få se resultatet av sitt arbete, sedan stämplingen avverkats. Ett sådant studium skulle helt säkert komma att utgöra ett värdefullt underlag vid utförandet av kommande stämplingar.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har yttrat följande.

Innan omfattningen av den väntade nya skogsvårdslagstiftningen blir känd, är det givetvis omöjligt att bedöma skogsvårdsstyrelsernas blivande

arbetsuppgifter. En uppskattning av dessa redan nu måste därför enbart av denna anledning bli mycket approximativ.

Styrelsen anser sig böra framhålla, att erfarenheten från de gångna 40 åren tydligt visat att skogsvårdsstyrelsernas viktigaste uppgift är att få skogsägarna intresserade för skogsvård och få dem att förstå, vilka ökade värden som kunna erhållas genom en ändamålsenlig skötsel av deras skogar. Skogsägarna böra även kunna bibringas erforderlig kunskap att själva ombesörja sådana enklare saker som röjningsgallringar, gallringar i stavaskog och ungskog m. m. Det är däremot mindre sannolikt att skogsägarna annat än i enstaka undantagsfall skola kunna lära sig sköta stämpelyxan i medelålders och äldre bestånd. Särskilt i de mera jordbruksbetonade bygderna lär man knappast kunna vänta sig att skogsägarna skola kunna bibringas en dylik kunskap. Erfarenheten har för övrigt visat att de mest intresserade och mest kunniga skogsägarna alltid tillkalla sakkunnig hjälp från skogsvårdsstyrelsen, vilket förhållande uppenbarligen sammanhänger med, att de lärt sig inse vilka stora värden, som stå på spel, och på grund härav äro förståndiga nog att avstå från ett riskfyllt experimenterande.

På grund härav anser skogsvårdsstyrelsen det felaktigt att i likhet med utredningen räkna med att ökad skogsupplysning skall medföra ett minskat anlåtande av skogsvårdsstyrelsernas personal. Snarare blir förhållandet det motsatta.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län har framhållit bland annat följande.

Utredningens uttalanden synas styrelsen vittna om en väl optimistisk syn på möjligheterna att genom undervisning och upplysning kunna bibringa skogsägarna förmåga att själva på ett fullt tillfredsställande sätt handlägga förekommande skogsvårdsarbeten å egen skog. Styrelsen, som alltid ivrat för erhållande av bästa möjliga undervisning i skogliga ämnen för nuvarande och — än mer — blivande skogsägare, finner utredningens uppfattning icke hållbar. Endast i relativt enstaka fall torde även vid ganska omfattande kurser vederbörande kunna bibringas tillräckligt skogligt kunnande för att vara kompetent att för framtiden, utan hjälp av verklig fackman, verkställa exempelvis mera krävande utsyningar inom olika skogstyper. Styrelsen har även kunnat konstatera, att ju mera en skogsägare inhämtat av skogligt vetande och ju mer hans intresse inriktats på en förbättrad skogsvård desto mer påkallat finner han det vanligen vara, att han i högsta möjliga grad utnyttjar styrelsernas personal för biträde och råd vid skötseln av hans ägandes skog. Samma lär förhållandet för övrigt vara inom det egentliga jordbruksområdet.

Styrelsen finner sålunda att — åtminstone för en ännu överskådlig tid framöver — den undervisande och upplysande verksamheten måste och bör inriktas på väckande av intresse för skogens bättre vård samt på övertygande av vederbörande därom, att de skogsvårdande åtgärderna kräva verklig kunskap för sitt rätta utförande.

Den från alla synpunkter lämpligaste och effektivaste upplysningen ernås enligt styrelsens erfarenhet otvivelaktigt, då skogsägaren och hans söner år efter år deltaga i styrelsens personals handläggande av stämplings- och andra skogsvårdsarbeten på den egna skogen.

Vikten av skogsvårdsstyrelsernas undervisnings- och upplysningsverksamhet har särskilt betonats av *skogsstyrelsen*, *hushållningssällskapen i Gävleborgs och Norrbottens län* samt av *skogssällskapet*.

Norrbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har framhållit

angelägenheten av att undervisnings- och upplysningsverksamheten mer än hittills skett samordnades med hushållningssällskapets motsvarande verksamhet. I anslutning därtill har utskottet anfört följande.

Speciellt inom Norrbottens län, där den allmänna planläggningen av en jordbruksfastighet i de allra flesta fall även mycket intimt kommer att beröra skogsbruket, är ett sådant samarbete, vad beträffar upplysningsverksamheten, önskvärt. Ifrågasättas kan, om ej de undervisningskurser, som hushållningssällskapet anordnar för de i det mindre jordbruket sysselsatta, obligatoriskt böra omfatta även undervisning i skogsbruket och därmed sammanhängande frågor.

Vad beträffar anskaffande av särskild s. k. skogsvårdsgård för Norrbottens län ifrågasättes om ej denna kunde kombineras med den skogsbetonade lantmannaskolan i Björkfors i Nederkalix socken, vid vilken egendom det synes hushållningssällskapet som om skogsarealen skulle kunna bli tillräckligt vittomfattande för tillfredsställandet av de krav, som måste ställas på en dylik skogsvårdsgård.

Skogssällskapet har uttalat, att väsentligt större tyngd borde läggas på ifrågavarande verksamhet än tidigare varit fallet och även än vad som fått uttryck i utredningens förslag. Denna verksamhet borde i dess olika former skänkas det obetingat största utrymmet i skogsvårdsstyrelsernas strävanden.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas *b i t r ä d e s v e r k s a m h e t* har i ett flertal yttranden understrukits önskvärdheten av att skogsvårdsplaner upprättades i större omfattning.

Flera *skogsvårdsstyrelser* och *hushållningssällskap* ha uttalat, att betesfrågan borde göras till föremål för särskild utredning.

Skogssällskapet har framhållit vikten av att tillgången på fullgoda lagledare för skogsodlingar bleve av skogsvårdsstyrelserna säkerställd och att det svällande behovet av frö och plantor bleve tillgodosett.

Skogsvårdsstyrelsen i Hallands län har uttalat, att prissättningen på frö och plantor borde göras sådan, att markägarna stimulerades till fortsatt skogsodling, och att priserna alltså icke finge fastställas enbart med tanke på att samliga utgifter för frö- och plantanskaffningen bleve täckta.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas *b i d r a g s v e r k s a m h e t* har den av utredningen berörda sammanslagningen av de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen allmänt förordats.

Skogsstyrelsen har härjämte uttalat bland annat följande.

Skogsstyrelsen vill här rikta uppmärksamheten på ett annat spørsmål, som åtminstone på visst sätt synes ha samband med ifrågavarande bidragsverksamhet, nämligen inrättandet av investeringsfonder för konjunkturutjämnande ändamål. I remissutlåtande den 21 januari 1946 till statsrådet och chefen för finansdepartementet över ett av särskilda sakkunniga framlagt betänkande med förslag till lagstiftning rörande dylika fonder har skogsstyrelsen framhållit lämpligheten av att åt styrelsen uppdrages att i anslutning till undersökningen av bidragsformerna även upptaga investeringsfrågan till omprövning.

Rörande vad som av utredningen betecknats såsom *ö v r i g v e r k s a m h e t* ha särskilt *skogssällskapet* och *länsstyrelsen i Örebro län* understru-

kit, att skogsvårdsstyrelserna icke borde befatta sig med rena förvaltningsuppgifter, varemot *skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* betonat, att skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare icke borde stå främmande för skogsekonomiska och förvaltningstekniska frågor och att en förvaltande uppgift för en länsskogvaktare ofta vore en nödvändig förutsättning för att han tillfredsställande skulle kunna bedriva skogsupplysande verksamhet, samt uttalat, att det också syntes nödvändigt, att skogsvårdsstyrelserna ägde tillgång till vissa demonstrationsskogar, där styrelsen även handhade ekonomisk förvaltning.

Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har understrukt utredningens uttalande, att skogsvårdsstyrelsernas erfarenhet i fråga om skogsbrandskyddet även i fortsättningen borde utnyttjas.

Departementschefen.

I likhet med skogsvårdsstyrelseutredningen anser jag angeläget, att undervisnings- och upplysningsverksamheten, vilken på vissa håll av ekonomiska eller andra orsaker måhända icke erhållit önskvärd omfattning, utvidgas och intensifieras. Det är ur skogsvårdssynpunkt av största betydelse att genom ökad upplysning och undervisning undan för undan stärka intresset hos skogsägarna för en god skogsvård i allmänhet och även att göra dem mera kapabla att på egen hand utföra enklare åtgärder, för vilka eljest skogsvårdsstyrelsernas biträde skulle påkallats, såsom hyggesrensningar, gallringar i ungskog, en del skogsodlingar o. d. Att en utvidgad upplysnings- och undervisningsverksamhet i framtiden skulle kunna förväntas medföra minskat behov av personal hos skogsvårdsstyrelserna, såsom från vissa håll ifrågasatts, synes dock knappast troligt. Snarare ligger det nära till hands att antaga, att ökade kunskaper skola hos skogsägarna skapa större förståelse för behovet av skogsvårdsstyrelsernas biträde för mera krävande skogsvårdsåtgärder.

Formerna för skogsvårdsstyrelsernas upplysnings- och undervisningsverksamhet synas i detta sammanhang icke lämpligen böra upptagas till närmare övervägande. Jag torde få erinra att jag efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 december 1945 tillkallat särskilda utredningsmän för att verkställa utredning rörande yrkesutbildningen inom jordbruket och skogsbruket. Denna utredning torde komma att till behandling upptaga även frågor som sammanhånga med skogsvårdsstyrelsernas undervisnings- och upplysningsverksamhet.

Det måste anses synnerligen önskvärt, att skogsvårdsstyrelserna mera allmänt erhålla möjlighet att förvärva lämpliga fastigheter för anordnande av s. k. skogsvårdsgårdar, då dessa gårdar kunna bli lämpliga samlingspunkter för en betydelsfull del av skogsvårdsstyrelsernas undervisnings- och upplysningsverksamhet. Stundom torde dock möjlighet förefinnas att för samma ändamål utnyttja fastighet i vederbörande hushållningssällskaps ägo. Med det system för finansiering av styrelsernas verksamhet, som jag i det följande

kommer att förorda, lärer den normala vägen för en skogsvårdsstyrelse, som för ändamålet önskar förvärva lämplig fastighet men som saknar tillräckliga medel, bliva att i samband med sina årliga medelsäskanden göra framställning härom till skogsstyrelsen.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas biträdesverksamhet anser jag i likhet med utredningen, att återväxtåtgärderna höra till styrelsernas viktigaste framtidsuppgifter. Särskilt må framhållas den nationalekonomiska betydelsen av att de stora arealerna kalmarker samt restskogar, förvildade hagmarker och skräpskogar av annat slag å enskildas skogar — enligt inhämtade uppgifter ha kalmarkerna uppskattats till sammanlagt omkring 900 000 hektar och skräpskogarna till omkring 500 000 hektar — så snart det låter sig göra bliva försatta i produktivt skick. Såsom från många håll uttalats är det också ur skilda synpunkter av stor vikt, att det skogliga återuppbyggnadsarbetet i Norrland bedrives så skyndsamt som möjligt.

Det av utredningen berörda spörsmålet om sammanslagning av de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen är förtjänt av beaktande. Åtgärden synes vara motiverad framförallt av behovet att erhålla större planmässighet i den statliga bidragsverksamheten än vad hittills varit fallet. Jag förutsätter att skogsstyrelsen framdeles upptager denna fråga till närmare utredning och framlägger förslag i ämnet.

Enligt min mening böra principiellt sett skogsvårdsstyrelserna icke sysselsätta sig med förvaltningsuppgifter å andra skogar än sådana som äro i styrelsernas ägo.

Till den i vissa yttranden berörda frågan om utredning angående betesfredens ordnande är jag icke beredd att nu taga ställning.

I övrigt har vad i detta sammanhang anförts av utredningen och i avgivna yttranden icke givit mig anledning till några särskilda uttalanden.

V. Förslag till normalprogram för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet (»skogsprogrammet»).

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Utredningen har för att erhålla en objektiv grundval för sina bedömanden angående skogsvårdsstyrelsernas personalbehov och verksamhetens finansiering ansett sig böra söka uppskatta den kvantitativa omfattningen av styrelsernas arbetsuppgifter, för varje särskild skogsvårdsstyrelse och för alla styrelserna tillsammans. Med hänsyn till det kända förhållandet, att intensiteten och den allmänna inriktningen av verksamheten växlat starkt mellan skilda skogsvårdsstyrelser, har utredningen ansett givet, att den hitillsvarande omfattningen av styrelsernas verksamhet icke utan vidare borde vara normerande i fråga om styrelsernas personalorganisation och medelsbehov. Utredningen har på grund härav funnit nödvändigt att föranstalta om en såvitt möjligt på föreliggande skogliga förhållanden grundad undersök-

ning angående skogsvårdsstyrelseverksamhetens normala framtida omfattning hos olika skogsvårdsstyrelser under förutsättning, att verksamheten bedreves efter enhetliga linjer och i stort sett lika intensivt på skilda håll.

Utredningen har i detta sammanhang anfört följande.

Även om en dylik undersökning rörande skogsvårdsstyrelseverksamhetens omfattning till följd av bland annat bristande kännedom om skogstillståndet på enskildas skogar med nödvändighet blir approximativ och därför endast kan bli vägläddande i de stora dragen, torde den kunna tjäna flera viktiga syften. För alla skogsvårdsstyrelserna tillsammans tagna bör undersökningens resultera i ett slags riksprogram för skogsvården, vilket kan vara till viss ledning vid statsmakternas ställningstagande till medelsanvisningen åt skogsvårdsstyrelserna och andra åtgärder för skogsbrukets främjande. Med avseende på de särskilda styrelserna bör undersökningsresultatet kunna bilda underlag för bedömanden angående styrelsernas personalorganisation och medelsbehov samt arbetets fördelning på de olika verksamhetsgrenarna. Dessutom torde undersökningen vara ägnad att lämna vissa värdefulla upplysningar angående skogstillståndet på skogar i enskild ägo.

Rörande metoderna för den av skogsvårdsstyrelseutredningen föranstaltade undersökningen om verksamhetens omfattning har en närmare redogörelse lämnats i en vid betänkandet såsom bilaga 1 fogad promemoria, till vilken här må hänvisas. Sammanfattningsvis anföres av utredningen i dessa hänseenden följande.

Med ledning huvudsakligen av resultaten från riksskogstaxeringarna och vedskogsinventeringar samt av uppgifter, som inhämtats från skogsvårdsstyrelserna, har gjorts en beräkning av åtgärdsbehovet å olika kategorier av enskildas skogar. Denna beräkning har bland annat skett under förutsättning, att åtgärder av engångsnatur skola i sin helhet vara utförda inom vissa antagna tidsperioder. Sålunda har förutsatts, att man för genomförande av eftersatta, i lag föreskrivna återväxtåtgärder, vilka givetvis måste vidtagas med det snaraste, dock för hela landet måste räkna med omkring 20 år samt att erforderliga återväxtåtgärder å av ålder kala marker och marker med otillfredsställande skogstillstånd, röjningar i stavaskogar och tätväxande ungskogar ävensom erforderliga skogsdikningar och skogsvägar skulle kunna vara fullbordade inom 50 år. För att utröna omfattningen av skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter har därefter verkställts en utredning angående den hittillsvarande arbetsåtgången för skogsvårdsstyrelsernas del för utförandet av olika åtgärder. Arbetsåtgången har redovisats i antal rese- och förrättningsdagar för olika kategorier av tjänstemän. Med ledning av det konstaterade åtgärdsbehovet och uppgifterna om arbetsåtgången har upprättats ett »normalprogram» (skogsprogram) för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, vilket anger den beräknade arbetsåtgången per år inom varje landstingsområde, uttryckt i antalet rese- och förrättningsdagar. För att möjliggöra en jämförelse mellan den arbetsåtgång, som normalprogrammet beräknats kräva, och arbetsåtgången för skogsvårdsstyrelsernas hittillsvarande verksamhet under normala förhållanden har, med stöd av uppgifter i skogsvårdsstyrelsernas årsberättelser samt i »rikstabellerna», undersökts antalet rese- och förrättningsdagar i medeltal per år under perioden 1936—1939.

Resultaten av undersökningen måste under alla omständigheter betraktas som en tämligen grov kalkyl, som vid jämförelser och bedömanden endast kan vara vägläddande i de stora dragen. Som ytterligare reservation må anföras, att undersökningen beträffande den beräknade framtida fördelningen

av förrättningsdagar å olika kategorier av tjänstemän är schablonmässig, såtillvida som den bygger på samma inbördes fördelning mellan fast och tillfällig personal inom samtliga landstingsområden. Programmet kan med hänsyn till skogsvårdens snabba utveckling givetvis icke utan ändringar beräknas äga giltighet någon längre tid framåt, samt måste med icke alltför långa mellanrum revideras.

Undersökningens resultat ha av utredningen sammanfattats i nedan intagna tabell, vari angivits beräknad arbetsåtgång för normalprogrammets genomförande inom varje skogsvårdsstyrelseområde samt den härå grundade ordningsföljden mellan de olika skogsvårdsstyrelserna. För jämförelse har därjämte i tabellen upptagits arealen produktiv skogsmark under varje skogsvårdsstyrelses uppsikt.

Landstingsområde	Summa beräknat antal rese- och förrättningsdagar enligt normalprogrammet					Areal produktiv skogsmark under 1923 års skogsvårdslag och 1932 års lappmarkslag, ha		
	1 *	2 *	3 *	4 *	Summa	Skogar utan egen förvaltning	Skogar med egen förvaltning	Summa
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Malmöhus läns	189	1 084	13	1 337	2 623	42 800	22 000	64 800
Gotlands	342	1 835	28	2 066	4 271	122 600	—	122 600
Uppsala	408	1 886	42	2 139	4 475	133 800	103 200	237 000
Västmanlands	549	2 322	54	2 531	5 456	193 700	96 200	289 900
Göteborgs o. Bohus	561	2 450	36	3 024	6 071	154 900	2 200	157 100
Örebro	694	2 837	68	2 968	6 567	209 700	222 000	431 700
Blekinge	499	2 805	69	3 370	6 743	158 100	14 700	172 800
Södermanlands	586	2 976	68	3 588	7 218	205 800	90 500	296 300
Hallands	675	3 288	87	4 088	8 138	188 700	9 400	198 100
Stockholms	635	3 629	52	4 311	8 627	303 300	53 000	356 300
Kalmar läns södra ..	587	3 698	73	4 444	8 802	229 000	16 500	245 500
Skaraborgs läns	853	3 903	55	4 369	9 180	261 600	45 800	307 400
Kristianstads	802	3 871	101	4 690	9 464	199 200	41 000	240 200
Kalmar läns norra ..	628	4 100	65	4 969	9 762	273 500	32 100	305 600
Östergötlands läns	815	4 744	86	5 334	10 979	344 900	135 000	479 900
Kronobergs	1 221	5 973	122	6 780	14 096	406 800	97 000	503 800
Gävleborgs	1 282	6 517	129	7 530	15 458	626 700	603 800	1 230 500
Värmlands	1 607	6 802	134	7 324	15 867	669 200	509 500	1 178 700
Jönköpings	1 465	7 961	134	9 353	18 913	581 900	25 000	606 900
Älvsborgs	1 671	8 353	138	9 138	19 300	592 600	29 500	622 100
Västernorrlands	1 574	9 437	105	10 375	21 491	893 700	861 200	1 754 900
Kopparbergs	1 914	9 473	172	10 894	22 453	955 900	609 400	1 565 300
Jämtlands	2 125	12 679	149	13 533	28 486	1 182 100	1 214 200	2 396 300
Norrbottnens	2 360	12 807	206	14 219	29 592	1 264 700	411 200	1 675 900
Västerbottnens	2 906	15 801	268	17 296	36 271	1 290 000	751 100	2 041 100
Summa	26 948	141 231	2 454	159 670	330 803	11 485 200	5 995 500	17 480 700

1 * Årsanställda befattningshavare med skogshögskoleutbildning. — 2 * Årsanställda befattningshavare med skogsskoleutbildning. — 3 * Tillfällig personal med skogshögskoleutbildning. — 4 * Tillfälliga förmän.

Med beaktande av de reservationer, som tidigare anförts, har utredningen funnit den utförda undersökningen och det därå grundade normalprogrammet kunna tjäna till ledning vid ställningstagandena i fråga om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och medelsbehov.

Utredningen har emellertid funnit redan en överslagsberäkning giva vid handen, att skogsprogrammets genomförande i dess helhet skulle kräva en utökning av den nuvarande skogsvårdsstyrelseorganisationen, som främst av finansiella skäl icke torde kunna komma i fråga. Ehuru en nedskärning av normalprogrammet bland annat skulle medföra förlängning av de förut angivna, i och för sig långa »ransoneringsperioderna» för vissa skogsvårdsåtgärder av engångsnatur, har utredningen stannat för att räkna med skogsprogrammets genomförande till ungefär 65 procent såsom en tills vidare möjlig och rimlig linje.

Rörande innebörden i fråga om arbetsåtgång av det till 65 procent reducerade normalprogrammet har utredningen anfört följande.

Jämfört med förhållandena under åren 1936—1939, alltså relativt normala år före den krisbetonade ansvällningen av skogsvårdsstyrelsernas biträde vid vedutstämpling, innebär detta en rätt avsevärd utökning av antalet förrättningsdagar för skogsvårdsstyrelserna tillsammans (215 000 dagar emot 170 000 dagar i medeltal för åren 1936—1939). Ökningen är förhållandevis starkare i fråga om årsanställd än tillfällig personal. År 1943 däremot, då vedutstämplingen synes ha nått sin höjdpunkt, var antalet rese- och förrättningsdagar för tillfällig personal något större än som beräknats åtgå för genomförande av normalprogrammet till 65 procent. Sammanlagda antalet rese- och förrättningsdagar år 1943 uppgick dock ej till mera än omkring 205 000.

Utredningen har utgått från att under perioder av arbetslöshet särskilda medel komme att anvisas för skogsvårdsstyrelseverksamheten, varigenom vissa skogsvårdsåtgärder skulle kunna genomföras snabbare än det reducerade normalprogrammet medgäve.

I betänkandet erinras om att genom statsmakternas beslut år 1945 tillämpningsområdet för norrländska skogsproduktionsanslaget, vilket tidigare varit begränsat till Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt vissa delar av Jämtlands och Kopparbergs län, utsträckts till att gälla samtliga enskilda skogar i Norrland. Detta torde enligt utredningen för de norrländska skogsvårdsstyrelsernas del komma att medföra, att arbetsåtgången och personalbehovet bleve större än vad som förutsatts i det till 65 procent reducerade normalprogrammet. Utredningen har i detta hänseende särskilt påpekat, att skogsvårdsstyrelserna enligt bestämmelserna angående produktionsanslaget ålagts befattning med betesfrågor i en utsträckning, som programmet icke räknat med.

Utredningen har emellertid förordat, att verksamheten i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget tillsvidare icke inräknades i den ordinarie skogsvårdsstyrelseverksamheten utan — såsom även torde ha förutsatts vid statsmakternas ställningstagande till anslagsfrågan — finansierades av medel, som beviljas under skogsproduktionsanslaget. Såsom motiv härför har utredningen anfört följande.

Detta anslag skiljer sig väsentligt från övriga s. k. särskilda skogsvårdsanslag dels genom sin storleksordning — enligt de beräkningar, som verkställts av norrländska skogsproduktionsutredningen, har anslagsbehovet för de fyra nordligaste länen uppskattats till ett belopp, som närmar sig 100

miljoner kronor under en 20-årsperiod — och dels därigenom att anslaget icke avser hela landet utan huvudsakligen är begränsat till norrlandslänen. Vidare faller skogsvårdsstyrelsernas genom anslaget ålagda befattning med betesfrågorna utanför vad som enligt utredningens mening normalt bör handhas av styrelserna. Därtill kommer, att det ännu är ovisst, vilken omfattning anslagsverksamheten kommer att få. Bland annat är verksamheten, på ett helt annat sätt än skogsvårdsstyrelsernas befattning med de övriga särskilda skogsvårdsanslagen, beroende av samverkan mellan skogsägare, vilket medför, att den framtida omfattningen av verksamheten blir särskilt svår att bedöma.

Utredningen har sålunda förutsatt, att skogsvårdsstyrelsernas personal- och medelsbehov i anledning av deras befattning med norrländska skogsproduktionsanslaget liksom hittills komme att bestridas genom förvaltningsbidrag från anslaget samt att storleken därav årligen komme att prövas i samband med beviljandet av medel under anslaget. Detta innebure, att den för anslagsverksamheten erforderliga personalen icke komme att inräknas i skogsvårdsstyrelsernas fasta personalstyrka. Utredningen har emellertid betonat, att detta borde betraktas som ett provisoriskt arrangemang.

Herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg ha avgivit särskilt yttrande i fråga om normalprogrammets genomförande och i denna del anfört bland annat följande.

Redan den begränsning i det skogligen återuppbyggnadsarbetet, som normalprogrammet innebär, måste ur vissa synpunkter ingiva betänkligheter. Främst må framhållas den omständigheten, att de mest elementära bristerna, väldiga arealer av kalmarker och av marker bevuxna med klart undermåliga bestånd, ej kunna bli helt avhjälpda förrän inom 50 år. Genom den föreslagna nedskärningen av programmet blir denna tid avsevärt förlängd (77 år). Med den av majoriteten föreslagna framtida personalorganisationen kunna skogsvårdsstyrelserna icke åstadkomma någon nämnvärd aktivisering av verksamheten för förbättring av skogsvården å de enskilda skogarna. Detta påstående bestyrkes av en jämförelse med styrelsernas verksamhet under åren 1936—1939. För skogsvårdsstyrelserna tillsammans tagna uppgick antalet rese- och förrättningsdagar i medeltal per år under nämnda 4-årsperiod till 170 000 under det att motsvarande antal dagar enligt det föreslagna programmet utgör 215 000. Det torde vara ett känt förhållande, att flertalet skogsvårdsstyrelser under senaste tiden, även innefattande nämnda 4-årsperiod, på grund av bristande ekonomiska resurser ej kunnat bedriva sin verksamhet i önskvärd omfattning och i flera fall endast kunnat fullgöra de mest trängande arbetsuppgifterna. Den förhållandevis obetydliga personalökning, som nu föreslagits, motsvarar givetvis icke de krav, som komma att ställas på styrelserna.

I förevarande sammanhang torde också böra omnämnas, att sedan undersökningen rörande skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter utförts, har tillämpningsområdet för norrländska skogsproduktionsanslaget utsträckts till att gälla samtliga enskilda skogar i Norrland. Dessutom har norrlandskommittén framlagt förslag rörande en betydande utvidgning av formerna för de norrländska skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Det bör observeras att genom utvidgning av tillämpningsområdet för nyssnämnda anslag och de vidgade formerna för utbildningsverksamheten ha tillkommit nya arbetsuppgifter, till vilka hänsyn ej tagits vid normalprogrammets uppgörande. Ersättning till extra och tillfällig personal, som handlägger förrättningar i anled-

ning av produktionsanslaget torde visserligen liksom hittills komma att utgå från anslaget, men verksamheten kommer även att bidra till en ökning av arbetet för den ordinarie personalen. Utvidgningen av utbildningsverksamheten torde främst komma att medföra ökat arbete för den skogshögskoleutbildade personalen.

Med hänsyn till den ur olika synpunkter stora betydelsen av att den enskilda skogsvården förbättras anse vi det nödvändigt, att skogsvårdsstyrelserna få en personalorganisation, som möjliggör en mera intensiv verksamhet än den som majoritetens förslag medger. Under sådana förhållanden föreslås, att normalprogrammet genomföres till 75 procent.

Yttrandena.

Utredningens uttalande, att till grund för bedömandet av skogsvårdsstyrelsernas personal- och medelsbehov borde läggas en undersökning rörande behovet av skogsvårdsåtgärder på enskildas skogar, har biträttts eller lämnats utan principiell erinran av samtliga hörda myndigheter och organisationer utom Sveriges skogsägareförbund. I flera yttranden har dock betonats angelägenheten av att ett dylikt skogsprogram ej finge hämma den lokala initiativkraften hos de särskilda styrelserna. *Skogsstyrelsen* har starkt understrukt, att undersökningsresultaten endast kunde tjäna såsom schablon eller allmän vägledning för upprättande av stater m. m.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund har uttalat, att uppgörandet av ett skogsprogram, sådant som det som nu för första gången framlagts, otvivelaktigt innebure en för vårt enskilda skogsbruk utomordentligt värdefull inventering av behövliga åtgärder. Det utgjorde också en nödvändig förutsättning för att man något så när skulle kunna bedöma, huru skogsvårdsstyrelseorganisationen vid full utbyggnad lämpligen borde se ut och hur dess verksamhet borde inriktas samt vilka penningmedel, som med hänsyn härtill bleve erforderliga.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har anfört följande.

En ovillkorlig förutsättning för att ett normalprogram skall av styrelsen kunna tillstyrkas är, att skogsvårdsavgifterna inom respektive län till väsentlig del tillfalla de län, varifrån de härstamma. I motsatt fall skulle nämligen uppstå en upprörande orättvisa mot skogsägarna i de län, som hittills i mera än »normal» omfattning själva bekostat en ändamålsenlig skogsvård. Om respektive län som hittills få behålla huvudparten av sina skogsvårdsavgifter, blir normalprogrammet endast utslagsgivande för skogsvårdsstyrelsernas fasta personalstat, d. v. s. den del av omkostnaderna för skogsvårdsstyrelseverksamheten, som staten skäligen kan anses bära bekosta.

Sveriges skogsägareförbund har ansett allvarliga erinringar kunna riktas mot förslaget att binda skogsvårdsstyrelsernas framtida organisation och arbetsmöjligheter vid ett teoretiskt uträknat skogsvårdsprogram, om vars överensstämmelse med den verkliga utvecklingen man visste mycket litet.

Rörande det av utredningen framlagda förslaget till normalprogram ha samtliga skogsvårdsstyrelser utom skogsvårdsstyrelsen i Örebro län även som alla andra hörda myndigheter och organisationer utom Sveriges skogs-

ägareförbund i princip tillstyrkt eller lämnat utan erinran, att programmet finge användas som ram för skogsvårdsstyrelseverksamheten i hela landet.

Skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län har ansett normalprogrammet väl ägnat att ligga till grund för uppbyggande av en fast grundval för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för höjande av den svenska skogens avkastning. Styrelsen har vidare ansett det riktigt, att normalprogrammet beräknats efter erforderliga åtgärder inom de olika skogsvårdsstyrelseområdena och ej grundats på statistisk beräkning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under förgången tid. Denna berodde nämligen på hur pass rikliga medel som stått till buds och icke på behovet av skogsvårdsåtgärder.

Skogsvårdsstyrelsen i Hallands län har framhållit, att det syntes styrelsen som om normalprogrammet skulle utgöra den bästa grund som hittills uppgjorts för bedömningen av de olika skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter och medelsbehov.

Skogsvårdsstyrelsen i Örebro län har uttalat, att normalplanen vore så bristfällig och felaktig i detaljerna och så grovt schablonmässig, att den enligt styrelsens mening icke kunde giva rättvisande resultat för en beräkning ens av den totala omfattningen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och än mindre för de särskilda styrelsernas arbetsuppgifter. Styrelsen har vidare anfört följande.

I varje fall medför normalplanen resultat, som synas fullkomligt oantagbara för skogsvårdsstyrelsens verksamhet. Skogsägarna i Örebro län skola enligt utredningens förslag nödgas erlägga skogsvårdsavgifter, som kunna beräknas bli högre än de hittillsvarande, men skola det oaktat icke få exempelvis stämplingshjälp till mer än ungefär 75 procent mot hittills. För Örebro läns del skulle programmet innebära en allvarlig nedskärning av skogsvårdsstyrelsens verksamhet och personalstat. Utredningen har synbarligen arbetat utifrån felaktiga grunder. Det verkliga behovet av skogsvårdsåtgärder — icke antalet av personalens rese- och förrättningsdagar — hade bort utgöra grunden för beräkningen av de skilda skogsvårdsstyrelsernas verksamhets- och penningbehov, och ett högt virkesförråd och gott skogsmarkstillstånd kräver mer arbete och mer omvårdnad än ett dåligt allmänt skogstillstånd. Det oaktat har utredningen tilldelat skogsvårdsstyrelsen ett mindre antal ordinarie länsskogsvaktare än som beräknats för skogsvårdsstyrelseområden med betydligt lägre virkesförråd per hektar och lägre tillväxt. Skogsvårdsstyrelsen utgår sålunda från nödvändigheten av en omarbetning och grundlig revidering av utredningens »skogsprogram», innan ett bedömande av de olika skogsvårdsstyrelsernas framtida verksamhet och behov av medel och personal kan ske. Redan nu vill skogsvårdsstyrelsen emellertid framhålla, att en av de större orsakerna till utredningens felbedömning av de skogliga förhållandena inom Örebro län torde bero på en oriktig bedömning av arealen och betydelsen av i länet förekommande skogar med egen förvaltning.

Om man till denna kategori hänför allenast sådana skogar, som stå under ledning av anställd personal med högre skoglig utbildning — vilket torde ha skett vid uppskattningen av denna areal i en del andra län — så blir denna arealsiffra betydligt lägre för Örebro län, än vad utredningen beräknat i sitt normalprogram. En likartad uppskattning av ifrågavarande arealer inom de olika skogsvårdsstyrelseområdena förefaller vara behövlig med hänsyn till den vikt utredningen tillmäter desamma vid bedömandet av storleken hos personalstater och medelsbehov. Inom Örebro län taga emellertid skogsvårds-

styrelsens tjänstemän rätt stor befattning med skogsvårdsåtgärderna å dessa skogar enkannerligen i fråga om skogsvägar och dikningar men även i fråga om ren skogsvård. Dessa skogars storlek och belägenhet fördyrar dessutom även i övrigt skogsvårdsstyrelsens verksamhet på olika sätt. Hänsyn till dessa förhållanden måste tagas i större utsträckning än vad utredningen synes ha gjort.

Förslaget att reducera normalprogrammet till 65 procent och tillämpa det på alla skogsvårdsstyrelser har biträttts eller lämnats utan erinran av skogsvårdsstyrelsen i *Gotlands län, 19 länsstyrelser, 19 landsting och 16 hushållningssällskap.*

Skogsstyrelsen har anfört följande.

Skogsstyrelsen är av den uppfattningen, att den av utredningen förutsatta inskränkningen av skogsprogrammet icke bör ske. Styrelsen anser, att programmet även utan någon nedskärning måste anses utgöra ett minimiprogram. Om skogsvårdsstyrelsernas verksamhet skall begränsas på sätt utredningen föreslagit, kommer omfattningen av densamma att i fråga om vissa skogsvårdsstyrelser avsevärt inskränkas. Styrelsen vill även påpeka, att skogsvårdsstyrelserna själva i sina till ämbetsverket ingivna preliminära förslag till utgiftsstater för innevarande kalenderår förutsatt, att verksamheten i sin helhet redan detta år skall få en omfattning, som är icke oväsentligt större, än vad utredningen beräknat. Vidare är att märka, att vissa av skogsvårdsstyrelsernas verksamhetsgrenar äro av naturliga skäl svårare att begränsa än andra. I följd härav komma andra arbetsuppgifter, som enligt skogsstyrelsens mening äro av synnerligen stor betydelse, nämligen exempelvis undervisningen och återväxtåtgärderna, att bli ännu mindre tillgodosedda genom att programmet i sin helhet begränsas till 65 procent än vad som måhända synes framgå av utredningens förslag. Utan att närmare ingå på betydelsen för vår framtida folkförsörjning av en intensifiering av det allmännas skogsvårdande verksamhet vill styrelsen dock framhålla, att en underlåtenhet att vidtaga tillräckliga åtgärder på skogsvårdens område i framtiden kan medföra för hela vårt näringsliv synnerligen allvarliga konsekvenser. Vid bedömande av dessa frågor måste hållas i minnet, att en nedgång av virkesproduktionen framdeles kan bereda hela vår omfattande och för folkhushållet så betydelsefulla skogsnäring svåra olägenheter och minska möjligheterna att öka välståndet inom landet.

Skogsindustriernas samarbetsutskott har i anslutning till herrar Hellbäckens, Lübecks och Sundbergs särskilda yttrande framhållit betydelsen av att styrelserna genom tillräckliga anslag bereddes möjlighet att inom kortare tid än den i planen angivna utföra sitt arbete samt uttalat, att ju förr produktionen i skogen kunde höjas, desto tidigare kunde skogen fylla sin plats i folkhushållet, icke minst med tanke på skapandet av det ekonomiska underlaget för bland annat det framlagda sociala välstandsprogrammet.

Sveriges skogsägareförbund har anfört följande.

Normalprogrammet kan anses innebära, att erforderliga engångsåtgärder för skogarnas sättande i fullt produktivt skick skulle genomföras under en period av 50 år samt att alla återväxtåtgärder, som enligt lag åvila skogsägarna, skulle utföras inom 20 år. Det torde väl även ha beräknats, att löpande skogsvårdsåtgärder skulle äga rum kontinuerligt. Genomförandet av detta program 100-procentigt skulle kräva en så pass stor organisation hos

skogsvårdsstyrelserna själva, att årskostnaden härför komme att uppgå till cirka 12 000 000 kronor. Utredningen har tvekat inför denna kostnad och har därför nedskurit programmets genomförande till 65 procent samt därmed fått ned kostnaden till cirka 8 000 000 kronor. Förbundet finner sparsamhetssynpunkten i detta fall vara malplacerad. Det gäller här utgifter av allmänna medel, som äro, och det i utomordentligt hög grad, av produktionsbefrämjande och inkomstskapande art. De kostnader, som läggas ut på skogsvårdsarbete, skapa snart nya värden till mångdubbelt större belopp än de gjorda utlägg. Statsmakterna umgås för närvarande med planer på socialvårdande åtgärder, som komma att kräva kostnader av 100-tals miljoner kronor. Möjligheterna att genomföra ett sådant program bliva beroende av att nationalinkomsten kan bringas att stiga. Skogsvårdsprogrammets genomförande lär vara en åtgärd, som är ägnad att höja nationalinkomsten. Förbundet finner det kortsynt att för ernående av en årlig besparing av cirka 4 000 000 kronor ställa i högsta grad värdeskapande åtgärder på framtiden. Det är möjligt, att brist på arbetskraft kan komma att retardera skogsvårdsprogrammets genomförande. Framtiden får utvisa detta. Men en avsiktlig besparingssynpunkt bör icke få föranleda, att skogsvårdsstyrelsernas alltför knappa utrustning med arbetskraft omöjliggör programmets fulla genomförande.

Förbundet får sålunda påyrka, att skogsvårdsstyrelsernas organisation blir sådan, att dessa myndigheter bliva i stånd att medverka i nödig omfattning till att det skogliga restaurationsarbetet bedrives i så snabb takt, som övriga på arbetet inverkan omständigheter såsom tillgången på arbetskraft, skogsfrö och planter, skogsägarnas medverkan m. m. möjliggöra. Förbundet anser det vara mycket vanskligt att av utredningens normalprogram bedöma, huru stora skogsvårdsstyrelsernas framtida organisation och personalstater böra göras. Utredningen har föreslagit en organisation, som skall täcka blott 65 procent av normalprogrammet, vilket förbundet av principiella skäl ogillat. Förbundet hyser emellertid samtidigt den uppfattningen, att normalprogrammet bygger på skogsvårdsstyrelsernas medverkan i onödigt stor omfattning. Det förutsätter, att skogsvårdsstyrelserna skola utföra stämplingar och handleda skogsvårdsarbetena i utomordentligt stor omfattning. Förbundet däremot anser, att detta efterhand ej skall behöva ske i samma skala som nu.

Norrlandskommittén har ansett särskilt angeläget, att det skogliga återuppbyggnadsarbetet i Norrland bedreves så skyndsamt som möjligt. Kommittén har i detta hänseende uttalat följande.

Den minskning, som vid den senast utförda riksskogstaxeringen konstaterats i de norrländska virkesförråden, kommer otvivelaktigt att medföra en temporärt fortskridande nedgång i de framtida avverkningarna intill dess nya, gagnvirkesproducerande skogsbestånd uppkommit i de avverkades ställe. Under väntetiden kommer det att bliva svårt att anskaffa tillräckliga råvarumängder till de norrländska träindustrierna. Tilltagande brist på råvara kan befaras resultera i ytterligare nedläggande av sågverksföretag och massafabriker i Norrland med de följdverkningar, detta kan komma att medföra. Med hänsyn till virkesbristen är det synnerligen angeläget, att det skogliga återuppbyggnadsarbetet i Norrland bedrives så skyndsamt som möjligt. Då detta arbete är av produktiv natur och avsevärda förluster måste beräknas årligen uppstå genom att, såsom nu är fallet, betydande skogsmarksområden ligga utan produktion, synas de statsfinansiella skäl, vilka anförts som motiv till en begränsning av detta arbetes omfattning, icke böra tillmätas för stor vikt. Vissa andra omständigheter, såsom brist på arbetskraft, otillräck-

liga tekniska förutsättningar samt brist på frö- och plantmaterial, kunna där-
emot i viss utsträckning komma att verka hämmande, och det är därför av
stor betydelse, att den skogliga verksamheten organiseras på sådant sätt, att
dessa svårigheter i fråga om de grundläggande förutsättningarna såvitt möj-
ligt kunna lösas inom skälig tid.

Den av skogsvårdsstyrelseutredningen på grundval av normalprogrammet
beräknade organisationen skulle, därest den bleve varaktig, kunna resultera i
att man så småningom inom vissa skogsvårdsstyrelseområden i Norrland
finge begränsa verksamheten, medan åter i andra fall, framför allt i södra
Sverige, en avsevärd utvidgning skulle äga rum. En dylik följd av den före-
slagna anordningen måste — mot bakgrunden av vad här förut anförts om
det skogliga tillståndet i Norrland — anses synnerligen otillfredsstäl-
lande. Såvitt norrlandskommittén kan finna, är det icke heller lämpligt
att fastlåsa organiserandet av skogsvårdsverksamheten vid ett tämligen löst
konstruerat arbetsprogram. Man måste nämligen räkna med att förutsätt-
ningarna för verksamheten tid efter annan ändras. Ett arbetsprogram, som
för längre tid framåt skulle ange omfattningen av skogsvårdsstyrelsernas
verksamhet, förutsätter för övrigt, att undersökningar av mera ingående na-
tur utföras angående arbetsuppgifternas lokala fördelning.

Norrlandskommittén anser det vara av vikt, att det klarlägges att, om
skogsvårdsstyrelseutredningens förslag lägges till grund för beslut i ämnet,
det i utredningens betänkande framlagda arbetsprogrammet endast är avsett
att tjäna som ett underlag för bedömning i nuvarande situation av skogs-
vårdsstyrelseorganisationens omfattning inom hela riket. För de enskilda
skogsvårdsstyrelserna synas de enligt programmet beräknade personalsta-
terna icke böra bli bindande, utan jämkningar böra kunna genomföras i
förhållande till de lokala förutsättningarna för verksamheten. Kommittén
har föranletts till framförande av detta önskemål på grund av att kommit-
tén — i samband med den utredning angående skogsvårdsarbetet i Norrland,
som kommittén i enlighet med de för kommitténs arbete lämnade direktiven
har att i sinom tid framlägga — såvitt nu kan bedömas kommer att föreslå
åtgärder för skogsproduktionens höjande i Norrland i en omfattning, som
går utöver vad som skulle utföras enligt det program, som lagts till grund
för skogsvårdsstyrelseutredningens organisationsförslag.

De mera principiella erinringar, som i övrigt främst från *skogsvårdsstyrel-
sernas* sida gjorts mot förslaget till normalprogram, innebära i huvudsak.

Vissa styrelser i södra och mellersta Sverige ha gjort gällande, att enbart
förekomsten av otillfredsställande skogstillstånd inom ett län icke borde ut-
göra skäl för ökad tilldelning av personal och medel utan att större hänsyn
borde tagas till båtnaden av ifrågasatta åtgärder (skogsmarkens bonitet och
avkastningens värde). Många skogsvårdsstyrelser ha också uttalat, att pro-
grammet toge alltför ringa hänsyn till den faktiskt föreliggande utvecklingen
i fråga om arbetssätt och intensitet inom olika skogsvårdsstyrelseområden.
Å andra sidan har skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län framhållit, att man
borde räkna med en snabbare takt i skogsvårdsarbetet i de landsdelar (Väs-
terbottens och Norrbottens län), där skogsvårdsstyrelserna verkat relativt
kort tid och där arbetet tidvis uppbromsats på grund av bristande medelstill-
gång.

Från olika håll har den invändningen framförts, att verksamheten i an-
ledning av norrländska skogsproduktionsanslaget skulle hava medräknats i
normalprogrammet, oaktat den enligt utredningens uttalanden tillsvidare icke
borde anses ingå i skogsvårdsstyrelsernas ordinarie verksamhet, och att så-
ledes för de norrländska styrelsernas del en viss dubbelräkning föreläge.

Invändningar ha också gjorts mot att vid normalprogrammets uppgörande i vissa fall använts en och samma schablon för hela landet, där en differentering de särskilda skogsvårdsstyrelserna emellan bort ske. Detta gällde särskilt proportionen mellan fast och tillfällig personal. Vid skogsvårdsstyrelserna i södra Sverige kunde förhållandevis större personalstyrka sysselsättas året om än vid de norrländska styrelserna.

Vissa skogsvårdsstyrelser ha gjort gällande, att vid programmets upprättande tillräcklig hänsyn icke tagits till speciella faktorer, såsom att omfattningen av styrelsernas verksamhet delvis vore beroende av skogsägarnas medverkan eller att möjligheterna att erhålla arbetskraft för säsongbetonade uppgifter kunde vara begränsade.

De flesta skogsvårdsstyrelserna ävensom många andra hörda myndigheter och organisationer ha betonat vikten av att verksamheten icke på något håll skulle behöva inskränkas. För att undvika detta har i vissa yttranden föreslagits, att på de håll, där normalprogrammets genomförande till 65 procent skulle innebära en nedskärning av den hittillsvarande verksamheten, procenttalet skulle höjas i erforderlig grad. I allmänhet har emellertid i stället i denna del förordats det särskilda yttrande, som avgivits av herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg och enligt vilket normalprogrammet överlag borde genomföras till 75 procent.

Genomgående har också av skogsvårdsstyrelserna framhållits, att normalprogrammet vore så osäkert i sina detaljer, att dess uppdelning av rese- och förrättningsdagar på de särskilda verksamhetsgrenarna i varje fall icke finge anses bindande. Om det reducerade programmet skulle läggas till grund vid beräkningen av de enskilda skogsvårdsstyrelsernas personal- och omkostnadsstater, borde därför endast totala antalet dagar för varje styrelse tillräknas något vitsord. Detta sammanhängde bland annat med att nedskärningen av programmet gjorts schablonmässigt utan hänsyn till angelägenhetsgraden av olika arbetsuppgifter.

Ur de särskilda skogsvårdsstyrelsernas yttranden må följande återgivas, som huvudsakligen tager sikte på varje skogsvårdsstyrelses speciella förhållanden.

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län:

Även om normalprogrammet kan tjäna som viss grund för bedömandet av åtgärdsbehovet för landet i dess helhet, är styrelsen mycket tveksam, huruvida det ger ett nöjaktigt uttryck för åtgärdsbehovet inom de skilda länen. I varje fall kan programmet ej tillmätas ett sådant värde, att man därpå kan stödja uppbyggandet av en organisation av mera varaktigt slag för de skilda skogsvårdsstyrelserna. Ett genomförande av ett till 65 procent reducerat program skulle för skogsvårdsstyrelsens del innebära en minskning av antalet förrättningsdagar för stämpling från medeltalet 1 497 för 1936—1939 till 930, för dikning från 381 till 85 och för övervakande av skogslagarnas efterlevnad från 369 till 182. Det är uteslutet att följa programmets plan för verksamhetens utövande i de skilda grenarna. Det synes önskvärt att tillämpa de avvikelser från utredningens plan, som utredningen förutsatt kunna bli erforderliga. Styrelsen ansluter sig till de i reservation av herr Hellbacken m. fl. anförda synpunkterna, vilka utmyнна i programmets genomförande till 75 procent. Reservationens förslag vill styrelsen emellertid uppställa som ett minimikrav.

Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde:

Styrelsen vill i fråga om sitt eget verksamhetsområde framhålla, att betydligt större utrymme finnes än vad i normalprogrammet förutsatts för års-

anställd, d. v. s. ordinarie personal. Arbetet är icke så säsongbetonat, att detta skulle lägga hinder i vägen för årsanställning av personal i större utsträckning. Möjligheterna att tillfälligt anställa kvalificerad personal äro mycket små, vilket medför, att den önskvärda utvidgning av verksamheten, som normalprogrammet anvisar, icke kan genomföras. Vid en granskning av normalprogrammet med avseende på fördelningen av ordinarie och tillfällig personal framkomma anmärkningsvärda förhållanden. Sammanräknas normalprogrammets siffror för antalet förrättningsdagar å titlarna stämpling och återväxt, utgöra dessa 6 863 dagar av totalt 9 762 dagar. På övriga verksamhetsgrenar komma sålunda 2 899 dagar. Av dessa senare dagar kunna enligt styrelsens mening högst 20 procent utföras av tillfällig personal, motsvarande sammanlagt cirka 600 förrättningsdagar. Då totala antalet förrättningsdagar för tillfällig personal upptagits till 5 034 dagar, skulle återstoden, $5\,034 - 600 = 4\,434$ förrättningsdagar, alltså behöva utföras av tillfällig personal på verksamhetsgrenarna stämpling och återväxt, vilket motsvarar 64 procent av totala antalet förrättningsdagar på dessa verksamhetsgrenar. Antalet förrättningsdagar under titeln »skogslagarnas efterlevnad» är enligt styrelsens mening för lågt. Utredningens resonemang angående omfattningen av denna verksamhet synes icke hållbart. Den utvidgning av återväxtverksamheten, som utredningen föreslagit, och som även enligt styrelsens mening vore önskvärd, förutsätter en metodisk inventering av erforderliga återväxtåtgärder. Den tid, som åtgår härför, måste enligt styrelsens förmenande upptagas under titeln »skogsvårdslagarnas efterlevnad». Om en nedskärning av normalprogrammet av några skäl skulle befinnas nödvändig, anser styrelsen, att ett genomförande av programmet till 75 procent är ett absolut minimum.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län:

Om såsom av utredningen föreslagits normalprogrammet skulle omsättas till endast 65 procent, skulle volymen av skogsvårdsarbetet och då givetvis särskilt de för all god skogsvård grundläggande utsyningarna bliva rent katastrofalt reducerade. För styrelsen framstår det som helt ofattbart, huru i våra dagar, då ju allt göres inom näringslivets olika områden för att höja och förbättra produktionen för skogsvården — skogsproduktionens grundval — i en offentlig utredning kan rekommenderas en tillbakagång. Som enda motiv för ett sådant märkligt ställningstagande anföres, att ifrågakvarande landsdelar, bland annat Värmland, i skogsvårdshänseende redan hunnit längre fram, än det rent teoretiskt frameducerade programmet funnit behövt. Styrelsen vill i detta sammanhang nämna några siffror. För de angivna skogsvårdsåtgärderna »biträde vid stämpling» och »beståndsvård och avverkning» fastställdes för Värmlands vidkommande per år tillsammans ($5\,936 + 1\,939 =$) 7 875 rese- och förrättningsdagar eller med 65 procent reducering 5 119 dagar. Till jämförelse mellan det genom normalprogrammet rent teoretiskt beräknade antalet behövliga rese- och förrättningsdagar för sagda arbetsuppgifter och de i verkligheten använda vill styrelsen hänvisa till av utredningen själv anförda medeltal för åren 1936—1939 eller ($7\,068 + 2\,645 =$) 9 713 dagar. För åren 1942—1945 överstiger för stämplingsbiträde antalet rese- och förrättningsdagar i medeltal per år 12 300.

Skogsvårdsstyrelsen förutsätter, att skogsstyrelsen icke stillatigande kan åse, hurusom utvecklingen inom betydande delar av landet — något som oundgängligen måste bliva fallet, om utredningens program godtages — vrids tillbaka flera årtionden till oöverskådlig skada icke blott för skogsägarna själva utan även för den för hela landet så betydelsefulla träindustrin.

Då vad normalprogrammet beträffar alla de areal- och löpmeteral m. m.,

varpå planen bygger, saknas och då dessa okända åtgärds mängder därefter omräknats till »rese- och förrättningsdagar» efter likaledes icke angivna förvandlingstal, undandrar sig planen varje möjlighet till objektiv granskning. Den gjorda utredningen kan icke undgå att förlora i värde, sedan konstaterats, att i vissa fall sakligt felaktiga utgångstal kommit till användning. Att som skett i fråga om arbetsuppgifternas fördelning på ordinarie och extra (tillfällig) personal räkna med samma relationstal för hela landet, måste ofrånkomligen vara sakligt oriktigt. Utsyningarna måste obestriddligen bliva avsevärt mera säsongbetonade inom norra och mellersta Sverige än inom landets sydligare delar. Under sådana omständigheter måste med ekonomisk klok organisation behovet av extra och tillfällig personal bliva större inom de nordliga länen, dit Värmland i detta sammanhang måste räknas, än längre söderut. En direkt felräkning har ägt rum såtillvida, som i fråga om de delar av landet, inom vilka norrländska skogsproduktionsanslaget kan tagas i anspråk, sådana arealer, som beräknades få del av sagda anslag — utom beträffande betesanläggningar — även medräknats i normalprogrammet. Skogsvårdsstyrelsen finner sig nödsakad draga i tvivelsmål, huruvida verkligen ett program som det framlagda kan, på sätt utredningen avser, läggas till grund icke blott vid fastställande av respektive styrelsens personalstater utan också — och det är för skogsvårdsstyrelserna troligen betydelsefullare — »tjäna till ledning vid bedömandet av skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsstater».

Slutligen anser sig styrelsen icke kunna underlåta att framföra en rent principiell erinran mot att ett, på sätt nu har skett, framkalkylerat program överhuvud kan läggas till grund för bedömandet av respektive skogsvårdsstyrelsens personal- och medelsbehov. Vid programmets framkonstruerande har man utgått från att en viss, för respektive län framräknad, mängd eftersatta skogsvårdsarbeten skola inom viss tid utföras. Så långt torde måhända intet annat vara att erinra, än att volymen av förefintliga dylika skogsvårdsbehov omöjligen kan med erforderlig säkerhet bedömas. Detta sistnämnda vitsordas ju för övrigt öppet av utredningen. När man därefter skall omräkna de sålunda som erforderliga beräknade skogsvårdsarbetena till skogsvårdsstyrelseprestation, synes man emellertid helt bortsett från, att ifrågavarande skogsvårdsåtgärder överhuvud — med undantag av den relativt obetydliga del, som kan på laglig väg framtingas — icke kunna komma till stånd utan »tredje mans» medverkan nämligen skogsmarkens ägares. Om — som beklagligtvis ej sällan fortfarande är fallet — denne icke vill eller mäktar påtaga sig å honom belöpande andel i åtgärdernas genomförande, kan ingen än så stor ordinarie skogsvårdsstyrelsepersonal motväga detta hinder. I vilken omfattning denna, av utredningen till synes helt förbisedda, omständighet kan och bör inverka på respektive personalstaters storlek och sammansättning undandraget sig emellertid styrelsens bedömande.

Skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län:

Att som utredningen gjort låta detta program bliva helt vägledande för dessa frågors bedömande för varje särskild skogsvårdsstyrelse även för närliggande tid och att helt bortse från styrelsernas nuvarande personalorganisation och arbetsinriktning synes betänkligt. Sålunda förefaller det ej rimligt, att i Blekinge län (158 000 ha utan egen förvaltning) skulle erfordras 50 procent flera stämplingsdagar än i Västmanlands län (194 000 ha) och 25 procent flera än i Örebro län (210 000 ha) eller att i Kristianstads län (199 000 ha) skulle erfordras 76 respektive 44 procent flera dagar än i nämnda län, detta desto mindre som under jämförelseåren 1936—1939 antalet dylika dagar i

Blekinge län varit blott 40 procent i jämförelse med Västmanlands och Örebro län och 50 procent i Kristianstads län.

Om ett 100-procentigt genomförande av normalprogrammet icke är möjligt för landet i dess helhet, anser styrelsen dock så kunna ske för de södra delarna av landet, främst Mellan-Sverige. En överarbetning av beräkningen av arbetskraftsbehovet och därmed av föreslagna personalstater bör komma till stånd. Enligt programmet skulle i Västmanlands län erfordras blott 1 955 dagar för stämplingsbiträde, reducerat till 65 procent blott 1 270 dagar. Då dylika biträdesdagar under jämförelseåren utgjort i medeltal 2 283 (korrigerad uppgift) skulle programmet innebära en minskning med ej mindre än 45 procent.

Skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län:

Även om normalprogrammet enligt skogsvårdsstyrelsens mening kan tjäna till ledning vid bestämmandet av skogsvårdsstyrelseverksamhetens totala omfattning, får därav icke dragas den slutsatsen, att programmet lämpligen kan användas även vid avvägning av skogsvårdsstyrelsernas inbördes ställning. Jämförelser mellan de olika områdena vittnar också om felbedömningar och felaktigheter av stora mått i det på ett heterogent material upprättade programmet. En saklig granskning av detsamma kan ej verkställas utan tillgång till det grundläggande åtgärdsprogrammet.

Bristerna i produktionshänseende å skogar utan egen förvaltning äro alltså stora, störst längst i norr och längst i söder. Båtnaden står i direkt proportion till bonitet och priser. Dessa omständigheter, framför allt normalproduktionen, synas böra tillmätas grundläggande betydelse vid avvägningen de olika områdena emellan. Detta så mycket mera som goda och efter objektiva grunder fixerbara uttryck för storleken av arbetsuppgifterna lätt kunna framställas genom att multiplicera arealen med normalboniteten. För ernående av en rättvis avvägning olika skogsvårdsstyrelser emellan synes därvid angeläget att arealen skogar utan egen förvaltning bestämmes efter likartade grunder, vilket icke torde ha varit fallet vid normalprogrammets upprättande. Den efter förenämnda beräkningar framkommande relationen mellan de normala arbetsuppgifternas storlek inom olika områden avviker betydligt från den i normalprogrammet framkomna relationen.

Beträffande län med relativt goda skogsförhållanden markera påtalade differenser, att utredningen underskattat arbetsuppgifterna i dessa län. Detta framgår också av en eljest oförklarlig variation i utredningens förslag. De differenser, som i övrigt äro mest framträdande, falla på län, som på grund av sin lagstiftning äro i behov av en extra förstärkning såväl i fråga om personal som medel. Vid godtagande av förenämnda normalproduktion som grundval för en i detta hänseende behövlig riksligare måste sålunda i första hand vissa tillägg göras för av skogslagstiftning betingad merkostnad. En väl motiverad och lätt utförbar uppjustering bör dessutom ifrågakomma bland annat på grund av större eller mindre förekomst av skogar med egen förvaltning.

Skogsvårdsstyrelsen förordar, att av utredningen föreslagna personalförteckningar och avlöningsstater omarbetas efter av styrelsen skisserade grunder. Om detta ej befinnes lämpligt, ansluter sig styrelsen till herr Hellbäckens m. fl. reservation.

Skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län:

Vad beträffar det s. k. skogsprogrammet borde däri de olika arbetsuppgifterna ha till arten angivits och klart fixerats, varjämte målsättningen för skogsvården borde ha närmare preciserats.

Förutsättningarna för att föreslagna arbeten av skilda slag i praktiken verkligen kunna komma till utförande ha icke klarlagts. Beträffande kulturerna i Norrland har det exempelvis icke utsagts, huruvida det finns tillgänglig arbetskraft att inom den kalkylerade tiden genomföra normalprogrammets omfattande skogsodlingsverksamhet, om det finns frö, plantor o. s. v. Inom Västerbottens län är exempelvis inte mindre än 12 000 dagar per år anslagna till kulturer och liknande arbeten. Detta skulle innebära, att ungefär 100 förrättningsmän under 6 månader uteslutande måste vara selsatta med planläggning m. m. av sådana arbeten. Detta torde vara praktiskt omöjligt att genomföra. Reduceringen till 65 procent skulle för skogsvårdsstyrelserna i Gävleborgs och Värmlands län innebära en minskning av verksamheten jämfört med åren 1936—1939. För övriga skogsvårdsstyrelser skulle normalprogrammet däremot trots revideringen innebära en ökning av verksamheten.

Styrelsen vill bestämt motsätta sig någon inskränkning i styrelsens hittillsvarande verksamhet. Ännu torde ingen kunna påstå, att skogsvården står på så hög nivå inom länet, att en mera extensiv skötsel av skogarna skulle vara att rekommendera. Utredningens strävan att »likrikta» skogsvårdsstyrelsernas verksamhet kan visserligen ur vissa synpunkter ha fog för sig, men då detta drives så långt, att rättesnöret för skogsvården skall utgöra medeltalet av hittills utvunna resultat och framgångar då släpper man kontakten med verklighet och det praktiska livets lagar. Skall skogsvårdsstyrelseverksamheten inom vissa län hållas tillbaka endast på den grund, att det exempelvis finns mindre arealer kalmarker och restskogar än inom andra län, kommer detta knappast att stimulera den initiativkraft och framåtanda som utredningen värdesätter så högt.

Skogsvårdsstyrelsen anser att normalprogrammet utformats och tillämpats under alltför liten hänsyn till variationerna i skogsvårdsstyrelsernas arbets sätt och nuvarande intensitet i skogsvårdsstyrelsearbetet. Man kan och får inte genomföra en nivellering av skogsvårdsstyrelseverksamheten efter en viss schablon.

Skogsvårdsstyrelsen biträder den reservation, enligt vilken normalprogrammet ansetts böra genomföras till 75 procent, dock endast vad gäller skogsvårdsstyrelserna i Gävleborgs och Värmlands län.

Även om normalprogrammet får anses kunna läggas till grund för beräkning av skogsvårdsstyrelseverksamhetens totala omfattning inom landet, behovet av arbetskraft och medel, är det i detaljerna behäftat med så stora brister och till och med felaktigheter, att det enligt styrelsens uppfattning endast i mycket stora drag kan användas som grund för bedömandet av personalstater och medelsbehov för de särskilda skogsvårdsstyrelserna. Mot den föreslagna nedskärningen av skogsvårdsstyrelsernas stämplingsverksamhet vill styrelsen på det allra kraftigaste protestera.

Skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län:

Det bör framhållas, att ett fullföljande av programmet till endast 65 procent skulle innebära icke blott en stagnation i utvecklingen utan även en icke oväsentlig inskränkning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet inom Värmlands, Gävleborgs, Västerbottens och Norrbottens län. Styrelsen har funnit, att normalprogrammet bör jämkas för att bättre och säkrare kunna tjäna som underlag för bland annat avvägning av personalstaterna inom de olika skogsvårdsstyrelserna. Härvid bör den »normala» verksamhet från gången tid, vilken kommer till uttryck i antalet rese- och förrättningsdagar under åren 1936—1939, tillmätas lika stort inflytande som de genom de sakkunnigas utredningsman vunna resultaten. Skogsvårdsstyrelsen har lagt fram ett

»realprogram», som utarbetats enligt nämnda principer och utgör medeltal av verksamhetens relativa omfattning enligt normalprogrammet och under åren 1936—1939. Vissa merendels små förskjutningar av skogsvårdsstyrelsernas rangordning skulle bli följden, om realprogrammet i stället för normalprogrammet lägges till grund för bedömning av verksamhetens omfattning inom respektive skogsvårdsstyrelser. Detta skulle dock endast innebära ett mjukare förlopp av den expansion, som inom alla skogsvårdsstyrelser erfordrades för genomförandet av det på åtgärdsinventeringen grundade skogsprogrammet. Ingen av styrelserna skulle sålunda behöva inskränka sin verksamhet i jämförelse med 1936—1939 års volym, även om realprogrammet genomfördes endast till 65 procent. Vid ett närmare studium av normalprogrammet finner man många förvånande uppgifter, såsom till exempel att verksamheten i Västernorrlands län i anledning av »skogslagarnas efterlevnad» skulle reduceras med cirka 1 000 dagar per år. Detta är en följd av normalprogrammets schablonmässighet, som icke tager hänsyn till att Västernorrlands län är det av skogsbete och skogsfångstservitut mest betungade av alla län och bland annat därför är särskilt arbetskrävande vid övervakandet av skogslagarnas efterlevnad. Skogsvårdsstyrelsen förordar, att det framlagda realprogrammet i stället för normalprogrammet får tjäna som underlag vid bedömandet av personalstaten och medelstilldelning för nettoomkostnaderna. Med hänsyn till en ringa expansionsmöjlighet, som även realprogrammet skulle medgiva, förordar styrelsen på det livligaste det i reservationen av herr Hellbacken m. fl. framlagda förslaget, att skogsprogrammet genomföres till 75 procent.

Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län:

Skogsvårdsstyrelsen finner det helt naturligt, att ett arbetsprogram måste läggas till grund för styrelsens organisation och framtida medelsbehov. Normalprogrammet torde emellertid endast i stora drag kunna giva en föreställning härom, men styrelsen godkänner detsammans slutsumma i fråga om antalet beräknade förrättningsdagar såsom utgångspunkt för bedömandet av styrelsens behov av personal och medel. För skogsvårdsstyrelsens del skulle det betyda en väsentlig utökning av verksamheten, även om programmet nedskures till 65 procent men den ifrågasatta utökningen skulle beträffande vissa grenar av styrelsens verksamhet knappast kunna genomföras. Att t. ex. ägna 5 092 dagar åt återväxtåtgärder torde knappast vara möjligt med hänsyn till den korta tid, som står till buds för de mest arbetskrävande av dessa åtgärder, sådd och plantering. Styrelsen skulle däremot få minska sin stämplingsverksamhet, vilket ju icke kan anses lämpligt. Styrelsen stöder herr Hellbackens m. fl. reservation rörande normalprogrammets genomförande till 75 procent.

Skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län:

För Västerbottens län skulle det reducerade normalprogrammet omfatta 23 000 rese- och förrättningsdagar mot det att skogsvårdsstyrelsen i verkligheten använt 27 486 dagar i medeltal per år under perioden 1936—1939. Skogsvårdsstyrelsen anser att en schablonmässig reduktion av normalprogrammet med samma procent för samtliga skogsvårdsstyrelser icke är berättigad. Vid beräkningen av styrelsens organisation bör minst 75 procent av normalprogrammet läggas till grund.

Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län:

En reducering av normalprogrammet till 65 procent skulle innebära en beskränkning av styrelsens nuvarande verksamhet beträffande kontrollen av skogslagarnas efterlevnad och biträde vid stämpling. Styrelsen ansluter sig till den mening, som i särskilt yttrande framförts av herr Hellbacken m. fl.

Departementschefen.

Tidigare har icke företagits någon mera fullständig undersökning rörande omfattningen av landets samtliga skogsvårdsstyrelser arbetsuppgifter. Att en dylik undersökning icke utförts torde i viss mån ha sin grund i att styrelserna verkat relativt fristående och bedrivit sitt arbete var och en efter de linjer, som vederbörande styrelse ansett lämpliga och ändamålsenliga. Detta i förening med påtagliga ojämnheter i styrelsernas inkomster av skogsvårdsavgifter har, såsom skogsvårdsstyrelseutredningen framhållit, medfört att intensiteten och den allmänna inriktningen av styrelsernas verksamhet växlat starkt mellan skilda skogsvårdsstyrelser. Betydande svårigheter ha med hänsyn till nu berörda förhållanden förelegat att överblicka skogsvårdsstyrelsernas behov av personal och medel för verksamhetens bedrivande. Under sådana omständigheter är det uppenbarligen till avsevärt gagn att genom den av utredningen verkställda undersökningen av åtgärdsbehovet å enskildas skogar erhållits en allmän överblick över storleken av de arbetsuppgifter som böra åvila varje skogsvårdsstyrelse. Genom en sådan undersökning torde man kunna få ett ungefärligt begrepp om vilken omfattning verksamheten under den närmaste tiden hos de olika skogsvårdsstyrelserna normalt bör ha. Även i andra avseenden bör en dylik undersökning, såsom utredningen också framhållit, vara av värde.

Vid sin undersökning har utredningen tillämpat den metoden att först söka beräkna vilken mängd av olika slags åtgärder, som årligen kan anses erforderlig inom skilda skogsvårdsstyrelserns områden, och därefter med ledning av statistiska uppgifter angående den hittillsvarande skogsvårdsstyrelseverksamheten uttrycka detta åtgärdsbehov i antal rese- och förrättningsdagar för befattningshavare av skilda kategorier. Utredningen har i fråga om skogstillståndet byggt sin undersökning huvudsakligen på resultaten av riksskogstaxeringarna och inventeringar av vedskog samt på uppgifter, som inhämtats från skogsvårdsstyrelserna.

Det är givet, att en åtgärdsinventering av nu antytt slag icke kan giva några exakta resultat, bland annat därför att kännedomen om det nuvarande skogstillståndet på enskildas skogar är mycket ojämn och på sina håll bristfällig. Vidare blir det alltid en bedömningsfråga, inom hur lång tid sådana engångsåtgärder som grundförbättringar och eftersatta återväxtåtgärder böra vara i sin helhet fullbordade. Icke heller åtgärdsbehovets omräkning i rese- och förrättningsdagar kan bli annat än ungefärlig. Utredningen har också framhållit att undersökningen under alla omständigheter måste betraktas som en tämligen grov kalkyl.

I likhet med utredningen finner jag emellertid, att det framlagda undersökningsresultatet och det därpå grundade s. k. normalprogrammet böra kunna tjäna såsom allmän ledning vid ställningstagandet till frågorna om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och medelstilldelning. De erinringar, som i många yttranden framställts i fråga om normalprogrammet,

bottna till stor del i uppfattningen, att normalprogrammet skulle bli mer eller mindre i detalj bindande för skogsvårdsstyrelserna och att därför hänsyn vid programmets uppgörande bort tagas till lokala särförhållanden av olika slag, såsom exempelvis att proportionen mellan fast och tillfällig personal icke bör vara densamma i skilda landsdelar. Om programmet, såsom nyss antytts, får endast i stora drag tjäna till vägledning, torde dessa erinringar icke få tillmätas någon avgörande betydelse.

Jag anser alltså, att normalprogrammet i princip bör kunna godtagas som ram för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet samt tjäna till ledning vid bedömandet av skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och medelsbehov, såväl för landet i dess helhet som även, ehuru med möjlighet till jämkningar, för varje särskild styrelse. I detta sammanhang vill jag emellertid understryka de uttalanden som gjorts av utredningen och i vissa yttranden därom, att normalprogrammet icke bör vara något en gång för alla bestämt utan bör undan för undan revideras under hänsynstagande till den ökade kännedom om skogarnas tillstånd, som kan erhållas, och till skogsvårdens utveckling och behov. Det torde få ankomma på skogsstyrelsen att i nära samarbete med skogsvårdsstyrelserna fullfölja arbetet härmed.

En fråga, som särskilt upptagits till behandling i de över utredningens betänkande avgivna yttrandena, är den i vilken omfattning normalprogrammet för närvarande bör genomföras. Uppenbarligen skulle det vara mest önskvärt att ett hundraprocentigt genomförande av programmet kunde komma till stånd. Landets skogar äro otvivelaktigt i stort behov av att skogsvårdsverksamheten erhöles den omfattning som programmet avser, icke minst i fråga om de grundförbättrande åtgärderna och försättandet i produktivt skick av kalmarker m. m. Kostnaderna för statsverket skulle såsom utredningen framhållit vid ett omedelbart realiserande av programmet bli högst betydande. Sett på lång sikt skulle det ur nationalekonomiska synpunkter sannolikt ställa sig förmånligare att snarast genomföra normalprogrammet i dess helhet. Emellertid torde detta av flera skäl icke låta sig göras. Det torde visa sig nödvändigt att på skogsbruket lägga en icke ringa del av de omfattande kostnader, som här äro i fråga. Framför allt torde dock en sådan insats av arbetskrafter — både skolade och oskolade — som ett hundraprocentigt realiserande av normalprogrammet skulle kräva, icke under nuvarande förhållanden kunna ställas till förfogande för ändamålet, och icke heller lär man i nuvarande läge kunna räkna med tillräcklig tillgång på frö och plantor. En beskärning måste därför ske. Delade meningar kunna givetvis råda rörande omfattningen av den nödvändiga nedskärningen. Vid överbägande av denna fråga har jag i anslutning till utredningens förslag stannat för att för närvarande räkna med ett genomförande av normalprogrammet till omkring 65 procent. Jag vill emellertid betona att detta endast får anses innebära en riktlinje för skogsvårdsverksamheten under den närmaste tiden. Givetvis måste skogsvårdsstyrelsernas olika förhållanden påkalla avvikelser från programmet i skilda hänseenden. Särskilt vill jag här understryka, att detta bör gälla de

skogsvårdsstyrelser för vilka en tillämpning av normalprogrammet i enlighet med vad jag nyss anfört skulle medföra en inskränkning i deras verksamhet i förhållande till densammas omfattning tidigare under en längre följd av år. En dylik inskränkning bör enligt min mening icke ifrågakomma, där styrelsernas verksamhet ur skogliga och ekonomiska synpunkter kan anses vara klokt och tillfredsställande planerad. Icke heller avses att förhindra skälig rörelsefrihet för styrelserna med avseende å skogsvårdsarbetets fördelning på olika verksamhetsgrenar. Ett klart utrymme måste lämnas för styrelsernas eget initiativ och egen handlingskraft. Det är även uppenbart att den största hänsyn måste tagas till de lokala förhållandena, och det är att märka att dessa äro bäst kända av styrelserna själva. Givetvis måste dock särskilt beaktas att ingen verksamhetsgren blir obehörigen eftersatt. Enligt min uppfattning bör således vid tillämpning av normalprogrammet icke någon som helst byråkratisering eller schematisering av styrelsernas verksamhet komma i fråga. För att denna skall följa de för skogshanteringen i riket i dess helhet såsom lämpliga ansedda principerna för skogsvårdspolitiken och i övrigt ansluta sig till statsmakternas ekonomiska intentioner är det emellertid såsom jag tidigare framhållit påkallat att vissa riktlinjer finnas att tillgå.

Vad slutligen angår frågan om skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget anser jag i likhet med utredningen att åtminstone tillsvidare denna verksamhet icke bör falla inom ramen för styrelsernas så att säga mera ordinarie arbete. Någon egentlig dubbelräkning i normalprogrammet av denna verksamhet torde icke, såsom i vissa yttranden gjorts gällande, ha förekommit. Dels har den väsentliga del av verksamheten, som sammanhänger med betesfrågorna, enligt vad som framgår av betänkandet överhuvud icke inräknats i normalprogrammet, och dels pågår vid sidan av produktionsanslagsverksamheten inom norrländslänen bidragsverksamhet i anledning av övriga s. k. särskilda skogsvårdsanslag på samma sätt som inom landet i övrigt.

VI. Skogsvårdsstyrelsernas personalbehov.

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Utredningens förslag angående skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation bygger i stort sett på de nuvarande förhållandena. Med hänsyn till den föreslagna anställningsformen — kontraktsanställning tillsvidare med viss uppsägningstid — har utredningen emellertid icke ansett sig böra bibehålla de nuvarande kategorierna »ordinarie» och »extra ordinarie» befattningshavare utan behandlat den personal, som under alla förhållanden kunde anses motsvara skogsvårdsstyrelsernas stadigvarande behov av årsanställd personal — den fasta personalen — som en enhet. Denna personal är enligt förslaget avsedd att erhålla pensionsrätt i statens pensionsanstalt och benämnas i betänkandet skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal. Återstoden av styrelsernas personal har hänförs till extra och tillfällig personal.

Utredningen har till en början behandlat frågan, vilka olika slag av ordinarie befattningar, som böra finnas vid skogsvårdsstyrelserna.

I fråga om den skogshögskoleutbildade personalen har utredningen i denna del anfört följande.

Hos varje skogsvårdsstyrelse bör finnas anställd en länsjägmästare med uppgift såsom hittills att leda skogsvårdsarbetet samt vara föredragande inför styrelsen och chef för dess övriga personal.

Vid de större skogsvårdsstyrelserna torde behov föreligga av en biträdande länsjägmästare, på vilken skulle kunna överflyttas en del av länsjägmästarens arbetsuppgifter och som vid behov kan vikariera för denne. Det har emellertid synts utredningen angeläget, att denne befattningshavare behåller den direkta kontakten med fälтарbetet och icke blir alltför bunden vid expeditionen. Utredningen har därför tänkt sig, att befattningshavaren samtidigt skulle vara chef för ett distrikt av skogsvårdsstyrelseområdet, därvid förutsatts, att detta distrikt icke göres alltför stort.

Vissa större skogsvårdsstyrelseområden äro för närvarande uppdelade på distrikt, vart och ett under en distriktsjägmästare såsom chef. Enligt utredningens uppfattning är detta en organisationsform, som är av stort värde i sådana län, där arbetsuppgifternas mängd och de stora avstånden hindra länsjägmästaren att själv hålla erforderlig kontakt med skogsägarna och länets skogliga förhållanden. Utredningen tänker sig sålunda distriktsindelning genomförd även inom vissa skogsvårdsstyrelseområden, där distriktsjägmästare nu icke finnas. Distriktsjägmästarens uppgifter bliva i stort sett jämförliga med vad som åligger länsjägmästaren i ett mindre län, med den skillnaden att distriktsjägmästaren icke arbetar fullt självständigt utan sorterar under en länsjägmästare, som utövar den allmänna ledningen av skogsvårdsarbetet. Distriktsjägmästaren är icke heller föredragande inför skogsvårdsstyrelsen. För att ändamålet med distriktsindelningen helt skall vinnas, synes distriktsjägmästaren böra vara bosatt inom distriktet, om ej särskilda skäl föranleda till annat. Därigenom undvikas onödiga resor såväl för distriktsjägmästaren som för övriga befattningshavare inom distriktet, och även skogsägarna torde vinna på att icke ha för lång väg till den högste skogsvårdstjänstemannen på orten. Dessa fördelar torde få anses uppväga olägenheten av att vissa distriktsjägmästare bliva bosatta på annan ort än länsjägmästaren och icke i samma utsträckning som eljest kunna anlita huvudexpeditionens kanslipersonal. Utredningen förutsätter, att länsjägmästaren på lämpligt sätt sörjer för att arbetet inom de olika distrikten bedrivs på ett enhetligt sätt och att distriktsjägmästarna få tillfälle att utbyta erfarenheter såväl med honom som sinsemellan. Detta synes kunna ske exempelvis i den formen, att distriktsjägmästarna — såsom för närvarande på vissa håll praktiseras — med regelbundna mellanrum kallas till sammanträde inför länsjägmästaren.

Vid de största skogsvårdsstyrelserna torde det även i fortsättningen vara lämpligt att organisera arbetet så, att en särskild tjänsteman anställs såsom ledare för sådana särskilt krävande skogstekniska uppgifter som diknings-, skogsvägbyggnads- och taxeringsverksamhet. Såsom sammanfattande benämning för dessa befattningshavare föreslår utredningen skogsteknisk ledare.

Den skogshögskoleutbildade biträdespersonal, som i övrigt behöves för skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter, föreslår utredningen uppdelad på två kategorier, förste assistenter och assistenter. I de län, där biträdande länsjägmästare saknas, kommer förste assistenten delvis att ersätta denne, dock

utan att förestå eget distrikt av skogsvårdsstyrelseområdet; i övrigt torde han böra användas för andra kvalificerade uppgifter, såsom ledning av undervisnings- och upplysningsverksamhet, diknings- och vägbyggnadsverksamhet och dylikt. Assistenten slutligen torde böra sysselsättas med likartade uppgifter på det sätt, som inom varje särskilt skogsvårdsstyrelseområde befinnes mest ändamålsenligt. I vissa fall synes en assistent lämpligen kunna indelas till tjänstgöring på ett eller flera distrikt såsom biträde åt distriktsjägmästare.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas personal med skogsskoleutbildning har utredningen konstaterat, att betydande olikheter i fråga om organisationen för närvarande rådde mellan skilda skogsvårdsstyrelser samt att en brist låge däri, att länsskogvaktarna ej hade någon som helst möjlighet till befordran. Utredningen har emellertid ej funnit några mera genomgripande förändringar i den nuvarande länsskogvaktarorganisationen påkallade utan förordat, att den ordinarie personalen till huvudsaklig del skulle utgöras av länsskogvaktare med eget tjänstgöringsområde och biträdande länsskogvaktare.

I detta sammanhang har utredningen tagit upp frågan om ändrad tjänstebestämmelse för länsskogvaktarna. Härom anföres i betänkandet följande.

Mot den vedertagna benämningen länsskogvaktare, vilken i allmänhet begagnats alltsedan skogsvårdsstyrelsernas tillkomst, ehuru den icke fastslagits i författning förrän genom 1923 års skogsvårdsstyrelseförordning, har från befattningshavarnas sida riktats en bestämd kritik, som går ut på att det i benämningen ingående ledet skogvaktare dels icke motsvarar deras arbetsuppgifter utan ger en oriktig föreställning om dessa och dels numera i mycket stor utsträckning användes av personer utan någon som helst utbildning och därför verkar deklasserande på länsskogvaktarekåren. Därjämte har framhållits, att tendensen under senare år inom andra områden varit att införa andra tjänstebestämmelser för skogsskoleutbildad personal (exempelvis »skogsinspektorer» hos skogsägareföreningarna och »yrkeslärare» inom skogsundervisningsväsendet samt sedan lång tid tillbaka »kronojägare» hos domänverket). Utredningen finner, att denna kritik i stor sett är välgrundad och att de föreslagna nya benämningarna skogs-(vårds)konsulent och skogsvårdsmästare båda synas vara i sakligt avseende att föredraga framför den nuvarande. Detta gäller i än högre grad, om examen från statens skogsmästar-skola, såsom utredningen förordar, uppställs såsom önskvärd för ifrågavarande personal. Av de föreslagna benämningarna har utredningen för sin del stannat för benämningen skogsvårdskonsulent.

Utredningen har övervägt olika tänkbara alternativ till typorganisation beträffande skogsvårdsstyrelsernas skogsskoleutbildade personal. Härvid har utredningen såväl med tanke på skogsvårdsverksamheten som ur befordrings- och rekryteringssynpunkt funnit sig böra förorda en typorganisation, som i princip överensstämmer med den organisation, som för närvarande tillämpas inom flertalet län, nämligen med en skogsvårdskonsulent såsom föreståndare för varje område och därjämte för ungefär vart tredje område en biträdande skogsvårdskonsulent. Sistnämnda befattningshavare avses emellertid enligt förslaget icke genomgående vara knutna till vissa områden utan kunna sättas in där behov yppas, även om det enligt utredningen vore till fördel för arbetet, om alltför täta ombyten av verksamhetsfält undvekes.

Utredningen har härjämte funnit sig böra föreslå inrättande av ett antal befattningar med högre löneställning än skogsvårdskonsulent. Härom anföres i betänkandet följande.

Vissa av de arbetsuppgifter, som kunna utföras av skogsvårdsstyrelsernas skogsskoleutbildade personal, äro särskilt kvalificerade. Detta gäller exempelvis viss undervisningsverksamhet, lämpligen förenad med föreståndarskap för skogsvårdsgård, och vidare speciella uppgifter såsom planläggning av väg- och dikningsföretag etc. Med hänsyn härtill och då utredningen anser önskvärt, att styrelsernas personal med skogsskoleutbildning beredes bättre beföringsmöjligheter än vad nu är fallet, har utredningen funnit sig böra föreslå, att ett antal befattningar inrättas med högre löneställning än skogsvårdskonsulent, nämligen såsom förste skogsvårdskonsulent och såsom skogsteknisk konsulent. En förste skogsvårdskonsulent avses liksom skogsvårdskonsulenterna förestå eget distrikt av skogsvårdsstyrelsens område men därjämte vara föreståndare för skogsvårdsgård eller i övrigt handhåva mera kvalificerade uppgifter, särskilt i fråga om undervisning. Skogsteknisk konsulent torde böra sysselsättas uteslutande med sådana speciella skogstekniska arbetsuppgifter, som nyss nämnts. Någon förmansställning i förhållande till skogsvårdskonsulenterna skulle icke tillkomma vare sig förste skogsvårdskonsulent eller skogsteknisk konsulent.

I fråga om kanslipersonalen har utredningen utgått från att organisationen borde vara sådan, att den skogligt utbildade personalen såvitt möjligt odelat kunde ägna sig åt fältarbetet. Det låge emellertid i sakens natur, att en rationell arbetsfördelning mellan skogligt utbildad personal och kanslipersonal vore lättare att genomföra vid skogsvårdsstyrelsen i ett stort län än vid en mindre styrelse. Man torde alltså enligt utredningen få räkna med en viss organisatorisk olikformighet i förevarande hänseende. Vad angår de särskilda befattningarna har utredningen anfört följande.

Utredningen anser behov föreligga för inrättande vid samtliga skogsvårdsstyrelser av särskilda befattningar för ledning av kansliarbetet. Innehavaren av en dylik befattning, förslagsvis benämnd kansliföreståndare, skulle närmast under länsjägmästaren vara chef för kansliets övriga personal och svara för kansliarbetets behöriga gång. Kansliföreståndaren torde därjämte normalt böra handhåva kamerala uppgifter: ansvara för bokföringen och kassaförvaltningen samt utföra statistiska och andra sifferutredningar. Enligt utredningens förslag angående skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning kommer kansliföreståndaren vidare att kontrasignera och jämte länsjägmästaren ansvara för utanordningar av medel från skogsvårdsstyrelsen.

För att biträda med bokföringen och kassaförvaltningen samt för att föra styrelsens diariier synes erforderligt att vid de större skogsvårdsstyrelserna inrätta en befattning såsom kanslibiträde. Vid de största styrelserna torde arbetets omfattning motivera att därjämte en befattning såsom kansliskrivare inrättas, i främsta rummet för kamerala uppgifter och kassagöromål.

Övrig erforderlig ordinarie kanslipersonal vid skogsvårdsstyrelserna torde böra anställas såsom kontorsbiträden. Det förutsättes därvid, att skogsvårdsstyrelserna få ekonomiska resurser att anställa extra och tillfällig arbetskraft för skrivgöromål i erforderlig utsträckning.

I fråga om det erforderliga antalet ordinarie befattningar har utredningen ansett sig kunna i huvudsak bygga på den verkställda under-

sökningen angående åtgärdsbehovet och det därpå grundade s. k. normalprogrammet. Detta gäller dock endast den skogligt utbildade personalen; beträffande kanslipersonalen har skogsprogrammet givetvis endast indirekt kunnat tjäna till ledning.

I fråga om antalet befattningar för skogsskoleutbildad personal har utredningen anfört följande.

För genomförande av normalprogrammet till 65 procent skulle vid skogsvårdsstyrelserna erfordras 95 befattningshavare med skogshögskoleutbildning (år 1944 var antalet pensionsreglerade jägmästarebefattningar vid skogsvårdsstyrelserna 87, därav 9 vakanta utan att uppehållas på förordnande). Av dessa skulle en komma på skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län samt två på envar av skogsvårdsstyrelserna i Gotlands, Uppsala, Västmanlands, Göteborgs och Bohus, Örebro, Blekinge, Södermanlands, Hallands och Stockholms län, Kalmar läns södra landstingsområde, Skaraborgs och Kristianstads län samt Kalmar läns norra landstingsområde. Skogsvårdsstyrelsen i Östergötlands län skulle behöva tre befattningshavare och skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län fyra. Fem skulle erfordras i Gävleborgs, Värmlands, Jönköpings och Älvsborgs län, sex i Västernorrlands, sju i Kopparbergs, åtta i Jämtlands, nio i Norrbottens samt elva i Västerbottens län.

Detta gäller enligt en någorlunda strikt tillämpning av normalprogrammet. Emellertid föreligga inom vissa län speciella omständigheter, som skulle kunna åberopas till stöd för inrättande av ytterligare någon jägmästarebefattning. I detta avseende må särskilt framhållas den starka ägosplittringen inom Kopparbergs och vissa andra län och tillämpningen av norrländska skogsproduktionsanslaget inom norrlandslänen. Beträffande Västerbottens och Norrbottens län — de enda, där skogsproduktionsanslaget hittills tillämpats i större omfattning — tillkommer den omständigheten, att skogsvårdsstyrelserna inom dessa län endast verkat i omkring 20 år (kustlandet) respektive 10 år (lappmarken), varför förhållandevis mera intensivt arbete fordras för att kunna stimulera skogsägarna till att bedriva rationell skogsvård och för att bringa skogstillståndet å enskildas skogar i nivå med förhållandena i andra delar av landet.

Vid övervägande av nu anförda förhållanden har utredningen stannat för att förorda, att den på grundval av normalprogrammet beräknade personalstyrkan för skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län utökas med vardera en skogshögskoleutbildad befattningshavare.

I fråga om de särskilda befattningshavarekategorierorna innebär utredningens förslag följande.

En länsjägmästare avses för varje skogsvårdsstyrelse.

En biträdande länsjägmästare, tillika distriktsjägmästare, föreslås vid var och en av de elva större skogsvårdsstyrelserna, från och med Östergötlands till och med Västerbottens län enligt den av utredningen antagna ordningsföljden.

Lägst en och högst fem distriktsjägmästare anses erforderliga för de tio större skogsvårdsstyrelserna, från och med Kronobergs län. På denna punkt skiljer sig förslaget mera avsevärt från den nuvarande ordningen, i det att distriktsindelning för närvarande finnes genomförd endast i Västernorrlands, Kopparbergs, Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län.

En skogsteknisk ledare föreslås anställd vid vardera av skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län.

En befattning såsom förste assistent föreslås inrättad vid varje skogsvårdsstyrelse utom i Malmöhus län.

Assistenter slutligen avses anställda vid de nio största skogsvårdsstyrelserna från och med Gävleborgs län, till ett antal av tre i Västerbottens, två i Norrbottens och en i övriga län.

Antalet befattningar för skogsskoleutbildad personal — bortsett från de skogstekniska konsulenterna — skulle enligt utredningens beräkningar för genomförande av normalprogrammet till 65 procent behöva ökas från 293 (pensionsreglerade) år 1944 till omkring 370. För de särskilda styrelserna skulle det erforderliga antalet utgöra lägst 3 (i Malmöhus län) och högst 42 (i Västerbottens län). Jämfört med det föreslagna antalet jägmästarebefattningar motsvarar detta lägst 2,5 (i Uppsala län) och högst 5,5 (i Kalmar läns norra landstingsområde) samt i medeltal 4 befattningar per jägmästare, vilket utredningen ansett vara en rimlig proportion.

Med tillämpning av dessa beräkningar har utredningen för de särskilda skogsvårdsstyrelserna föreslagit inrättande av befattningar såsom förste skogsvårdskonsulent, skogsvårdskonsulent och biträdande skogsvårdskonsulent.

Till de befattningar för skogsskoleutbildad personal, som nu angivits, komma enligt utredningens förslag 20 befattningar såsom skogsteknisk konsulent, vilka föreslås inrättade en vid varje skogsvårdsstyrelse utom i Malmöhus, Gotlands, Uppsala, Västmanlands samt Göteborgs och Bohus län, där full sysselsättning enligt utredningens mening icke torde kunna beredas dylika specialister. Vid de förut anförda beräkningarna av personalbehovet ha dessa befattningar — ehuru avsedda för skogsskoleutbildad personal — med hänsyn till sina kvalificerade arbetsuppgifter inräknats till hälften såsom skogshögskole- och till hälften såsom skogsskoleutbildad personal.

Vad angår kanslipersonalen, föreslås såsom förut nämnts befattningar såsom kansliföreståndare inrättade vid samtliga skogsvårdsstyrelser.

Kansliskrivarebefattningar avses skola inrättas en vid vardera av skogsvårdsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län.

Kanslibiträdesbefattningar förordas skola finnas vid skogsvårdsstyrelserna från och med Östergötlands till och med Västerbottens län.

Av kontorsbiträdesbefattningar anser utredningen böra inrättas tre vid skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län och två vid vardera av skogsvårdsstyrelserna från och med Gävleborgs till och med Norrbottens län samt en vid övriga skogsvårdsstyrelser.

Det sammanlagda antalet föreslagna kanslibefattningar utgör 73 emot år 1944 50 befattningar med pensionsrätt, varav 7 vakanta utan att uppehållas på förordnande.

Med anledning av ett av norrlandskommittén framlagt förslag om inrättande vid skogsvårdsstyrelserna av särskilda befattningar såsom undervisningskonsulent har utredningen anfört följande.

I normalprogrammet har räknats med en ökning av antalet förrättningsdagar för undervisning och upplysning från något över 5 000 dagar till nära 20 000 dagar, för samtliga skogsvårdsstyrelser tillsammans. Även efter en reduktion av normalprogrammet till 65 procent blir alltså utökningen

av arbetskraft för ifrågavarande verksamhet avsevärd. Utredningen utgår från att denna utökning skall sätta skogsvårdsstyrelserna i stånd att på ett tillfredsställande sätt handhava den utvidgade verksamhet, som utredningen anser behöfelig, och styrelsernas befattning med den skogliga utbildningen kommer således enligt utredningens förslag att ingå i deras allmänna verksamhet. Delvis torde handhavandet av undervisnings- och upplysningsverksamheten komma att falla på de av utredningen föreslagna befattningarna såsom förste skogsvårdskonsulent, vilka avses inrättade minst en vid varje skogsvårdsstyrelse. Vid de mindre skogsvårdsstyrelserna är det givetvis i allmänhet uteslutet att anställa en särskild jägmästare uteslutande för undervisning och upplysning; verksamheten får anförtros åt någon därtill lämpad befattningshavare vid sidan av andra arbetsuppgifter. Vid större skogsvårdsstyrelser torde däremot vara lämpligt att verksamheten uppdrages åt en skogshögskoleutbildad befattningshavare, som odelat får ägna sig åt densamma. Vilken organisationsform som än väljes, är det angeläget, att en befattningshavare har ansvaret för verksamheten.

I anslutning till vad sålunda föreslagits har utredningen gjort upp förslag till personalförteckningar för skogsvårdsstyrelserna. Av vid detta protokoll fogade tabeller (*bil. 1—3*) framgår dels antalet befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna år 1944, dels antalet av utredningen föreslagna befattningar, dels ock det antal befattningar, som varje styrelse i yttrande över utredningens förslag angivit såsom erforderligt. Givetvis innebär utredningens förslag icke, att samtliga skogsvårdsstyrelser skulle vara skyldiga att omedelbart besätta alla i förteckningarna upptagna befattningar, och ej heller, att styrelserna under alla omständigheter skulle vara förhindrade att inrätta ytterligare befattningar. Förslaget är emellertid avsett såsom ett slags normalstater för skogsvårdsstyrelserna, som de så snart förhållandena det tillåta borde fylla ut och som de å andra sidan icke finge överskrida utan att särskilda omständigheter visades föreligga, som motiverade en sådan åtgärd. Om en skogsvårdsstyrelse i något fall skulle få färre ordinarie befattningar enligt utredningens förslag än de motsvarande icke vakanta pensionsreglerade befattningar, som styrelsen för närvarande hade, borde styrelsen berättigas att övergångsvis behålla de övertaliga befattningshavarna. Den personal, som erfordrades för verksamheten i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget borde såsom nämnts tillsvidare icke inräknas i skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personalbehov.

Såsom tidigare framhållits, anser utredningen normalprogrammet icke kunna utan ändringar beräknas äga giltighet någon längre tid framåt. Bland annat borde särskilda förhållanden, såsom t. ex. att arbetsuppgifterna kunna vara mera säsongbetonade vid vissa skogsvårdsstyrelser än vid andra, i framtiden vid den praktiska tillämpningen kunna motivera jämkningar i programmet. Det vore enligt utredningen icke uteslutet, att jämväl ändringar i personalstaterna på grund härav kunde visa sig erforderliga.

Rörande skogsvårdsstyrelsernas extra och tillfälliga personal har utredningen anfört bland annat följande.

Utöver av utredningen föreslagna ordinarie befattningar torde skogsvårdsstyrelserna framför allt ur rekryteringssynpunkt bli tvungna att antaga såväl

skogshögskole- och skogsskoleutbildad personal som kanslipersonal med årsanställning. I den mån denna personal får mera stadigvarande anställning, torde den böra betecknas såsom extra personal. Arbetsuppgifterna för denna extra personal torde i stort sett komma att bli desamma som för assistenter, biträdande skogsvårdskonsulenter respektive kontorsbiträden. Utredningen föreslår, att dessa befattningshavaregrupper erhålla tjänstebenenämningarna extra assistenter, extra skogsvårdsbiträden och extra kontors- eller skrivbiträden.

Av skogsvårdsstyrelsearbetets delvis säsongbetonade karaktär följer, att styrelserna liksom hittills i stor utsträckning komma att bli hänvisade att anlita tillfällig arbetskraft utan årsanställning. Detta gäller särskilt den skogsskoleutbildade eller av skogsvårdsstyrelserna själva utbildade personal, som erfordras för stämpling, skogsodling etc. Det ligger i sakens natur, att denna personal, till den del den äger skogsskoleutbildning, i viss utsträckning är att betrakta såsom rekryteringspersonal.

Vid bedömande av det för varje skogsvårdsstyrelse erforderliga antalet extra och tillfälliga skogliga befattningshavare kunna, såsom tidigare nämnts, det s. k. normalprogrammets uppgifter angående antalet förrättningsdagar för denna personal tjäna till ledning. Enligt normalprogrammet, reducerat till 65 procent, är sistnämnda antal för hela landet avsevärt högre än årsmedeltalet 1936—1939 och något lägre än år 1943. Ser man till de särskilda skogsvårdsstyrelserna, äro förhållandena mycket varierande. För vissa styrelser upptar normalprogrammet långt flera förrättningsdagar för tillfällig personal än som hittills förekommit. Endast inom Värmlands och Gävleborgs län har antalet förrättningsdagar för tillfällig personal under längre tid överstigit det beräknade dagantalet, sedan normalprogrammet reducerats till 65 procent. Det får anses önskvärt, att den framtida verksamheten inom nämnda län får bedrivas i samma utsträckning som hittills. Under de närmaste åren torde de skogsvårdsstyrelser, där stor personalökning föreslagits, endast successivt komma att utöka sin verksamhet. Under sådana förhållanden torde kunna finnas möjligheter att bevilja medel i sådan utsträckning, att nyssnämnda två skogsvårdsstyrelser ej skola behöva nämnvärt inskränka sin verksamhet. Genom att skogsvårdsstyrelsernas befattning med norrländska skogsproduktionsanslaget enligt utredningens förslag tillsvidare icke inräknas i deras ordinarie verksamhet utan finansieras av förvaltningsbidrag ur anslaget, kommer antalet extra och tillfällig förrättningspersonal för de norrländska skogsvårdsstyrelsernas del med all säkerhet att bli betydligt större än vad som följer av normalprogrammet.

Det antal extra och tillfälliga befattningshavare, som erfordras för kansliarbetets behöriga utförande, är svårare att bedöma. Utredningen räknar med möjligheten, att detta antal kommer att bli större än som enbart ur rekryteringssynpunkt vore motiverat. I den mån så blir fallet och ett stadigvarande behov av kanslibefattningar utöver de föreslagna således visar sig föreligga, kan givetvis frågan om inrättande av nya ordinarie befattningar tagas under omprövning. Med hänsyn till den starka ökning i förhållande till det nuvarande antalet pensionsreglerade befattningar, som utredningens organisationsförslag innebär, är det dock enligt utredningens mening icke motiverat att för närvarande inrätta flera ordinarie befattningar än som föreslagits.

Skogsvårdsstyrelsernas behov av extra och tillfällig personal torde få underkastas årlig prövning av skogsstyrelsen i samband med granskningen av skogsvårdsstyrelsernas stattförslag.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation har herr Ekman avgivit särskilt yttrande och därvid uttalat i huvudsak följande.

Sedan skogsprogrammet uppbyggt, måste justeringar göras efter de faktiska förhållandena, annars kan programmet lätt i vissa fall nedskära den faktiskt föreliggande utvecklingen. Detta framgår av det föreslagna antalet förrättningsdagar för stämpling i Gävleborgs och Värmlands län. Vad angår skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län erfordras utöver de av utredningen föreslagna befattningarna en skogsteknisk ledare för vägbyggena och en studieledare för skogsskolan vid Kratten, och därjämte böra de föreslagna befattningarna som biträdande skogsvårdskonsulent förändras till skogsvårdskonsulentbefattningar. I enlighet härmed föreslås ändring av den för styrelsen upprättade personalstaten.

Herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg ha i anslutning till sitt särskilda yttrande i fråga om skogsprogrammets genomförande uttalat, att den ordinarie personalorganisationen borde utökas med följande jägmästarebefattningar: 1 distriktsjägmästare inom vardera Västernorrlands, Kopparbergs och Jämtlands län samt 1 assistent i vardera Skaraborgs, Kristianstads, Kalmar norra, Gävleborgs, Värmlands, Jönköpings och Älvsborgs län samt därjämte 4 assistenter, vilkas tjänstgöring skulle fördelas på återstående län i den utsträckning, som för varje län kunde befinnas lämpligt. Antalet befattningar för skogsskoleutbildad personal borde enligt samma grunder utökas med 40 skogsvårdskonsulenter, fördelade på de särskilda skogsvårdsstyrelserna enligt en i reservationen (s. 213) intagen tabell, till vilken här torde få hänvisas. Beträffande förslaget tillämpning uttalas vidare följande.

Med hänsyn till att vissa av skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter äro särskilt starkt säsongbetonade i övre Norrland, kan det vid närmare undersökningar eventuellt befinnas ändamålsenligt, att antalet förut upptagna befattningar minskas något för skogsvårdsstyrelserna i nämnda landsdel och att dessa styrelser i stället få ökad medelstildelning för anställande av tillfällig personal. Vid prövning av de av skogsvårdsstyrelserna upprättade staterna, torde det också komma att visa sig nödvändigt att vidtaga andra smärre jämkningar av utredningens förslag till personalstater.

Yttrandena.

Utredningens förslag att skilja mellan ordinarie (pensionsberättigad) personal å ena sidan samt extra och tillfällig personal å den andra har i alla yttranden tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Olika slag av ordinarie befattningar. I fråga om de olika slag av ordinarie befattningar, som förslaget avser, innehålla yttrandena i huvudsak följande.

Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län har funnit förslaget att biträdande länsjägmästaren samtidigt skulle tjänstgöra som distriktsjägmästare såväl mindre väl motiverat som föga ändamålsenligt. Styrelsen ville för Norrbottens del allvarligt opponera mot en sådan anordning.

Norrbottnens läns landstings förvaltningsutskott har i likhet med utredningen understrukit angelägenheten av att distriktsjägmästare i princip borde vara bosatta inom sina distrikt.

Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län har i fråga om distriktsjägmästarnas bostadsort anfört följande.

Utredningens förslag i denna del må ha sitt berättigande i sydliga län med utmärkta kommunikationer, relativt korta avstånd och en topografisk struktur av skogsvårdsstyrelseområdet, som tillåter en för arrangemanget lämplig arrondering av distrikten. I Norrbotten kunna med nuvarande indelning av området i fyra distrikt dessa näppeligen tänkas få en annan anordning än ådalsvis, alltså i stort sett i anslutning till bebyggelserna utmed de fyra huvudälvarna. Norrbotten företer ju en typisk ådalsbebyggelse, redan detta liksom framför allt det förhållandet att också de skogliga intressena gruppera sig kring älvarna och deras biflöden skulle göra en annan anordning synnerligen sökt. Den enligt styrelsens mening enda naturliga distriktsindelningen medför åter, att om än distriktsjägmästaren bodde centralt inom distriktet detta icke, tack vare de ändock mycket stora avstånden och den relativa bristen på kommunikationsmedel, skulle medföra sådana fördelar, som utredningen motiverar sitt förslag med. Vidare skulle en sådan anordning med de ödsliga förhållanden, som känneteckna Norrbottens landsbygd, helt säkert medföra svårigheter för styrelsen att rekrytera kvalificerade befattningshavare för ifrågavarande viktiga tjänster. Skogsvårdsstyrelsen måste beträffande Norrbotten bestämt framhålla, att här föreligga särskilda tungt vägande skäl för att de hittills rådande förhållandena beträffande distriktsjägmästarnas bostadsort bibehållas.

I fråga om befattningarna som skogsteknisk ledare har *skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län* uttalat, att det syntes diskutabelt, huruvida särskilda befattningar med denna titel behövde inrättas. Arbetsuppgifterna i fråga ansåge styrelsen väl kunna inrymmas under en befattning såsom förste assistent.

Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund har såsom sin mening framhållit, att titeln *assistent* finge anses mindre lämplig, enär ur densamma ej kunde utläsas befattningshavarens tjänsteställning eller arbetsuppgifter. Med hänvisning till domänverkets personalförteckning har förbundet i stället föreslagit titeln *biträdande jägmästare*.

Länsjägmästareföreningen har föreslagit, att tjänstebenämningarna *förste assistent* och *assistent* utbytes mot *förste länsjägmästareassistent* respektive *länsjägmästareassistent*.

Konsulenttiteln för skogsvårdsstyrelsernas skogsskoleutbildade personal har varmt tillstyrkts av *Sveriges länsskogvaktareförbund* såsom ur alla synpunkter påkallad och önskvärd. Förbundet har uttalat, att ett avskaffande av den sakligt sett uppenbart oriktiga och för ifrågavarande befattningshavare synnerligen olämpliga skogvaktarebenämningen skulle hälsas med uppriktig tillfredsställelse av vederbörande tjänstemän och säkerligen även av skogsägarna. Förbundet har i detta sammanhang vidare åberopat innehållet i en av förbundet den 15 maj 1945 avlåten skrivelse till skogsvårdsstyrelseutredningen.

Den föreslagna titelförändringen har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *fem skogsvårdsstyrelser* samt av *Sveriges kommunaltjänstemannaförbund*. I övrigt har i de flesta angiva yttrandena ändring av den nuvarande titeln avstyrkts eller ifrågasatts. Såsom skäl härför har i huvudsak åberopats, dels att länsskogvaktaretiteln vunnit hävd och ägde god klang, dels ock att benämningen konsulent på andra områden, framförallt hos hushållningssällskapen, användes för befattningshavare med högre utbildning och tjänsteställning. I vissa yttranden ha för länsskogvaktarna föreslagits tjänstebenämningarna skogsvårdsinstruktör, skogsvårdsmästare eller skogsmästare.

Förslaget om inrättande av befattningar såsom skogsteknisk konsulent har i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *skogsstyrelsen*, *Sveriges länsskogvaktareförbund* och *alla skogsvårdsstyrelser utom styrelserna i Blekinge och Älvsborgs län*. I sistnämnda styrelse har dock vice ordföranden anmält skiljaktig mening och tillstyrkt utredningens förslag.

Skogsvårdsstyrelserna i Stockholms och Skaraborgs län ha livligt förordat inrättande av ifrågavarande befattningar.

Skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län har uttalat, att behov allmänt torde förefinnas av en länsskogvaktare eller biträdande länsskogvaktare med teknisk utbildning men att anledning saknades att i lönehänseende premiera denne framför övriga länsskogvaktare, på vilka genomgående måste ställas så höga krav, att de mer än väl uppvägte ifrågavarande tekniska specialkunskaper.

Utredningens förslag om inrättande av befattningar såsom förste skogsvårdskonsulent har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *skogsstyrelsen*, *13 skogsvårdsstyrelser* och *Sveriges länsskogvaktareförbund*, medan övriga 12 styrelser avstyrkt förslaget eller ifrågasatt dess lämplighet. De betänkligheter som härvid anförts, ha huvudsakligen avsett svårigheten att erhålla en rättvis befodringsgrund, därest befattningarna skulle lämnas öppna för ansökningar även från andra skogsvårdsstyrelserns personal. Flera styrelser ha förordat, att möjlighet i stället måtte beredas styrelserna att tillerkänna förtjänta skogsvårdskonsulenter särskilt lönetillägg eller att efter skogsstyrelsens medgivande placera dem i högre lönegrad.

Den föreslagna kansliorganisationen har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *skogsstyrelsen* och *de flesta skogsvårdsstyrelserna*.

Skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län har livligt förordat förslaget om inrättande av kansliföreståndarebefattningar.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har ansett, att kansliföreståndaren borde ha avlagt skogsmästareexamen.

De flesta skogsvårdsstyrelserna ävensom *skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening* ha avstyrkt tjänstebenämningen kansliföretåndare och i stället förordat titeln (skogsvårds-)kamrer. Föreningen har i detta hänseende anført följande.

Det synes föreningen meningslöst att frångå en tjänstetitel, som så fullkomligt täcker tjänsteutövningen, såsom förhållandet är i detta fall. Principiellt har utredningen strävat efter att få fram en tjänstetitel, som så nära som möjligt täcker den avsedda tjänsten. Så synes hava varit fallet, då det gällt länsskogvaktaretjänsterna, där utredningen ansett, att skogsvårdskonsulent

bättre skulle täcka en länsskogvaktares tjänsteutövning. Det förefaller då ännu mera egendomligt, att för den tjänstemannagrupp, som utför ett utpräglat kameralt arbete, frångå en redan existerande tjänstebenanämning. I såväl enskild som allmän tjänst har kamrerare som tjänstetitel gammal hävd för befattningshavare, som omhänderha det kamerala och administrativa arbetet inom en förvaltning.

Skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län har ej ansett erforderligt att inrätta en så hög befattning som kansliföreståndare utan funnit tillräckligt, att den högste befattningshavaren på kansliet placerades såsom kassör eller kanslist.

Skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län har för sin del förordat, att i stället för de föreslagna befattningarna inrättades en befattning såsom skogsvårdskon-sulent, tillika »registrator» vid kansliet, en befattning som kassör (kansliskrivare) samt en kontorsbiträdesbefattning.

Skogsvårdsstyrelserna i Kalmar läns södra landstingsområde och i Skaraborgs län ha uttalat, att kompetent biträdespersonal å skogsvårdsstyrelsekanslierna icke kunde erhållas mot kontorsbiträdeslöns.

Skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening har förordat, att vid de större skogsvårdsstyrelserna inrättades befattningar såsom biträdande skogsvårdskamrerare. Dessa skulle vid skogsvårdsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län ersätta de av utredningen föreslagna kansliskrivarebefattningarna. Föreningen har vidare förordat, att vid alla skogsvårdsstyrelserna inrättades kanslibiträdesbefattningar, i vilket hänseende föreningen uttalat följande.

Utredningens förslag innebär, att de mindre skogsvårdsstyrelserna förutom kansliföreståndare endast skola erhålla ett kontorsbiträde. Föreningen har i sitt förslag upptagit kanslibiträdesbefattningar även vid de mindre skogsvårdsstyrelserna och anser alltså, att starka skäl tala härför. Det bör beaktas, att det arbete, som den befattningshavare, vilken närmast sorterar under kansliföreståndaren, utför, är kvalificerat, såsom diarieföring av in- och utgående skrivelser, korrespondens, registreringsarbete m. m., och detta fordrar för att bli rätt utfört speciell kännedom och erfarenhet av skogsvårdsstyrelsernas arbetsmetoder. På grund av skogsvårdsstyrelsearbetets natur förekomma i stor utsträckning ärenden, vilkas handläggning kan komma att omfatta långa tidsperioder, varför lönesättningen bör vara sådan, att upprepade ombyten av befattningshavare icke blir följden. Det förefaller föreningen som om utredningen anser, att det erfordras mindre kvalificerad personal vid de små skogsvårdsstyrelserna. Denna åsikt kan föreningen tyvärr ej dela med utredningen. Det måste vidare betecknas såsom anmärkningsvärt, att det vid förfall för kansliföreståndaren icke skulle finnas att tillgå annan vikarie än med kontorsbiträdeskompetens. Under kansliföreståndares semester eller sjukdom måste följden bli, att antingen arbetsuppgifterna till mycket stor del bli eftersatta eller ock att den högskoleutbildade, för fältarbetet avsedda personalen måste tagas i anspråk för fullgörande av kansliföreståndares arbete. För övriga personalkategorier är sört för vikarie sålunda: vid förfall för länsjägmästare — bitr. länsjägmästare eller förste assistent, vid förfall för skogsvårdskon-sulent — bitr. skogsvårdskon-sulent. Arbetsuppgifterna vid skogsvårdsstyrelsekansli äro dessutom av så mångskiftande och speciell art, att kanslibiträdeskompetens erfordras vid jämväl de mindre skogsvårdstyrel-

serna, där arbetsuppgifterna ej kunna så fördelas, som inom de stora skogsvårdsstyrelserna. Utredningens förslag skulle dessutom komma att innebära avsevärt sämre rekryteringsförhållanden än som torde vara önskvärt.

Slutligen har *skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening* förordat inrättande av ett antal skrivbiträdesbefattningar vid de större styrelserna.

I fråga om behovet av kansliföreståndarebefattningar har *allmänna lönenämnden* anfört följande.

Lönenämnden måste för sin del draga i tvivelsmål, om det för vinnande av angivna syfte är nödvändigt att inrätta särskilda kansliföreståndarbefattningar i så höga lönegrader som de föreslagna vid samtliga skogsvårdsstyrelser. I anslutning härtill vill lönenämnden erinra, att i 14 skogsvårdsstyrelser behovet av ordinarie kontorspersonal av utredningen beräknats till — förutom kansliföreståndaren — ett kontorsbiträde. Härtill skulle enligt vad lönenämnden under hand inhämtat komma 1—3 extra skrivbiträden. Såvitt framgår av de i betänkandet meddelade uppgifterna angående skogsvårdsstyrelsernas genomsnittliga inkomster under åren 1940—1943, läser icke heller årsomslutningen vid ifrågavarande 14 skogsvårdsstyrelser komma att uppgå till några mera betydande belopp.

Vid ett bedömande av förevarande spörsmål synes vidare böra beaktas, att å domänverkets revirexpeditioner jägmästarens närmaste biträde med kassa och övriga kontorsgöromål är placerat i högst 12 lönegraden (kassör i A 12 i Skinnskattebergs revir). För närvarande pågå för övrigt vissa organisationsundersökningar vid revirexpeditionerna. Det synes icke uteslutet, att resultatet av dessa kan bli till ledning vid bedömandet av frågan, huru skogsvårdsstyrelsernas expeditioner lämpligen böra organiseras. Det kan enligt lönenämndens mening även ifrågasättas, om icke liknande undersökningar borde företagas å skogsvårdsstyrelsernas expeditioner, innan andra ordinarie tjänster än kansli- och kontorsbiträdestjänster avses för desamma.

Med hänsyn till förut anförda omständigheter är lönenämnden icke beredd att tillstyrka skogsvårdsstyrelseutredningens förslag i fråga om kansliföreståndartjänsterna. Ordinarie sådana tjänster synas enligt lönenämndens mening i varje fall tills vidare icke böra inrättas hos andra skogsvårdsstyrelser än där erfarenheten klart ådagalagt behovet av desamma.

Lönenämnden har vidare föreslagit, att de i utredningens förslag upptagna kansliskrivarebefattningarna utbyttes mot kontoristbefattningar.

Antalet ordinarie befattningar. I fråga om antalet ordinarie befattningar har *skogsstyrelsen* anfört följande.

Vad skogsstyrelsen uttalat därom att utredningens normalprogram måste anses utgöra ett minimiprogram bör enligt skogsstyrelsens åsikt icke föranleda därtill, att frågan om skogsvårdsstyrelsernas omorganisation nu åter uppskjutes för ytterligare utredning. De förslag till personalorganisation m. m., som av utredningen framlagts med ledning av de av utredningen verkställda undersökningarna, kunna nämligen enligt skogsstyrelsens mening omedelbart genomföras utan att detta behöver medföra något hinder för den utökning av skogsvårdsstyrelseverksamheten och den förstärkning av personalorganisationen, som sedermera kan visa sig påkallad.

Skogsstyrelsen vill sålunda tillstyrka, att från och med den 1 juli 1946 inrättas de ordinarie befattningar, som av utredningen föreslagits. Då åtskilliga frågor, som sammanhånga med en framtida ökning av den fasta per-

sonalen, utöver vad av utredningen förutsatts, böra ingående prövas, har skogsstyrelsen icke ansett sig böra påyrka, att andra befattningar än de, som intagits i de av utredningen upprättade personalstaterna, skola inrättas redan under nästa budgetår. Efter utgången av sagda budgetår — som ju i viss mån kommer att få karaktären av en övergångstid för omläggning av principerna för skogsvårdsstyrelsernas finansiering m. m. — bör emellertid beräkningen av styrelsernas medelsbehov såsom förut framhållits, grunda sig på den förutsättningen, att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet skall er-hålla större omfattning än vad utredningen avsett och skogsstyrelsen torde sålunda redan vid avgivande av förslag till medelsäskanden för budgetåret 1947/48 komma att föreslå på grund därav erforderlig förstärkning av skogs-vårdsstyrelsernas personalorganisation m. m.

Skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län har uttalat, att avvikelse från de av ut-redningen förordade personalstaterna borde kunna ske efter skogsstyrelsens prövning, om avvikelserna motiverades av lokala förhållanden och kostnaden icke bleve nämnvärt högre än vad som förutsatts i normalstaten.

Sveriges länsskogvaktareförbund har uttalat följande.

Den av utredningen föreslagna personalorganisationen för skogsvårdssty-relserna synes i huvudsak lämplig. Proportionerna mellan skogsskoleutbil-dad och skogshögskoleutbildad ord. personal bör dock stegas från föreslag-na omkring 4 till 1 till minst 5 till 1. Detta bör åstadkommas genom att de biträdande skogsvårdskonsulenternas antal utökas. Redan nu finnes i all-mänhet en och vanligen flera biträdande tjänstemän med skogsskoleutbild-ning stadigvarande anställda på varje länsskogvaktardistrikt, och den in-tensifierade skogsvårdsverksamheten kommer att kräva ytterligare ökning av denna personal. Skulle skogsprogrammet genomföras till 65 procent förör-das anställning av sammanlagt 250 biträdande skogsvårdskonsulenter. Skulle verksamheten utökas till 75 procent av skogsprogrammet, föreslås att den härav föranledda förstärkningen av den ordinarie personalen åstadkommes genom ökning av antalet biträdande skogsvårdskonsulenter. Ifrågavarande eventuella utökning av skogsprogrammet kan däremot enligt förbundets me-ning icke motivera nyanställning av någon högskoleutbildad personal, eme-dan det verkliga behovet därav redan är väl tillgodosett genom utredningens huvudförslag.

Såsom ovan under avd. V anförts, har i ett flertal yttranden uttalats, att proportionen mellan ordinarie personal å ena sidan samt extra och tillfällig personal å den andra icke borde vara densamma över hela landet. Flera av skogsvårdsstyrelserna i de södra och mellersta delarna av landet ha fram-hållit, att deras arbete till större del än vad utredningen räknat med borde kunna utföras av ordinarie personal.

I detta sammanhang må nämnas, att *Sveriges skogsägareföreningars riks-förbund* i fråga om personalorganisationen i stort uttalat följande.

Enligt vad riksförbundet har sig bekant föreligga inom åtskilliga skogs-vårdsstyrelser verksamhetsområden betydligt större möjligheter och behov att anställa ordinarie personal än vad som förutsatts inom ramen för det reducerade normalprogrammet. Förhållandet mellan antalet av ordinarie och extra personal bör därför göras till föremål för förnyade överväganden och helst avpassas efter vad som för varje skogsvårdsstyrelse kan anses vara ur arbets- och effektivitetssynpunkt mest rationellt.

Såsom framgår av redogörelsen under avd. V ha invändningar från många håll gjorts mot förslaget att begränsa normalprogrammets genomförande till 65 procent. I sammanhang härmed har förordats utökning av de av utredningen föreslagna personalstaterna.

Sveriges kommunaltjänstemannaförbund har ur personalsynpunkt berört denna fråga och därvid anfört följande.

Ett genomförande av normalprogrammet till 65 procent kommer, enligt vad utredningen konstaterar, att medföra en utvidgad verksamhet för skogsvårdsstyrelserna. Utredningens förslag innebär trots detta, att en stor del av den personal, som för närvarande är årsanställd och som skogsvårdsstyrelserna redan nu torde vara i konstant behov av, icke kommer att kunna beredas anställning, som berättigar till pension. Det kan säkerligen icke vara fördelaktigt ur rekryteringssynpunkt att redan från början göra den ordinarie personalstaten så snäv, att befattningshavare regelmässigt måste tjänstgöra lång tid som extra, innan ordinarie anställning kan påräknas. Kommunaltjänstemannaförbundet vill i detta sammanhang fästa uppmärksamheten på, att t. ex. i Västerbottens län sedan lång tid tillbaka finnas anställda ett antal tillfälliga assistenter, vilka efter vad det synes torde ha ytterst små möjligheter att med den föreslagna personalorganisationen överhuvud taget kunna påräkna ordinarie anställning.

Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott har i fråga om utökningen av skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation uttalat följande.

Det är uppenbart, att arbetsuppgifterna för skogsvården efterhand ökat och komma att fortsätta att öka, varför skogsvårdspersonalen ävenledes måste öka. Emellertid bör härvid beaktas, att skogsägareföreningarna på senare tid vunnit allt större utbredning. Med hänsyn härtill och för att undvika överorganisation synes vara lämpligt att gå fram med försiktighet vad beträffar beräkandet av skogsvårdsstyrelsernas personalbehov intill dess att klarhet vunnits om i vilken omfattning skogsvårdsstyrelsernas arbete underlättas och minskas av skogsägareföreningarnas verksamhet.

I fråga om det antal ordinarie befattningar, som varje skogsvårdsstyrelse ansett för styrelsen erforderligt, torde få hänvisas till förutnämnda bilagor nr 1—3. Ur skogsvårdsstyrelsernas yttranden i dessa delar må i övrigt följande återgivas.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län:

Det synes skäligt att hos styrelsen får anställas ytterligare en assistent samt ytterligare tre biträdande skogsvårdskonsulenter. På så sätt skulle nämligen medelarealen per tjänsteman i Stockholms län bringas att överensstämma med medelarealen i övriga av skogsvårdsstyrelsen uppräknade län. På anförda skäl har skogsvårdsstyrelsen emellertid i sin personalstat tills vidare icke ansett sig böra räkna med den ytterligare assistenttjänsten.

Med erfarenhet om den tid, som kansliarbetet hos styrelsen hittills krävt och minst måste kräva under den närmaste framtiden, har styrelsen uppskattat tidsåtgången för de rena kansligöromålen (alltså utöver den tid som erfordras för inarbeten å väg- och dikningsplaner o. d.) till minst 1 000 arbetsdagar per år. Då varje tjänsteman har 274 effektiva arbetsdagar, framgår härav att 3 tjänstemän hava fullt arbete hela året varjämte extra hjälp måste anlitas under cirka 180 dagar.

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län:

Det föreslagna antalet befattningshavare vid styrelsen bör utökas så, att styrelsen erhåller ytterligare två länsskogvaktare eller skogsvårdskonsulenter samt ett kontorsbiträde.

Skogsvårdsstyrelsen i Östergötlands län:

För att länsskogvaktarna mer än hittills själva skola kunna medhinna för rättningarna inom respektive distrikt önskar skogsvårdsstyrelsen, att dessa göras mindre och att flera ordinarie länsskogvaktarbefattningar sålunda inrättas. Den av utredningen för styrelsens del föreslagna personalstaten upptager bland annat en förste skogsvårdskonsulent, åtta skogsvårdskonsulenter och tre biträdande skogsvårdskonsulenter. Detta är icke nog för att styrelsen skall kunna driva verksamheten på ett tillfredsställande sätt, utan därför behövs 12 ordinarie länsskogvaktare jämte fyra biträdande länsskogvaktare. För närvarande vill styrelsen emellertid inskränka sig till att föreslå tio ordinarie länsskogvaktare med egna distrikt samt fyra biträdande länsskogvaktare.

Skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län:

Styrelsen anser icke lämpligt att inrätta en distriktsjägmästarebefattning inom länet. Det anses fördelaktigare för verksamheten att i stället inrätta 1 förste assistent- och 1 assistentbefattning.

Assistenternas arbete bör vara förlagt till en särskild del av länet, den enes till västra och den andres till östra delen. Deras tjänsteställning bör vara nära nog samma. Dock finnes skäl för att en av dem har förste assistents tjänstegrad med uppgift att inom västra delen av länet handhava mera krävande arbeten av skilda slag inom särskilt Sunnerbo härad med dess från övriga länet skiljaktiga skogliga förhållanden.

Skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län:

I södra och mellersta Sverige är behovet av skogstekniska ledare i de flesta län minst lika framträdande som i ifrågavarande norrländska län. befattningshavare alltså som skola leda vägbyggnads-, skogsdiknings- och taxeringsverksamheten, lämpligen kanske också ha överinseendet över den med säkerhet alltmer omfattande skogsodlingen och med denna sammanhörande uppgifter. Stora krav måste ställas på innehavaren av sådan befattning. Behovet av en teknisk ledare i Blekinge är klart framträdande. Benämningen teknisk ledare kanske dock ur vissa synpunkter inte här bör komma till användning, varför benämningen assistent vore att föredraga, ehuru huvudsakligen tekniska uppgifter skulle komma på dennes lott.

Styrelsens personalbehov bör ses mot bakgrunden av den successiva utbyggnad, som ägt rum under de sista femton åren. Åren 1936—1939 ligga ungefär i mitten av denna utbyggnadsperiod och dåvarande förhållanden kunna därför icke läggas till grund för ett bedömande av personalbehovet av i dag. År 1945 hade den årsanställda personalen med högre skoglig utbildning vuxit till en länsjägmästare och tre assistenter samt den årsanställda personalen med lägre skoglig utbildning till tio man. Härtill kommer extra och tillfällig personal. Detta antal befattningshavare har icke visat sig tillfyllest under en tid, då visserligen stämplings- och vägbyggnadsverksamheten varit omfattande men dikningsverksamheten varit nästan helt nedlagd, återväxtåtgärder, allmän upplysning om skogsvård (skogsvårdskurser inräknade), röjning och andra beståndsvårdande åtgärder samt betesverksamheten, skogstaxeringar, upprättande av skogsvårdsplaner m. fl. verksamhetsgrenar måst begränsas till ett minimum. Den ordinarie skogliga personal utredningen föreslår: en länsjägmästare, en assistent och sju länsskogvaktare — varav två bi-

trädande — fyller därför icke det föreliggande behovet. Icke heller den i herr Hellbackens m. fl.:s reservation föreslagna utbyggnaden får anses tillfyllest, då en assistent med huvudsakligen tekniska uppgifter är oundgängligen nödvändig. I gengäld skulle emellertid den tekniska konsulenten kunna falla bort. Nu nämnd personal kan utan svårighet sysselsättas åren runt men torde icke kunna erhållas om icke tjänsterna upptagas i den ordinarie personalstaten. Erforderlig extra och tillfällig personal därutöver torde det allt framgent bli förenat med svårighet att rekrytera på nuvarande villkor.

Styrelsen förordar därjämte inrättande av en kontorsbiträdesbefattning. Att den skogliga, relativt högt avlönade personalen skulle öda tid på ritning och kopiering av kartor, uppgörande och renritning av profiler, planer av olika slag m. m. vore absurt.

Skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län:

Styrelsen får för sin del yrka på att även en skogsteknisk konsulent hänföres till den ordinarie personalen.

Skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län:

I fråga om antalet befattningshavare i Skaraborgs län vill styrelsen framföra som sin mening, att planerade utvidgningar av verksamheten motivera anställandet av följande personal utöver utredningens förslag: 1 assistent, 1 skogsvårdskonsulent, 1 biträdande skogsvårdskonsulent och 1 kanslibiträde. Av dessa finner styrelsen den biträdande skogsvårdskonsulenten och kanslibiträdet vara i första hand nödvändiga för arbetets behöriga bedrivande. Enligt utredningen bör en biträdande skogsvårdskonsulent finnas för ungefär vart tredje område, och då utredningen föreslår åtta områden och styrelsen anser nio vara behövliga, torde yrkandet på en tredje befattning såsom biträdande skogsvårdskonsulent vara tillräckligt motiverat. Arbetet på styrelsens expedition kan f. n. icke medhinnas med de tre biträden, som nu finnas, utan extrahjälp måste ofta anlitas, och den betydande utvidgning, som förestår, gör det utan tvivel nödvändigt med tre på expeditionen stadigvarande anställda personer jämte extra personal. Önskvärdheten av befördringsmöjligheter talar också för att en kanslibiträdesbefattning bör finnas, liksom det faktum att en person med här erforderlig kompetens icke kan erhållas i lönegrad Sa 4 och ännu mindre vid extraanställning.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län:

Med beaktande av vad utredningen framhållit om att de framlagda personalstaterna borde gälla såsom normalstater har styrelsen ansett sig sakna anledning att omedelbart taga definitiv ställning till frågan om antalet befattningar. Styrelsen kan icke nu utan vidare överblicka, hur den utökade personalen med av utredningen föreslagen fördelning på tjänstekategorier verkligen kan — i varje fall omedelbart — på ett från ekonomisk synpunkt försvarligt sätt utnyttjas.

Förslaget innefattar bl. a. en distriktsjägmästarebefattning för styrelsen. Styrelsen håller icke för otroligt, att inom de nordligaste länen med dessas jättelika avstånd och i betydande omfattning under utsynings- och hushållningsplanstväng liggande skogar, en sådan decentralisering, som distriktsjägmästareinstitutionen innebär, kan vara ändamålsenlig. Med hänsyn till härvarande förhållanden ställer sig styrelsen däremot mycket tveksam till behovet och lämpligheten av att inrätta en sådan mellanställning mellan å ena sidan länsjägmästaren och å den andra den lägre styrelsepersonalen och den skogsägande allmänheten. I synnerhet denna senare har, så länge skogsvårdsstyrelsen existerat, varit van vid att i alla viktigare spörsmål — d. v. s. sådana där besked icke kunnat eller bort lämnas av respektive länsskogvaktare

— hänvända sig skriftligen eller personligen till länsjägmästaren, vilken ju såsom föredragande inför styrelsen har att, om så erfordras, ordna med frågans avgörande vid styrelsesammanträde.

Styrelsen anser sig av anförda skäl böra åtminstone tills vidare ställa sig avvaktande beträffande inrättandet av distriktsjägmästarebefattningar hos densamma.

Skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län:

Vid skogsvårdsstyrelsen äro för närvarande anställda 7 ordinarie och 3 extra länsskogvaktare, samtliga pensionsberättigade. Utredningen har föreslagit blott en förste skogsvårdskonsulent, fyra skogsvårdskonsulenter och två biträdande skogsvårdskonsulenter, vilket i praktiken skulle innebära, att två av de nuvarande länsskogvaktarna med egna distrikt skulle få fullgöra fullt likartad tjänst som övriga men med en lönegradsplacering, som med fem lönegrader understeg dessa.

Skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län:

Utredningen har framhållit att hos de största skogsvårdsstyrelserna skulle finnas en skogsteknisk ledare för särskilt krävande skogstekniska uppgifter såsom diknings-, skogsvägbyggnads- och taxeringsverksamhet. Någon sådan har icke av utredningen upptagits för Gävleborgs län, men dock i särskilt yttrande av herr Ekman föreslagits.

Emellertid äro och komma dessa uppgifter inom detta länet att bli en högst betydande omfattning. Med statsbidrag ha hittills utförts cirka 3 000 dikningsföretag med en sammanlagd längd av 4 300 kilometer. Enligt gällande bestämmelser skall underhållet av med statsbidrag utförda dikningar kontrolleras vart femte år, sålunda i medeltal 600 företag per år. En stor del av dessa dikningsföretag behöver dessutom planläggas för kompletteringsdikningar. Enligt senaste riksskogstaxeringen finnas ytterligare cirka 1 000 km² dikningsbara marker inom länet.

Behovet av skogsbilvägar inom ett dylikt län med stora sammanhängande skogsvidder är mycket stort. En år 1941 verkställd väginventering gav till resultat ett förstahandsbehov av omkring 200 mil. Härtill komma sidovägar, s. k. andra klassens vägar, vilkas sammanlagda längd torde kunna uppskattas till cirka 100 mil.

År 1938 påbörjade skogsvårdsstyrelsen en åtgärdsinventering av länets 48 socknar. Dessa åtgärdsinventeringar ha tillkommit som ett komplement till riksskogstaxeringen för att få fram en mera överskådlig bild av det skogliga tillståndet samt det aktuella behovet av skilda slag av åtgärder. Vid utformandet av riktlinjerna för det skogliga upplysningsarbetet hava dessa inventeringar visat sig vara av utomordentlig betydelse. På grund av personalbrist under de senaste åren ha hittills endast 4 socknar linjeinventerats. Det är styrelsens avsikt att fortsätta dessa inventeringar, vilka kräva särskild, skolad arbetskraft.

Som av det anförda framgår kommer den skogstekniska verksamheten att bli en sådan storleksordning, att den mer än väl torde motivera en skogsteknisk ledare.

Som tidigare framhållits har skogsvårdsstyrelsen under uppförande en större skogsvårdsskola vid Kratte-Masugn, till vars uppförande bidrag av lotterimedel erhållits med 100 000 kronor. Undervisningen därstädes kommer att bli mycket omfattande och pågå under alla årstider. Enligt de uppgjorda planerna skulle vid skolan, som även kommer att vara öppen för elever från andra län, anställas en studieledare och en förste länskogvaktare, vilken personal utgör ett minimum, om skolan skall kunna fylla sin uppgift och utnyttjas i planerad omfattning.

Det torde vara ofrånkomligt att undervisningsverksamheten uppdrages åt en särskild assistent i detta län. Då enligt det reducerade normalprogrammet den totala skogsvårdsstyrelseverksamheten redan nedskurits, skulle det ofrånkomliga avdelandet av en skogshögskoleutbildad befattningshavare för undervisningen vid den stora skogsvårdsskolan komma att medföra en ytterligare minskning av verksamheten å övriga grenar, något som dock ej torde vara utredningens mening.

Styrelsen vill sålunda framhålla nödvändigheten av att antalet assistenter utökas, så att en därav kan avdelas särskilt för undervisningen vid skogsvårdsskolan. Då denna bör vara väl kvalificerad för sin uppgift, anser styrelsen befattningen böra placeras i samma lönegrad som förste assistent eller Sa 22.

Enligt förslaget skulle här finnas 1 assistent. I det särskilda yttrandet av herr Hellbacken m. fl. har föreslagits 2 assistenter, varvid dock förutsatts ett genomförande av normalprogrammet till 75 procent. Även styrelsen anser det erforderligt att assistenternas antal utökas till två.

Utredningens förslag, som på intet sätt bygger på kännedom om de lokala förhållandena, innebär en nedskärning av länsskogvaktaredistriktens antal från planerade 16 till 12. Den ena av de förste skogsvårdskonsulenterna torde nämligen helt bliva tagen i anspråk för skogsvårdsskolan, växtföreläsungsverksamheten och anläggningarna därstädes och sålunda icke kunna handhava något mindre distrikt. Styrelsen anser det erforderligt med 16 skogsvårdskonsulenter med egna distrikt, därav en förste skogsvårdskonsulent.

I likhet med skogsvårdsstyrelseutredningen anser styrelsen organisationen med biträdande skogsvårdskonsulenter lämplig ej minst ur befodrings- och rekryteringssynpunkt. Dessutom är en dylik organisation nödvändig ur den synpunkten, att fullt vana och i skogsvårdsgöromålen väl införsatta ersättare måste finnas att tillgå under länsskogvaktarnas semester och eventuellt sjukdom. Utredningen har föreslagit 4 biträdande skogsvårdskonsulenter. Detta antal torde vara tillfyllest under förutsättning av 16 skogsvårdskonsulenter med egna distrikt. Skulle antalet minskas till 15, erfordras 5 biträdande skogsvårdskonsulenter.

Skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län:

Skogsvårdsstyrelsen kan icke giva sin anslutning till det framlagda förslaget i fråga om det för styrelsens del avsedda antalet ordinarie befattningshavare. När det gäller sådana befattningar, kunna icke lämpligen för Västernorrlands län tillämpas samma proportioner mellan högre och lägre utbildade som för andra jämförbara län. Den senare kategorien kan nämligen begränsas med hänsyn till den rika förekomsten inom länet av bolagsskogar med egen förvaltning, under det att särskilda förhållanden, exempelvis skogservitut, skogsbete, skoglig arbetsreserv, motivera behovet av relativt stor personal med högre skoglig bildning. Enligt styrelsens mening är det av praktiska skäl icke möjligt att inskränka distriktsjägmästarbefattningarna till två stycken. Med hänsyn till såväl den hittillsvarande omfattningen av den statsunderstödda verksamheten i länet som den beräknade framtida utvecklingen av densamma måste vidare inrättandet av en befattning som skogsteknisk ledare anses vara välmotiverat.

Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län:

Det för styrelsens del föreslagna antalet distriktsjägmästare bör utökas till fyra med hänsyn till att den skogstekniske ledaren kommer att få hand om såväl dikningsverksamheten och skogsvägbyggnaderna som skogsindelingen och sålunda icke kan omhändervä skötseln av något distrikt vid

sidan av sin huvuduppgift. Biträdande länsjägmästarens distrikt måste vidare minskas för att han mera verksamt skall kunna biträda i det centrala arbetet. Den fast anställda skogstekniska personalen i lägre tjänsteställning bör enligt styrelsens mening utökas till minst tre personer i samma lönegrad, förslagsvis Sa 14.

Skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län:

Skogsvårdsstyrelsen förordar en utökning för sin räkning av den föreslagna personalstaten med en förste assistent och fyra skogsvårdskonsulenter. I gengäld kan de biträdande skogsvårdskonsulenternas antal minskas med två. Styrelsen anser det i hög grad önskvärt, att som ledare för betesverksamheten, vilken i Västerbottens län redan fått en stor omfattning och handhaves av en beteskonsulent med tre assistenter, placeras en person med speciella kunskaper på detta område. Den av styrelsen föreslagna förste assistenttjänsten bör innehavas av denne person. Styrelsen anser vidare, att inom ett så stort län som Västerbottens bör inrättas en befattning som undervisningsassistent, för vilken en placering i 22:a lönegraden bör vara lämplig. Vad beträffar den av styrelsen föreslagna ökningen i skogsvårdskonsulenternas antal föranledes den närmast av styrelsens förslag om utökning av normalprogrammet från 65 till 75 procent. Den senaste utökningen i Västerbottens län av de ordinarie länsskogvaktarnas antal gjordes år 1939 efter en noggrann undersökning av förrättningarnas omfattning och fördelning på fast och tillfällig personal under en 10-årsperiod. Genom denna utökning blev de ordinarie länsskogvaktarnas antal 35, varjämte en extra länsskogvaktare tilldelades särskilt bevakningsområde. Utredningens förslag innebär en minskning i antalet länsskogvaktarområden, vilken om förslaget genomföres närmast skulle drabba organisationen i kustlandet. Någon minskning i lappmarken är nämligen utesluten. Styrelsen framhåller, att den kostnadsökning ett förverkligande av styrelsens förslag till personalstat skulle medföra stannade vid ett belopp av cirka 15 000 kronor. Att under nu angivna förhållanden radera den organisation, som skogsvårdsstyrelsen uppbyggt och som hittills visat sig väl anpassad, synes styrelsen icke på något sätt försvarligt.

Extra och tillfällig personal. Utredningens uttalanden i fråga om skogsvårdsstyrelsernas extra och tillfälliga personal ha i huvudsak ej föranlett andra erinringar än att behovet av tillfällig förrättningspersonal icke låte sig med någon säkerhet bedömas på förhand och att skogsvårdsstyrelserna därför i detta hänseende borde ha relativt stor rörelsefrihet.

Rekrytering. *Skogsstyrelsen* har i sammanhang med frågan om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation tagit upp ett speciellt spörsmål, som icke behandlats av utredningen, nämligen om skogsvårdsstyrelsernas personalrekrytering. Skogsstyrelsen har i detta avseende anfört följande.

Beträffande skogsskoleutbildad personal saknas anledning att frånga den nu tillämpade ordningen, att varje skogsvårdsstyrelse i huvudsak antar och utbildar sin egen rekryteringspersonal. Tjänstgöringen såsom tillfällig förman ingår som ett värdefullt led i aspirantpersonalens provnings- och utbildningstid, och den orts- och personkännedom, som förvärfvas genom långvarig tjänstgöring inom ett och samma skogsvårdsstyrelseområde, synes när det gäller nu ifrågavarande personalkategori vara av viss betydelse för ett framgångsrikt skogsvårdsarbete. I jämförelse härmed torde intresset av att

personalen har erfarenhet från andra skogsvårdsstyrelseområden komma i andra hand, även om sådan erfarenhet ur befordringssynpunkt är av värde. För kanslipersonalens del torde aspirantutbildningen likaledes i främsta rummet böra vara varje skogsvårdsstyrelses ensak. — Beträffande den skogshögskoleutbildade personalen däremot synes behov föreligga av en centralt reglerad rekrytering, motsvarande vad som tillämpas inom domänverket och hos vissa större skogsbolag. Befattningshavare tillhörande denna grupp torde nämligen i större utsträckning än de övriga böra cirkulera mellan olika skogsvårdsstyrelser, och det måste med hänsyn härtill anses vara av värde för skogsvårdsstyrelseorganisationens funktionsduglighet, dels att aspirantprövningen blir möjligtast likvärdig för alla och dels att aspiranterna genom tjänstgöring på olika håll få tillfälle att samla mera allsidig erfarenhet rörande skogsvårdsarbetet i landet än om de uteslutande tjänstgöra hos en och samma skogsvårdsstyrelse. Skogsstyrelsen vill därför föreslå, att aspiranttjänstgöring för skogsvårdsstyrelsernas jägmästare anordnas på följande sätt. Aspiranter antagas av skogsstyrelsen, därvid skogsvårdsstyrelserna givetvis böra äga föreslå lämpliga kandidater. Därefter bestämmer skogsstyrelsen efter överläggning med vederbörande skogsvårdsstyrelse, var aspiranttjänstgöringen skall äga rum. Regelmässigt bör en aspirant icke tjänstgöra mer än omkring ett halvt år hos en och samma skogsvårdsstyrelse, och det bör tillses, att tjänstgöringen såvitt möjligt blir förlagd till skogsvårdsstyrelser inom olika delar av landet. Det synes lämpligt, att jämväl tjänstgöring hos skogsstyrelsen får ingå i aspirantutbildningen. Efter erforderlig övergångstid bör för antagning såsom extra eller ordinarie tjänsteman hos skogsvårdsstyrelse, om ej särskilda skäl föranleda till annat, erfordras att sökande under viss tid, förslagsvis 2 år, genomgått sådan aspiranttjänstgöring som nu sagts och därefter av skogsstyrelsen befunnits lämplig för arbete i skogsvårdsstyrelses tjänst. Skogsstyrelsen vill vidare föreslå, att styrelsen bemyndigas fastställa bestämmelser angående aspiranternas anställnings- och avlöningsvillkor i huvudsaklig överensstämmelse med vad som gäller beträffande domänverkets aspiranter.

Departementschefen.

Såsom förut nämnts, finnas för närvarande icke några för hela landet gällande bestämmelser angående skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation, utan varje skogsvårdsstyrelse har i stort sett kunnat uppbygga denna organisation efter som styrelsen ansett lämpligt och styrelsens egna ekonomiska resurser medgivit. Detta har medfört att bristen på överensstämmelse i nyssnämnda hänseende de särskilda styrelserna emellan torde vara större än som kan anses motiverat av arbetets olika omfattning och beskaffenhet. Dels står antalet befattningshavare icke alltid i proportion till styrelsens arbetsuppgifter, och dels är arbetets fördelning på olika slag av befattningshavare ofta skiftande. Ur såväl det allmännas som personalens synpunkt synes det angeläget att i dessa hänseenden åstadkomma bättre överensstämmelse mellan skogsvårdsstyrelserna. I likhet med utredningen finner jag därför påkallat att personalorganisationen vid skogsvårdsstyrelserna underkastas en översyn. Denna bör avse såväl personalens omfattning som dess arbetsuppgifter.

Såsom utredningen framhållit sammanhänger för närvarande skillnaden mellan en »ordinarie» och en »extraordinarie» eller »extra» befattningsha-

vare hos skogsvårdsstyrelse icke med befattningens eller anställningens varaktighet utan är uteslutande en löneskillnad. Det synes lämpligare att framdeles beteckningen ordinarie befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse användes om innehavare av pensionsberättigande befattningar, medan övriga befattningshavare betecknas extra och tillfälliga.

I fråga om olika slag av ordinarie befattningar hos skogsvårdsstyrelserna torde — vad angår befattningar avsedda för skogshögskoleutbildad personal — anledning saknas att föreslå några mera omfattande avvikelser från den nuvarande normala organisationen. Det synes dock vara motiverat att i likhet med vad utredningen förordat genomföra distriktsindelning av skogsvårdsstyrelseområdena i större utsträckning än vad hittills varit fallet. Tillräckliga skäl att ändra tjänstetiteln för förste assistenter och assistenter synas icke föreligga. Jag förordar således att följande slag av ordinarie jägmästarbefattningar böra finnas vid skogsvårdsstyrelserna, nämligen länsjägmästare, biträdande länsjägmästare, distriktsjägmästare, skogstekniska ledare, förste assistenter och assistenter.

Med avseende på de olika jägmästarbefattningarnas arbetsuppgifter torde några mera väsentliga ändringar icke vara påkallade. Det är dock angeläget, att jägmästarpersonalen i så stor utsträckning som möjligt befrias från kontorsgöromål och får ägna sig åt fältarbetet.

Innan jag närmare ingår på frågan om organisationen av den skogsskoleutbildade personalen, torde jag något få beröra frågan om länsskogsvaktarnas tjänstetitel. Att den hävdvunna titeln länsskogsvaktare har en mycket hedrande klang bland landets skogsägare, torde vara allmänt erkänt. Ur denna synpunkt saknas därför anledning ändra länsskogsvaktarnas titel. Då emellertid länsskogsvaktarna själva synbarligen fästa stort avseende vid frågan, vill jag icke motsätta mig att en ändring av deras titel kommer till stånd. Emellertid finner jag den av utredningen föreslagna titeln skogsvårdskonsulent mindre lämplig med hänsyn till att konsulenttiteln inom lantbrukets område i princip är förbehållen högskoleutbildad personal. Enligt min mening torde titeln distriktsskogsmästare vara att föredraga. Jag vill därför föreslå, att titeln länsskogsvaktare utbytes mot distriktsskogsmästare.

Utredningens förslag om inrättande av ett antal befattningar såsom skogsteknisk konsulent och förste skogsvårdskonsulent finner jag mig icke kunna till alla delar biträda. Vad först angår de skogstekniska konsulenterna, har utredningen förutsatt, att dessa skulle handhava speciella uppgifter såsom planläggning av väg- och dikningsföretag o. d. Härvid torde jag få erinra, att frågan om kompetenskraven för vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar ännu icke lösts (IX H. T. 1946 p. 234) samt att för behörighet att handlägga synförrättningar rörande vissa företag jämlikt 7 kap. vattenlagen gälla särskilda bestämmelser enligt kungörelse den 27 juni 1930 (nr 274), vilken kungörelse av utredningen förutsatts ändrad. Med hänsyn till att jag icke genom utredningen blivit övertygad om nödvändigheten av att redan nu tillskapa ifrågavarande nya befattningar hos skogsvårdsstyrelserna och då spörsmålet om behörighetskraven för dessa förrättningsmän icke

lösts, anser jag att avgörandet av frågan härom tillsvidare bör anstå i avbidan på ytterligare erfarenhet om behovet av dylika befattningar. Däremot finner jag motiverat, att befattningar såsom förste distriktsskogsmästare (förste skogsvårdskonsulenter) inrättas för att förestå skogsvårdsgård och i övrigt handhåva mera kvalificerade sysslor, särskilt i fråga om undervisning. Erfarenheten har visat, att skogsvårdsgårdarna, vilka för närvarande finnas inrättade vid 12 skogsvårdsstyrelser, varit utomordentligt nyttiga för styrelsernas undervisningsarbete. För att skogsvårdsgårdarna skola med största effekt utnyttjas böra där finnas väl kvalificerade föreståndare. I första hand bör det ankomma på dessa att utöva förvaltningen av fastigheterna. Skötseln av demonstrations-, övnings- och försöksskog å fastigheterna torde bli förhållandevis krävande, bland annat med hänsyn till att skogen även är avsedd att användas för skogliga försök. Arbetet med utläggande och revision av försöksytor lärer sålunda i stor utsträckning böra anförtros åt föreståndarna. I de kurser som hållas vid skogsvårdsgårdarna synas föreståndarna i stor utsträckning böra leda demonstrationer och övningar, liksom de även torde böra ha till uppgift att leda de skogs- och planteringsdagar, som anordnas för såväl äldre som skolungdom. Skogsvårdsgårdarna torde tillika bli centrum för skogsvårdsstyrelsernas plantskoleverksamhet och ansvaret för skötseln av plantskolorna samt distributionen av plantorna anförtros åt föreståndarna. Givetvis är det nödvändigt att skogsvårdsgårdarnas föreståndare i erforderlig utsträckning hålla kontakt med det praktiska skogsvårdsarbetet inom skogsvårdsstyrelsernas olika verksamhetsgrenar. Av denna anledning böra föreståndarna jämväl handhåva eget distrikt och å detta svara för de sysslor, som regelmässigt ankomma på distriktsskogsmästare. För här ifrågavarande fall torde dock distrikten böra göras mindre än eljest.

Under återopande av det anförda finner jag mig böra förorda, att hos skogsvårdsstyrelserna inrättas ett antal befattningar såsom förste distriktsskogsmästare, tillika föreståndare för skogsvårdsgård. En förutsättning för inrättandet av dylik befattning hos en skogsvårdsstyrelse bör vara, att styrelsen anordnat skogsvårdsgård. I de fall, där skogsvårdsgård ännu ej anordnats, synes motsvarande befattning böra inrättas såsom distriktsskogsmästare.

I övrigt finner jag mig kunna biträda utredningens förslag i vad avser olika slag av skogsskoleutbildade befattningshavare. Jag förordar sålunda en organisation, som i stort sett innebär, att hos varje skogsvårdsstyrelse skola finnas anställda ett antal distriktsskogsmästare och därjämte biträdande distriktsskogsmästare till ett antal motsvarande ungefär en befattning på vart tredje distrikt. I stället för de av utredningen ifrågasatta befattningarna som skogstekniska konsulenter torde en motsvarande ökning av antalet distriktsskogsmästare böra företagas. De sålunda nytillkomna distriktsskogsmästarna torde hos vissa styrelser komma att placeras såsom dikningsförmän etc., men styrelserna synas böra äga frihet att använda denna arbetskraft på det sätt som i varje särskilt fall kan finnas lämpligt.

Utredningens förslag angående personalorganisationen å skogsvårdsstyrelsernas kanslier kan jag i princip biträda. Det torde sålunda få anses rationellt och ändamålsenligt att hos varje skogsvårdsstyrelse finnes en kanslibefattning i relativt hög tjänsteställning, vars innehavare närmast under länsjägmästaren är chef för kansliets övriga personal och svarar för kansliarbetets behöriga gång samt vidare handhar kamerala uppgifter, såsom att ansvara för bokföring och kassaförvaltning ävensom utföra statistiska och andra sifferutredningar. Enligt min mening torde denne befattningshavare jämväl böra kontrasignera och jämte länsjägmästaren ansvara för utanordning av medel från styrelsen. Jag kan emellertid icke finna tillräckliga skäl föreligga att såsom utredningen förordnat införa en ny tjänstebenanämning — kansliföreståndare — för dessa befattningshavare, utan de synas i likhet med tjänstemän i civila statsförvaltningen med motsvarande arbetsuppgifter böra benämnas kassörer.

Vid de båda största skogsvårdsstyrelserna — i Norrbottens och Västerbottens län — anser jag i likhet med utredningen kansliarbetets omfattning motivera inrättande av en kansliskrivarebefattning. I övrigt synes den ordinarie kanslipersonalen såsom utredningen föreslagit böra bestå av kansli- och kontorsbiträden. Att förordna inrättandet av ordinarie befattningar såsom skrivbiträde finner jag däremot icke lämpligt eller erforderligt.

Såsom tidigare nämnts, anser jag mig böra förordna, att det till 65 procent reducerade normalprogrammet får tjäna till vägledning vid bedömandet av skogsvårdsstyrelsernas personalbehov under den närmaste tiden. För landet i dess helhet torde sålunda kunna anses motiverat att räkna med det antal befattningar, som utredningen föreslagit, såsom en ram vid uppskattande av medelsbehoven för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personalorganisation. Med beaktande av förutberörda jämkningar skulle i enlighet härmed skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal i stort sett få följande sammansättning:

- 25 länsjägmästare,
- 11 biträdande länsjägmästare,
- 21 distriktsjägmästare,
- 4 skogstekniska ledare,
- 24 förste assistenter,
- 12 assistenter,
- 12 förste distriktsskogsmästare,
- 290 distriktsskogsmästare,
- 91 biträdande distriktsskogsmästare,
- 25 kassörer,
- 2 kansliskrivare,
- 11 kanslibiträden,
- 35 kontorsbiträden.

Det må emellertid framhållas, att det sålunda angivna antalet befattningar av olika slag endast är att betrakta såsom ungefärligt och avsett att giva en mera allmän bild av skogsvårdsstyrelseorganisationen.

I fråga om befattningarnas fördelning de särskilda skogsvårdsstyrelserna emellan anser jag likaledes, att utredningens förslag i stort sett bör kunna tjäna som vägledning. De erinringar, som på olika punkter framställts från skogsvårdsstyrelsernas sida emot de av utredningen upprättade förslagen till personalförteckningar, visa emellertid enligt min mening, att berättigade skäl till vissa jämkningar kunna framföras, och frågan bör med hänsyn härtill tagas under ytterligare övervägande, innan antalet befattningar hos varje styrelse definitivt bestämmes. Det torde på grund härav böra få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för det anslag för bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, som jag i det följande kommer att föreslå böra äskas av riksdagen, efter ytterligare prövning i varje särskilt fall bestämma hur många befattningar som skola finnas vid varje skogsvårdsstyrelse, därvid i princip synes böra tillämpas vad förut anförts angående olika slag av befattningar och det sammanlagda antalet befattningar för alla skogsvårdsstyrelserna tillsammans. Vid denna efterföljande prövning torde hänsyn böra tagas till sådana speciella omständigheter, som enligt vad jag förut yttrat kunna föranleda jämkningar i normalprogrammet. Sålunda böra bland annat förskjutningar i proportionen mellan ordinarie personal, å ena sidan, samt extra och tillfällig, å den andra, i vissa fall kunna tänkas. Och vidare torde inskränkningar i den nuvarande organisationen icke böra företagas, om ej särskilda skäl därtill föranleda. »Övertaliga» befattningar skulle sålunda få bibehållas, icke övergångsvis såsom utredningen föreslagit, utan tillsvidare. Jag förutsätter, att nu avsedda överarbetning av skogsvårdsstyrelsernas personalförteckning kommer att uppdragas åt skogsstyrelsen.

Skogsvårdsstyrelsernas behov av extra och tillfällig personal torde på sätt utredningen föreslagit få bedömas i samband med den årliga granskningen av styrelsernas medelsbehov. Härvid torde vederbörlig hänsyn böra tagas till vad nyss anförts rörande proportionen mellan ordinarie och annan personal.

Det av skogsstyrelsen framlagda förslaget till anordnande av aspirantutbildning för skogsvårdsstyrelsernas jägmästarpersonal finner jag beaktansvärt. Emellertid är jag för närvarande icke beredd att taga slutlig ståndpunkt till förslaget. Detta torde få upptagas till närmare övervägande, sedan skogsvårdsstyrelsernas nya organisation i sin helhet trätt i tillämpning och prövats någon tid.

VII. Personalens anställnings- och avlöningsvillkor.

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Utredningen har framhållit, att skogsvårdsstyrelsepersonalens nuvarande löneförhållanden icke vore tillfredsställande. Bristen på enhetlighet vore påfallande. Det vore också påtagligt, att den genomsnittliga lönenivån beträffande flertalet befattningar vore för låg i förhållande till de med befattningen förenade arbetsuppgifterna och de kompetenskrav, som syntes böra uppställas. Behovet av en allmän lönereglering vore uppenbart.

Utredningen har övervägt två olika alternativ till utformning av en dylik lönereglering. Det ena alternativet (alternativ I) innebure att för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare tillämpades bestämmelser angående löne- och anställningsförhållanden, som så nära som möjligt anslöte sig till gällande statliga avlöningsreglementen. Det andra alternativet (alternativ II) innebure att i anslutning till det avlöningssystem, som tillämpades i fråga om hushållningssällskapens och lantbruksundervisningsanstaltarnas befattningshavare, införa ett system med bestämda bidragsbelopp till avlönandet av även skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän, eventuellt kompletterat med föreskrifter rörande bestämda maximilöner.

Beträffande de synpunkter, som av utredningen anförts på frågan om lönesystemets utformning, torde få hänvisas till s. 101—103 i betänkandet. Vederbörande personalorganisationer ha inför utredningen bestämt påyrkat tillämpning av ett lönesystem enligt alternativ I och motsatt sig alternativ II. Utredningen har också för sin del funnit övervägande skäl tala för att löne-regleringen utformas enligt alternativ I, vilket alltså förordats av utredningen. Med hänsyn till direktiven har utredningen dock även utarbetat förslag till löneplan enligt alternativ II.

I fråga om anställningsformen för skogsvårdsstyrelsernas personal har utredningen uttalat, att en mindre fast anställningsform ur skogsvårdsstyrelseverksamhetens synpunkt möjligen kunde anses motiverad i fråga om länsjägmästarna, med tanke på deras ställning såsom chefstjänstemän, men däremot icke beträffande skogsvårdsstyrelsernas övriga ordinarie befattningshavare. För dessa senare hade personalorganisationerna hos utredningen framfört krav på en fastare anställningsform. Utredningen ansåge dessa krav väl grundade.

Utredningen har i detta hänseende vidare anfört följande.

Det synes utredningen, som om de ordinarie befattningshavarna — tills vidare bortses då från länsjägmästarna — skulle få sina berättigade anspråk på fastare anställning tillgodosedda genom följande anordning: Befattningarna tillsättas alltjämt genom kontrakt eller på motsvarande sätt, men ej för viss tid utan tillsvidare. Viss uppsägningstid stadgas, förslagsvis sex månader. Uppsägning från styrelsens sida skall dock icke kunna äga rum, med mindre befattningshavaren gjort sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller ock befunnits icke kunna på tillfredsställande sätt sköta densamma. Besvärsmätt medgives mot beslut om anställning och uppsägning, om förordnanden samt om tillämpning av gällande avlöningsföreskrifter.

I samband härmed får utredningen föreslå, att tillsättande av ordinarie befattning hos skogsvårdsstyrelse föregås av kungörelse i fackpressen med en ansökningstid av 30 dagar.

Beträffande länsjägmästarna har utredningen övervägt, huruvida icke förordnande på viss tid vore den lämpligaste anställningsformen. Detta skulle i lönehänseende leda till inplacering i en löneplan motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan C. Med hänsyn till svårigheter i pensionshänseende och då det måste anses önskvärt, att även länsjägmästarnas löner bleve graderade med hänsyn till dyrort och tjänstgöringstid, har emellertid

utredningen icke ansett sig böra föreslå, att länsjägmästarna bereddes annan anställningsform än skogsvårdsstyrelsernas övriga befattningshavare.

Utredningen har i detta sammanhang tagit ställning till frågan om kompetenskrav för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare.

För den skogshögskoleutbildade personalen har utredningen föreslagit samma kompetenskrav, som för närvarande gälla beträffande länsjägmästarna. I första hand borde alltså krävas fullständig avgångsexamen från skogsinstitutets högre kurs eller skogshögskolans jägmästarekurs, men i särskilt fall syntes kunna antagas den som avlagt avgångsexamen från skogsinstitutets lägre kurs eller skogshögskolans forstmästarekurs.

Beträffande skogstekniska konsulenter, förste skogsvårdskonsulenter, skogsvårdskonsulenter och biträdande skogsvårdskonsulenter har utredningen erinrat om att länsskogvaktarna för närvarande genomsnittligt ägde högre utbildning än övriga skogsskoleutbildade tjänstemannakårer samt att under senare år från olika håll framställts önskemål om utökad utbildning för länsskogvaktarna. I dessa hänseenden torde få hänvisas till betänkandet s. 107—109. Utredningen har i detta sammanhang anfört följande.

Utredningen anser i och för sig önskvärt, att skogsskoleutbildningen beträffande de krävande skogsvårdskonsulentbefattningarna kompletteras med examen från statens skogsmästarskola. Detta gäller i än högre grad befattningarna såsom skogsteknisk konsulent. En annan fråga är, huruvida skogsmästareexamen skall uppställas som kompetenskrav. Det är givet, att en person med enbart skogsskoleutbildning tack vare personliga förutsättningar och lång erfarenhet många gånger kan vara väl kvalificerad för att sköta skogsvårdskonsulentbefattning. Med hänsyn härtill och då resultatet av skogsmästarskolans verksamhet ännu ej torde vara tillräckligt prövat, har utredningen icke funnit tillräckliga skäl föreslå, att skogsmästareexamen för närvarande uppställas som kompetensvillkor för skogsvårdskonsulent.

I fråga om kanslipersonalen har utredningen föreslagit, att särskilda kompetenskrav uppställas endast beträffande kansliföreståndarebefattningarna. För dessa befattningar borde enligt utredningen krävas examen från handelsgymnasium eller däremot svarande teoretisk utbildning, varjämte det syntes lämpligt, att befattningshavarna ägde någon skoglig utbildning eller praktik.

Beträffande löneställningen för styrelsernas befattningshavare har utredningen funnit, att personalen med beaktande av förefintliga skiljaktigheter i fråga om arbetsuppgifterna i stort sett borde kunna jämföras med domänverkets personal. Utredningen har i detta sammanhang uttalat, att vid jämförelser av nu angivet slag måste givetvis tagas med i beräkningen såväl anställningsform som alla förmåner av löne- och pensionsnatur, således icke endast kontantlönen. Om anställningsformen bleve den förut förordade, bleve den något mindre fast än konstitutorialanställning för statstjänstemän. Den viktigaste återstående faktorn, utom kontantlönen storlek, syntes vara pensionsrätten. De regler, som i detta avseende gällde beträffande befattningar, som förenats med pensionsrätt i statens pensionsanstalt, vore för närvarande i vissa avseenden mindre förmånliga än de statliga pensionsreglerna, detta särskilt beträffande storleken av familjepension samt i fråga om principerna för avkortning av pension, när fulla tjänstår ej uppnåtts.

Utredningen har i sitt förslag till lönegradsplacering enligt alternativ I hänfört sig till en föreslagen löneplan Sa, motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan A.

I fråga om lönegradsplaceringen för skogsvårdsstyrelsernas skogshögskoleutbildade personal har utredningen anfört följande.

I likhet med skogsstyrelsen anser utredningen, att till riktpunkt för länsjägmästarnas lönegradsplacering i stort sett bör kunna tagas den löneställning, som domänverkets överjägmästare inneha. Särskilt vill utredningen framhålla, att länsjägmästarna med hänsyn till skogsvårdsstyrelsernas organisation ha en synnerligen självständig och ansvarsfull ställning. Inom de större länen är detta förhållande särskilt påtagligt. Med den nuvarande indelningen i skogsvårdsstyrelseområden torde det bli oundgängligt, att länsjägmästare i lönehänseende graderas alltefter arten och omfattningen av dem åvilande arbetsuppgifter. Denna gradering synes lämpligen böra ske i den formen, att länsjägmästarna i de större länen placeras i högre lönegrad än i de mindre. Utredningen föreslår sålunda, att länsjägmästarna i de elva större länen (från och med Östergötlands enligt den antagna ordningsföljden) inplaceras i 30 lönegraden, medan övriga länsjägmästare inplaceras i 28 lönegraden. De förra komma därigenom en lönegrad högre och de senare en lönegrad lägre än överjägmästarna, vilket enligt utredningens uppfattning får anses skäligt.

För biträdande länsjägmästare, vilka enligt utredningens förslag, utöver uppgiften att biträda länsjägmästaren, skola förestå eget distrikt av skogsvårdsstyrelsens område, synes någon gradering av lönerna icke erforderlig. Samtliga biträdande länsjägmästare böra enligt utredningens mening inplaceras i 27 lönegraden, d. v. s. erhålla ungefär samma lön som domänverkets revirförvaltare i andra klassens revir.

Beträffande distriktsjägmästarna anser utredningen jämförelsen med revirförvaltarna motivera inplacering i 26 lönegraden, vilket innebär, att distriktsjägmästarna erhålla samma lön som revirförvaltare i tredje klassens revir.

Befattningarna såsom skogsteknisk ledare motsvara i stort sett dikningsledare och skogstaxatorer i domänverket. Hos skogsvårdsstyrelserna äro visserligen tjänstgöringsområdena mindre än för motsvarande tjänstemän i domänverket, men å andra sidan äro tjänsterna mera självständiga och arbetsuppgifterna mera varierande. På grund härav synes skäligt, att befattningarna placeras i 24 lönegraden eller samma lönegrad, som gäller för nämnda tjänster hos domänverket.

Det ligger i sakens natur, att jämförelsen med domänverkets befattningshavare i än högre grad blir tillämplig, då det gäller den skogshögskoleutbildade biträdespersonalen i lägre befattningar. Förste assistenterna och assistenterna synas sålunda böra erhålla samma löneställning som domänverkets biträdande jägmästare, d. v. s. placeras i 22 respektive 20 lönegraden.

Beträffande den skogsskoleutbildade personalens lönegradsplacering har utredningen anfört följande.

Direkt motsvarighet till de föreslagna befattningarna såsom skogsteknisk konsulent och såsom förste skogsvårdskonsulent saknas i domänverket. Med hänsyn till de kvalificerade arbetsuppgifter, som enligt utredningens förslag skulle åvila skogstekniska konsulenter och förste skogsvårdskonsulenter, synas befattningarna böra placeras i 16 lönegraden. Detta motsvarar den löneställning, som inom andra statens verk (exempelvis vägväsendet, statens järnvägar, telegrafverket m. fl.) kan uppnås av personal med motsvarande eller lägre utbildning.

Beträffande skogsvårdskonsulenterna ligger det närmast till hands att göra en jämförelse med domänverkets kronojägare. Skogsstyrelsen har i ett tidigare av styrelsen upprättat lönerегleringsförslag efter en allmän jämförelse mellan länsskogvaktarna och kronojägarna framhållit svårigheten att rätt bedöma vikten av de olika tjänstemannagruppernas arbetsuppgifter i de delar, de ej sammanföller, men uttalat att i ett avseende en påtaglig skillnad förelåge, nämligen därutinnan att länsskogvaktarnas verksamhet vore och även borde vara mera självständig än kronojägarnas. Utredningen anser för sin del, att denna skillnad är av väsentlig betydelse. Utredningen vill i detta sammanhang åberopa, att styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt i sitt betänkande den 7 december 1934 angående skogsundervisningens omorganisation (SOU 1935: 9, s. 91) anfört följande. Länsskogvaktarna komma i sin rådgivande verksamhet i ständig beröring med vitt skilda såväl skogliga som ekonomiska förhållanden, och skola de därvid kunna giva vederbörande skogsägare råd och anvisningar av större värde, fordras härtill ett större mått av kunskaper och en bättre anpassningsförmåga efter växlande förhållanden än som i regel fordras av den på en begränsad bevakning arbetande skogvaktaren. I remissyttrande år 1942 i skogsundervisningsfrågan har skogshögskolans styrelse ånyo framfört dessa synpunkter. Om skogsvårdsstyrelsernas undervisnings- och upplysningsverksamhet skall ytterligare utvecklas ställer detta ökade krav även på den viktiga form av upplysning och undervisning, som meddelades i samband med förrättningar av olika slag, och därmed på skogsvårdskonsulenternas kunskaper och pedagogiska förmåga.

Utbildningstidens längd torde för en länsskogvaktare för närvarande i regel kunna beräknas uppgå till inemot 6 år (praktik inklusive kolarskola omkring 4 1/2 år, skogsskola 1 år). Läggas härtill utbildning vid skogsmästarskolan (1 år, vartill kommer 3 månaders frivillig tentamensperiod), blir den normala utbildningstiden för en skogsvårdskonsulent således inemot 7 år. Fordringarna på skogspraktik före skogsskolan kunna dock givetvis komma att sjunka under perioder med låg elevtillströmning; den författningssenliga praktiktiden är 2 år.

Med hänsyn till vad utredningen anfört rörande skogsvårdskonsulenternas arbetsuppgifter och utbildning synes det utredningen skäligt, att skogsvårdskonsulenterna i lönehänseende placeras något högre än kronojägarna. Utredningen föreslår, att de placeras i 13 lönegraden. Till jämförelse må nämnas, att detta innebär samma löneställning som vägmästarna vid de statliga vägförvaltningarna.

I konsekvens med vad som föreslagits beträffande skogsvårdskonsulenterna synas de biträdande skogsvårdskonsulenterna skäligen böra placeras i 8 lönegraden, d. v. s. en lönegrad högre än biträdande kronojägare.

Beträffande lönegradsplaceringen för styrelsernas kanslipersonal har utredningen anfört följande.

Arbetsuppgifterna för de kansliföreståndarebefattningar, som föreslås inrättade vid skogsvårdsstyrelserna, torde bli endast obetydligt mindre ansvarsfulla än de uppgifter, som åvila kamrerare vid hushållningssällskapen. För dessa ha statsmakterna i princip godtagit en löneställning, som motsvarar 19 à 20 lönegraden (sex hushållningssällskap) och 17 à 18 lönegraden (övriga sällskap). Då en motsvarande gradering av kansliföreståndarebefattningarna med hänsyn till skogsvårdsstyrelsernas skiftande storlek måste anses motiverad, har utredningen funnit sig böra föreslå, att kansliföreståndarna vid de mindre skogsvårdsstyrelserna (från och med Malmöhus län till

och med Kalmar läns norra landstingsområde) inplaceras i 16 lönegraden och vid övriga skogsvårdsstyrelser i 18 lönegraden.

Enligt vedertagna grunder torde kansliskrivare böra placeras i 11 lönegraden, kanslibiträden i 7 lönegraden och kontorsbiträden i 4 lönegraden.

Vid en lönereglering enligt alternativ II skulle enligt utredningens förslag löneställningen för de olika befattningarna hos skogsvårdsstyrelser bestämmas enligt samma grunder som lönegradsplaceringen enligt alternativ I. Begynnelselönen för varje befattning borde sålunda ungefär motsvara lönen på medeldyr ort (E-ort) inom lägsta löneklass av den lönegrad, som avsetts för befattningen, och slutlönen E-ortslön inom högsta löneklass av samma lönegrad. Ålderstilläggen borde beräknas på så sätt, att skillnaden mellan slutlön och begynnelselön dividerades med antalet motsvarande löneklassuppflyttningar. Förutsättningarna för erhållande av ålderstillägg borde bestämmas i enlighet med vad som gäller för lantbruksundervisningsanstaltens befattningshavare.

Sammanfattningsvis innebära de av utredningen behandlade två alternativen i fråga om befattningshavarnas löneställning följande.

Befattningshavare	Alt. I	Alt. II		
	löneställning motsvarande lönegrad	begynnelse- lön kr.	ålderstillägg kr.	slutlön kr.
Länsjägmästare grupp I (Malmöhus län— Kalmar läns norra landstingsområde) ..	A 28	10 100	3 à 500	11 600
Länsjägmästare grupp II (övriga län)	A 30	11 100	„	12 600
Biträdande länsjägmästare	A 27	9 600	„	11 100
Distriktsjägmästare	A 26	9 100	„	10 600
Skogsteknisk ledare	A 24	8 100	„	9 600
Förste assistent	A 22	7 200	3 à 466.67	8 600
Assistent	A 20	6 400	3 à 400	7 600
Skogsteknisk konsulent	A 16	5 000	4 à 350	6 400
Förste skogsvårdskonsulent	A 16	5 000	4 à 350	6 400
Skogsvårdskonsulent	A 13	4 300	4 à 250	5 300
Biträdande skogsvårdskonsulent	A 8	3 400	4 à 150	4 000
Kansliföreståndare grupp I (Malmöhus län — Kalmar läns norra landstingsområde)	A 16	5 000	4 à 350	6 400
Kansliföreståndare grupp II (övriga län) ..	A 18	5 700	4 à 375	7 200
Kansliskrivare	A 11	3 800	4 à 225	4 700
Kanslibitråde	A 7	3 200	4 à 150	3 800
Kontorsbiträde	A 4	2 700	4 à 150	3 300

Vid betänkandet ha såsom bilagor 8 och 9 fogats sammanställningar av nuvarande och enligt alternativ I föreslagna totallöner för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie (pensionsberättigade) personal. Till dessa sammanställningar torde här få hänvisas.

I fråga om andra avlöningsförmåner än de kontanta lönebeloppen har utredningen föreslagit, att vid en lönereglering enligt alternativ I skulle tillämpas i huvudsak samma grunder, som enligt civila avlöningsreglementet gälla för statliga befattningshavare, alltså exempelvis i fråga om förflyttningsskyldighet, om förening av tjänster, om semester och tjänstledighet, om fasta

lönertillägg och särskilda ersättningar, om rörligt tillägg samt om sjukvård och begravningshjälp. Det syntes utredningen lämpligt, att samtliga hithörande bestämmelser intoges i ett avlöningsreglemente för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare, som fastställdes av Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen. Utkast till dylikt reglemente har upprättats av utredningen och fogats vid betänkandet såsom bilaga 10. Här torde få hänvisas till detta utkast och till vad utredningen i anslutning därtill anfört på sid. 112—113 i betänkandet.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas extra årsanställda befattningshavare har utredningen uttalat, att denna personal syntes böra komma i åtnjutande av högst den löneställning, som tillkomme ordinarie befattningshavare med jämförliga arbetsuppgifter. Utredningen förutsatte, att skogsstyrelsen såväl i detta hänseende som beträffande den extra personalens anställnings- och avlöningsförhållanden i övrigt bemyndigades att fastställa vissa grunder avsedda att tillämpas av skogsvårdsstyrelserna.

Vad angår avlöningen av tillfälliga förrättningsmän har utredningen ansett några allmängiltiga bestämmelser icke böra meddelas, eftersom bland annat förhållandena på den lokala arbetsmarknaden här motiverade en viss rörlighet. Helt allmänt har utredningen dock uttalat det önskemålet, att såväl själva anställningsformen som principerna för ersättningsberäkning och såvitt möjligt även ersättningsbeloppen borde göras mera enhetliga än de för närvarande vore. Därvid syntes lämpligen en intim samverkan böra äga rum såväl mellan skogsvårdsstyrelserna inbördes som mellan dem och skogsstyrelsen. Denna fråga vore förmål för utredning inom skogsstyrelsen.

I sammanhang med behandlingen av skogsvårdsstyrelsepersonalens anställnings- och avlöningsvillkor har utredningen berört vissa frågor avseende ändrade regler rörande resekostnads- och traktamentsersättningar till styrelsernas befattningshavare, främst beträffande ersättning för resa med egen bil. Utredningen har i sistnämnda hänseende efter verkställd undersökning förordat införande av enhetligare bestämmelser än för närvarande gälla samt uttalat, att därigenom torde kunna vinnas icke blott en utjämning i kostnads-hänseende styrelserna emellan utan sannolikt även en besparing av styrelsernas sammanlagda ersättningskostnader. Utredningen har emellertid icke funnit anledning att i detalj taga ställning till ändringsfrågorna utan förut-satt, att dessa komma att upptagas till behandling av skogsstyrelsen.

Herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg ha i särskilt yttrande förordat att länsjägmästarna inplaceras i en löneplan motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan C med en uppdelning på tre olika lönegrader: C 4 (Malmöhus—Södermanlands län), C 5 (Hallands—Kronobergs län) och C 6 (Gävleborgs—Norrbottnens län).

Herr Norberg har i särskilt yttrande i fråga om befattningshavarnas löneställning anfört följande.

Ehuru det är av stor betydelse att skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare beredas avlöningsvillkor, som kunna säkerställa en fullgod rekrytering, måste dock tillses, att löneställningen icke blir sådan, att risk föreligger för

en olämplig inbördes lönekonkurrens mellan skogsvårdsstyrelserna och domänverket. I båda fallen gäller det av statsmedel avlönade befattningshavare med likartade eller närbesläktade arbetsuppgifter. Skogsstyrelsen uttalade vid framläggande av sitt lönerегleringsförslag år 1943, hurusom något skäl för antagandet, att det ena arbetsfältet skulle kräva ett högre mått av kunskaper eller duglighet hos personalen än det andra, ej kunde anses föreligga. Styrelsen ansåge det därför ur allmän synpunkt angeläget, att möjligheterna till förvärv av dugande arbetskraft vore lika goda inom dessa två verksamhetsområden av det svenska skogsbruket. Samma synpunkter torde ligga bakom departementschefens uttalande i utredningsdirektiven, att för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare borde eftersträvas en lönenivå, som i stort sett sammanföll med befattningshavarnas i statlig tjänst i motsvarande ställning.

Från nu angivna utgångspunkter kan den av utredningens majoritet föreslagna löneplaceringen för vissa befattningshavargrupper, tillhörande den skogligt utbildade personalen hos skogsvårdsstyrelserna, lämna rum för principiella erinringar. Det kan sålunda icke vara lämpligt att i något fall bereda länsjägmästare en högre löneställning än överjägmästarna vid domänverket eller att för skogsvårdskonsulenterna (länsskogsvaktarna) tillämpa högre löner än den högsta för domänverkets kronojägare gällande. Även för mellanliggande personalgrupper torde en delvis annorlunda löneavvägning vara påkallad för ernående av en lämpligare lönerelation mellan, å ena sidan, befattningarna inbördes och, å andra sidan, jämförbara tjänster vid domänverket.

Utan att därmed taga ställning till frågan om avlöningens absoluta storlek kan anses vara den riktiga för skogstjänstens olika grenar — en omprövning av denna fråga förefaller tvärtom ur skilda synpunkter vara motiverad, varvid emellertid domänverket och skogsvårdsstyrelserna böra behandlas i ett sammanhang — synes man med utgångspunkt från den nuvarande lönenivån inom domänverket böra ha följande lönegradsplacering:

länsjägmästare grupp I	lönegrad A 27
» » II	» A 29
biträdande länsjägmästare	» A 26 ¹
distriktsjägmästare	» A 26
skogsteknisk ledare	» A 24
förste skogsvårdskonsulent	» A 15
skogsteknisk konsulent	» A 15
skogsvårdskonsulent	» A 12

Yttrandena.

I fråga om lönesystemet för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare ha samtliga hörda myndigheter och organisationer utom skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län och tre hushållningssällskap förordat ett system, som anslöte sig till civila avlöningsreglementet (utredningens alternativ I).

Allmänna lönenämnden har funnit de av utredningen framlagda skälen för en lönerегlering enligt alternativ I i och för sig övertygande. Lönenämnden har emellertid i detta sammanhang vidare framhållit, att det kunde

¹ Härtill bör komma ett särskilt lönetillägg å 600 kronor för år.

ifrågasättas, om det vore lämpligt att nu för skogsvårdsstyrelsepersonalen fastställa ett avlöningsreglemente i huvudsak överensstämmande med civila avlöningsreglementet, samtidigt som detta vore föremål för överarbetning inom 1945 års lönekommitté.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har anfört följande.

Beträffande avlöandet av skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän vill skogsvårdsstyrelsen tillstyrka det i betänkandet som alternativ II betecknade förslaget, d. v. s. införandet av ett system med bestämda bidragsbelopp, eventuellt kompletterat med föreskrifter rörande bestämda maximilöner. En av orsakerna till detta styrelsens ställningstagande är, att styrelsen anser, att skogsvårdsstyrelserna böra givas så stark förankring i respektive län som möjligt. Alternativ I innebär enligt styrelsens förmenande, att skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän skulle övergå att bli statstjänstemän, vilket icke kan vara lämpligt.

Förvaltningsutskotten i Kronobergs, Göteborgs och Bohus samt Gävleborgs läns hushållningssällskap ha uttalat, att för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare borde tillämpas samma lönesystem som för hushållningssällskapens befattningshavare.

Utredningens förslag angående befattningshavarnas anställningsform har av flertalet hörda myndigheter och organisationer tillstyrkts eller lämnats utan erinran, med det undantaget att länsjägmästarna av skogsvårdsstyrelsen, domänstyrelsen, de flesta skogsvårdsstyrelserna, vissa länsstyrelser och hushållningssällskap samt länsjägmästareföreningen och Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund föreslagits förordnade på viss tid.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har förordnat bibehållande av anställningsformen förordnande på viss tid även för andra befattningshavare än länsjägmästare, medan *skogsvårdsstyrelserna i Skaraborgs och Gävleborgs län* beträffande dessa befattningshavare påyrkat en anställningsform, som motsvarade konstitutorianställning för statstjänstemän.

Statskontoret har i förevarande avseende uttalat följande.

Inom 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning ha frågorna om indelningen i länsskogvaktardistrikt (skogsvårdskonsulentdistrikt), om behovet av personal med högre och lägre skoglig utbildning samt om personalens fördelning på ordinarie och icke-ordinarie tjänster varit föremål för ingående överväganden, grundade på ett av utredningen upprättat normalprogram för skogsvården. Dessa frågor torde därmed få betraktas såsom mera slutgiltigt bedömda. Med avseende på indelningen i skogsvårdsområden anser däremot statskontoret, att utredningens allmänna uttalanden icke innefatta en tillräcklig motivering för den nuvarande indelningens bibehållande utan att åt skogsvårdsstyrelsen bör anförtros att företaga en verklig översyn av förhållandena i syfte att få till stånd rationella organisationsenheter. I avbidan på resultatet av denna översyn bör givetvis en viss försiktighet iakttagas vid avvägningen av anställningsvillkoren.

Statskontoret anser att utredningens förslag böra på det sätt jämkas, att dels de befattningshavaregrupper, inom vilka vid en sammanslagning av vissa skogsvårdsstyrelseområden indragning av tjänster skulle kunna ifrågakomma, anställas endast på ettårskontrakt, dels ock samtliga tjänstemän åläggas skyldighet att låta förflytta sig till annan skogsvårdsstyrelse. Erin-

ras må, att ordinarie statstjänstemän i allmänhet är pliktig att låta förflytta sig till annan stationeringsort eller annan befattning vid det verk han tillhör liksom ock, därest Kungl. Maj:t så prövar lämpligt, till befattning vid annat verk, å vilket civila avlöningsreglementet är tillämpligt.

I fråga om den föreslagna besvärsrätten över beslut rörande anställnings- och avlöningsförhållanden har *skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län* anfört bland annat följande.

En allmän besvärsrätt rörande beslut om tillsättande av länsskogvaktare-tjänster skulle medföra synnerligen allvarliga risker i fråga om möjligheterna att ernå full effektivitet av länsskogvaktarnas arbete. Dels skulle en skogsvårdsstyrelse kunna hindras att till ordinarie befattningshavare utse sådana inom länet prövade och i därvarande skogliga förhållanden väl insatta länsskogvaktare, vilka genom mångårig tjänstgöring förskaffat god lokal- och personalkännedom, och i stället åläggas anställa äldre transportsökande från andra län med kanske helt andra skogliga förhållanden. Dels sammanhänger skogsvårdsstyrelsearbetets framgång i ett län till väsentlig del med det sätt, varpå länsskogvaktarna kunde fullgöra sina uppgifter, och den rent personliga lämpligheten för befattningen måste därvid tillmätas vida större vitsord än aldrig så lång och oklanderlig tjänstgöring inom annan del av riket.

Skogsvårdsstyrelsen i Jönköpings län har avstyrkt besvärsrätt i vad rörde entledigande av befattningshavare.

I övrigt har förslaget om utvidgad besvärsrätt på denna punkt icke mött annan erinran än att skogsstyrelsen, såsom framgår av redogörelsen under avd. II, föreslagit införande av en allmän rätt att överklaga skogsvårdsstyrelsernas beslut.

I fråga om principen för lönesättning har i flera yttranden framhållits, att lönerna borde bestämmas i nära anslutning till vad som gällde för domänverkets personal.

Domänstyrelsen har anfört, att det vore av stor betydelse, att löneplaceringen bleve så väl avvägd som möjligt i förhållande till den som borde gälla för domänverkstjänstemännen, såväl ur rättvisesynpunkt som med hänsyn till önskvärdheten av att för framtiden likvärdiga rekryteringsmöjligheter skapades.

Norrbottnens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har framhållit vikten av att avlöningsförhållandena för domänverkets och skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare med likartad kompetens i görligaste mån bleve desamma, enär en viss strävan till övergång från domänverket till skogsvårdsstyrelserna finge befaras, om skogsvårdsstyrelserna, i enlighet med utredningens förslag, i vissa fall skulle ha bättre avlöningsvillkor än domänverket.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har uttalat, att frågan om skogsvårdsstyrelsepersonalens löneplacering borde behandlas i sammanhang med domänverkets lönefrågor.

Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund har med hänsyn till den aktuella frågan om löneförbättring för åtminstone vissa befattningar vid domänverket ifrågasatt, om anknytning till de nuvarande lönerna inom domänverket borde ske.

Förvaltningsutskotten i Kronobergs samt Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap ha förordat, att lönesättningen för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare skedde under hänsynstagande till de i princip beslutade lönerna för hushållningssällskapens personal.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund har i fråga om löneställningen anfört följande.

Riksförbundet önskar endast rent allmänt framhålla, att den personal det här är fråga om har fått sig ålagd arbetsuppgifter, känsligare och mera svår-bemästrade än inom flertalet områden i allmän tjänst, och att dess villkor bör bedömas med hänsyn härtill. Landets skogsägare äro utomordentligt beroende av denna personal och anse endast det bästa materialet gott nog för sig. Med hänsyn härtill och i någon mån till att ifrågavarande tjänstemän, kanske särskilt länsskogsvaktarna, tidigare otvivelaktigt varit underbetalda, vill riksförbundet principiellt deklarerat som ett önskemål, att personalen både i löne- och pensionshänseende placeras så gynnsamt, att rekryteringen till denna för det allmänna liksom den enskilde synnerligen viktiga tjänstemannakår i all möjlig mån underlättas.

Vad angår de kompetenskrav, som av utredningen föreslagits för olika befattningar, ha erinringar framställts endast i fråga om konsulentbefattningarna.

Vissa skogsvårdsstyrelser ha föreslagit, att skogsmästarexamen uppställ-des som kompetensvillkor för befattning såsom skogsteknisk konsulent.

Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län har framhållit, att om särskilda kompetensvillkor icke uppställdes för skogstekniska konsulenter, anledning saknades att placera befattningarna högre än en lönegrad över skogsvårdskon-sulenttjänsterna.

Sveriges länsskogsvaktareförbund har föreslagit, att examen från statens skogsmästarskola uppställdes som normalfordran för anställning i samtliga konsulentbefattningar men att även sökande, som enbart genomgått sta-tens eller därmed fullt jämförlik enskild skogsskola, i särskilt fall skulle kun-na antagas.

Domänstyrelsen har uttalat, att i den mån anställande av förste skogs-vårdskonsulenter vore av behovet påkallat, såsom kompetensvillkor för dessa befattningar borde uppställas kravet på examen från statens skogsmästar-skola eller Klotens fortsättningsskola.

Sveriges kommunaltjänstemannaförbund har förklarat att skogsvårdssty-relsernas befattningshavare borde i löneavseende beredas en placering, som motsvarade de ansvarsfulla uppgifter, som åvilade dem, och som kunde tryg-ga nyrekryteringen av kvalificerad personal. Med hänsyn till de för landets försörjning betydelsefulla värden, som stode på spel, måste denna synpunkt tillmätas stor betydelse.

Allmänna lönenämnden har anfört följande.

Det vill synas lönenämnden, som om utredningen vid den verkställda jäm-förelsen med närmast motsvarande befattningshavare vid domänverket ge-nomgående värderat arbetsuppgifterna för skogsvårdsstyrelsepersonalen nå-got högre än arbetsuppgifterna för domänverkets personal utan att överty-gande skäl härför framlagts. Icke heller kan lönenämnden finna, att vad ut-

redningen anfört angående den mindre fasta anställningsformen för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare och de i vissa avseenden sämre pensionsförmåner motiverar, att vid avvägandet av löneställningen för ifrågavarande befattningshavare bedömandet sker efter mindre stränga grunder än därest fråga vore om ordinarie statliga befattningar. Framhållas må, att såsom utredningen i annat sammanhang erinrat frågan om en allmän revision av statens pensionsanstalts reglemente för närvarande behandlas av 1944 års pensionsutredning.

Statskontoret har anfört följande.

Kronoskogsförvaltningen och den enskilda skogsvården torde i vad gäller personalförhållandena böra betraktas såsom ett ensartat förvaltningsområde med enhetligt avvägda löner och anställningsvillkor i övrigt. Det förefaller statskontoret, som om utredningen åtminstone i fråga om vissa personalgrupper icke tillräckligt beaktat nödvändigheten av en sådan sammanknytning. Särskilt gäller detta skogsvårdskonsulenterna (långsskogsvaktarna) och den högre kontorspersonalen. Statskontorets möjligheter att fastställa vilka befattningar inom domänförvaltningen, som närmast motsvara ifrågavarande tjänster hos skogsvårdsstyrelserna, samt att i övrigt företaga en rättvis jämförelse äro av naturliga skäl ganska begränsade. Ämbetsverket har emellertid i viss utsträckning hämtat ledning av det i betänkandet refererade utlåtande, som domänstyrelsen på sin tid avgav i anledning av skogsstyrelsens förslag.

Skogssällskapet har erinrat, att vilka dispositioner som i avseende å löneställningen träffades, komme de att få återverkningar på lönesättningen för all skoglig personal såväl i statens som i enskild tjänst.

I utredningens förslag till *lönegradsplacering* för skilda befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna ha *statskontoret*, *allmänna lönenämnden* och vederbörande *personalorganisationer* förordat de jämkningar, som framgå av sammanställningen å s. 88.

Ur avgivna yttranden rörande lönegradsplaceringen må följande återgivas.

Skogsstyrelsen, *domänstyrelsen*, de flesta *skogsvårdsstyrelserna* och vissa *länsstyrelser* ha förordat inplacering av länsjägmästarna i en löneplan motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan C. Domänstyrelsen har ansett, att länsjägmästarna i de norra, mest arbetskrävande länen borde placeras i samma lönegrad, som domänverkets överjägmästare kunde komma att erhålla, samt de övriga i de båda närmast lägre lönegraderna.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har i fråga om länsjägmästarnas lönegradsplacering anfört följande.

En jämförelse i lönehänseende mellan skogsvårdsstyrelsernas och domänverkets befattningshavare torde med hänsyn till likheten av dem åliggande arbetsuppgifter principiellt sett icke vara oriktig. Arbetet inom en skogsvårdsstyrelse är emellertid i hög grad beroende av kvalifikationerna hos länsjägmästaren. Denne intager också en självständig och särskilt ansvarsfull ställning. Utan att närmare ingå på frågan om i vilken lönegrad ifrågavarande befattningshavare lämpligen böra placeras, vill länsstyrelsen dock framhålla vikten och angelägenheten av att med befattningen som länsjägmästare förenas sådana löneförmåner, som möjliggöra befattningens besättande med särskilt dugande tjänstemän.

Befattning	1944 års skogsvårdsstyrelseutredning		Allmänna lönenämnden	Statskontoret	Personalorganisationerna
	Majoriteten	Statskommis-sarien Norberg			
Länsjägmästare	Sa 28, 30 ¹	Sa 27, 29	Sa 27, 29	Sa 27+600 ²	C 5, 6, 7
Biträdande länsjägmästare	» 27	» 26+600 kr.	» 26	» 24+600	Sa 27
Distriktsjägmästare	» 26	» 26	» 24+660 kr. ³	» 24	» 26
Skogsteknisk ledare	» 24	» 24	» 24	» 24	» 24, 26
Förste assistent	» 22	» 22	» 22	» 20	{ » (23) 24 ⁴
Assistent	» 20	» 20	» 20	» 20	» 20
Förste skogsvårdskonsulent	» 16	» 15	» 15	{ » 9, 10, 12	» 16
Skogsteknisk konsulent....	» 16	» 15	» 15		» 16
Skogsvårdskonsulent	» 13	» 12	» 12 ⁵		» 13
Biträdande skogsvårdskon-sulent	» 8	» 8	» 8	» 7	» 9
Kansliföreståndare (kamrer, kassör)	{ » 16, 18	» 16, 18	{ högst Sa 14 » 16 ⁶	» 11, 12, 14 ⁷	» 18, 20
Kansliskrivare	» 11	» 11	Sa 9 ⁸	—	» 14 ⁹
Kanslibiträde	» 7	» 7	» 7	» 7	» 7
Kontorsbiträde	» 4	» 4	» 4	» 4	» 4
Skrivbiträde	—	—	—	» 2	» 2

¹ Herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg ha ansett att länsjägmästarna borde placeras i lönegrader motsvarande civila avlöningsreglementets lönegrader C 4, 5 och 6

² Tillägget i de största områdena.

³ Tillägget till vissa distriktsjägmästare, f. n. bosatta å annan ort än länsjägmästaren. Omprövning, om utredningens förslag ang. distriktsjägmästarnas stationering (inom sina distrikt) blir mera allmänt genomfört.

⁴ I län där biträdande länsjägmästare saknas.

⁵ Motiverat även om domänstyrelsens förslag om samtliga kronojägarers placering i A 12 icke helt skulle vinna bifall.

⁶ Möjligen Sa 16 i Norrbotten och Västerbotten.

⁷ Ej preciserat.

⁸ Kontorister.

⁹ Biträdande kamrerare.

Länsjägmästareföreningen har ansett berättigat och skäligt, att länsjägmästarna, på vilkas skogliga kapacitet och organisationsförmåga stora krav ställdes, i lönehänseende jämfördes med bl. a. vägdirektörer och länsarkitekter, då länsjägmästarna liksom nämnda tjänstemän vore länschefer inom sin verksamhetsgren.

I fråga om biträdande länsjägmästare har *domänstyrelsen* uttalat, att en viss gradering av tjänsterna syntes befogad, enär tjänstgöringen i de större skogsvårdsstyrelseområdena torde vara mera maktpåliggande och ansvarsfull än i de övriga. Den av utredningen föreslagna placeringen ansågs styrelsen vara väl hög i förhållande till länsjägmästarnas.

Beträffande distriktsjägmästarna har *domänstyrelsen* anfört, att dessa icke i fråga om självständighet, ansvar och arbetsuppgifter kunde anses jäm-

ställda med revirförvaltarna, som hade hand om direkt ekonomisk förvaltning av värdefulla objekt. Därest distriktsjägmästarna nu placerades i lönegrad 26, varemot styrelsen i och för sig intet hade att erinra, borde därför domänverkets revirförvaltare erhålla en skälig uppflyttning i lönegrad.

Flertalet *skogsvårdsstyrelser* liksom *länsjägmästareföreningen* ha uttalat att förste assistenter i de län, där biträdande länsjägmästare saknades, borde inplaceras i lönegrad 23. *Skogsvårdsstyrelserna i Södermanlands och Blekinge län* samt *Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund* ha för dessa befattningar förordat lönegrad 24. *Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län* har framhållit önskvärdheten av en bättre relation mellan lönerna för länsjägmästare, biträdande länsjägmästare och nu ifrågavarande förste assistenter.

Skogsvårdsstyrelserna i Jämtlands och Norrbottens län ha föreslagit skogstekniska ledare inplacerade i lönegrad 26.

Vad angår den skogsskoleutbildade personalen har *skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde* förordat, att befattningarna såsom biträdande skogsvårdskonsulent inplacerades i lönegrad 9.

Länsstyrelsen i Värmlands län har anfört, att mot utredningens förslag till lönegradsplacering av länsskogvaktarna med hänsyn till befattningarnas art och därmed förenade åligganden icke syntes kunna göras någon erinran även med beaktande av gällande lönegradsplacering för domänverkets personal.

Allmänna lönenämnden har vad särskilt länsskogvaktarna (skogsvårdskonsulenterna) anginge uttalat, att en placering i 12 lönegraden syntes motiverad, även om ett av domänstyrelsen nyligen avgivet förslag om samtliga kronojägares placering i A 12 icke helt skulle vinna bifall.

Domänstyrelsen har uttalat, att förste skogsvårdskonsulenterna borde placeras i 15 lönegraden samt i övrigt anfört följande.

I fråga om utredningens förslag till lönegradsplacering för länsskogvaktarna får styrelsen framhålla, att domänverkets kronojägare utöva ett omfattande arbetsbefäl och direkt ha hand om stora ekonomiska värden, vilket måste anses fullt uppväga länsskogvaktarnas konsulterande verksamhet. Under åberopande av sin underdåniga skrivelse den 28 januari 1946 angående lönegradsplacering för kronojägarna får därför styrelsen såsom sin uppfattning framhålla, att såväl kronojägarna som länsskogvaktarna (skogsvårdskonsulenterna) böra placeras i lönegrad 12.

Skogsindustriernas samarbetsutskott har ansett, att löneläget borde vara lika för länsskogvaktare och kronojägare.

I fråga om de av utredningen föreslagna lönerna för kansliföreståndare ha från skogsvårdsstyrelserna vissa erinringar framställts. I detta hänseende må följande nämnas.

Skogsvårdsstyrelserna i Värmlands, Jämtlands och Norrbottens län ha förordat större differentiering av lönerna, varvid de båda sistnämnda styrelserna för de vid dem föreslagna befattningarna förordat inplacering i lönegrad Sa 20. *Skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* har föreslagit

lönegrad Sa 18 vid de mindre styrelserna. *Styrelsen i Örebro* har tillstyrkt en lönesättning i anslutning till lönen för hushållningssällskapens kamrerare. *Styrelserna i Kristianstads* och *Kopparbergs län* ha uttalat sig för lönegrad Sa 17 för grupp I och lönegrad Sa 19 för grupp II. *Styrelserna i Uppsala* och *Skaraborgs län* ha med avseende på de för dem föreslagna befattningarna föreslagit inplacering i lönegrad Sa 17. *Skogsvårdsstyrelsen i Östergötlands län* har ansett lönegrad Sa 17 lämplig i de större länen, medan *skogsvårdsstyrelserna i Södermanlands* och *Gotlands län* slutligen ha förklarat, att de av dem förordade kassör- eller kanslist-(kansliskrivare-)befattningarna borde inplaceras i lönegrad Sa 11.

Uppsala samt *Göteborgs* och *Bohus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* ha funnit, att skogsvårdsstyrelsernas kansliföreståndare (kamrerare) borde erhålla samma löneställning som hushållningssällskapens kamrerare.

Skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening har ansett, att skogsvårdsstyrelsernas kansliföreståndare-(kamrerare-)befattningar kunde jämföras med motsvarande befattningar vid vägväsendet, samt uttalat bland annat följande.

Väggamrerare äro placerade i 20 och 21 lönegraderna, ehuru dessa befattningar på intet sätt äro mera krävande än motsvarande befattningar vid skogsvårdsstyrelserna. Ur vägväsendets betänkande kan anföras beträffande kamreraretjänsterna: »Då huvudbokföringen förlägges till det centrala ämbetsverket, och ytterst detaljerade föreskrifter komma att föreligga i fråga om den bokföring, som åvilar vägförvaltningen, torde arbetet bliva av relativt enkel beskaffenhet — — —.» I detta sammanhang vill föreningen poängtera, att vid skogsvårdsstyrelserna, som ju äga självständig förvaltning, huvudbokföringen åligger kamrerarna.

Allmänna lönenämnden har ansett kansliföreståndarebefattningarna, där sådana skulle inrättas, borde placeras i högst 14 lönegraden, möjligen med undantag för kansliföreståndartjänsterna hos skogsvårdsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län, för vilka en placering i 16 lönegraden syntes kunna ifrågakomma med hänsyn till verksamhetens omfattning vid dessa skogsvårdsstyrelser.

Departementschefen.

Såsom jag redan tidigare framhållit, äro även anställnings- och avlöningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas personal i hög grad oenhetliga, vilket sammanhänger med att varje styrelse ägt mer eller mindre oinskränkt frihet att själv reglera dessa förhållanden för sina befattningshavare. Vissa åtgärder ha emellertid under senare år vidtagits i syfte att normalisera skogsvårdsstyrelsepersonalens löner, men bristerna härutinnan äro alltjämt påtagliga.

Sedan länge har också frågan om en fullständig översyn av löneställningen för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare varit under övervägande. Sär-

skilt synas de nuvarande lönerna för vissa av de lägre befattningshavarna icke ha stått i skälig relation till deras arbetsuppgifter och de kompetenskrav, som uppställts. I likhet med utredningen finner jag det innebära avsevärda fördelar om i stort sett motsvarande bestämmelser kunde vinna tillämpning på löneförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas personal, som nu gälla för statstjänstemän. Den omständigheten, att för närvarande pågår en utredning rörande det civila avlöningsreglementet inom 1945 års lönekommitté, synes enligt min mening icke böra hindra förevarande frågas avgörande. Om nämnda överarbetning resulterar i ändringar i reglementet, torde detta givetvis sedermera böra föranleda motsvarande jämkningar även i skogsvårdsstyrelsepersonalens avlöningsbestämmelser.

Beträffande befattningshavarnas anställningsform har utredningen föreslagit, att befattning skulle tillsättas genom kontrakt, gällande tills vidare med viss uppsägningstid, samt att uppsägning från skogsvårdsstyrelsens sida icke skulle få äga rum med mindre befattningshavaren gjort sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller ock befunnits icke kunna på tillfredsställande sätt sköta den. Från vad som för närvarande gäller skiljer sig förslaget därutinnan, att anställningen skall gälla tills vidare i stället för på viss tid samt att uppsägning av befattningshavare skall få ske allenast under någon av nyss angivna förutsättningar. Ehuru givetvis skäl ur personalens synpunkt kunna åberopas för en sådan bestämmelse, anser jag likväl med hänsyn till att skogsvårdsstyrelsernas ställning icke förändrats tillräcklig anledning icke föreligga att nu vidtaga en sådan ändring i befattningshavarnas anställningsförhållanden. Det är ock att märka att frågan om de statsanställdas anställningsförhållanden i viss mån är under omprövning. Jag förordar således, att skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare liksom hittills anställas på viss tid, förslagsvis 6 år, med ömsesidig rätt till uppsägning vid kontraktstidens utgång. Emellertid anser jag mig, för att tillgodose personalens intresse av att samma principer vinna tillämpning vid uppsägning, böra förorda att skogsvårdsstyrelses beslut om uppsägning av befattningshavare, på sätt utredningen föreslagit, må genom besvär kunna dragas under Kungl. Maj:ts prövning. Såsom jag tidigare berört torde alltså sådan ändring av 2 § skogsvårdsstyrelseförordningen böra vidtagas, att besvär må kunna anföras över skogsvårdsstyrelses beslut om tillsättande eller entledigande av personal, därunder inbegripet även förordnande å befattning, samt om tillämpning av gällande avlöningsföreskrifter.

Med hänsyn till vikten av att till länsjägmästare utses personer med tillräckliga kvalifikationer anser jag mig böra förorda, att skogsvårdsstyrelses beslut om tillsättande av länsjägmästarebefattning skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Mot de av utredningen föreslagna kompetenskraven för skogsvårdsstyrelsernas skogligt utbildade befattningshavare och för kassörerna (kansliföreståndarna) har jag ej funnit anledning till erinran.

Med den av mig förordade anställningsformen för skogsvårdsstyrelsernas

befattningshavare följer, att det icke kan komma i fråga att för länsjägmästarnas del föreslå inplacering i en löneplan, motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan C. Däremot synes en något större differentiering av länsjägmästarnas löner böra genomföras än vad utredningens förslag innebär. Länsjägmästarebefattningarna torde sålunda i lönehänseende böra indelas i tre grupper, av vilka grupp I (Malmöhus län—Kalmar läns norra landstingsområde) erhåller lön motsvarande lönegrad A 27 i civila avlöningsreglementet, grupp II (Östergötlands län—Kopparbergs län) lön motsvarande A 29 och grupp III (Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län) lön motsvarande A 30.

De biträdande länsjägmästarna och distriktsjägmästarna böra genomgående erhålla en löneställning motsvarande lönegrad A 26, vilket innebär att de erhålla samma lön som revirförvaltare i tredje klassens revir. Vad särskilt distriktsjägmästarna angår, biträder jag utredningens uttalande därom, att de i regel böra vara stationerade var inom sitt distrikt.

Skogstekniska ledare, förste assistenter och assistenter torde i överensstämmelse med utredningens förslag i lönehänseende böra jämsättas med befattningshavare i lönegraderna A 24, 22 respektive 20.

I enlighet med vad lönenämnden tillstyrkt torde förste distriktsskogsmästare böra erhålla en löneställning motsvarande lönegrad A 15, distriktsskogsmästare lönegrad A 12 och biträdande distriktsskogsmästare lönegrad A 8.

Vad angår kassörsbefattningarna anser jag icke att arbetsuppgifternas art och omfattning i genomsnitt motivera fullt så hög löneställning som utredningen förordat. En större differentiering i lönehänseende än utredningen föreslagit torde också vara berättigad med tanke på den stora skillnaden mellan olika skogsvårdsstyrelser i fråga om personalens storlek och medelsomsättningen. Jag vill därför förorda, att dessa befattningar liksom länsjägmästarebefattningarna uppdelas på tre grupper. Kassörerna vid de mindre skogsvårdsstyrelserna (Malmöhus län—Kalmar läns norra landstingsområde) synas böra erhålla en löneställning motsvarande lönegrad A 14, vid flertalet övriga styrelser (Östergötlands—Jämtlands län) en löneställning motsvarande lönegrad A 16 samt vid styrelserna i Norrbottens och Västerbottens län en löneställning motsvarande A 17.

De av mig förordade kansliskrivarebefattningarna vid sistnämnda båda skogsvårdsstyrelser torde böra i lönehänseende likställas med befattningar i lönegrad A 11, kanslibiträdesbefattningarna med befattningar i lönegrad A 7 och kontorsbiträdesbefattningarna med befattningar i lönegrad A 4.

Beträffande andra avlöningsförmåner till skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal än de kontanta lönebeloppen torde böra tillämpas i huvudsak samma grunder, som enligt civila avlöningsreglementet gälla för statliga befattningshavare. Det lärer få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsreglemente för styrelsernas ordinarie befattningshavare, varvid det av utredningen uppgjorda utkastet i huvudsak torde kunna läggas till grund.

Vad angår avlöningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas extra årsan-

ställda befattningshavare torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av skogsstyrelsen fastställa vissa grunder att tillämpas av skogsvårdsstyrelserna. För övrig personal synes vederbörande skogsvårdsstyrelse själv böra äga bestämma avlöningsvillkoren. Det synes dock lämpligt att skogsstyrelsen genom råd och anvisningar söker åstadkomma större enhetlighet i detta hänseende än vad nu är fallet.

I likhet med utredningen finner jag påkallat, att reglerna om resekostnads- och traktamentsersättningar åt skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare underkastas en allmän granskning i syfte att åstadkomma större enhetlighet styrelserna emellan och begränsa de genomsnittliga utgifterna för dessa ersättningar. Jag förutsätter, att ifrågavarande spörsmål kommer att upptagas till behandling av skogsstyrelsen.

Förslag rörande befattningshavarnas pensionsförhållanden kommer chefen för finansdepartementet att i annat sammanhang underställa Kungl. Maj:t.

VIII. Finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet.

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Utredningen har till en början lämnat en redogörelse för skogsvårdsstyrelsernas hittillsvarande ekonomiska förhållanden (s. 127—136 i betänkandet). Ur denna redogörelse torde här få återgivas följande.

Huvuddelen av skogsvårdsstyrelsernas utgifter utgöres av personalkostnader: löner, bidrag till pensionsavgifter samt resekostnads- och traktamentsersättningar. Återstoden omfattar dels vissa utgifter under de olika verksamhetsgrenarna, såsom kontanta bidrag och omkostnader för frö- och plantansaffning, dels ock utgifter för styrelse och revision, för fastigheter och inventarier, för tjänstelokal, expenser m. m. samt för räntor.

Personalkostnaderna utgjorde år 1938 4 144 000 kronor (ordinarie och övrig årsanställd personal 3 157 000 kronor, tillfällig personal 987 000 kronor) och år 1943 6 464 000 kronor (ordinarie och övrig årsanställd personal 4 535 000 kronor, tillfällig personal 1 929 000 kronor). Övriga utgifter uppgingo år 1938 till 1 154 000 kronor och år 1943 till 1 947 000 kronor.

För att täcka sina utgifter ha skogsvårdsstyrelserna hittills haft följande inkomstkällor: skogsvårdsavgifter, statsbidrag, anslag av landsting ochushållningssällskap (ortsbidrag) samt »egna» inkomster (biträdesersättningar etc. och räntor).

Skogsvårdsavgifterna utgå med 1,3 procent å rotvärdet av avverkat virke och tillfalla till nio tiondelar skogsvårdsstyrelsen inom det område, där virket avverkats, medan en tiondel redovisas centralt och av Kungl. Maj:t fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna efter behov. Skogsvårdsavgifterna ha uppgått till 2 600 000 kronor i medeltal under åren 1936—1943 och till 4 269 000 kronor år 1944.

Statsbidragen ha utgått i olika former: bidrag ur anslaget till skogsvårdens befrämjande och lappmarksanslaget, förvaltningsbidrag och vissa andra bidrag ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen samt under de senaste åren bidrag ur vissa krisanslag, främst vedutsyningsanslaget. Sammanlagt ha under åren 1936—1943 influtit i statsbidrag till skogsvårdsstyrelserna i medeltal 1 950 000 kronor.

Ortsbidragen från landsting och hushållningssällskap ha utgått med relativt obetydliga belopp, i medeltal under åren 1936—1943 114 000 kronor.

Skogsvårdsstyrelsernas »egna» inkomster ha huvudsakligen utgjorts av bi-trädesersättningar för olika slag av förrättningar. I medeltal under åren 1936—1943 har inkomsten härav utgjort 1 185 000 kronor. Inkomsten av fastigheter och kapital har under samma period utgjort i medeltal 343 000 kronor.

För skogsvårdsstyrelserna tillsammans tagna ha inkomsterna under perioden 1936—1943 influtit synnerligen ojämnt i förhållande till det totala medelsbehovet, vilket belyses av följande av utredningen framlagda siffror rörande den årliga ökningen respektive minskningen av styrelsernas kapital.

Verksamhetsår	Nettoökning	Nettominskning
1936	—	129 672
1937	—	210 952
1938	53 701	—
1939	849 992	—
1940	749 008	—
1941	—	443 668
1942	—	540 285
1943	—	24 189

Belysande för de särskilda skogsvårdsstyrelsernas ekonomiska ställning och förskjutningarna däri äro följande av utredningen anförda siffror avseende styrelsernas ställning vid utgången av åren 1936 och 1943.

1 9 3 6.

Överskjutande disponibla tillgångar kr.	Överskjutande skulder kr.	Skogsvårdsstyrelserna i nedan angivna län
147 000—315 000	—	Södermanlands, Östergötlands, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Jämtlands och Norrbottens
79 000— 97 000	—	Stockholms, Gotlands, Kristianstads, Skaraborgs, Örebro, Västmanlands och Västerbottens
28 000— 66 000	—	Uppsala, Kalmar norra, Blekinge, Malmöhus och Göteborgs och Bohus
0— 22 000	—	Jönköpings, Kronobergs, Kalmar södra, Hallands och Älvsborgs
—	21 000	Västernorrlands.

1 9 4 3.

564 000	—	Värmlands
220 000—322 000	—	Östergötlands, Gävleborgs, Jämtlands och Norrbottens
83 000—158 000	—	Gotlands, Blekinge, Skaraborgs, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs och Västerbottens
34 000— 69 000	—	Uppsala, Södermanlands, Kalmar norra, Kalmar södra, Kristianstads, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus
9 000	—	Stockholms
—	400— 7 000	Kronobergs och Hallands
—	33 000—50 000	Jönköpings och Älvsborgs
—	201 000	Västernorrlands.

Den huvudsakliga orsaken till inkomsternas ojämna fördelning ligger enligt utredningen i konstruktionen av den nuvarande skogsvårdsavgiften.

Utredningen har sammanfattat de väsentligaste bristerna i det nuvarande finansieringssystemet sålunda: de särskilda skogsvårdsstyrelsernas inkomster vore vid jämförelse styrelserna emellan uppenbarligen mycket ojämna i förhållande till styrelsernas medelsbehov; starka växlingar i inkomsternas storlek från år till år hindrade styrelserna allt med någon högre grad av säkerhet ur ekonomiska synpunkter planlägga sin verksamhet; för flertalet skogsvårdsstyrelser vore inkomsterna otillräckliga för att verksamheten skulle kunna bedrivas så intensivt som önskvärt skulle vara.

Utredningens finansieringsförslag syftar till att råda bot för dessa brister.

För sådant ändamål har utredningen i första hand sökt uppskatta skogsvårdsstyrelsernas *medelsbehov* (s. 144—151 i betänkandet). Utredningen har därvid av praktiska skäl delat upp styrelsernas utgifter i två grupper: »ordinarie-avlöningar» och »omkostnader». Till »ordinarie-avlöningar» ha hänförs löner, rörligt tillägg och kristillägg samt bidrag till pensionsavgifter för ordinarie personal ävensom arvoden till styrelse och revisorer. »Omkostnaderna» utgöras av övriga utgifter, framförallt förrättningskostnader.

»Ordinarie-avlöningsarnas» storlek följer av fastställd personalstat samt meddelade bestämmelser om ersättning åt styrelseledamöter och revisorer. Sammanlagt ha dessa kostnader av utredningen uppskattats till omkring 4 290 000 kronor enligt följande uppställning.

Personalförteckning.

14 länsjägmästare i grupp I	Sa 28
11 länsjägmästare i grupp II	Sa 30
11 biträdande länsjägmästare	Sa 27
21 distriktsjägmästare	Sa 26
4 skogstekniska ledare	Sa 24
24 förste assistenter	Sa 22
12 assistenter	Sa 20
20 skogstekniska konsulenter	Sa 16
41 förste skogsvårdskonsulenter	Sa 16
241 skogsvårdskonsulenter	Sa 13
91 biträdande skogsvårdskonsulenter	Sa 8
14 kansliföreståndare i grupp I	Sa 16
11 kansliföreståndare i grupp II	Sa 18
2 kansliskrivare	Sa 11
11 kanslibiträden	Sa 7
35 kontorsbiträden	Sa 4.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän	kronor 3 176 000
2. Arvoden till styrelse och revisorer	» 69 000
3. Rörligt tillägg	» 472 800
4. Kristillägg	» 504 000
5. Bidrag till pensionsavgifter	» 65 000

Summa kronor 4 286 800.

»Omkostnaderna» har utredningen med ledning av normalprogrammet och 1943 års verkliga utgiftssiffror beräknat sålunda.

rese- och traktamentsersättningar till ordinarie personal ..	kronor	1 700 000
kostnader för extra och tillfällig personal	»	2 150 000
andra under verksamhetsgrenarna redovisade kostnader ..	»	500 000
övriga kostnader	»	700 000

Summa kronor 5 050 000.

Tillhopa skulle alltså styrelsernas medelsbehov enligt utredningens beräkningar uppgå till 9 340 000 kronor.

Om detta sammanlagda medelsbehov minskas med styrelsernas »egna» inkomster (biträdesersättningar etc., inkomst av kapital, av utredningen uppskattade till sammanlagt 1 300 000 kronor), skulle återstå ett nettomedelsbehov om 8 040 000 kronor (»ordinarie-avlöningar» 4 290 000 kronor, »nettoomkostnader» 3 750 000 kronor) att täckas av andra medel.

Det normala nettomedelsbehovet för varje särskild skogsvårdsstyrelse har utredningen uppskattat sålunda, att »ordinarie-avlöningarna» upptagits efter styrelsens personalstat och »nettoomkostnaderna» i proportion till antalet förrättningsdagar enligt normalprogrammet. Utredningen har särskilt betonat att det i sistnämnda hänseende givetvis blott vore fråga om en mycket grov kalkyl.

Det av utredningen uppskattade nettomedelsbehovet är genomgående avsevärt mycket större än styrelsernas faktiska utgifter i medeltal under perioden 1936—1943, med avdrag för styrelsernas »egna» inkomster. För samtliga skogsvårdsstyrelser tillsammantagna blir skillnaden icke mindre än (8 040 000 — 4 600 000 =) omkring 3 400 000 kronor. Detta förklaras huvudsakligen av att dels avlöningskostnaderna för ordinarie (pensionsberättigad) personal till följd av utökad personalorganisation och för flertalet befattningar höjda löner enligt utredningens förslag ökats från 2 140 000 kronor i medeltal för åren 1936—1943 till 4 220 000 kronor eller med omkring 1 800 000 kronor och dels nettoomkostnaderna på grund av försiktiga beräkningar rörande styrelsernas förrättningskostnader och inkomster av biträdesersättningar av utredningen upptagits till sammanlagt 3 750 000 kronor, medan åttaårsmedeltalet stannat vid 2 200 000 kronor och således varit inemot 1 600 000 kronor lägre. Om man i stället jämför det uppskattade nettomedelsbehovet med 1943 års siffror (avlöningar 3 000 000 kronor, omkostnader 5 400 000 kronor, »egna» inkomster 2 600 000 kronor), inskränker sig ökningen till omkring 2 200 000 kronor, därav omkring 1 200 000 kronor bero på ökad personal och höjda löner samt inemot 1 000 000 kronor hänföra sig till nettoomkostnaderna.

Utredningen har härefter övergått till frågan, vilka *inkomstkällor*, som stode till buds för täckande av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov (s. 151—169 i betänkandet).

Av styrelsernas »egna» inkomster har utredningen ägnat biträdesersättningarna särskild uppmärksamhet. Utredningen har i denna del föreslagit,

att de för närvarande starkt varierande taxorna för biträdesersättning normaliserades enligt grunder, som utarbetats inom utredningen. Skogsvårdsstyrelsernas inkomster av kapital och fastigheter borde enligt utredningens förslag liksom biträdesersättningarna medräknas vid uppskattningen av styrelsernas nettomedelsbehov. Däremot har föreslagits, att ortsbidrag, d. v. s. anslag från landsting och hushållningssällskap, icke medräknades.

Utredningen har ansett det motiverat, att skogsvårdsstyrelsernas återstående medelsbehov, nettomedelsbehovet, liksom hittills täcktes av allmänna medel, antingen genom riksstatsanslag eller genom avgift på skogsbruket såsom näring (skogsvårdsavgift) eller genom en kombination av dessa metoder.

Frågan, i vilken form skogsvårdsavgift lämpligen kan uttagas, har aktualiserats genom kommunalskatteberedningens förslag om slopande av skogsaccisen och därmed av grunden för den nuvarande skogsvårdsavgiften. Utredningen har övervägt olika tänkbara utvägar att uttaga skogsvårdsavgift i annan form än den nuvarande. Att genom den vanliga inkomsttaxeringen erhålla ett underlag för uttagande av skogsvårdsavgifter har utredningen icke funnit praktiskt genomförbart utan ett speciellt taxeringsförfarande, som för sitt ändamål torde förorsaka förhållandevis mycket arbete och besvär för alla berörda parter och dessutom skulle belasta det allmänna med särskilda kostnader. Även utvägen att uttaga skogsvårdsavgift i form av omsättningsskatt vid försäljning av virke har utredningen ansett vara förenad med alltför stora praktiska svårigheter och kostnader. Att uttaga skogsvårdsavgift på virkesförrådet eller tillväxten och således icke taga hänsyn till avkastningens värde har utredningen funnit ur saklig synpunkt oriktigt. Metoden skulle enligt utredningen därjämte kräva ny uträkning av ett skatteunderlag.

Utredningen har slutligen övervägt möjligheten att uttaga skogsvårdsavgift i form av en avgift på fastighets taxeringsvärde. Utredningen har i detta hänseende anfört bland annat följande.

Skogsvårdsavgifternas nuvarande underlag, det till skogsaccis taxerade rotvärdet, representerar, såsom förut nämnts, skogens värdeavkastning i den mån fastighets skogstillgång realiserar genom avverkning. Skulle denna avkastning (bortsett då från det icke accispliktiga, mindre värdefulla husbehovsvirket) utfalla jämnt, borde taxeringen bekvämare kunna ske på dess kapitaliserade värde, sådant detta bestämts för skogen vid allmän fastighetstaxering. Taxering av den årliga skogsavkastningen eller dess kapitaliserade värde vid fastighetstaxering torde principiellt sett kunna anses innebära samma sak. I det nuvarande systemet med skogsaccis är det ju ojämnheterna i skogsavkastningen, som varit ett mycket uppmärksammat motiv för accisen såsom skatteform; skogsägaren och avverkaren ha haft medel att betala skatten, då avkastningen faller. För skogsvårdsavgifternas del ha dessa ojämnheter icke haft gynnsamma verkningar utan tvärtom. Skogsvårdsstyrelsernas ekonomi har därigenom blivit beroende av konjunkturväxlingarna på virkesmarknaden på ett sätt, som förorsakat svårigheter för anpassning av organisationen och avgränsningen av arbetsuppgifterna på längre sikt. Om skogsaccisen bortfaller, borde man alltså för skogsvårdsavgifterna sträva efter att få ett stabilare underlag än hittills. Med hänsyn här-

till böra skogsfastigheternas taxeringsvärden vara väl ägnade som sådant underlag under förutsättning, att en debitering av skogsvårdsavgiften efter taxeringsvärdena även ur andra på frågan inverkan synpunkter kan befinnas ändamålsenlig och genomförbar.

Mot de skogliga taxeringsvärdena som underlag för skogsvårdsavgifternas uttagande torde man i anslutning till vad här ovan nämnts icke kunna anföra några erinringar av principiell natur. En övergång från att belasta skogsavkastningen med en viss avgift till att i stället taga ut motsvarande avgift på det kapitalvärde — taxeringsvärde — som kan anses vara bestämt av samma avkastning, bör närmast vara att betrakta som en lämplighetsfråga och en teknisk angelägenhet. Om det sålunda ansetts naturligt att anknyta skogsvårdsavgifterna till accisen, så länge denna består, kan det vara lika naturligt att, om accisen bortfaller, lägga skogsvårdsavgifterna på skogens taxeringsvärde. Skulle skogsvårdsavgifterna ha varit höga, hade det kanske varit ömtåligt att belasta skogsfastigheterna med årligen utgående avgifter, oavsett om skogen lämnar någon avkastning till gäldande av sådana avgifter eller ej. De vanliga betänkligheterna mot fastighetsbeskattning hade då kommit att inverka på frågans bedömning. Om skogsvårdsavgifterna, lagda på taxeringsvärdena, bibehållas på ungefär samma låga nivå som de hittillsvarande avgifterna, torde de icke komma att medföra någon sådan belastning på skogsbruket, som kan anses bli för skogsägaren kännbar.

Med hänsyn till de prestationer från skogsvårdsstyrelsernas sida, som skogsvårdsavgifterna skola utgöra ersättning för, kan det väl också med fog göras gällande, att en årlig mindre avgift från skogsägarna är mera berättigad numera än som var fallet, då den nuvarande ordningen för skogsvårdsavgifternas uttagande blev fastlagd. Skogsvårdsstyrelserna ha nämligen efter hand kommit att tilldelas ökade arbetsuppgifter i fråga om de enskilda skogarnas skötsel och vård. Utöver de grundläggande uppgifterna att kontrollera skogsvårdslagstiftningens efterlevnad och att biträda enskilda skogsägare framförallt vid skogsodlingsarbeten ha skogsvårdsstyrelserna så småningom kommit att omhändertaga övervägande delen av stämplingsarbetena på sådana enskilda skogar, där skogligt utbildad arbetskraft saknas. Härtill komma skogsvårdsstyrelsernas uppgifter i fråga om röjnings- och markberedningsåtgärder, skogsdikningar, vägbyggnader, skogsbetesreglering m. m. samt deras handledning överhuvudtaget, när det gäller de enskilda skogarnas skötsel och ekonomiska tillgodogörande på längre sikt. Det kan med hänsyn härtill synas naturligt, att som motprestation från skogsägarna lämnas ett fortlöpande ekonomiskt stöd, som icke bör vara beroende av om avverkningarna ett visst år göras mindre eller större och av de växlande priserna på skogens produkter. I många fall torde det väl vara så, att skogar, som av olika anledningar icke kunna lämna någon avkastning eller endast obetydlig sådan, kunna vara i största behov av det biträde vid skogens återuppbyggnad, som särskilt åligger skogsvårdsstyrelserna. Det kan då knappast finnas något skäl för att, såsom fallet nu är, skogsägaren icke skall behöva lämna någon ersättning i form av skogsvårdsavgift, förrän sådana skogsmarker komma i det skick, att de på nytt giva beskattningsbar avkastning. I stället synes en årlig avgift även i sådana fall vara särskilt berättigad. Med ökad bestockning följa kontinuerliga arbetsuppgifter för skogsvårdsstyrelserna av alla övriga slag, som ovan nämnts, och en lämpligt avvägd årlig skogsvårdsavgift som ersättning härför torde överhuvudtaget vara väl motiverad.

Om skogsvårdsavgifterna skola debiteras på de skogliga taxeringsvärdena, har man som underlag att välja på antingen det taxerade skogsvärdet eller

det taxerade skogsvärdet plus skogsmarksvärdet. Såsom tidigare framhållits kan det nuvarande underlaget för skogsvårdsavgifterna — rotvärdet vid skogsaccis — anses motsvara en rörlig del av skogsvärdet vid fastighets-taxering. Detta förhållande skulle kunna tala för att debiteringen av skogsvårdsavgifterna borde ske på skogsvärdet. Emellertid är det ju så, att skogens taxeringsvärde fastställles genom en kapitalisering av den årliga avkastningen. Av det sålunda kapitaliserade värdet avskiljes skogsmarksvärdet efter vissa normer och resten utgör skogsvärde. Motsvarigheten till skogsvårdsavkastningen som underlag borde med hänsyn härtill närmast vara skogens totala taxeringsvärde, d. v. s. skogsvärde plus skogsmarksvärde. Vilket alternativ som väljes blir beroende av om skogsvårdsavgift lämpligen anses böra uttagas på skogsmarksvärdet. Under hänvisning till ovan omtalade fall, då skogar ha relativt ringa skogstillgång och följaktligen lågt skogsvärde, bör det med hänsyn till skogsvårdsstyrelsernas arbete på sådana skogar vara fullt befogat att debitera skogsvårdsavgifter även på skogsmarksvärdena. Det samlade taxeringsvärdet för skogsmark och skog torde nog få betraktas som det mest rättvisande underlaget för skogsvårdsavgifternas uttagande vid växlande skogstillgång. Att även medräkna taxeringsvärdet för »övrig mark» bör icke ifrågakomma; i viss utsträckning får dock även dylik mark nytta av skogsvårdsstyrelsernas skogsdikningsverksamhet.

Av utredningen gjorda beräkningar visa, att en utdebitering av 1,1 promille på taxeringsvärdena för skogsmark och skog under åren 1928—1942 skulle erfordrats för att avgiften för hela landet skulle givit samma inkomst som hittills uttagna skogsvårdsavgifter.

Av en skogsvårdsavgift, lagd på taxeringsvärdena, skulle under åren 1928—1942 enligt utredningens beräkningar i genomsnitt 14 procent belöpt på kronoskogar och ecklesiastika skogar, alltså den väsentligaste delen av de skogar med vilka skogsvårdsstyrelserna icke hade att taga befattning. Rörande frågan, om skogsvårdsavgift skulle uttagas jämväl för dessa skogar, har utredningen anförut följande.

Frågan, huruvida skogsvårdsavgifter böra uttagas från samtliga skogar eller endast från de skogar, som ligga under tillsyn och kontroll av skogsvårdsstyrelserna, får en ganska god siffermässig belysning i ovan nämnda beräkningar, eftersom krono- och ecklesiastika skogar äro så helt dominerande utanför skogsvårdsstyrelsernas verksamhetsområde. Domänstyrelsen har vid flera tillfällen gjort framställningar om sådan ändring i grunderna för nu utgående skogsvårdsavgifter, att dessa icke skulle utgå å virke från kronoskogarna. Dessa framställningar ha icke vunnit bifall. Vid en omläggning av sättet för avgifternas uttagande får frågan förnyad aktualitet.

Från rent principiell utgångspunkt, d. v. s. att skogsvårdsavgiften utgör ersättning till skogsvårdsstyrelserna för deras arbete på skogar under skogsvårdslagen, bör avgiften icke uttagas från andra än dylika skogar. För kronoskogar, ecklesiastika skogar, renbetesfjällens skogar, städers och andra allmänna skogar torde skogsvårdsavgifterna betraktas som en påлага utan motprestation från det allmännas sida. Några tekniska hinder att undanta dessa skogar från en skogsvårdsavgift, lagd på taxeringsvärdena, torde icke föreligga. Emellertid leder samma resonemang till att jämväl enskildas skogar under ordnad förvaltning, såsom bolags- och godsskogar, borde undantagas från skogsvårdsavgift, då ju skogsvårdsstyrelserna i regel icke taga annan befattning med dessa skogar än vad som hör till övervakandet av skogslagarnas efterlevnad. Detta gör, att en gränsdragning mellan avgiftsbelagda skogar och sådana skogar, som ur denna principiella synpunkt bör

de vara fria från avgift, i praktiken bleve besvärlig och underkastad ständiga förändringar. Med hänsyn härtill och då ett undantagande av de nämnda skogarna skulle medföra avsevärd merbelastning av övriga skogar, har utredningen ansett sig böra förorda, att om skogsvårdsavgift fortfarande skall utgå, avgiften liksom hittills skall utgöras för alla skogar.

Med hänsyn till arbetet med debitering och uppbörd har utredningen ansett, att skogsvårdsavgift icke borde uttagas för fastigheter, vilkas sammanlagda taxeringsvärde å skogsmark och skog understege 2 000 kronor, varvid en ägares samlade fastighetsinnehav inom en kommun skulle behandlas som en enhet. Härigenom skulle enligt utredningen också erhållas en motsvarighet till nuvarande befrielse från skogsvårdsavgift för lägre taxerat rotvärde än 100 kronor.

Med ledning av jordbruksräkningen 1937 och utfallet av 1938 års allmänna fastighetstaxering har utredningen gjort vissa uppskattningar för att utröna, hur stor belastning en skogsvårdsavgift av 1,25 promille på 1945 års taxeringsvärden av skog och skogsmark skulle komma att medföra för vissa typfastigheter i olika delar av landet. Av denna undersökning framgår bland annat följande. En fastighet med 15 hektar skogsmark hade genomsnittligen 2—5 hektar åker i alla de län, för vilka uppskattningar gjorts. För en fastighet av denna storleksordning skulle ingen skogsvårdsavgift komma att utgå i Västerbottens län; inom övriga län skulle avgiften hålla sig mellan 3 och 5 kronor. En fastighet med 150 hektar skogsmark hade genomsnittligen 10—20 hektar åker i Västerbottens län och 30—50 hektar åker i Kristianstads län. Skogsvårdsavgiften för en dylik fastighet skulle uppgå till cirka 10 kronor i det förra och cirka 66 kronor i det senare länet. Utredningen har erinrat, att om skogsvårdsavgiften sattes högre än 1,25 promille, varje ökning om 0,1 promille innebure en förhöjning om 8 procent av de sålunda exemplifierade avgiftsbeloppen för olika fastigheter.

Utredningen har framhållit, att en omläggning av skogsvårdsavgiften till att utgå på taxeringsvärdena ur teknisk och kontrollsynpunkt innebure stora fördelar framför nuvarande system. Man finge en taxering och debitering, som gäve säkerhet för att varje avgiftsskyldig också bleve påförd skogsvårdsavgift, vilket med nuvarande deklarationsförfarande vore i hög grad beroende på hur kontrollen skedde vid taxeringen, närmast genom där arbetande sakkunniga, vilka i regel vore länsskogsvaktarna. Utöandet av denna kontroll torde på många håll vara förenat med svårigheter. En omläggning av skogsvårdsavgiften skulle sannolikt medföra avsevärda fördelar för skogsvårdsstyrelserna i detta hänseende.

Rörande skogsvårdsavgifternas natur har utredningen uttalat följande.

Skogsvårdsavgifterna intaga en särställning i skattesystemet. De ha ju tillkommit närmast som ett vederlag från skogsägarna för de tjänster, som i fråga om skogens skötsel och vård lämnas dem av skogsvårdsstyrelserna. Självva rättsgrunden för skogsvårdsavgifterna bygger alltså på intresseprincipen.

Utredningen har ansett sig sakna anledning att taga ställning till den terminologiska frågan, huruvida de nuvarande skogsvårdsavgifterna skola betecknas såsom skatter eller offentliga avgifter. Då avgiftsskyldigheten stad-

gats genom beslut av statsmakterna, torde inflytande avgiftsmedel i varje fall utgöra allmänna medel. Avgifterna kunna i viss mån sägas ha kommunal karaktär, nämligen såtillvida som avgiftsmedlen från ett landstingsområde enligt gällande bestämmelser till största delen tillfalla skogsvårdsstyrelsen inom samma område. Å andra sidan har varken skogsvårdsstyrelsen eller landstingskommunen den rätt att själv reglera inkomsten av avgiftsmedel, som normalt utmärker en kommunal påлага.

Det vill synas utredningen, som om skogsvårdsavgifternas ställning i skattesystemet icke skulle rubbas av en sådan ändring i taxeringsgrunden, att de utgå efter taxeringsvärdena. Samma princip som hittills bibehålles ju vid deras uttagande, och det förhållandet att taxeringsvärdena i stället bilda underlag för skogsvårdsavgifterna ändrar icke deras karaktär av speciell påлага.

Vid överbägande av fördelar och nackdelar av olika metoder för uttagande av en avgift på skogsbruket har utredningen kommit till den uppfattningen, att inga erinringar av principiell innebörd kunde göras mot en sådan omläggning av den nuvarande skogsvårdsavgiften, att avgiften uttoges på taxeringsvärdena för skog och skogsmark. Av en sådan omläggning skulle enligt utredningen vidare följa, dels att inkomsten av avgiftsmedel bleve stabilare och dels att förfarandet vid taxering, debitering och uppbörd bleve väsentligt mycket enklare och effektivare än för närvarande. Utredningen har därför funnit, att den ovan skisserade avgiften på taxeringsvärdena av skog och skogsmark icke blott lämpligen kunde ersätta den nuvarande skogsvårdsavgiften, om skogsaccisen avskaffades och grunden för uttagande av sistnämnda avgift därmed bortfölla, utan att den vore att föredraga framför den nuvarande avgiften, även för det fall att skogsaccisen skulle stå kvar.

I fråga om formerna för statsbidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, om sådant bleve erforderligt, har utredningen föreslagit sammanslagning av de nu utgående bidragsformerna (anslaget till skogsvårdens befrämjande, lappmarksanslaget och förvaltningsbidragen ur de särskilda skogsvårdsanslagen) till ett allmänt riksstatsanslag. Utredningen har dock därvid förutsett, att den verksamhet, som föranleddes av norrländska skogsproduktionsanslaget, alltjämt komme att finansieras genom förvaltningsbidrag ur detta anslag.

Avvägningen av skogsvårdsavgifter och statsbidrag behandlas å s. 169—180 i betänkandet. Utredningen har i detta hänseende stannat för att såsom skälig förorda en uppdelning mellan staten och skogsbruket som näring av nettokostnaderna för skogsvårdsstyrelseverksamheten, så att »ordinarie-avlöningsarna» bestredes av ett statligt avlöningsanslag och »nettoomkostnaderna» av skogsvårdsavgiftsmedel. Detta innebure, att staten och skogsbruket båda finge vidkännas andel i den utgiftsökning, som torde bliva en följd, om utredningens förslag angående skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och personalförhållanden genomfördes. Eftersom verkställda undersökningar visat, att taxeringsvärdena å skogsmark och skog inom olika skogsvårdsstyrelseområden icke — lika litet som värdet av avverkat virke — stode i proportion till respektive skogsvårdsstyrelsens uppskattade nettomedelsbehov, bleve det enligt utredningen nödvändigt att söka genom särskilda

åtgärder åstadkomma utjämning av skogsvårdsavgiftsmedlen styrelserna emellan. Utredningen, som övertvägt olika tänkbara möjligheter att åväga-bringa en dylik utjämning, har funnit sig böra föreslå, att skogsvårdsavgift uttoges med ett för hela landet lika promilletal av nämnda taxeringsvärden samt att den erforderliga utjämningen åstadkommes på så sätt, att inflytande skogsvårdsavgiftsmedel i sin helhet redovisades centralt och fördelades mellan skogsvårdsstyrelserna efter uppskattning av deras nettomedelsbehov.

Genom den sålunda föreslagna anordningen torde enligt utredningen kunna åstadkommas en medelsförsörjning för de särskilda skogsvårdsstyrelserna, som stode i proportion till deras behov. De för närvarande förefintliga olikheterna i ekonomiskt avseende skilda styrelser emellan skulle således kunna bringas att upphöra. Med den föreslagna skogsvårdsavgiften följde även, att de nuvarande oberäknliga växlingarna år från år i skogsvårdsstyrelsernas inkomster utebleve. För att möta ofrånkomliga växlingar på skogsvårdsbudgetens utgiftssida har utredningen föreslagit, att *m e d e l s a v s ä t t n i n g* skulle ske dels intill en viss gräns hos varje särskild skogsvårdsstyrelse i den mån disponibla tillgångar saknades, och dels centralt. I detta sammanhang har jämväl föreslagits, att skogsvårdsstyrelserna icke utan Kungl. Maj:ts tillstånd finge upptaga lån.

I fråga om tillämpningen av det föreslagna finansieringssystemet (s. 184—188 i betänkandet) innebär utredningens förslag i huvudsak.

Skogsvårdsstyrelsernas räkenskaps- och redovisningsår omläggas från kalenderår till att sammanfalla med det statliga budgetåret.

Skogsvårdsstyrelsernas »ordinarie-avlöningar» bestridas med statsmedel i form av ett förslagsanslag. Till grund för avlöningsanslagets beviljande läggas förslag till avlöningsstater, som av skogsvårdsstyrelserna årligen ingivas till skogsstyrelsen. Storleken av det normalt erforderliga avlöningsanslaget har utredningen enligt vad nyss sagts uppskattat till 4 300 000 kronor.

Styrelsernas »nettoomkostnader» bestridas med skogsvårdsavgiftsmedel. Skogsvårdsavgiftens promilletal maximeras i skogsvårdsavgiftsförordningen och fastställs inom denna ram för viss period av Kungl. Maj:t. Vad angår avgiftens storlek har utredningen beräknat, att 1,3 promille skulle erfordras för att täcka skogsvårdsstyrelsernas uppskattade medelsbehov, inräknat ett skäligt belopp för medelsavsättning. Det har emellertid synts utredningen angeläget, att avgiftens maximum bestämdes så högt, att avgiften kunde antagas bli tillräcklig för sitt ändamål inom överskådlig framtid. Utredningen har funnit vissa skäl tala för en så hög maximavgift som 2,0 promille men stannat för att föreslå, att avgiften sattes till 1,5 promille. Den skogsvårdsavgift, som inom denna ram skulle uttagas för de närmaste åren — förslagsvis för samma period, som 1945 års allmänna fastighetstaxering gäller — har utredningen föreslagit till 1,3 promille, vilket med nuvarande taxeringsvärden beräknats innebära en sammanlagd årlig inkomst av skogsvårdsavgiftsmedel om i runt tal 3 900 000 kronor. Varje höjning av promilletalet med en tiondel skulle medföra en ökning av avgiftsinkomsterna med omkring 300 000 kronor.

Den årliga medelsanvisningen till skogsvårdsstyrelserna av influtna skogsvårdsavgiftsmedel sker genom Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen. Till grund för fördelningen läggas av skogsvårdsstyrelserna upprättade förslagsstater, vilka granskats av skogsstyrelsen med ledning av skogsprogrammet och med hänsyn till övriga inverkan omständigheter.

Att skogsvårdsstyrelserna måste vara skyldiga att följa fastställda avlöningsstater har utredningen ansett uppenbart. Vad beträffar de för skogsvårdsstyrelsernas »omkostnader» anvisade skogsvårdsavgiftsmedlen har utredningen framhållit angelägenheten av att fastställda stater åtminstone i sina huvuddrag följdes och att medel, som enligt staten för en skogsvårdsstyrelse anvisats för en viss verksamhetsgren, i största möjliga utsträckning komme till användning för denna verksamhetsgren.

I fråga om finansieringsförslagets närmare motivering och detaljerna i dess utformning torde jag få hänvisa till betänkandet.

Vissa av de vid betänkandet fogade särskilda yttranden innehålla förslag, vilkas genomförande skulle påverka de av utredningen gjorda kostnadsberäkningarna.

I särskilt yttrande av herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg ha följande beräkningar gjorts rörande de ungefärliga kostnadsökningar, som skulle föranledas av deras förslag angående personalorganisation och löneställning.

		Kronor	Kronor
»Ordinarie-avlöningar»:			
organisationsförslaget		500 000	
löneförslaget (C-lön)		38 000	538 000
Omkostnader		400 000	400 000
		Summa	938 000.

Därest lönesättningen skulle ske på sätt herr Norberg i särskilt yttrande föreslagit, skulle därigenom uppkomma en besparing på »ordinarie-avlöningar», som torde kunna uppskattas till omkring 130 000 kronor. Härtill kommer den ytterligare besparing vid övergången, som skulle uppkomma, därest tidigare tjänstgöring icke finge tillgodoräknas vid bestämmandet av löneklass.

Yttrandena.

Skogsvårdsstyrelseutredningens kalkyler angående skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov ha i huvudsak ej föranlett någon erinran från styrelsernas sida. Med anledning av att utredningen icke ansett sig behöva räkna med större årlig förlust på skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantanskaffningsverksamhet än omkring 200 000 kronor, har dock *skogsvårdsstyrelsen i Hallands län* framhållit, att styrelsens inkomster av denna verksamhet under de senaste åren endast till $\frac{2}{3}$ täckt omkostnaderna.

Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde har ansett, att utredningens kalkyler för beräkning av storleken av ordinarie-avlöningsanslaget och omkostnadsanslaget gjorts alltför snäva.

Skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län har uttalat, att kostnaden för icke-

ordinarie förrättningspersonal, 2 000 000 kronor, syntes vara beräknad i underkant.

Skogsstyrelsen har i fråga om medelsbehovet anfört följande.

Bedömandet av styrelsernas framtida medelsbehov är förenat med synnerligen stora svårigheter. Därest verksamheten i enlighet med skogsstyrelsens förslag utökas, kommer detta givetvis även att medföra en stegring av styrelsernas utgifter. Därjämte vill skogsstyrelsen framhålla, att även om verksamheten endast erhåller den omfattning, som av utredningen föreslagits, det icke förefaller osannolikt att skogsvårdsstyrelsernas omkostnader komma att överskrida de av utredningen beräknade. Härpå tyda bland annat de av skogsvårdsstyrelserna själva verkställda utredningarna rörande medelsbehovet för nästa budgetår.

Utredningens förslag till normalisering av skogsvårdsstyrelsernas biträdestaxor har i de flesta avgivna yttrandena i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Skogsstyrelsen har i detta avseende uttalat följande.

På grund av skogsvårdsstyrelsernas olika ekonomiska resurser och olika inställning till biträdesverksamheten ha taxorna hittills varierat avsevärt inom de skilda länen. Det är uppenbart, att skogsägarna i längden ej komma att åtnöja sig med att få vidkännas så varierande kostnader för samma slag av åtgärder. Skogsstyrelsen vill därför tillstyrka utredningens förslag i förevarande avseende. Med hänsyn till de olikartade förhållanden i skogliga och andra avseenden, som råda inom skilda delar av landet, är det emellertid nödvändigt, att viss anpassning av biträdestaxorna kan ske efter inverkan omständigheter. Enligt det förslag till normaltaxor för biträdesverksamheten, vilket ingår som bilaga till betänkandet, torde finnas tillräckliga möjligheter att smidigt avvåga taxorna för de skilda länen. Skogsstyrelsen anser, i likhet med utredningen, att en ändring av taxebestämmelserna, som innebär förhöjda avgifter, måste ske successivt, för att skogsägarna ej skola draga sig för att anlita biträde från skogsvårdsstyrelserna. Utredningens förslag om att slopa bestämmelserna i fråga om markägares skyldighet att hålla fri kost och logi samt fria resor vill skogsstyrelsen också tillstyrka. Dessa bestämmelser torde numera i regel på grund av ändrade förhållanden ej innebära någon förmån för skogsägarna.

Flera *skogsvårdsstyrelser* ha framhållit önskvärdheten av att skogsvårdsstyrelserna i någon form finge medverka vid taxornas utformning.

Skogsvårdsstyrelsen i Östergötlands län har förutsatt, att frågan, huruvida markägarna skulle lämna förrättningsman fri kost och logi, komme att överlämnas till vederbörande skogsvårdsstyrelses avgörande.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län har framhållit, att om taxorna skulle höjas, detta måste ske ytterst försiktigt, om ej skogsvården skulle bli allvarligt lidande.

Skogsvårdsstyrelsen i Örebro län har ställt sig mycket tveksam till förslaget om normering av taxorna.

Länsstyrelsen i Värmlands län har uttalat, att länsstyrelsen icke kunde giva sin anslutning till förslaget om normaltaxor för biträdesverksamheten. Därest sådana beslutades, borde de icke i något område tillämpas utan särskilt beslut av skogsvårdsstyrelserna. Särskilt angeläget vore, att en

skogsvårdsstyrelse, som hittills för vissa slag av förrättningar tillämpat avgiftsfrihet eller låga taxor, icke utan tvingande skäl ålades att övergå till avgiftsplikt eller starkt höjda avgifter, vilket sannolikt skulle medföra en utvecklingshämmande begränsning av den omfattning, vari skogsägarna skulle påkalla skogsvårdsstyrelsens medverkan.

Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har ställt sig mycket tveksamt till förslaget att skogsvårdsstyrelsernas inkomster av kapital skulle medräknas vid uppskattningen av deras nettomedelsbehov.

Skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län har ansett, att skogsvårdsstyrelsernas inkomster av skogsvårdsgårdar icke borde avräknas på deras medelsbehov. Uppkommen vinst borde få reserveras för grundförbättringar, om- och tillbyggnader m. m. Fri förvaltning av gårdarna skulle enligt skogsvårdsstyrelserna stimulera till sund och ekonomisk hushållning.

Utredningens förslag att lägga om skogsvårdsavgiften till en avgift på taxeringsvärdena för skogsmark och skog har i och för sig tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *samtliga hörda myndigheter och organisationer utom landstingen i Kristianstads, Hallands, Jämtlands och Västerbottens län samt Göteborgs och Bohus läns, Älvsborgs läns södra och Jämtlands läns hushållningssällskap*, vilka förordat bibehållande av den nuvarande avgiften eller ifrågasatt lämpligheten av att övergå till avgift på taxeringsvärdena.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har tillstyrkt förslaget under förutsättning att skogsaccisen upphörde.

Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har tillstyrkt förslaget under förutsättning att skogsaccisen upphörde och att vederbörande skogsvårdsstyrelse finge behålla övervägande delen av avgifterna från styrelsens område.

Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har anfört bland annat följande.

Utskottet anser sig böra erinra om att ett liknande förslag på sin tid framfördes av hushållningssällskapsutredningen, nämligen om upptagande av jordbruksavgift, grundad på jordbrukens taxeringsvärde, för hushållningssällskapens räkning. Detta förslag mötte starka gensagor och ansågs med hänsyn till dess karaktär av en ny grundskatt icke böra genomföras. Det synes utskottet som om en skogsvårdsavgift, beräknad på skogens taxeringsvärde, till sin karaktär föga avviker från nyssnämnda jordbruksavgift. Där est skogens taxeringsvärde bestämmes av skogsavkastningen synes det utskottet kunna sägas, att jordbruksvärdet bestämmes av jordbrukets avkastning. Denna motivering, vilken såsom nämnts utredningen använt som stöd för sitt förslag till beräkning av skogsvårdsavgift, skulle i så fall kunna anföras som skäl för införande även av jordbruksavgift.

Utskottet anser sålunda för sin del att de erinringar, som riktats mot tidigare föreslagen jordbruksavgift, även kunna anföras mot nu ifrågasatt skogsvårdsavgift.

Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott har anfört, att därest den nuvarande skogsvårdsavgiften icke skulle bibehållas, avgiften borde uttagas efter skogsvärdet och icke efter summan av skogs- och skogsmarksvärdena.

Jämtlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har anfört följande.

Förvaltningsutskottet anser sig icke kunna biträda förslaget att lägga skogsvårdsavgiften på taxeringsvärdena, vilket skulle innebära införande av en ny s. k. grundskatt. Detta skulle medföra, att skogsägaren skulle få erlægga skogsvårdsavgift, oavsett om han haft någon inkomst av sin skog eller ej. Under en lågkonjunktur, då det icke är möjligt eller ekonomiskt lönande att avverka, kan en dylik skatt bliva mycket betungande. Enligt det nuvarande systemet erlägges skatten i samband med erhållande av inkomsten och i ett visst förhållande till intäktens storlek, vilket helt naturligt underlättar dess erläggande. Givetvis innebär den mera jämnt inflytande avgiften, som skulle erhållas enligt det föreslagna systemet, en fördel för skogsvårdsstyrelserna, men det synes icke helt skäligt, att denna fördel skall vinnas på skogsägarnas bekostnad. En utjämning av inkomsterna torde även kunna erhållas genom en mera planmässig fondering.

Domänstyrelsen har ej haft något att erinra mot skogsvårdsavgiftens omläggning men hemställt, att i samband därmed skogar, som icke vore underställda skogsvårdsstyrelserna, befriades från avgiftsplikt. Domänstyrelsen har i detta avseende anfört följande.

Såsom utredningen framhåller måste skogsvårdsavgiften vara att anse som ersättning till skogsvårdsstyrelserna för deras verksamhet beträffande skogar under skogsvårdslagen. Med hänsyn till de ökade arbetsuppgifter i fråga om de enskilda skogarnas skötsel och vård, som tilldelats styrelserna, synes det också skäligt att en dylik motprestation ålägges de enskilda skogsägarna. Den för domänfondens skogar utgående skogsvårdsavgiften framstår därför som en direkt subvention till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, oriktig såväl ur principiell som bokföringsmässig synpunkt. Utgivande av ett dylikt understöd från ett statens affärsdrivande verk strider mot såväl redovisningssystem som mot en affärsmässig uppläggning av driften. Därest den brist i skogsvårdsstyrelsernas medelförsörjning, som skulle uppkomma genom att de allmänna skogarna befriades från sagda skyldighet, icke anses böra täckas genom höjning i skogsvårdsavgiften för de enskilda skogarna, synes ersättning böra beredas i form av särskilt statsanslag.

Den jämförelse utredningen gjort i ifrågavarande hänseende mellan allmänna skogar och enskilda skogar under ordnad förvaltning synes styrelsen icke bärande. Dessa enskilda skogar lyda dock under skogsvårdslagarna, varför det torde åligga skogsvårdsstyrelserna att även beträffande dem utöva viss tillsyn. De ha dessutom rätt att begära biträde från skogsvårdsstyrelserna samt möjlighet att erhålla bidrag ur skogsvårdsanslag för utförande av arbeten.

Tidigare har såsom skäl mot befrielse för de allmänna skogarna från nämnda skyldighet framhållits att en omläggning av taxerings- och uppbördsförfarandet skulle erfordras och att denna skulle medföra sådana kostnader och besvär för myndigheter och enskilda att fördelen med förändringen icke skulle uppväga de därmed förenade olägenheterna. Då enligt utredningens förslag en dylik omläggning i varje fall nu bör ske, och enligt de föreslagna grunderna svårigheter icke uppstå att vid debiteringen särskilja de allmänna skogarna, synes tiden vara inne att bringa denna fråga till lösning.

Skogssällskapet har likaledes framhållit, att avgift ej borde erläggas för allmänna skogar.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har uttalat, att en skogsvårdsavgift för alla skogar skulle bli en ren statsskatt, samt ifrågasatt, om det vore lämpligt att stadfästa en beskattning av skogsbruket, innan kommunalskattefrågan förts i hamn. För att markera avgiftens karaktär av icke-statsmedel borde man låta den utgå endast för fastigheter, som lydde under skogsvårdslagen och differentiera den efter den nytta, vederbörande skogsägare hade av skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Länsstyrelsen och hushållningssällskapet i Blekinge län samt *länsstyrelsen i Västernorrlands län* ha föreslagit eller ifrågasatt, att gränsen för avgiftsplikt skulle sänkas från 2 000 till 1 000 kronor, för att avgift skulle komma att erläggas för ett stort antal småfastigheter, som hade nytta av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län har i samma syfte föreslagit sådan bestämning av gränsen för avgiftsplikt, att lägre avgift än 2 kronor icke skulle uttagas. Länsstyrelsen har i detta hänseende uttalat följande.

Enligt förslaget skall, därest för viss avgiftsskyldig summan av taxeringsvärdena å växande skog och skogsmark för fastigheter inom en och samma kommun icke uppgå till 2 000 kronor, fastigheterna vara fria från skogsvårdsavgift. Detta skulle medföra avgiftsbefrielse för ett mycket stort antal små skogsägare, vilka vid försäljning nu erlägga dylik avgift, ehuru det får antagas att skogsvårdsstyrelserna göra jämväl dessa tjänster, ej allenast vid förestående skogsavverkningar utan även såväl före som under skogens uppväxttid. Å andra sidan skola enligt utredningens förslag skogar under ordnad förvaltning icke undantagas från avgiftsplikt, ehuru dessa från skogsvårdsstyrelsernas sida icke erhålla en mot utgifterna svarande prestation. Vid sådant förhållande kan det med hänsyn till intresseprincipen ifrågasättas huruvida den av utredningen föreslagna spärregeln, avseende ett lägsta taxeringsvärde, varå skogsvårdsavgift skall beräknas, kan anses vara rättvist avvägd. En ändring härutinnan kan ske på det sätt att det lägsta taxeringsvärde å växande skog och skogsmark, varå skogsvårdsavgift skall beräknas, bestämmes till lägre belopp än till det av utredningen föreslagna, 2 000 kronor. Men det avsedda syftet kan ock nås på det sätt att man i stället bestämmer ett lämpligt lägsta belopp, som skall debiteras i skogsvårdsavgift. Utredningen föreslår att skogsvårdsavgiften maximeras till 1,5 promille av taxeringsvärdena å växande skog och skogsmark samt att för den närmaste fastighetstaxeringsperioden sådan avgift uttages med 1,3 promille på dessa taxeringsvärden. Enligt de av utredningen i övrigt föreslagna avgiftsbestämmelserna komme lägsta skogsvårdsavgift vid högsta möjliga promilletal, 1,50 promille, att bli 3 kronor och under nämnda period 2 kronor 60 öre. Man finner såhunda att, därest vid den av länsstyrelsen här förut ifrågasatta debiteringsgrunden fastställes ett lägsta belopp av 2 kronor, som får uttagas i skogsvårdsavgift, avgiftsplikt kan beräknas komma att åtminstone under nuvarande förhållanden föreligga i ej obetydligt större omfattning än utredningens förslag innebär. En fördel vid jämförelse med utredningens förslag med ett sådant tillvägagångssätt vid debitering av skogsavgifterna, vilken ej torde möta praktiska svårigheter, synes ock kunna vara den att det förhindrar uttagande av alltför bagatellartade skogsvårdsavgiftsbelopp, vilket under exceptionella förhållanden skulle kunna tänkas inträffa vid tillämpningen av utredningens förslag.

Skogsvårdsstyrelseutredningens förslag att slopa förvaltningsbidragen ur de särskilda skogsvårdsanslagen och sammanföra de nu till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet utgående statsbidragen till ett enda anslag har i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran i avgivna yttranden.

Skogsvårdsstyrelsen i Älvsborgs län har med hänsyn till den ovissa utvecklingen av verksamheten med anledning av de särskilda skogsvårdsanslagen ansett tillrådligt och lämpligt, att förvaltningsbidragen tillsvide finge utgå ur respektive anslag, till dess normala tider återinträtt och nödig erfarenhet vunnits rörande inkomsterna av skogsvårdsavgifter, uttagna enligt det nya systemet.

Skogssällskapet har förklarat sig utgå från att ersättning för bidragsförrättningar, som handhades av sällskapet, enligt nu gällande normer komme att tillgodogöras ur respektive anslag även i fortsättningen.

Skogsstyrelsen har framhållit, att särskilda anordningar torde böra träffas för att möjliggöra för skogssällskapet att jämväl i fortsättningen kunna erhålla mot förvaltningsbidragen svarande ersättning.

I fråga om avvägningen mellan statsanslag och skogsvårdsavgifter har den av utredningen förordade uppdelningen på »ordinarie-avlöningar», täckta genom statsanslag, och »netto-omkostnader», bestridda av skogsvårdsavgiftsmedel, i de flesta avgivna yttranden tillstyrkts såsom ändamålsenlig eller lämnats utan erinran.

Statskontoret har erinrat, att verket i utlåtande över 1936 års skogsutrednings betänkande uttalat, att skogsvårdsavgifterna borde tillföras riksstatens inkomstsida och styrelsernas verksamhet helt bekostas av medel, som ställdes till deras förfogande genom anslag å riksstaten, varvid medel, som avsåges för skogsvårdsstyrelsernas administration, borde hållas isär från övriga medel och enligt i sådant avseende eljest tillämpade grunder fördelas på ett avlönings- och ett omkostnadsanslag. Statskontoret har i anledning av det nu framlagda förslaget anfört följande.

Det finansieringsförslag, som av 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning framlagts, skiljer sig i princip från de av statskontoret förordade finansieringsgrunderna däri, att enligt utredningens förslag å riksstaten endast skulle anvisas ett avlöningsanslag avsett för »ordinarie-avlöningar», medan övriga utgifter skulle bestridas — förutom av »egna» medel och ortsbidrag — av skogsvårdsavgifterna enligt av Kungl. Maj:t för varje år bestämd fördelning. Medelsbehovet för andra ändamål än »ordinarie-avlöningar» skulle alltså icke underställas riksdagen. Ehuru statskontoret alltjämt anser, att en fullständig medelsredovisning å riksstaten vore att föredraga framför andra finansieringsmetoder, vill ämbetsverket likväl icke motsätta sig, att utredningens förslag, vilket i andra hänseenden framstår såsom förtjänstfullt, genomföres.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har ifrågasatt, om icke statens bidrag till skogsvårdsstyrelseverksamheten borde begränsas förslagsvis genom att halva »ordinarie-avlöningarna» betredes medelst skogsvårdsavgifter.

Skogsvårdsstyrelserna i Kalmar läns södra landstingsområde samt i Öre-

bro, Västmanlands och Jämtlands län ha ansett skäligt, att skogsvårdsstyrelsernas kostnader för utsyningar och tillståndsundersökningar på skyddsskogar och svårföryngrade skogar bestredes genom statsanslag.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund har anfört följande.

Riksförbundet fränkänner icke det resonemang visst berättigande som gör gällande, att en årlig mindre avgift från skogsägarna kan vara mera befogad numera än som var fallet, då den nuvarande ordningen för skogsvårdsavgifternas uttagande blev fastlagd. Icke förty måste riksförbundet motsätta sig en ordning som för framtiden kan medföra utgifter av denna art för skogsägarna, nämligen större än dem, de sedan 10 å 15 år vant sig vid.

Man kanske här gör den invändningen, att skogsägarna böra anse det naturligt och väl få finna sig i att betala större avgifter, i samma mån som skogsvårdsstyrelseorganisationen utökas; organisationen arbetar ju dock i främsta rummet för deras väl. Riksförbundet vill emellertid i det sammanhanget med skärpa påtala det förhållandet, att skogsbruket i realiteten ger det svenska samhället som sådant, skogs- och industriarbetare, tjänstemän, teknici och affärsmän etc., långt större inkomster än skogsägaren själv. I grova tal räknat behåller skogsägaren för egen del kanske endast en femtedel av slutprodukten värde. Med hänsyn härtill är det riksförbundets mening, att skogsvårdsavgifter icke ens vid den utökning av verksamheten i förhållande till utredningsförslaget som förbundet förordar böra uttagas till större belopp än som varit fallet i genomsnitt under åren 1928—1942.

I den mån så erfordrades, borde enligt riksförbundet beviljas ett särskilt statsanslag till utfyllnad av medelsbehovet för nettoomkostnaderna.

Skogsstyrelsen har anfört följande.

Styrelsen vill biträda förslaget, att den fasta personalen avlönas från ett på riksstaten uppfört, härför avsett anslag.

Lämpligheten av den föreslagna anordningen, att skogsvårdsstyrelsernas övriga utgifter (skogsvårdsstyrelsernas »omkostnader») till huvudsaklig del skola täckas av skogsvårdsavgiftsmedel synes däremot starkt kunna ifrågasättas. Skogsstyrelsen vill framhålla, att enligt utredningens förslag ifrågavarande medel skola centralt fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna efter styrelsernas behov. Ett motiv för bibehållande av skogsvårdsavgifterna skulle enligt skogsstyrelsens mening vara om skogsvårdsstyrelserna erhöle avgiftsmedlen på sådant sätt, att styrelserna därigenom finge en i förhållande till de centrala statsorganen mera självständig ställning. Därest emellertid medlen fördelas av en central statlig myndighet, lär det skogsvårdsstyrelserna någon större självständighet knappast förlänas enbart på grund av den omständigheten, att medlen härflyta från avgifter på skog och skogsmark och icke utgå exempelvis av ett på riksstaten för ändamålet uppfört anslag. Enligt skogsstyrelsens mening kan det huvudsakliga reella resultatet av uttagandet av ifrågavarande avgift sägas bli, att skogsägarna betungas med en speciell skatt. En sådan speciell beskattning kan visserligen motiveras med att inkomsten av densamma i första hand kommer skogsägarna till godo. Den skogsvårdsbefrämjande verksamheten måste dock anses vara ett väsentligt allmänt intresse. Ett synnerligen stort antal statsutgifter, som helt finansieras av allmänna medel, äro som bekant i första hand till nytta endast för viss grupp eller vissa grupper av befolkningen. Tillräckliga skäl synas knappast föreligga att uttaga en speciell avgift eller skatt av skogsägarna för skogsvårdsändamål. Anses det av statsfinansiella skäl nödvändigt att uttaga en dylik särskild skatt, vill dock styrelsen icke motsätta sig utredningens förslag i förevarande hänseende.

Därest skogsvårdsavgift icke anses böra uttagas, vill skogsstyrelsen förordna, att icke blott ett avlöningsanslag utan även ett omkostnadsanslag för skogsvårdsstyrelserna upptages på riksstaten.

Länsstyrelsen i Blekinge län, Västerbottens läns landstings förvaltningsutskott, förvaltningsutskotten hos Kalmar läns norra och södra, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus läns och Älvsborgs läns södra hushållningssällskap samt Skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund och skogsindustriernas samarbetsutskott ha tillstyrkt, att skogsvårdsstyrelsernas hela nettomedelsbehov utan uttagande av skogsvårdsavgift täcktes genom statsanslag, eller ifrågasatt, om icke finansieringen borde ske i denna form.

Sveriges skogsägareförbund, som ansett den föreslagna omläggningen av skogsvårdsavgiften i och för sig lämplig, har anfört följande.

Emellertid finner förbundet starka skäl tala för att skogsvårdsavgiften helt borttages. Uredningen har själv påpekat å ena sidan att skogsvårdsavgifterna ha sitt berättigande som en skogsägarnas ersättning för den hjälp och det biträde, de erhålla av skogsvårdsstyrelserna, men å den andra att vissa skogsägarekategorier icke utnyttja styrelsernas hjälp och därför knappast ha något gagn av skogsvårdsavgifterna. När utredningen söker en motivering för att trots detta föreslå, att skogsvårdsavgift skall påvila alla skogsägargrupper, har den måst tillgripa rena opportunitetsskäl. Den säger, att det skulle bli »besvärligt» att utskilja de fastigheter, för vilka skogsvårdsstyrelserna ej anlitas, samt att, om dessa fastigheter befriades från avgift, belastningen på de övriga skulle bli för hård. Förbundet kan icke godkänna en sådan bevisföring. Det är obestridligt, att vissa skogsägargrupper icke använda sig av skogsvårdsstyrelsernas hjälp. Detta gäller först och främst de kategorier, som icke lyda under skogsvårdslagen. Men det gäller även betydelsefulla andra skogsägargrupper, nämligen bolagen, skogar under skogssällskapets förvaltning, flertalet häradsallmänningar och kommunskogar samt många större gods och egendomar. För skogarna till dessa kategorier finnes regelmässigt fast anställd arbetskraft med högre eller lägre skoglig utbildning, och skogsvårdsstyrelsernas biträde anlitas icke för skogsvården. Förbundet finner det föga förenligt med rättvisa och billighet, att ägarna till berörda skogar, vilka nedlägga avsevärda kostnader på att själva hålla fackbildad förvaltningspersonal, skola tvingas att betala avgifter, som användas för skogsvårdsarbetets bedrivande inom andra skogsägargrupper, där ägarna icke själva nedlägga några kostnader på sin skogsförvaltning.

Det vore förvisso riktigtast att differentiera skogsvårdsavgifterna efter en graderad skala. De allmänna skogarna borde vara helt befriade. Bolag med egen fackbildad skogspersonal, beträffande vilka skogsvårdsstyrelsernas enda uppgift är att utöva viss fiskalisk kontroll, borde påläggas skogsvårdsavgift efter ett lågt relationstal. Privata egendomar, vilka hålla egen fackbildad personal, men vilka i vissa fall kunna få del av skogsvårdsstyrelsernas bidragsverksamhet, borde påläggas en något högre men icke full avgift, samt slutligen övriga fastigheter avgift enligt fullt relationstal. Ett dylikt system kan synas invecklat, men torde dock ej vara omöjligt att tillämpa, när skogsvårdsstyrelserna själva utan större svårighet skulle kunna förteckna skogsägarna inom sina respektive tjänstgöringsområden till den ena eller andra gruppen.

Förbundet inser emellertid, att en lösning enligt denna linje icke har några utsikter att bli godtagen. Enligt förbundets mening är det då både mest rationellt och rättvist att helt slopa skogsvårdsavgifterna och finansiera skogsvårdsstyrelsernas verksamhet enbart med statsanslag.

För ett sådant förfarande tala även allmänt principiella skäl. En alla skogars taxeringsvärden påvilande, med fast procenttal utgående årlig avgäld blir i realiteten fullt jämställd med en skogsbruket pålagd, speciell fastighets-skatt. Det torde få anses strida mot de allmänna beskattningsprinciper, som i övrigt tillämpas, att pålägga särskilda objektskatter för speciella ändamål. Det torde föreligga så mycket mindre skäl att för skogsbrukets del nu fasthålla vid en sådan skatteform, som valutan av denna skatt endast skulle komma en del av de skattepliktiga tillgodo.

Sveriges skogsägareförbund får av dessa skäl påyrka, att skogsvårdsavgiften helt borttages och att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet därefter finansieras med statsanslag. Förbundet emotser, att mot en sådan lösning den erinran kommer att göras, att skogsvårdsstyrelsernas fria och självständiga ställning skulle ytterligare kringskäras, om deras verksamhet helt bleve beroende av statsanslag. Förbundet vill härtill genmäla, att en sådan anmärkning rent formellt kan synas vara riktig, men att den i realiteten saknar betydelse. Om skogsvårdsavgiftsmedlen, enligt vad utredningen själv föreslagit, ej ens till någon del skola få disponeras lokalt inom länen utan helt skola inlevereras till central myndighet samt av denna disponeras för fördelning mellan de olika skogsvårdsstyrelserna enligt de årliga stater, som myndigheten fastställer, så ha skogsvårdsavgifternas karaktär av lokala tillgångar, som få lokalt utnyttjas, redan helt försvunnit. Det kvarstår därefter ingen annan skillnad mellan skogsvårdsavgiftsmedlen och andra statsmedel, än att de förra influtit genom en speciell, skogsbruket påvilande skatt.

Skogsindustriernas samarbetsutskott har bestämt förordat, att skogsvårdsavgifterna slopades och skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov i dess helhet täcktes av statsanslag. Utskottet har härom anfört följande.

Utskottet önskar med anledning av utredningens förslag framhålla, att ett krav varit och alltså är att få bort avgifter, som direkt belasta skogsnäringen i samband med skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Skogsaccisens avskaffande torde väl sannolikt vara att räkna med och som en följd därav även skogsvårdsavgifternas i sin nuvarande form. Dessa avgifter hava till mycket stor del under de gångna åren burits av skogsindustrierna utan att dessa — tack vare sin ordnade skogsförvaltning — i allmänhet anlitat skogsvårdsstyrelsernas biträde vid skötseln av sina skogar. Den av utredningen föreslagna formen för uttagande av skogsvårdsavgift ändrar icke avgiftens karaktär av beskattning, som icke blir mindre orättvis än vad de nuvarande avgifterna varit. Något bärande skäl för att en del av kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet skall betalas av statsmedel och en annan del av skogsvårdsavgiftsmedel har, enligt samarbetsutskottets mening, icke lämnats av utredningen.

Enligt utredningens förslag åligger det styrelserna att inkomma med fullständiga utgiftsstaten, i vilka skola upptagas såväl »ordinarie-avlöningar» som »omkostnader». Den senare utgiften måste liksom den förra prövas och godkännas av myndigheten och sedermera läggas till grund för fördelningen av skogsvårdsavgifterna mellan styrelserna. Någon skillnad för styrelserna i fråga om friheten att disponera medlen torde icke komma att föreligga, vare sig omkostnaderna tagas av statsmedel eller av skogsvårdsavgiftsmedel.

Riksräkenskapsverket har anfört, att verket icke funnit den av skogsvårdsstyrelseutredningen föreslagna lösningen av finansieringsfrågan vara ur budgetteknisk synpunkt godtagbar. Riksräkenskapsverket har i detta sammanhang vidare uttalat följande.

Frågan om finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet kan enligt riksräkenskapsverkets mening lösas på grundval av ettdera av två alternativ. Antingen böra skogsvårdsstyrelserna förstatligas, eller också böra de i princip bibehållas vid sin nuvarande ställning.

Därest man väljer ett förstatligande, torde skogsvårdsavgiften böra avskaffas och finansieringen av kostnaderna ske från riksstatsanslag. Om man däremot föredrar att bibehålla skogsvårdsstyrelserna vid deras nuvarande ställning, vilket riksräkenskapsverket för sin del vill tillstyrka, böra skogsvårdsavgifterna uttagas i enlighet med utredningens förslag men däremot liksom hittills ingå till skogsvårdsstyrelserna, därvid någon särskild fonderingsandel för gemensamt behov icke vidare torde böra ifrågakomma. I den mån dessa avgiftsmedel icke täcka det enligt för skogsvårdsstyrelserna i upprättade stater fastställda medelsbehovet, bör vad som därutöver erfordras för styrelsernas verksamhet täckas genom ett särskilt å riksstaten uppfört statsbidragsanslag. Vid fördelningen av detta bidragsanslag mellan de olika skogsvårdsstyrelserna bör en avvägning kunna ske efter såväl den beräknade inkomsten av skogsvårdsavgifter som övriga på frågan inverkan omständigheter, varjämte lämpligt belopp av anslaget kan beräknas för Kungl. Maj:ts vidare förfo- gande.

Skogsvårdsstyrelseutredningens förslag om enhetlig skogsvårdsavgift samt central redovisning och fördelning av inflytande avgiftsmedel i deras helhet har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *skogsstyrelsen, statskontoret, domänstyrelsen, femton skogsvårdsstyrelser*, därav en med tvekan, *de flesta länsstyrelserna och landstingen samt elva hushållningssällskap. Skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och skogsindustriernas samarbetsutskott* ha icke heller i och för sig haft något att erinra mot förslaget i denna del. Rörande *riksräkenskapsverkets* mening torde få hänvisas till vad verket anfört i sammanhang med frågan om avvägningen mellan skogsvårdsavgifter och statsanslag.

Övriga hörda myndigheter och organisationer, som tagit ställning i finansieringsfrågan och icke ansett medelsbehovet böra helt täckas av statsanslag, ha förordat att varje skogsvårdsstyrelse finge behålla åtminstone en del av de skogsvårdsavgiftsmedel, som influtit inom styrelsens område. Härvid ha länsstyrelsen i Värmlands län, skogsvårdsstyrelsen i Älvsborgs län samt skogsvårdsstyrelsen och landstinget i Jönköpings län förordat enhetlig avgift och utjämning styrelserna emellan genom att viss del av avgiftsmedlen liksom nu redovisades och fördelades centralt. Riksräkenskapsverket har förordat enhetlig avgift, vars avkastning odelad tillfölle vederbörande skogsvårdsstyrelse. En mellan olika skogsvårdsstyrelseområden differentierad skogsvårdsavgift slutligen har förordats av skogsvårdsstyrelserna i Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Jämtlands län, landstinget i Gävleborgs län och hushållningssällskapen i Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och — i andra hand — Jämtlands län samt ifrågasatts av länsstyrelserna i Västmanlands, Kopparbergs och Gävleborgs län.

Ur innehållet i avgivna yttranden må i hithörande hänseende återgivias följande.

Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län har anfört följande.

Att medelstilldelningen bör göras beroende av det ådagalagda behovet och icke av olika differentierade skalor är en princip som skogsvårdsstyrelsen i flerfaldiga sammanhang velat hävda såsom den bäst rättvisande och mest bärande. En differentierad skogsvårdsavgift åter, hur den än bleve differentierad, komme under alla omständigheter att betyda, att skogsägarna i Norrbotten, för vilka skogsbruket är jämförelsevis minst lönsamt, skulle komma att få utgöra de promilluellt högsta avgifterna. Varje sådan anordning synes därför leda till orättvisa och kan heller icke ur andra synpunkter sett, enligt styrelsens mening, vara befogad, om man tar skälig hänsyn till det national-ekonomiska intresse av stora mått, som innebäres däri, att skogsbruket i övre Norrland vidmakthålles såsom självständigt rationellt bedriven näring, ett intresse, alltså, som griper långt utöver länets gränser.

Länsstyrelsen i Stockholms län har anfört följande.

Den lösning av finansieringsfrågan, som utredningen föreslår, synes åtminstone formellt sett leda till en beskärning av den självständighet, som skogsvårdsstyrelserna för närvarande ha. Att detta kan innebära en viss fara för tillbakahållandet av nyttiga initiativ i styrelsernas skogsvårdande verksamhet torde icke kunna bestridas. För att vid en övergång till den av utredningen föreslagna ordningen i praktiken undgå sådana konsekvenser, är det enligt länsstyrelsens mening ofrånkomligt att skogsvårdsstyrelserna lämnas största möjliga frihet i dispositionen över tilldelade medel.

Länsstyrelsen i Värmlands län har anfört följande.

Det är emot metoden i fråga om uppbörden centralt av skogsvårdsavgifterna och dessas fördelning mellan skogsvårdsstyrelserna med ledning av uppgjorda statförslag och ett schablonmässigt normalprogram för verksamheten, som länsstyrelsen anser sig böra göra invändningar. Detta system kan nämligen lätt medföra att skogsvårdsstyrelserna, bundna i fråga om medelstilldelning och medelsanvändning genom centralt uppdragna linjer för verksamheten, förlora sin såsom särskilt värdefull ansedda frihet i arbetsutövningen.

Ehuru utredningen först efter en utförlig diskussion rörande olika möjligheter tagit ställning i frågan och denna utredningens ståndpunkt sålunda måste anses noga övervägd och systematiskt väl genomtänkt, vill länsstyrelsen i anslutning till det förut anförda ifrågasätta lämpligheten av utredningens förslag med hänsyn framförallt till de konsekvenser detta förslags genomförande måste få för åtminstone de skogsvårdsstyrelseområden, som hittills i huvudsak varit så att säga självförsörjande på sina skogsvårdsavgifter. För de län, vilka sålunda icke varit i nämnvärd grad beroende av statsanslag, måste ett förverkligande av utredningens på ett likriktat riksprogram grundade förslag innebära ett allvarligt hot mot ett bibehållande av verksamhetens hittillsvarande omfattning och ett ännu svårare hinder för en intensifiering av densamma. Även om ett ingripande från det allmänna ur rikssynpunkt naturligen i första hand inriktas på att förbättra betingelserna för de skogsvårdsstyrelser, som på grund av svagt finansiellt underlag haft svårighet att förverkliga sina uppgifter, kan det icke anses tillfredsställande att för detta ändamål införa en ordning, varigenom utvecklingen inom de andra skogsvårdsdistrikten löper risk att avbrytas eller till äventyrs vridas tillbaka. Det lär nämligen icke kunna göras gällande annat än att även inom de län, som hunnit längst i fråga om skogsvårdande åtgärder, ytterligare resultat till produktionens fromma stå att vinna genom oförminskat eller utökad arbete.

Länsstyrelsen vill ifrågasätta, huruvida icke det av länsstyrelsen angivna syftet skulle kunna ernås genom en kombination av statsanslag till »ordinarie-avlöningar» och skogsvårdsavgifter till »nettoomkostnaderna» i huvudsak enligt utredningens förslag men med den ändringen, att av skogsvårdsavgifterna allenast en viss, måhända icke alltför låg procent uttages såsom utjämningsandel och redovisas centralt, medan återstoden såsom hittills redovisas direkt till skogsvårdsstyrelserna och får av dem disponeras med den begränsning allenast, som följer av den ordinarie personalens redovisande i personalstater med enhetligt reglerade löner. Man skulle i fråga om redovisningen av skogsvårdsavgifterna sålunda i huvudsak bibehålla nuvarande system. Givetvis borde därvid skogsvårdsavgifternas belopp bestämmas till sådan nivå och utjämningsandelen fastställas i sådan proportion, att skogsvårdsstyrelsernas andel icke bleve alltför begränsad. Önskligt vore, att så många skogsvårdsstyrelser som möjligt kunde få sitt behov av medel till nettoomkostnader skäligen tillgodosett utan bidrag av utjämningsandelen. En differentiering av skogsvårdsavgiften för olika skogsvårdsstyrelseområden vore för detta ändamål icke erforderlig. Däremot är det icke uteslutet att utjämningsandelen skulle kunna fastställas till olika procenttal i olika skogsvårdsdistrikt, därest ett sådant system skulle visa sig innebära en framkomlig utväg.

Även om mot en sådan plan utan tvivel kunna resas invändningar, skulle densamma för måhända flertalet skogsvårdsstyrelser icke medföra så stora nackdelar som utredningens förslag. Länsstyrelsen vill därför förorda, att finansieringsförslaget omarbetas med beaktande av de av länsstyrelsen antydda synpunkterna.

Vid ett förverkligande av länsstyrelsens förslag skulle skogsvårdsstyrelsernas årliga statförslag kunna begränsas till »ordinarie-avlöningarna». Fastställande av repartitionstal för skogsvårdsavgifterna samt procentsats för utjämningsandel skulle likväl kunna ske för längre perioder. Skogsvårdsstyrelserna bleve mera obundna, anställandet av tillfällig personal för säsongmässigt växlande biträdesverksamhet kunde, liksom avvägningen av ramen för omkostnader i övrigt, ske mera fritt. Något »normalprogram» skulle icke behöva verka hämmande. Genom den årliga redogörelse, som skogsvårdsstyrelserna ha att lämna över verksamheten, och genom skogsstyrelsens inspektioner skulle, såvitt länsstyrelsen kan döma, de centrala myndigheterna ändock erhålla tillräckligt underlag för en verksam kontroll i stora drag.

Vad särskilt angår »normalprogrammet» kan länsstyrelsen icke underlåta att uttrycka sina farhågor för att tillvaron av ett dylikt schema såsom ledning vid prövning av anslagsäskanden skulle kunna leda till en alltför långt driven likriktning av skogsvårdsstyrelsernas arbete. Det vill förefalla, som om förhållandena i vårt lands olika delar tvärtom påkalla en individualiserad verksamhet efter varje områdes särart och utan bundenhet till riksnedeltal. Att en tillämpning av det i betänkandet skisserade normalprogrammet för Värmlands län — vars näringsliv är i så hög grad baserat på skogens produkter och sålunda för sin förkovran så beroende av en gynnsam fortsatt utveckling av skogshanteringen — skulle i fråga om vissa för skogsvården betydelsefulla förrättningar medföra en avsevärd beskärning av skogsvårdsstyrelsens nuvarande verksamhet, måste för länsstyrelsen framstå såsom betänkligt. Enligt länsstyrelsens förmenande utgör vad nu anförts ett av de starkaste skälen mot ett förverkligande av utredningens finansieringsförslag i vad angår »nettoomkostnaderna».

Skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län har anfört följande.

En sådan differentiering av skogsvårdsavgiften, att varje skogsvårdsstyrelse bleve självförsörjande beträffande »nettoomkostnaderna», skulle enligt styrelsens mening skapa en större rättvisa länen emellan. Ett för hela landet lika promilletal skulle nämligen innebära att skogsägarna i vissa län, genom fastighetsavgifter måste bestrida en del av omkostnaderna för skogsvårdsstyrelseverksamheten i andra län, där influtna skogsvårdsavgifter ej täcka dessa omkostnader på grund av för stor personalstat i förhållande till skogsvårdsstyrelseområdets eller skatteunderlagets storlek. Det blir därvid i huvudsak ett fåtal län, som i någon större utsträckning få avstå och emottaga dylika medel.

Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län har anfört följande.

Skogsvårdsavgiftsmedlen böra stanna inom respektive län att där användas. Då behovet inom olika län är varierande föreslås differentierad promillesats, vilken dock maximeras till exempelvis 2 promille. Av uppgifter i betänkandet framgår direkt, vilka skogsvårdsstyrelser, som i så fall ej skulle bli självförsörjande. Förutom de två nordligaste länen skulle det bli Västerbottens, Gävleborgs och Bohus samt Hallands län. Det behöfliga tillskottet är dock ej stort och bör täckas av statsmedel, detta så mycket mer som inom 4 av dessa 5 län finnas skydds- eller svärföringrade skogar, där utsynings- tvång råder.

Den för varje skogsvårdsstyrelseområde gällande promillesatsen bör fastställas av Kungl. Maj:t för en femårsperiod i taget, vilken period då lämpligen skulle sammanfalla med motsvarande period vid fastighetstaxeringen.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har ställt sig ytterligt tveksam i fråga om förslaget att uttaga skogsvårdsavgifterna efter samma promilletal för hela landet. Länsstyrelsen har i detta sammanhang uttalat följande.

Detta skulle visserligen innebära en utjämning mellan samtliga skogsvårdsstyrelser, och de inflytande avgifterna skulle bli en för hela landets skogsbruk gemensam tillgång. Länsstyrelsen kan emellertid icke finna annat än att det föreslagna systemet innebär en orättvisa mot de skogsägare, som därigenom bli tvungna erlägga högre avgifter än verksamheten inom det egna styrelseområdet (länet) kräver. Så intimt som skogsvården inom länet sammanhänger med länet i övrigt, något som tydligt visar sig i landstingens intresse för dessa angelägenheter i form av särskilda bidrag av landstingsmedel, förefaller det länsstyrelsen i samhörighetens inom länet intresse mest följdriktigt att varje skogsvårdsstyrelseområde liksom hittills får behålla sin självbestämmanderätt i fråga om uttaxering av skogsvårdsavgifter. Den differentiering av dessa avgifter, som härav blir en följd, torde icke behöva befaras bli så stötande för känslan av en »landssolidaritet», att man därför skall nödgas uppgiva den självständighet, som hittills varit utmärkande för våra skogsvårdsstyrelser. Med den starka lokala förankring skogsvårdsstyrelsen har till landstingsområdet torde enligt länsstyrelsens uppfattning självförsörjningsprincipen icke böra brytas. De i olika sammanhang på senare tid framförda önskemålen om skatteutjämning torde visserligen i görligaste mån böra tillgodoses, men är länsstyrelsen likväl av den uppfattningen att skogsvården inom landets olika delar arbetar under förutsättningar, som äro så helt betingade av lokala förhållanden, att finansieringsfrågans avgörande efter statliga direktiv icke synes lämplig. Detta förefaller länsstyrelsen så mycket mindre tilltalande, som länsstyrelsen är långt ifrån övertygad om lämpligheten överhuvudtaget av den på senare tid ofta framträdande centraliseringstendensen.

Det av skogsvårdsstyrelseutredningen framlagda förslaget att skogsvårdsavgiften skulle maximeras till 1,5 promille har biträtts eller lämnats utan erinran av *skogsstyrelsen*, *domänstyrelsen* och *statskontoret*, *sju skogsvårdsstyrelser* och *de flesta övriga myndigheter och organisationer*, som förordat utredningens finansieringsplan. Tio skogsvårdsstyrelser ha i samband med att normalprogrammet föreslagits genomfört till 75 procent förordat höjning av avgiftens maximum till 2 promille.

Utredningens förslag, att fördelningen av skogsvårdsavgiftsmedlen skulle ske med ledning av upprättade förslag till omkostnadsstater för de särskilda skogsvårdsstyrelserna, har biträtts eller lämnats utan erinran av *skogsstyrelsen* och *statskontoret* liksom av *flertalet skogsvårdsstyrelser*.

Flera skogsvårdsstyrelser har framhållit, att medelsbehovet vore svårt att beräkna på förhand och att skogsvårdsstyrelserna därför icke borde vara alltför hårt bundna vid att följa staterna. Styrelserna borde lämpligen i någon form få medverka vid statgranskningen.

Skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län har ansett det opraktiskt eller till och med ogenomförbart att låsa beloppen vid varje verksamhetsgren.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har bestämt avstyrkt medelstilldelning efter stater.

Utredningens förslag om avsättande av skogsvårdsavgiftsmedel till lokala och centrala medelsreserver har i regel tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Skogsvårdsstyrelserna i Stockholms och Gävleborgs län ha ansett onödigt att inrätta någon större central medelsreserv.

Skogsstyrelsen har i fråga om medelsavsättningen anfört följande.

Vid uppgörande och fastställande av stat för en skogsvårdsstyrelse bör givetvis såväl skogsstyrelsen som skogsvårdsstyrelserna i görligaste mån eftersträva att beräkna de belopp, som äro erforderliga för det kommande året, så exakt som möjligt. Något betydande överskott, som skulle kunna reserveras utöver vad som för sådant ändamål beräknats i staten kan sålunda allenast uppkomma antingen genom felaktig beräkning eller på grund av oförutsedda omständigheter. Det synes icke vara en tillfredsställande ordning, att, då en stat felberäknats eller oförutsedda omständigheter inträffat, en skogsvårdsstyrelse på grund därav skall få i förhållande till andra skogsvårdsstyrelser rikligare medelstillgång under det eller de följande åren. Den anordning, som av utredningen föreslagits, synes även lätt komma att stimulera skogsvårdsstyrelserna att beräkna sina utgiftsbehov i överkant, vilket givetvis icke är önskvärt.

På grund av det anförda vill skogsstyrelsen föreslå, att bestämmelserna rörande tilldelning av medel till skogsvårdsstyrelserna och styrelsernas rätt att reservera medel må få sådan innebörd, att vid uppgörande av en skogsvårdsstyrelses stat för ett räkenskapsår hänsyn skall tagas till under ett föregående räkenskapsår uppkommet överskott, varvid givetvis medel, som i stat upptagits för att avsättas såsom medelsreserv, icke böra anses utgöra överskott.

Skogsstyrelsen vill ifrågasätta, huruvida icke de i utredningens förslag (skogsvårdsstyrelseförordningens 6 §) använda uttrycken »likvida behållning» och »likvida tillgångar» böra förtydligas, då begreppen möjligen kunna misstolkas. Med de båda begreppen torde utredningen ha avsett tillgångar i

kontanter, lätt realiserbara värdehandlingar såsom obligationer och dylikt samt fordringar efter avdrag av skulder, utom gäld, som intecknats i skogsvårdsstyrelses fastigheter.

Skogsstyrelsen vill i förevarande sammanhang framhålla, att det synes tveksamt, huruvida såväl en central som en lokal fondering i den omfattning utredningen föreslagit är erforderlig. Visserligen torde det vara lämpligt, att varje skogsvårdsstyrelse har ett visst mindre belopp fonderat såsom reserv med hänsyn till svårigheterna att i förväg bedöma medelsåtgången. Från en dylik mindre reserv skulle medel kunna disponeras, därest skogsvårdsstyrelse bleve nödsakad att överskrida fastställda stater, såframt sådana överskridanden vore av mindre omfattning. Då fråga är om större engångsutgifter eller mera betydande överskridande av fastställda stater synes naturligt, att framställning härom göres i särskild ordning och att medel, som då erfordras, tilldelas ur den centrala fonden.

Den föreslagna omläggningen av skogsvårdsstyrelsernas räkenskapsår har i regel tillstyrkts eller lämnats utan erinran av hörda myndigheter och organisationer.

Skogsvårdsstyrelserna i Västernorrlands och Jämtlands län ha avstyrkt förslaget till omläggning vad skogsvårdsstyrelsernas omkostnader anginge, under åberopande av att omläggningen för de norrländska skogsvårdsstyrelserna skulle innebära en onödig arbetsbelastning under den brådsta tiden för fältarbetet, vilket menligt skulle inverka på de skogligen befattningshavarnas arbetsprestationer, enär dessa även måste i viss mån engageras i arbetet med årsredogörelserna. Vintertid kunde personalen bättre och utan olägenhet utnyttjas härför.

Departementschefen.

Sedan länge har skogsvårdsstyrelsernas finansieringsfråga varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Såsom ett önskemål har särskilt framhållits, att styrelsernas inkomster bleve jämnare år från år, vilket skulle underlätta för styrelserna att överblicka sina ekonomiska resurser och därefter planlägga sin verksamhet. Med det nuvarande finansieringssystemet med skogsvårdsavgifter och statsanslag för täckande av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov har följt, att såväl skogsvårdsstyrelsernas sammantagna som de enskilda skogsvårdsstyrelsernas inkomster starkt varierat år från år. Vidare ha inkomsterna fördelat sig ojämnt mellan de särskilda styrelserna jämfört med styrelsernas medelsbehov. Detta har lett till att vissa styrelser kunnat avsätta icke obetydliga kapitalbelopp, medan andra haft svårigheter att bedriva en jämn och kontinuerlig verksamhet. Vissa styrelser, som vid rikligt tillflöde av skogsvårdsavgifter utvidgat verksamheten, ha sedermera när skogsvårdsavgifterna nedgått haft svårigheter att rätta verksamheten efter inkomsten. Vid några tillfällen ha till följd härav statsmakterna varit nödsakade att genom särskild medelsanvisning sanera skogsvårdsstyrelserns ekonomi.

De påtagliga brister, som sålunda vidlåda systemet för finansiering av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, sammanhånga som jag nyss antytt främst

med skogsvårdsavgiftens konstruktion. Dels är avgiftens avkastning, vilken är beroende såväl av avverkningarnas storlek som av virkespriserna, i hög grad konjunkturkänslig. Det må nämnas, att medan i skogsvårdsavgifter år 1935 inflöto sammanlagt 829 000 kronor, avgiftsinkomsterna år 1936 uppgingo till 1 679 000 kronor och år 1944 till 4 269 000 kronor. Dels tillfaller huvuddelen av influtna skogsvårdsavgifter skogsvårdsstyrelsen i det landstingsområde, där virket avverkats, ehuru behovet av skogsvårdsåtgärder icke alltid står i proportion till avverkningarnas omfattning och virkets rotvärde.

För att kunna bedöma finansieringsfrågan måste man till en början söka uppskatta skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov. Därvid torde ledning kunna hämtas av det förut berörda normalprogrammet och de i anslutning till detta uppgjorda förslag angående styrelsernas personalorganisation och personalens avlöningsförhållanden, som jag tidigare framlagt.

Skogsvårdsstyrelsernas sammanlagda normala kostnader för »ordinarie-avlöningar», vilka av utredningen uppskattats till 4 290 000 kronor, skulle med tillämpning av de av mig framlagda personal- och löneförslagen samt de föreslagna grunderna för ersättning till styrelse och revisorer kunna beräknas uppgå till omkring 3 950 000 kronor.

Vad beträffar skogsvårdsstyrelsernas »omkostnader» torde de av utredningen uppgjorda kalkylerna kunna godtagas. »Omkostnaderna» skulle sålunda kunna beräknas uppgå till sammanlagt omkring 5 050 000 kronor.

Totalutgifterna för skogsvårdsstyrelseverksamheten skulle enligt det nu anförda kunna uppskattas till 9 000 000 kronor, varvid dock är att märka, att vissa i »omkostnaderna» ingående poster, såsom utredningen framhållit, icke upptagits med brutto- utan med nettobelopp.

För täckande av dessa utgifter står i första hand till buds vad som av utredningen betecknats såsom skogsvårdsstyrelsernas »egna» inkomster, d. v. s. inkomster av biträdesersättningar samt av fastigheter och kapital.

I likhet med utredningen anser jag berättigat, att skogsvårdsstyrelsernas inkomster genom bidrag från landsting och hushållningssällskap icke medtagas i beräkningen i detta sammanhang. Ett motsatt förfaringsätt skulle kunna leda till att dessa bidrag, vilka vanligen torde lämnas med hänsyn till särskilda lokala intressen, icke skulle stå till förfogande i samma utsträckning som tidigare. Tillräckliga skäl att vid beräkningarna av netto-medelsbehovet utesluta skogsvårdsstyrelsernas inkomster av fastigheter och kapital synas däremot icke föreligga.

Rörande biträdesersättningarna har utredningen framlagt ett förslag till normalisering av taxorna för biträde av olika slag. Det torde böra uppdragas åt skogsstyrelsen att på grundval av detta förslag i samråd med vederbörande skogsvårdsstyrelse utarbета taxor att tillämpas av skogsvårdsstyrelserna. Ehuru verkningarna härav äro svåra att överblicka, synes det dock berättigat att för framtiden räkna med högre inkomst av biträdesersättningar än vad utredningen gjort. Ifrågavarande inkomst torde kunna höjas från av utredningen beräknade 1 200 000 kronor till 1 700 000 kronor. Läggas härtill inkomsterna av fastigheter och kapital, 100 000 kronor, erhålles en total-

summa »egna» inkomster av 1 800 000 kronor. Icke heller i denna summa äro dock alla poster upptagna med bruttobelopp.

Skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov skulle alltså enligt det förut anförda kunna beräknas uppgå till 7 200 000 kronor.

Jämfört med motsvarande siffror dels i medeltal för åren 1936—1943 och dels för år 1943 innebär detta en ökning med 2 600 000 kronor respektive 1 400 000 kronor. Ökningen har föranletts dels av förslagen om utökning av personalorganisationen och om för flertalet befattningar höjda löner och dels av att kostnaderna per förrättningsdag i genomsnitt antagits komma att stiga.

En årlig mindre avgift från skogsägarna till finansiering av skogsvårdsstyrelseverksamheten måste, såsom utredningen framhållit, anses vara mera berättigad numera än som var fallet, då den nuvarande skogsvårdsavgiften tillkom, då ju skogsvårdsstyrelserna efter hand kommit att tilldelas ökade arbetsuppgifter i fråga om skogarnas skötsel och vård. I likhet med utredningen finner jag det sålunda berättigat, att skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov delvis bestrides genom skogsvårdsavgifter.

Såsom förut berörts, torde en av huvudorsakerna till ojämnheterna i skogsvårdsstyrelsernas ekonomiska förhållanden ligga i konstruktionen av den nuvarande skogsvårdsavgiften. Detta utgör enligt min mening fullt skäl att undersöka möjligheterna att uttaga skogsvårdsavgift i annan form. Därtill kommer, att om kommunalskatteberedningens förslag om slopande av skogsaccis skulle genomföras, grunden för uttagande av den nuvarande skogsvårdsavgiften skulle bortfalla, eftersom man knappast torde kunna räkna med att behålla särskild virkestaxering enbart för skogsvårdsavgift.

I likhet med utredningen anser jag, att den mest ändamålsenliga utvägen att uttaga skogsvårdsavgift i annan form än för närvarande sker är att lägga en avgift på skogsfastigheters taxeringsvärden, varvid värdena för skogsmark och växande skog synas böra komma i fråga. En dylik avgift skulle äga väsentliga fördelar i jämförelse med den nuvarande. Framför allt skulle inkomsten av avgiftsmedel bliva jämn och kunna överblickas på förhand, och vidare skulle förfarandet vid taxering, debitering och uppbörd bliva avsevärt mycket enklare och effektivare än för närvarande. I principiellt avseende torde befogade erinringar icke kunna göras mot en avgift av nu angivet slag. En övergång från att belasta skogsavkastningen med en viss avgift till att i stället taga ut motsvarande avgift på det kapitalvärde — taxeringsvärde — som kan anses vara bestämt av samma avkastning, bör såsom utredningen framhållit närmast vara att betrakta som en lämplighetsfråga. Den omständigheten, att den nya avgiften skulle komma att uttagas, oavsett om skogen lämnat någon avkastning eller ej, torde icke heller böra vålla några betänkligheter, då ju avgiften, om den bibehålles på ungefär samma låga nivå som den nuvarande, icke torde komma att medföra någon mera kännbar belastning på skogsbruket. I detta avseende torde jag få hänvisa till den promemoria, vilken såsom bilaga 21 finnes fogad vid utredningens betänkande.

Jag finner mig sålunda böra förorda, att grunden för uttagande av skogsvårdsavgift ändras, så att avgiften uttages efter vid fastighetstaxering åsatta värden för skogsmark och växande skog i stället för att utgå i förhållande till värdet av avverkat virke.

Vad angår spörsmålet, huruvida skogsvårdsavgift bör utgå för samtliga skogar eller endast för sådana, som stå under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn, finner jag i likhet med utredningen icke tillräckliga skäl föreligga att föreslå någon ändring i nuvarande ordning. Skogsvårdsavgift torde alltså liksom hittills böra uttagas för samtliga skogar oavsett deras natur av allmänna eller enskilda.

Av praktiska skäl synes en undre gräns för avgiftsplikt böra föreskrivas. Denna gräns torde lämpligen böra knytas till taxeringsvärdet. Givet är att delade meningar kunna råda om var en sådan gräns skall sättas. Vid överbäggande av frågan har jag stannat för att biträda utredningens förslag att från avgiftsplikt skall undantagas fastighet, för vilken värdena å skogsmark och växande skog sammanlagt icke uppgå till 2 000 kronor. En ägares samlade fastighetsinnehav inom en kommun torde därvid böra behandlas som en enhet.

Därest skogsvårdsavgift enligt nu angivna metod skall uttagas synes frågan om avgiftens förmånsrätt i fastighet böra övervägas. Denna samt andra frågor om eventuella ändringar i taxerings- och uppbördsförfattningar m. m. torde komma att i annat sammanhang anmälas av chefen för finansdepartementet.

I likhet med utredningen finner jag lämpligt, att i samband med införande av en ny metod för finansiering av skogsvårdsstyrelseverksamheten omläggning sker av de nuvarande formerna för statsbidrag till verksamheten, så att bidragen utgå från ett enda anslag. Anslaget till skogsvårdens befrämjande, lappmarksanslaget och skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsbidrag ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen torde alltså böra upphöra att utgå. Jag förutsätter emellertid, att verksamheten i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget alltjämt kommer att finansieras genom förvaltningsbidrag ur detta anslag. Vidare torde böra beaktas, att skogssällskapet även i fortsättningen i någon form bör beredas ersättning för sina förrättningskostnader i samband med bidragsverksamhet under de särskilda skogsvårdsanslagen.

För avvägningen av skogsbrukets bidrag — genom skogsvårdsavgifter — till skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering saknas fasta hållpunkter. Att skilja mellan sådana styrelsernas arbetsuppgifter, som äro rent statliga, och andra låter sig i regel icke göra. Ytterst syftar ju för övrigt hela verksamheten till skogsbrukets förkovran. Med hänsyn till skogsägarnas starka intresse av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet anser jag skäligt att skogsbruket får bära större delen av den kostnadsökning, som beräknas bliva följden av ett genomförande av föreliggande förslag. Jag förordar därför att skogsvårdsavgiften bestämmes till så högt belopp, att omkring 4 500 000 kronor, vilket motsvarar närmare två tredjedelar av skogsvårdsstyrelsernas beräknade totala nettomedelsbehov (»ordinarie-avlöningar» och »nettoomkostnader»)

för den närmaste tiden, komma att täckas av inflytande avgiftsmedel. Detta innebär enligt utredningens kalkyler med utgångspunkt från 1945 års taxeringsvärden, att skogsvårdsavgift i hela landet skulle behöva uttagas med 1,5 promille, eller alltså det promilletal, som utredningen förordat såsom maximum. I enlighet med det nu anförda föreslår jag, att skogsvårdsavgift enligt förut angivna grunder skall utgå med högst 1,5 promille. För varje år torde böra bestämmas, hur stor avgift som för året bör uttagas.

Med nu förordade anordning skulle skogsvårdsavgiftsmedlen icke, såsom utredningen föreslagit, vara knutna till vissa bestämda ändamål.

Enligt min mening är en årlig central granskning av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov nödvändig med hänsyn till dels storleken av de statsmedel som här komma i fråga och dels det allmännas intresse av att dessa medel användas på mest ändamålsenliga sätt. Vid sådant förhållande synas tillräckliga skäl saknas att bibehålla den nuvarande anordningen, att varje styrelse i huvudsak själv erhåller de skogsvårdsavgifter, som inflyta inom styrelsens område. Jag förordar alltså i likhet med utredningen, att skogsvårdsavgiftsmedlen i sin helhet redovisas centralt. Av budgettekniska skäl och då enligt vad jag tidigare berört avgiftsmedlen icke skulle vara knutna till vissa bestämda utgiftsposter, synas emellertid dessa medel icke böra anordnas såsom en specialbudget utan redovisas å riksstatens inkomstsida. Statsanslaget till bidrag åt skogsvårdsstyrelserna bör då upptagas till ett belopp, som motsvarar styrelsernas sammanlagda nettomedelsbehov, eller enligt vad nyss sagts till 7 200 000 kronor. Detta innebär en belastning på riksstaten, utöver vad som skulle tillföras denna genom skogsvårdsavgifter, av 2 700 000 kronor. Ökningen i förhållande till statens hittillsvarande utgifter, i medeltal för åren 1936—1943 1 950 000 kronor, skulle således bli omkring 750 000 kronor.

Med den sålunda av mig förordade ordningen för skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering skulle några särskilda åtgärder för åstadkommande av medelsreserver icke bli erforderliga. Vad de särskilda skogsvårdsstyrelserna angår, torde i deras stater kunna upptagas visst belopp för oförutsedda utgifter. Och vidare lärer lämpligt belopp av anslaget böra beräknas för Kungl. Maj:ts vidare förfogande. Självfallet torde i enlighet med vad utredningen föreslagit bestämmelse böra meddelas därom att skogsvårdsstyrelserna icke skola äga upptaga lån utan Kungl. Maj:ts medgivande. En omläggning av skogsvårdsstyrelsernas räkenskaps- och redovisningsår till att sammanfalla med det statliga budgetåret kan visserligen tänkas i vissa fall för styrelserna förorsaka en del olägenheter, nämligen i den mån skoglig personal behöver sysselsättas med bokslut, årsberättelser och dylikt, men dessa olägenheter böra enligt min mening icke hindra en icke blott ur budgetteknisk utan även ur rent praktisk synpunkt önskvärd åtgärd. Jag förordar således, att dylik omläggning genomföres i samband med övergången till det nya finansieringssystemet.

Enligt det av mig förordade finansieringssystemet skall såsom nyss sagts skogsvårdsavgift uttagas med högst 1,5 promille på förut angivna taxeringsvärden, varefter inflytande avgiftsmedel tillföras riksstatens inkomstsida. För

täckande av skogsvårdsstyrelsernas totala nettomedelsbehov bör årligen beviljas anslag på riksstaten. Åtminstone intill dess organisationen vunnit stadga, synes i detta sammanhang någon skillnad icke böra göras mellan avlöningar och omkostnader utan erforderliga medel böra beviljas i form av ett reservationsanslag. Det huvudsakliga skälet härför är att det, såsom jag tidigare berört, måste anses lämpligt med en viss rörelsefrihet i fråga om antalet ordinarie befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna och proportionen mellan ordinarie och tillfällig personal.

Till grund för beräkningen av anslaget böra ligga stater för de särskilda skogsvårdsstyrelserna, fastställda av Kungl. Maj:t efter förslag av vederbörande skogsvårdsstyrelse och granskning av skogsstyrelsen. Emellertid torde det såsom jag tidigare framhållit vara angeläget att styrelserna icke betagas möjlighet att inom totalramen för fastställda stater vidtaga medelsdispositioner som kunna vara betingade av ändrade förhållanden eller andra anledningar. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att härutinnan meddela erforderliga föreskrifter.

Av det anförda framgår, att medel, som tillhandahållas skogsvårdsstyrelse från reservationsanslaget, skola avses för det medelsbehov, som icke täckes av skogsvårdsstyrelsens övriga inkomster, fränsett i det föregående omförmälda bidrag från landsting och hushållningssällskap för särskilda ändamål. Tillhandahållna anslagsmedel, som icke sålunda tagas i anspråk under respektive budgetår, böra icke fonderas hos skogsvårdsstyrelse. Enligt vederbörligt bokslut odisponerade sådana anslagsmedel böra återbäras till reservationsanslaget.

IX. Skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning. Kontroll och tillsyn.

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Därest utredningens finansieringsförslag genomfördes, skulle skogsvårdsstyrelsernas »ordinarie-avlöningar» bliva avskilda från styrelsernas övriga utgifter och bestridas av medel ur det statliga *avlöningsanslaget*.

Övriga utgifter för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet skulle enligt utredningens förslag bestridas av skogsvårdsavgiftsmedel och av styrelsernas »egna» inkomster. Dessa medel ha synts utredningen lämpligen böra benämnas *skogsvårdskassan*.

Vidare stå under skogsvårdsstyrelsernas förvaltning medel ur de *särskilda skogsvårdsanslagen*. Enligt utredningens förslag skulle förvaltningsbidrag till skogsvårdskassan i fortsättningen icke utgå ur dessa anslag med undantag för norrländska skogsproduktionsanslaget.

I fråga om de kamerala ärendenas behandling vid skogsvårdsstyrelserna har utredningen uttalat bland annat följande.

Någon anledning att tillämpa andra normer än de vid statliga institutioner vedertagna torde icke föreligga. Inkomsterna utgöras huvudsakligen av allmänna medel, statsanslag och skogsvårdsavgifter. Jämväl utgifterna bestämmas i stor utsträckning av föreskrifter, i huvudsak anslutande sig till statliga normer. Lämpligt synes fördenskull vara, att Kungl. Maj:t på förslag av skogsstyrelsen fastställer närmare föreskrifter angående skogsvårdsstyrelsernas kassarörelse m. m. i anslutning till de bestämmelser, som på motsvarande område finnas meddelade för olika statliga myndigheter. Skogsvårdsstyrelseutredningen vill här inskränka sig till att söka angiva de riktlinjer, efter vilka dylika föreskrifter enligt utredningens mening böra utformas.

Utredningens förslag i denna del innebära i huvudsak, att alla inbetalningar till skogsvårdsstyrelserna skulle ske över postgiro, att utanordningsbeslut skulle meddelas av länsjägmästaren jämte kansliföreståndaren samt att någon kontant kassa icke borde finnas med undantag av en mindre förskottskassa å styrelsens expedition.

Beträffande revisionen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet har utredningen bland annat föreslagit viss av räkenskapsårets omläggning föranledd ändring av tidpunkten för avgivande av förvaltnings- och revisionsberättelser.

Utredningen har i detta sammanhang tagit upp frågan om skogsvårdsstyrelseledamöternas ansvarighet och beviljandet av ansvarsfrihet. Utredningen har föreslagit upphävande av den i 9 § skogsvårdsstyrelseförordningen intagna bestämmelsen, att skogsvårdsstyrelsens ordförande och övriga ledamöter gemensamt ansvara för de medel, som styrelsen haft under sin förvaltning. Härom har utredningen uttalat följande.

Enligt skogsvårdsstyrelseutredningens uppfattning kan det knappast anses ändamålsenligt eller rättvist att ålägga ledamöterna i skogsvårdsstyrelse ett så omfattande ansvar för medelsförvaltningen som nu gäller. Även om, på sätt utredningen i annat sammanhang föreslår, uppdraget såsom ordförande eller ledamot i skogsvårdsstyrelse förenas med visst arvode, måste en dylik ansvarsskyldighet förefalla orimligt betungande. Det synes i detta hänseende böra vara tillräckligt, att ordföranden och ledamöterna kunna ådömas ersättningsskyldighet för skada, som må hava åsamkats det allmänna genom av dem begånget tjänstefel. Redogöraransvar i inskränkt bemärkelse lär däremot endast böra åvila de för medelsförvaltningen närmast ansvariga tjänstemännen hos skogsvårdsstyrelsen, d. v. s. länsjägmästaren och kansliföreståndaren. Hur detta ansvar skall utkrävas, är emellertid i viss mån oklart, liksom fallet är beträffande redogöraransvarets omfattning och innebörd inom statsförvaltningen. Utredningen förutsätter för sin del, att klarare riktlinjer härutinnan komma att uppdragas efter slutförandet av den utredning om hithörande frågor, som torde vara att emotse inom den närmaste tiden med anledning av riksdagens härom gjorda framställning (r. skr. 1945: 532).

I överensstämmelse med sin sålunda uttalade principiella uppfattning har utredningen ej heller funnit påkallat att bibehålla de nuvarande formerna för ansvarsfrihets beviljande genom särskilda beslut av landsting ochushållningssällskap. I stället har föreslagits, att revisorernas berättelse över den

av dem fullgjorda granskningen skulle ingivas till skogsstyrelsen och samtidigt tillställas vederbörande länsstyrelse, landsting och hushållningssällskap för kännedom. I händelse berättelsen därtill gäve anledning, finge det ankomma på skogsstyrelsen respektive länsstyrelsen, landstinget eller hushållningssällskapet att hos Kungl. Maj:t påkalla erforderliga åtgärder för ernående av rättelse. Dylik framställning borde ske så tidigt att Kungl. Maj:t inom natt och år från revisionsberättelsens avlämnande kunde vidtaga dylika åtgärder. Något formellt beslut om ansvarsfrihet för visst års förvaltning skulle vid tillämpning av denna ordning ej bliva behöfligt. Av den föreslagna anordningen följde enligt utredningen utan uttryckligt stadgande, att Kungl. Maj:t skulle äga vidtaga erforderliga åtgärder även med avseende å förvaltningen av skogsvårdskassans medel.

I fråga om den centrala tillsynen över skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning har utredningen uttalat följande.

På sätt utredningen i annat sammanhang närmare utvecklat förutsätter en central fördelning efter behovsprövning genom skogsstyrelsens försorg av bidragsmedel och inflytande skogsvårdsavgifter fastställandet av särskilda inkomst- och utgiftsstaten för varje skogsvårdsstyrelse.

Den ingående granskning av skogsvårdsstyrelsernas anslagsäskanden, som måste äga rum i samband med statbehandlingen, kräver uppenbarligen, att skogsstyrelsen är väl insatt i de olika skogsvårdsstyrelsernas förhållanden och verksamhet. Instruktionsenligt skall också skogsstyrelsen redan nu stå i oavbruten förbindelse med rikets skogsvårdsstyrelser och äger av dem infordra erforderliga handlingar, yttranden och upplysningar. Skogsstyrelsen skall å sin sida hålla skogsvårdsstyrelserna underrättade om sådant, som kan vara av vikt för befrämjande av deras arbetsuppgifter, samt meddela skogsvårdsstyrelserna råd och anvisningar i ämnen, som beröra deras verksamhet.

Slutligen skall skogsstyrelsen utöva tillsyn över användningen av de medel, som för skogsbrukets stödjande stå till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Självfallet innebär sistnämnda föreskrift icke, att skogsstyrelsen skall i sin tillsynsverksamhet fungera som något slags överrevision i förhållande till de lokala revisionsorganen, utan styrelsen bör vid utövandet av sina granskande och kontrollerande uppgifter iakttaga, att skogsvårdsstyrelserna lämnas all den handlingsfrihet, som utgör förutsättningen för en initiativkraftig och under eget ansvar bedriven, framgångsrik verksamhet.

Yttrandena.

Vad skogsvårdsstyrelseutredningen föreslagit i fråga om skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning har i huvudsak biträttts eller lämnats utan erinran av hörda myndigheter och organisationer.

De föreslagna ändringarna i fråga om ansvarighet för skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning och om beviljandet av ansvarsfrihet ha likaledes i regel tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Riksräkenskapsverket har anfört följande.

Riksräkenskapsverket förutsätter, att redovisningsföreskrifterna utformas i samråd med riksräkenskapsverket. Riksräkenskapsverket får i detta sammanhang erinra, att ämbetsverket i underdånigt utlåtande den 1 oktober 1945

i fråga om anvisningar för de för granskning av skogsvårdsstyrelsernas ekonomi och förvaltning utsedda revisorerna uttalat sig i fråga om såväl revisorernas ansvar som arvodena till desamma. Vad riksräkenskapsverket i sagda utlåtande anført beträffande de enligt tidigare ordning utsedda revisorerna finner riksräkenskapsverket böra tillämpas å de revisorer, som enligt utredningens förslag skola utses av de lokala organen. Eftersom statsmedel i väsentlig omfattning ingår i skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning, böra revisionsberättelserna tillställas jämväl riksräkenskapsverket.

Skogsstyrelsen har i anslutning till sitt förslag att Kungl. Maj:t alltjämt skulle utse en revisor föreslagit den ändringen i förevarande avseende, att länsstyrelsens befattningstagande med revisionsberättelsen bortfölle.

Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har avstyrkt ändring av den nuvarande ordningen för beviljande av ansvarsfrihet, enär en sådan ändring helt säkert komme att avtrubba intresset för skogsvårdsstyrelseförvaltningen från de lokala organisationernas sida.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har ej heller funnit bärande skäl anförda för ändring av gällande bestämmelser om beviljande av ansvarsfrihet.

Departementschefen.

Vid ett genomförande av det finansieringssystem, som jag tidigare förordat, kommer den av utredningen förutsatta uppdelningen i anslagsmedel för »ordinarie-avlöningar», å ena sidan, samt skogsvårdskassan, å den andra, icke längre att erfordras. Under skogsvårdsstyrelsernas förvaltning komma således att stå dels medel, som äro avsedda för styrelsernas verksamhet, förslagsvis sammanfattade under benämningen skogsvårdskassan, och dels bidragsmedel ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen.

Vad utredningen anført om de kamerala ärendenas behandling vid skogsvårdsstyrelserna har jag icke funnit påkalla något uttalande i detta sammanhang. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att härom meddela erforderliga bestämmelser i de reglementen, som enligt vad utredningen föreslagit synas böra utfärdas för skogsvårdsstyrelserna.

Den förut förordade omläggningen av skogsvårdsstyrelsernas räkenskapsår föranleder såsom utredningen uttalat ändring av de i 8 § skogsvårdsstyrelseförordningen meddelade bestämmelserna om tidpunkten för avgivande av förvaltnings- och revisionsberättelser.

Utredningens förslag, att ordförande och ledamöter i skogsvårdsstyrelse skola befrias från redogörareansvar, finner jag mig kunna biträda. Den nuvarande, i 9 § skogsvårdsstyrelseförordningen stadgade ansvarigheten måste anses oskäligt betungande. Jag förordar således, att bestämmelsen härom uteslutes ur förordningen.

I fråga om den centrala tillsynen över skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning torde jag få hänvisa till vad jag tidigare anført rörande förhållandet mellan skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna i allmänhet.

X. Övergångsanordningar och anslagsberäkningar för skogsvårdsstyrelsernas del m. m.

Skogsvårdsstyrelseutredningen.

Utredningens förslag i fråga om övergångsanordningarna behandlar följande fyra huvudpunkter: tillsättande av befattningar, lönereglering, pensionsreglering samt övergång till nytt finansieringssystem.

Beträffande tillsättande av befattningar i samband med övergången har utredningen anfört följande.

I fråga om det stora flertalet befattningar vid skogsvårdsstyrelserna innebär utredningens organisationsförslag ingen annan mera avsevärd förändring än att antalet befattningar i vissa fall utökats. Den som vid ikraftträdandet av den nya organisationen innehåller dylik befattning bör av skogsvårdsstyrelsen omedelbart kunna överföras å den motsvarande nya befattningen.

Vissa av utredningen föreslagna befattningar sakna helt eller praktiskt taget helt motsvarighet enligt nuvarande organisation. Dessa befattningar böra, liksom nyttillkomna befattningar tillhörande redan förefintliga kategorier, ledigförklaras och tillsättas i vanlig ordning. Intill dess så kunnat ske, synas skogsvårdsstyrelserna böra vara berättigade att besätta befattningarna med vikarier mot vikariatsersättning eller vikariatslön enligt skogsstyrelsens bestämmande.

I andra fall saknar föreslagen befattning icke motsvarighet i den nuvarande organisationen, men dess karaktär har mer eller mindre ändrats. Detta gäller framförallt kansliföreståndarebefattningarna hos de skogsvårdsstyrelser, som hittills icke haft någon befattning med kamrers tjänsteställning. För dessa fall torde böra föreskrivas, att skogsvårdsstyrelse skall kunna utan ledigförklaring till innehavare av den nya befattningen utse en person, som vid organisationens ikraftträdande innehåller närmast motsvarande befattning hos styrelsen, men att skogsstyrelsens medgivande här till måste inhämtas.

För de fall slutligen, att hos en skogsvårdsstyrelse det föreslagna antalet befattningar av en viss grad är lägre än nuvarande antalet motsvarande befattningar, synes skogsvårdsstyrelsen böra äga omedelbart å de nya befattningarna överföra den eller dem av de dittillsvarande befattningshavarna, som styrelsen finner böra äga företräde. Denna regel torde böra tillämpas även beträffande de föreslagna kanslibiträdestjänsterna. Den som därvid icke blivit överförd å ny befattning och icke åtnöjes med skogsvårdsstyrelsens beslut må kunna hos Kungl. Maj:t söka ändring däri genom besvär till jordbruksdepartementet.

I fråga om genomförandet av den föreslagna löneregleringen har utredningen anfört följande.

Skogsstyrelsen föreslog på sin tid, att övergången till det av skogsstyrelsen föreslagna lönesystemet för befattningshavare vid skogsvårdsstyrelser borde vara frivillig och att tjänsteman, som önskade bibehållas vid de löneförhållanden, som vid löneregleringens ikraftträdande tillkomme honom, icke borde tvingas att acceptera de nya lönebestämmelserna. Eftersom den av skogsvårdsstyrelseutredningen föreslagna löneregleringen medför löneförbättring för det stora flertalet av skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare, kan

man räkna med att dessa befattningshavare omedelbart skola kunna överföras å ny befattning. Skulle i något fall på grund av befattningshavarens bestridande hinder därför föreligga, torde några betänkligheter icke möta mot att så snart, efter uppsägning, det för denne gällande anställningskontraktet utgått för honom tvångsvis genomföra löneregleringen. Kontantlönen respektive så stor del därav, som motsvarar den för befattningen föreslagna lönen, synes emellertid även i dylikt fall omedelbart böra bestridas av det statliga avlöningsanslaget.

I sådana fall där minskning av lönen för viss befattningshavare skulle uppkomma — detta gäller främst vissa av länsjägmästarna — synes vederbörande skogsvårdsstyrelse böra berättigas att även sedan det nya avlöningsreglementet, efter uppsägning, gjorts tillämpligt med avseende å befattningshavaren, av skogsvårdskassans medel till denne så länge han kvarstår i sin befattning, utbetala ett särskilt lönetillägg, motsvarande skillnaden mellan det lönebelopp, som han enligt nu gällande bestämmelser skulde erhållit, om dessa allttjämt tillämpats, och den avlöning han enligt det föreslagna avlöningsreglementet för skogsvårdsstyrelserna kommer att erhålla.

Till befattningshavare, som vid tidpunkten för övergången till det nya lönesystemet åtnjuter barntillägg, synas skogsvårdsstyrelserna böra medgivas motsvarande rätt att i fortsättningen utbetala barntillägg enligt samma grunder, som för närvarande gälla.

I överensstämmelse med skogsstyrelsens sista löneregleringsförslag föreslår utredningen, att befattningshavare för placering i löneklass skall äga tillgodoräkna sig den tid, varunder han före den 1 juli 1946 oavbrutet innehaft motsvarande befattning hos skogsvårdsstyrelse. Samma anordning föreskrevs vid löneregleringen för lantbruksundervisningsanstalternas befattningshavare och har även föreslagits beträffande hushållningssällskapens befattningshavare. Det synes utredningen, att motsatt princip i många fall skulle komma att giva orättvisa resultat.

Om en skogsvårdsstyrelse i något fall skulle få färre ordinarie befattningar enligt utredningens förslag än det antal pensionsreglerade, icke vakanta befattningar styrelsen för närvarande har, böra innehavarna av överskjutande befattningar få bibehållas vid dessa och vid de därmed förenade löneförmånerna enligt nu gällande bestämmelser. Det bör dock åligga skogsvårdsstyrelsen att tillse, att befattningshavaren vid uppkommande ledighet snarast möjligt placeras på ordinarie befattning. Löneförmånerna till en dylik övertalig befattningshavare böra enligt utredningens mening icke bestridas av det statliga avlöningsanslaget, utan av skogsvårdskassans medel.

Motsvarande regel bör gälla i det fall, att sammanlagda antalet föreslagna befattningar tillhörande en och samma kategori — exempelvis befattningar, avsedda för skogsskoleutbildad personal — visserligen icke minskas men förslaget inom denna kategori upptager proportionsvis färre befattningar av högre grad än som för närvarande finnas. Om exempelvis en skogsvårdsstyrelse, som nu har 5 »ordinarie» och 1 »extraordinarie» länsskogvaktare, enligt förslaget skulle få 1 förste skogsvårdskonsulent, 3 skogsvårdskonsulenter och 2 biträdande skogsvårdskonsulenter, bör den av de »ordinarie» länsskogvaktarna, som icke erhåller befattning såsom förste skogsvårdskonsulent eller skogsvårdskonsulent, äga bibehållas vid sin dittillsvarande befattning och därmed förenade löneförmåner, medan tillsvidare endast den ena befattningen såsom biträdande skogsvårdskonsulent får besättas. I dylikt fall föreslår utredningen, att så stor del av befattningshavarens lön, som motsvarar vad han skulle ägt uppbära såsom biträdande skogsvårdskonsulent enligt utredningens förslag, gäldas av avlö-

ningsanslaget, samt att återstoden får bestridas av skogsvårdskassans medel, intill dess befattningshavaren kan beredas anställning såsom skogsvårdskonsulent.

I särskilt yttrande har herr Norberg anfört följande i fråga om övergångsanordningarna i lönehänseende.

I fråga om övergångsanordningarna har bland annat föreslagits, att vid löneregleringens genomförande befattningshavare skall för placering i löneklass äga tillgodoräkna sig den tid, varunder han före den 1 juli 1946 oavbrutet innehåft motsvarande befattning hos skogsvårdsstyrelse. Efter slopande av den mer vidsträckt rätt att tillgodoräkna föregående anställningstid, som gällde före 1939 års allmänna lönereglering för statens befattningshavare, skall jämlikt 8 § 2 mom. civila avlöningsreglementet tjänsteman, som övergår från oreglerad till reglerad befattning, i den nya tjänsten hänföras lägst till den löneklass, i vilken lönen närmast överstiger den avlöning han i den tidigare anställningen ägt uppbära. Särskilt i betraktande av att den för skogsvårdsstyrelsens befattningshavare föreslagna löneregleringen för åtskilliga tjänsteinnehavare innebär en betydande avlöningsförbättring, föreligga knappast skäl att frånga angivna huvudregel om löneklassplacering, även om såsom stöd för ett avsteg kunna åberopas vissa tidigare ställningstaganden av statsmakterna i samma riktning. Nämda undantag torde vara dikterade av speciella förhållanden och knappast avsedda att vara prejudicerande.

I fråga om övergången till det av utredningen föreslagna finansieringssystemet har utredningen anfört följande.

Omläggningen av skogsvårdsstyrelsernas räkenskapsår till det statliga budgetåret synes icke lämpligen kunna ske förrän från och med budgetåret 1947/48. År 1946 blir då det sista räkenskapsår, som sammanfaller med kalenderår, och för verksamheten under tiden den 1 januari—den 30 juni 1947 får särskild stat och särskilt bokslut uppgöras.

Emellertid synes det utredningen angeläget, att skogsvårdsstyrelsepersonalens löne- och pensionsreglering genomföres snarast möjligt, och utredningen föreslår därför, att förslaget i fråga om personalorganisation samt anställnings-, avlönings- och pensionsförhållanden tillämpas redan från och med den 1 juli 1946 och att ett avlöningsanslag beviljas för bestridande av samtliga skogsvårdsstyrelsers »ordinarie-avlöningar» under budgetåret 1946/47.

I sina petita för budgetåret 1946/47 har skogsstyrelsen hemställt om vissa belopp under anslaget till skogsvårdens befrämjande och lappmarksanslaget, avseende skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under år 1946. Till grund för dessa medelsäskanden ligga av skogsvårdsstyrelserna upprättade preliminära stater för sistnämnda kalenderår. Om ett särskilt avlöningsanslag beviljas för tiden från och med den 1 juli 1946, innebär detta, att omkring hälften av de utgifter för löner och bidrag till pensionsavgifter, som upptagits i staterna för år 1946, bortfaller. En överslagskalkyl har visat, att återstående utgifter under år 1946 för vissa styrelser kunna antagas bli täckta av tillgängliga inkomster — skogsvårdsavgifter, bidrag från vedutsyningsanslaget etc. — medan för andra styrelser ett underskott torde uppkomma, som icke kan täckas av skogsvårdsavgifternas centralt redovisade, utjämningsandel.

De skogsvårdsavgifter, som avse 1945 års avverkningar och som uppbäras i slutet av år 1946, förutsättas reserverade för finansiering av skogsvårdsstyrelseverksamheten under budgetåret 1947/48. Under första halvåret 1947 lärers alltså likaledes ett underskott uppstå, även om vissa styrelser kunna beräknas ha vinst att redovisa från år 1946.

Utredningen uppskattar underskottet under sista halvåret 1946 och första halvåret 1947 till sammanlagt cirka 1 500 000 kronor.

Såsom bidrag till skogsvårdsstyrelsernas »omkostnader» under denna övergångsperiod — tiden från och med juli 1946 till och med juni 1947 — föreslår utredningen, att å anslaget till skogsvårdens befrämjande beviljas ett belopp, som preliminärt kan beräknas till 1 500 000 kronor.

Den här angivna anordningen förutsätter, att skogsvårdsstyrelserna, i samband med att yttranden inhämtas över utredningens förslag, anbefallas att inkomma till skogsstyrelsen dels med förslag till avlöningsstater för tiden juli—december 1946 och januari—juni 1947 och dels med preliminära utgifts- och inkomststater avseende »omkostnaderna» för första halvåret 1947, allt under förutsättning att utredningens förslag genomföras.

För att så snart som möjligt erhålla ett stabilt ekonomiskt underlag för skogsvårdsstyrelseverksamheten är det enligt utredningens mening angeläget, att den av utredningen förordade skogsvårdsavgiften på taxeringsvärdena för skogsmark och växande skog påföres redan år 1947, vilket icke torde vålla några principiella betänkligheter. Vid kronouppbörderna i november 1946 kommer emellertid skogsvårdsavgift att inflyta enligt hittills gällande grunder. För att utredningens finansieringssystem efter övergångsåret 1946/47 skall kunna börja tillämpas under budgetåret 1947/48 förutsättes, att bestämmelse meddelas därom, att de år 1946 debiterade avgiftsmedlen redovisas och disponeras på samma sätt, som utredningen föreslagit beträffande den nya skogsvårdsavgiften.

Utredningens förslag förutsätter, att de på grund av 1946 års debitering inflytande skogsvårdsavgiftsmedlen disponeras för täckande av styrelsernas omkostnader under budgetåret 1947/48.

Yttrandena.

Vad angår de föreslagna övergångsanordningarna i personalhänseende ha *statskontoret* och *allmänna lönenämnden* uttalat, att skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare borde vid löneregleringen inplaceras i löneklass enligt samma grunder, som enligt 8 § 2 mom. civila avlöningsreglementet gällde för statlig befattningshavare, vilken överginge från oreglerad till reglerad befattning.

I anslutning till vad utredningen anfört rörande övergångsanordningar i finansiellt avseende har *skogsstyrelsen* gjort vissa beräkningar angående storleken av anslaget till skogsvårdens befrämjande och av det särskilda anslaget för skogsvårdsstyrelsernas »ordinarie-avlöningar» budgetåret 1946/47 m. m. Ur skogsstyrelsens härför lämnade redogörelse må följande återgivas.

Skogsstyrelsen har erinrat, att i riksstatförslaget för nämnda budgetår, anslagen till Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande och till Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m., uppförts med approximativa belopp, det förra anslaget med 560 000 kronor och det senare med 840 000 kronor.

Skogsstyrelsen, som tidigare från skogsvårdsstyrelserna infordrat preliminära inkomst- och utgiftsstater för år 1946, har nu till ledning vid beräkningen av de anslagsmedel, som erfordrades under kalenderåret 1946 och första halvåret 1947, under förutsättning att utredningens förslag godtogs,

från skogsvårdsstyrelserna inhämtat förslag till såväl inkomst- och utgifts-stater avseende tidsperioderna januari—juni 1946, juli—december 1946 och januari—juni 1947 som avlöningsstater för juli—december 1946 och januari—juni 1947.

Skogsvårdsstyrelsernas avlöningsstater ha upprättats med ledning av de av utredningen uppgjorda personalförteckningarna och avlöningsstaterna.

Varje styrelse har sökt avgöra i vad mån nytillkomna eller ändrade befattningar komma att besättas under budgetåret 1946/47 och efter dessa överväganden avpassat löneberäkningarna. I likhet med vad som skett i utredningens förslag till lönestater, ha skogsvårdsstyrelserna räknat med lönen i näst högsta löneklassen i den för varje befattning föreslagna lönegraden. I fråga om dyrortsgrupperingen har den faktiska eller antagna stationeringsorten varit avgörande. Rörligt tillägg och kristillägg ha beräknats med tillämpning av de för statens befattningshavare för närvarande gällande procentsatserna för dylika tillägg. Beräkningen av de bidrag till pensionsavgifter för befattningshavarna, som skogsvårdsstyrelserna ha att erlägga till statens pensionsanstalt, har slutligen skett med ledning av de uppgifter, som av utredningen lämnats i bil. 11 till betänkandet.

Beträffande beräkningen av arvoden till skogsvårdstyrelseledamöterna ha skogsvårdsstyrelserna utgått från det i betänkandet framlagda förslaget här-om. I avvaktan på närmare föreskrifter beträffande ersättning åt de för granskning av skogsvårdsstyrelses förvaltning och räkenskaper utsedda revisorerna har i staterna för sådan ersättning beräknats 1 000 kronor för år.

Avlöningsstaterna ha efter vissa justeringar lagts till grund vid beräkningen av avlöningsanslaget. Med utgångspunkt från dessa stater och under förutsättning att utredningens förslag rörande personal- och avlöningsstater oförändrat godtages, har skogsstyrelsen beräknat det för budgetåret 1946/47 erforderliga anslaget till skogsvårdsstyrelsernas »ordinarie-avlöningar» till 4 133 000 kronor, eller avrundat 4 150 000 kronor.

Härvid har hänsyn icke tagits till de eventuella provisoriska löneökningar o. d., som under budgetåret 1946/47 kunna komma att genomföras för statens befattningshavare och i anslutning härtill för de kategorier löntagare, som avlönas enligt statliga grunder. Skogsstyrelsen har förutsatt, att, därest sådana löneförhöjningar medgivas, medel till bestridande av härmed förenade kostnader samtidigt anvisas i särskild ordning.

I sitt yttrande över betänkandet har skogsstyrelsen i samband med behandlingen av lönegradsplaceringen av skogsvårdsstyrelsernas personal förordat, att länsjägmästarna måtte placeras i särskild löneplan motsvarande C-planen i civila avlöningsreglementet. Dessa befattningshavare skulle därvid jämställas med statstjänstemän i lönegraderna C 4—C 6. Därest vad skogsstyrelsen sålunda förordat vinner statsmakternas bifall, bör avlöningsanslaget ökas med i runt tal 35 000 kronor.

Skogsstyrelsen har även ifrågasatt, huruvida icke jämväl ersättning till de i revisionsarbetet anlitade siffergranskarna, beräknad till sammanlagt 15 000—20 000 kronor, borde utgå ur det särskilda avlöningsanslaget. Skulle så anses böra ske, bör anslaget ytterligare höjas med motsvarande belopp.

Skogsvårdsstyrelsernas nettoomkostnader under tidsperioden januari 1946—juni 1947 uppgå enligt de nu upprättade statförslagen till 5 185 000 kronor.

Till bestridande av dessa kostnader skulle stå till förfogande de till statskontoret under hösten 1945 och våren 1946 redovisade skogsvårdsavgifterna, vilka kunna beräknas uppgå till i runt tal 430 000 kronor. Därjämte förutsättes att skogsvårdsstyrelserna liksom hittills skola från anslaget Ersättning till skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning kompenseras

för sina merkostnader under budgetåret 1945/46 i anledning av de extra ordinarie vedavverkningarna. Denna ersättning har beräknats till omkring 500 000 kronor. Frändrages nu angivna medel, tillhoppa 930 000 kronor, skulle återstå 4 255 000 kronor att täckas på annat sätt. Med ledning av sina statberäkningar ha styrelserna kalkylerat med att av anslaget till skogsvårdens befrämjande erhålla sammanlagt 3 692 000 kronor. Detta belopp överstiger med mer än 2 000 000 kronor det övergångsanslag, som av skogsvårdsstyrelseutredningen beräknats vara erforderligt.

I sina nu berörda statförslag ha skogsvårdsstyrelserna emellertid framlagt omkostnadsberäkningar rörande verksamheten under år 1946, som avsevärt skilja sig från de kalkyler, skogsvårdsstyrelserna lämnat i sina förenämnda, till skogsstyrelsen i juli 1945 översända stater. Omkostnaderna för verksamhetsgrenarna ha skogsvårdsstyrelserna sålunda beräknat till i runt tal 5 426 000 kronor mot tidigare 4 941 700 kronor, en ökning med 484 000 kronor. Utgifterna för styrelse och revision, fastigheter och inventarier, tjänstelokal och expenser samt räntor ha styrelserna i de nu överlämnade staterna beräknat till 1 747 500 kronor mot förut 986 500 kronor. I de nya staterna ha vidare för oförutsedda utgifter upptagits 141 000 kronor, en post vartill motsvarighet i de tidigare staterna saknas. För återbetalning av lån har beräknats 329 000 kronor mot tidigare 301 000 kronor. Skogsvårdsstyrelserna ha i de nu framlagda staterna beräknat 1946 års utgifter — fränsett avlönings- och arvodeskostnader — till 7 643 500 kronor eller ett belopp, som med i runt tal 1 414 000 kronor överstiger motsvarande beräknade utgifter i skogsvårdsstyrelsernas tidigare stater, 6 229 000 kronor.

Å andra sidan redovisa skogsvårdsstyrelserna i inkomsttabellerna viss ökning. I verksamhetsgrenarna beräkna styrelserna sålunda komma att inflyta sammanlagt 1 813 000 kronor mot tidigare kalkylerade 1 690 000 kronor. Viss mindre stegring har även beräknats under titlarna räntor och fastigheter. Den sammanlagda nettoökningen av skogsvårdsstyrelsernas totalutgifter, i förhållande till vad tidigare beräknats, uppgår emellertid till icke mindre än 1 276 000 kronor.

Även vad avser beräkningarna rörande omkostnaderna första halvåret 1947 ha skogsvårdsstyrelserna kalkylerat med höga utgifter. Enbart för verksamhetsgrenarna ha styrelserna räknat med en omkostnadsökning i förhållande till motsvarande utgifter 1945 å i runt tal 400 000 kronor. I jämförelse med 1944 års redovisade utgifter i verksamhetsgrenarna skulle ökningen uppgå till 912 000 kronor.

Därest skogsvårdsstyrelseverksamheten under budgetåret 1946/47 skulle utformas efter av skogsvårdsstyrelserna nu ingivna inkomst- och utgifts-stater, skulle nettomedelsbehovet uppgå till i runt tal 5 000 000 kronor. Även om härvid bortses från den ansvällning av omkostnaderna, som kan beräknas bli förorsakad av extra-ordinära vedavverkningar och som förutsättes skola bli täckt av särskilda anslagsmedel, synes skogsvårdsstyrelsernas totala verksamhet omedelbart svälla ut över den ram, som av utredningen angivits i dess skogsprogram.

Skogsstyrelsen ifrågasätter därför, huruvida skogsvårdsstyrelsernas nu överlämnade nya stater böra begagnas för beräkning av anslaget till skogsvårdens befrämjande. Den avsevärt utökade verksamhet, som de däri ingående utgiftskalkylerna förutsätta, synes skogsstyrelsen knappast kunna redan under det närmaste året komma till stand. Sasom styrelsen i sitt yttrande över utredningens betänkande uttalat, finner ämbetsverket visserligen en avsevärd utvidgning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i och för sig påkallad. En dylik utvidgning bör dock enligt skogsstyrelsens förmenande föregås av ytterligare utredningar angående personalbehovet m. m. och kan för

övrigt av praktiska skäl knappast genomföras annat än efter viss övergångstid. Skogsstyrelsen kan icke heller finna, att sådana omständigheter inträffat efter de tidigare överlämnade utgiftsuppskattningarna, som bort föranleda skogsvårdsstyrelserna att beräkna omkostnaderna under år 1946 och första halvåret 1947 så högt som här blivit fallet.

Skogsstyrelsen anser sig därför i stället böra för beräkningen av anslaget till skogsvårdens befrämjande för budgetåret 1946/47 använda de av skogsvårdsstyrelserna i juli 1945 till skogsstyrelsen överlämnade inkomst- och utgiftsstaterna avseende 1946 års verksamhet. Vad avser beräkningen av medelsbehovet för första halvåret 1947 har skogsstyrelsen funnit övervägande skäl tala för att till grund härför läggas de av styrelserna redovisade verkliga utgifterna under första halvåret 1945.

En sammanställning av de i juli 1945 uppskattade inkomsterna och utgifterna under år 1946 utvisar, att skogsvårdsstyrelserna då räknade med att — sedan avdrag skett för styrelsernas inkomster i verksamhetsgrenarna samt av fastigheter, inventarier och räntor — en sammanlagd utgiftssumma av 5 788 000 kronor skulle återstå att bestridas av skogsvårdsavgifter, statsanslag m. m. Därvid har avdrag beräknats för större delen av andra halvårets lönekostnader o. d., vilka täckas av särskilt avlöningsanslag. Likaså har hänsyn icke tagits till beräknade utgifter för återbetalning av lån. Skogsstyrelsen fann, vad avser statberäkningarna för anslaget till skogsvårdens befrämjande, utgiftskalkylerna i stort sett kunna godtagas, medan styrelsen däremot ifrågasatte, huruvida icke skogsvårdsstyrelserna med väl stor försiktighet beräknat sina inkomster. Enligt skogsstyrelsens mening borde kunna förutsättas något högre intäkter under år 1946, än vad styrelserna angivit eller ytterligare 250 000 kronor.

Vad avser de av vederbörande skogsvårdsstyrelser framlagda beräkningarna av omkostnaderna i lappmarksverksamheten m. m. ansåg sig skogsstyrelsen böra för vissa styrelser föreslå reduceringar i utgifterna å sammanlagt i runt tal 50 000 kronor. Därjämte fann styrelsen sig böra, vad avser skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län, föreslå, att för viss del av omkostnaderna, eller 100 000 kronor, måtte tagas i anspråk från föregående år reserverade anslagsmedel.

Efter avdrag av dessa belopp skulle således återstå (5 788 000 — 400 000 =) 5 388 000 kronor att täckas av skogsvårdsavgiftsmedel och statsanslag m. m.

I sina nya inkomststater angiva styrelserna de under år 1946 direkt influtna skogsvårdsavgifterna till 3 893 000 kronor samt anslagen av landsting och hushållningssällskap till 108 000 kronor. Dessa inkomstberäkningar torde kunna godtagas. Den hos statskontoret redovisade 10-procentandelen av skogsvårdsavgifterna läser kunna sättas till cirka 430 000 kronor. I sina statberäkningar ha skogsvårdsstyrelserna räknat med att i särskild ordning erhålla ersättning av statsmedel för sina merkostnader i anledning av de extraordinära vedavverkningarna. Denna ersättning har i staterna beräknats till sammanlagt cirka 500 000 kronor. Efter avdrag av dessa inkomster skulle, vad avser omkostnaderna under år 1946, återstå en brist av 457 000 kronor att täckas av anslaget till skogsvårdens befrämjande.

En motsvarande beräkning av omkostnaderna under första halvåret 1947 med utgångspunkt från de av skogsvårdsstyrelserna för första halvåret 1945 redovisade verkliga utgifterna giver vid handen, att omkostnaderna under tiden januari—juni 1947 skulle komma att belasta anslaget till skogsvårdens befrämjande med 1 552 000 kronor.

Under förutsättning av att skogsvårdsstyrelsernas merkostnader i anledning av de extraordinära vedavverkningarna i särskild ordning ersättas,

skulle således det för budgetåret 1946/47 erforderliga anslaget till skogsvårdens befrämjande utgöra ($457\ 000 + 1\ 552\ 000 =$) 2 009 000 kronor eller avrundat 2 000 000 kronor. Vid anslagsberäkningarna har skogsstyrelsen utgått från den förutsättningen, att förvaltningsbidrag ur de särskilda skogsvårdsanslagen komma att utgå jämväl under budgetåret 1946/47. Det av skogsstyrelsen föreslagna beloppet överstiger med 500 000 kronor det av skogsvårdsstyrelseutredningen genom en överslagskalkyl uppskattade anslagsbehovet. Skogsstyrelsen kan emellertid för sin del icke tillstyrka, att anslaget till skogsvårdens befrämjande uppföres med lägre belopp än det av styrelsen ovan beräknade 2 000 000 kronor.

Av anslaget torde ett belopp av 15 000 kronor böra anvisas för utdelning av stipendier till behövande elever vid av skogsvårdsstyrelserna anordnade eller godkända kurser i skogliga ämnen för skogsägare och landsbygdsungdom.

Skogsstyrelsen vill ock fästa uppmärksamheten vid att ett genomförande av utredningens förslag skulle medföra, att den i Västerbottens och Norrbottens län hittills på lappmarken och kustlandet uppdelade verksamheten i fortsättningen skulle bli gemensam för hela länet. I överensstämmelse härmed torde ifrågavarande skogsvårdsstyrelser böra genom särskilt beslut medgivas rätt att för verksamheten i dess helhet disponera från lappmarksanslaget ursprungligen anvisade, hos styrelserna kvarstående anslagsmedel.

I sitt yttrande över skogsvårdsstyrelseutredningens betänkande har skogsstyrelsen föreslagit viss anordning för utbildning av aspiranter till skogsvårdsstyrelsernas jägmästarbefattningar. Kostnaderna för avlöning av dessa aspiranter, vilka kostnader enligt skogsstyrelsens mening borde bestridas ur ett särskilt, till skogsstyrelsens förfogande stående statsanslag, ha av skogsstyrelsen beräknats för budgetåret 1946/47 till 30 000 kronor och därefter till 60 000 kronor för år. Med ingången av nästkommande budgetår skulle härigenom fyra aspiranter, vardera med en avlöning, innefattande resekostnads- och traktamentsersättning, av 7 500 kronor för år, kunna vinna anställning. Från och med budgetåret 1947/48 avses antalet aspiranter skola ökas till det dubbla. Skogsstyrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t genom hänvändelse till riksdagen utverkade, att för budgetåret 1946/47 å riksstatens nionde huvudtitel uppfördes ett anslag av 30 000 kronor för ifrågavarande avlöningskostnader.

Departementschefen.

I likhet med utredningen finner jag det angeläget, att förslagen angående skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och personalens lönereglering genomföras redan från den 1 juli 1946. De närmare bestämmelserna rörande övergången torde få utfärdas av Kungl. Maj:t, därvid Kungl. Maj:t lär komma att i tillämpliga delar följa de av utredningen förordade grunderna, dock med beaktande av vad statskontoret och lönenämnden anfört rörande löneklassplacering. Sålunda torde skogsvårdsstyrelserna böra berättigas att i sådana fall, där minskning i lönen eljest skulle uppkomma, till befattningshavare utbetala lönetillägg i enlighet med vad utredningen föreslagit, och

motsvarande rätt torde böra medgivas i fråga om nu utgående barntillägg. Någon minskning av antalet ordinarie befattningar torde enligt vad jag tidigare uttalat knappast behöva uppkomma hos någon styrelse.

I fråga om övergången i finansiellt hänseende föranleder det finansieringsförslag, jag tidigare framlagt, vissa jämkningar i de av utredningen föreslagna övergångsanordningarna.

Vad först medelsbehovet under tiden januari 1946—juni 1947 angår, kunna skogsvårdsstyrelsernas kostnader för »ordinarie-avlöningar» från och med juli 1946, vilka av utredningen upptagits till 4 290 000 kronor och av skogsstyrelsen till 4 150 000 kronor, med tillämpning av de grunder jag tidigare förordat rörande styrelsernas personalorganisation och personalens lönerreglering samt ersättningar till styrelse och revisorer uppskattas till 3 650 000 kronor. Med hänsyn till att de för statliga befattningshavare gällande reglerna om löneklassplacering torde böra tillämpas, ha härvid med beaktande av nuvarande löneläge länsjägmästarna antagits placerade i högsta löneklassen av respektive lönegrad, övrig jägmästarpersonal liksom kanslipersonalen i näst högsta löneklassen samt den skogsskoleutbildade personalen i lägsta löneklassen. I fråga om dyrtorsgrupperingen ha de av skogsvårdsstyrelserna i anledning av utredningens betänkande upprättade stafförslagen följts. Skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov för »omkostnaderna» synes i överensstämmelse med skogsstyrelsens hemställan böra uppskattas till 2 000 000 kronor i stället för av utredningen preliminärt beräknade 1 500 000 kronor. Det sammanlagda nettomedelsbehovet för budgetåret 1946/47 (räkenskapsperioderna 1 januari—31 december 1946 samt 1 januari—30 juni 1947) skulle således utgöra 5 650 000 kronor.

Då skogsvårdsstyrelsernas ordinarie och extra befattningshavare torde böra komma i åtnjutande av provisoriskt lönetillägg under budgetåret 1946/47 enligt motsvarande grunder, som för statstjänstemän föreslagits i proposition nr 3 till innevarande års riksdag, bör sistnämnda belopp 5 650 000 kronor ökas med ett belopp motsvarande den beräknade kostnaden för sådant lönetillägg, eller 500 000 kronor. Å riksstaten för budgetåret 1946/47 torde alltså böra uppföras ett reservationsanslag för bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med 6 150 000 kronor.

I likhet med utredningen förordar jag, att de skogsvårdsavgiftsmedel, som inflyta på grund av debitering enligt hittills gällande grunder år 1946, i sin helhet tillföras statsverket.

Utredningen och skogsstyrelsen ha utgått från att sistnämnda skogsvårdsavgifter, vilka enligt den hittills gällande ordningen skulle ha använts för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under kalenderåret 1947, borde reserveras för budgetåret 1947/48 samt att den nya skogsvårdsavgiften första gången skulle påföras år 1947 och på grund av denna debitering inflytande medel, uppburna år 1948, användas för skogsvårdsstyrelseverksamheten budgetåret 1948/49.

En anordning i enlighet med vad sålunda förutsatts skulle emellertid medföra, att statsverket finge vidkännas en extra belastning under övergångstiden.

På grund härav finner jag mig böra förorda, att de år 1946 för avverkningarna under år 1945 debiterade skogsvårdsavgifterna, vilka i sin helhet skola uppbäras i samband med kronouppbörden i november 1946, tillföras statsverket under budgetåret 1946/47. Skogsvårdsavgift beräknad efter taxeringsvärdena synes böra påföras första gången på grund av 1947 års taxering. Härigenom inflytande avgiftsmedel torde i sin helhet kunna uppbäras under uppbördsterminen i mars 1948 och tillföras statsverket för budgetåret 1947/48. Från och med budgetåret 1948/49 läser uppbörden därefter komma att äga rum å uppbördsterminerna i september, november och januari under det budgetår, för vilket avgiftsmedlen skola tillföras statsverket.

Storleken av de skogsvårdsavgifter, som komma att inflyta under innevarande år, är ännu icke känd och kan icke med någon större säkerhet bedömas förrän i mitten av juni 1946, då utfallet av virkestaxeringarna torde vara tillgängligt hos häradsskrivarna. Emellertid lära avverkningarna under år 1945, på vilkas omfattning inkomsterna av avgiftsmedel bero, i varje fall icke mera avsevärt ha understigit 1944 års avverkningar. Skogsvårdsavgifterna torde alltså kunna antagas inbringa ungefär samma belopp som år 1945 eller omkring 4 000 000 kronor. Enligt nu anförda beräkningar skulle statsverkets nettoutgift för skogsvårdsstyrelserna avseende budgetåret 1946/47, bortsett från vedutsyningsanslaget samt förvaltningsbidragen ur de särskilda skogsvårdsanslagen, inskränka sig till (6 150 000 — 4 000 000 =) 2 150 000 kronor.

Av anslaget för bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet torde ett belopp av 20 000 kronor få användas för utdelning av stipendier till behövande elever vid av skogsvårdsstyrelserna anordnade eller godkända kurser i skogliga ämnen för skogsägare och landsbygdsungdom. Hinder torde icke böra möta att höja stipendiebeloppet, vilket för närvarande är 2 kronor för dag, till 3 kronor.

Skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län torde vidare böra erhålla rätt att för verksamheten i dess helhet disponera från lappmarksanslaget ursprungligen anvisade, hos styrelserna kvarstående anslagsmedel.

Vad skogsstyrelsen anfört rörande behov av särskilt anslag för utbildning av aspiranter till skogsvårdsstyrelsernas jägmästarbefattningar torde icke påkalla någon åtgärd, då frågan om aspirantutbildning, såsom jag tidigare antytt, icke nu bör upptagas till avgörande.

Vid nu framlagda anslagsberäkningar har jag utgått från att skogsvårdsstyrelserna under budgetåret 1946/47 liksom hittills komma i åtnjutande av förvaltningsbidrag ur de särskilda skogsvårdsanslagen samt att särskilt anslag kommer att beviljas för ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. Till frågan om sistnämnda anslag torde jag få återkomma i det följande.

Anslagen till Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande och till Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. bliva icke längre erforderliga.

Frågan om tillfälligt lönetillägg till skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare under innevarande budgetår torde efter utredning genom skogsstyrelsen få upptagas till prövning i annat sammanhang.

I anledning av vad jag tidigare förordat har befunnits erforderligt att omarbета förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser och förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift. Förslag till förordning om ändring i vissa delar av skogsvårdsstyrelseförordningen samt till ny förordning om skogsvårdsavgift ha sålunda utarbetats och torde få underställas riksdagen.

I fråga om de föreslagna ändringarna i skogsvårdsstyrelseförordningen må utöver vad tidigare anförts framhållas följande.

Då det torde vara nödvändigt, att de föreslagna anordningarna i fråga om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation samt personalens anställnings- och avlöningsförhållanden bliva obligatoriskt bindande för styrelserna, synes det mest ändamålsenligt, att bestämmelser om skyldighet för skogsvårdsstyrelserna att följa fastställd personalförteckning och tillämpa fastställt avlöningsreglemente intagas i skogsvårdsstyrelseförordningen (2 §).

I skogsvårdsstyrelseförordningen den 15 juni 1923 fanns intagen en bestämmelse om skyldighet för skogsvårdsstyrelserna att föranstalta om anskaffande av frö och plantor, vilken bestämmelse utesluts i 1941 års förordning. Då styrelsernas befattning med återväxtåtgärderna tillhöra deras angelägnaste arbetsuppgifter och det torde vara av en viss betydelse att understryka deras skyldighet att i samband därmed sörja för frö- och plantanskaffningen, har jag funnit mig böra förorda, att en bestämmelse härom införes i skogsvårdsstyrelseförordningen (4 §).

XI. Skogsstyrelsen.

Inledning.

Jag torde härefter få övergå till att behandla vissa skogsstyrelsen berörande anslagsfrågor. Skogsvårdsstyrelseutredningen har i sitt betänkande anför, att den befattning, som skogsstyrelsen enligt utredningens förslag komme att få med statgranskning och medelstildelning m. m., innebure en viss ökning av styrelsens administrativa, kamerala och andra arbetsuppgifter samt att det syntes vara att förvänta att skogsstyrelsen icke kunde fullgöra dessa utan viss personalförstärkning. Enligt utredningens uppfattning kunde denna fråga emellertid icke slutgiltigt bedömas förrän det nya finansierings-systemet vunnit stadga. I arbetsbesparande riktning komme att verka på längre sikt bland annat de åtgärder för åstadkommande av större enhetlighet mellan skogsvårdsstyrelserna, som utredningen i olika sammanhang berört. Det syntes böra ankomma på skogsstyrelsen att göra den framställning om tillfällig personalförstärkning för styrelsen, som omedelbart skulle föranledas av utredningens förslag.

Å riksstaten har för innevarande budgetår under nionde huvudtiteln uppförts till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 121 600 kronor och till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 46 000 kronor. Den 25 maj 1945 har Kungl. Maj:t för skogsstyrelsen fastställt följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 överdirektör	C 10
1 byråchef	A 30
1 byrådirektör	A 26
1 kontorist	A 9
1 kanslibiträde	A 7

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 byråinspektör	Eo 24
1 byråsekreterare	Eo 21;

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	39 500
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	18 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	51 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	12 500
Summa kronor		121 600;

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	600
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	15 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	18 400
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	12 000
Summa kronor		46 000.

Skogsstyrelsens framställningar.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har skogsstyrelsen hemställt, att styrelsens avlöningsanslag måtte uppföras i riksstatförslaget för nästa budgetår med ett beräknat belopp av 179 900 kronor samt att till omkostnader måtte beräknas ett förslagsanslag av 56 000 kronor. I sitt den 21 januari 1946 avgivna yttrande över skogsvårdsstyrelseutredningens förslag har skogsstyrelsen hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1946/47 anvisas 226 900 kronor respektive 63 000 kronor.

Av det för avlöningar beräknade medelsbehovet, 226 900 kronor, avse 61 300 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 6 000 kronor arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 138 800 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 20 800 kronor rörligt tillägg.

Av höjningen under *ordinarieposten*, 21 800 kronor, avses 8 700 kronor till uppflyttning av en befattning såsom byråchef i lönegrad A 30, för vilken allenast halva grundlönen upptagits för budgetåret 1945/46, till befattning såsom byråchef i lönegrad C 7 (å skogliga avdelningen), 1 500 kronor till uppflyttning av en befattning såsom byrådirektör i lönegrad A 26 till befattning såsom byråchef i lönegrad A 30 (å administrativa byrån), 8 400 kronor till avlöning åt en förste byråsekreterare i lönegrad A 24 (å administrativa byrån), 3 000 kronor till avlöning åt ett kontorsbiträde i lönegrad A 4 samt 200 kronor till täckande av ökat medelsbehov på grund av löneklassförändringar.

I skrivelsen den 23 augusti 1945 har skogsstyrelsen föreslagit, att den skogliga avdelningen skulle uppdelas på två byråer, benämnda första och andra skogsbyrån. Denna uppdelning vore enligt styrelsens mening närmast av formell art, då jämte den ordinarie byråchefen sedan flera år tillbaka tjänstgjorde en tillförordnad byråchef med avlöning motsvarande vad som tillkomme en befattningshavare i lönegrad Eo 30. Förekommande ärenden hade även varit uppdelade mellan dessa båda byråchefer, som ansvarat för ärendenas handläggning inom sina respektive verksamhetsområden. Skogsstyrelsen har härom vidare anfört i huvudsak följande.

Skogsstyrelsen har vid tidigare tillfällen framhållit, att den skogliga avdelningen hos styrelsen borde bliva föremål för omorganisation. Styrelsen har emellertid ansett, att viss tid borde förflyta efter ämbetsverkets tillkomst, innan förslag till en mer definitiv omläggning framlades, så att erfarenhet kunde vinnas rörande de skiftande arbetsuppgifternas omfattning och art. Under de år som gått, sedan ämbetsverket inrättades, ha därför i huvudsak endast vissa provisoriska anordningar vidtagits. Sålunda har tillkommit en vägkonsulentbefattning, vars innehavare tillika är extra föredragande. Vidare är från och med den 1 oktober 1942 hos styrelsen anställd en tillförordnad byråchef. Tills vidare under den tid vissa utredningar pågå inom styrelsen är därjämte byråsekreteraren hos styrelsen förordnad att såsom extra föredragande handlägga vissa ärenden, vilka eljest åvila den ordinarie byråchefen.

Efter övervägande av behovet av arbetskraft för de uppgifter, som åvila den skogliga avdelningen, har styrelsen kommit till den uppfattningen, att de för närvarande provisoriskt inrättade befattningarna böra för framtiden fast knytas till styrelsen. De ärenden, som handläggas av innehavarna av dessa befattningar, måste otvivelaktigt anses vara av synnerligen stor betydelse för skogsvården och skogsnäringen överhuvud. Vad sålunda den tillförordnade byråchefens arbetsuppgifter beträffar, omfatta dessa främst ärenden, som sammanhånga med skogarnas reproduktion. Hit höra de i framtiden ytterst viktiga frågorna rörande skogsfröanskaffning, fröklängning, skogsodling, hyggesvård ävensom reglering av handeln med skogsfrövaror m. m. De många organisatoriska, tekniska och ekonomiska problem, som här uppträda, äro av sådan art, att deras omhändertagande kräver omfattande utredningsarbete samt upplysnings- och inspektionsverksamhet. Under freds-förhållanden måste betydligt ökad uppmärksamhet ägnas åt dessa frågor, och det i stor utsträckning under kristiden avbrutna arbetet med säkerställandet av skogens återväxt måste med kraft återupptagas och utvidgas. Att särskilt beakta är därvid de nya rön och erfarenheter, som gjorts beträffande vikten av ett lämpligt fröurval vid skogens föryngring.

Vägkonsulenten har i första hand att bereda ärenden angående skogsväg-

byggnad men har — i varje fall för närvarande — även att bereda ärenden angående bidrag till skogsvårdsåtgärder och vedavverkning. Även om byggandet av skogsvägar, främst för utvinnande av bränslesortiment, varit livligt under de närmast gångna åren, har därmed endast en mindre del av det erforderliga skogsvägnätet kommit till utförande. Med tanke på skogsvägarnas stadigvarande betydelse för rationaliseringen av skogsbrukets transporter och upphjälpande särskilt i Norrland av det kritiska läget i fråga om råvaruförsörjningen och deras goda återverkningar överhuvud taget med avseende å skapandet av förutsättningar för en rationell skogsskötsel, torde även vid återgång till normala förhållanden skogsvägbyggnaderna böra erhålla mycket betydande omfattning. Det är därför uppenbart, att dylika ärenden jämte i framtiden avsevärt utökad inspektionsverksamhet måste handläggas av en tjänsteman med särskild utbildning på området.

Vad angår frågan huru arbetet på den nuvarande skogliga avdelningen bör organiseras, synes densamma — såsom i viss mån redan skett — böra uppdelas på två skilda byråer, förslagsvis benämnda första och andra skogsbyrån. De olika befattningarna synas med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning böra fördelas på i huvudsak följande sätt. På första skogsbyrån torde böra placeras den nuvarande ordinarie byråchefsbefattningen, byråsekreterarebefattningen och två amanuensbefattningar samt på andra skogsbyrån den nuvarande för handläggning av skogsodlingsärenden provisoriskt inrättade byråchefsbefattningen, vägkonsulentbefattningen samt två amanuensbefattningar.

I sin framställning den 21 januari 1946 har skogsstyrelsen framhållit, att tjänsteförteckningssakkunniga föreslagit, att vissa av byråcheferna i domänstyrelsen skulle placeras i lönegrad C 7. Enligt skogsstyrelsens mening borde en motsvarande ändring av lönegradsplaceringen för den ordinarie byråchefen i skogsstyrelsen vidtagas. Härom har skogsstyrelsen anfört.

Innehavaren av den ordinarie byråchefsbefattningen intager en central och synnerligen betydelsefull ställning i den statliga verksamheten för skogsvården och skogsnäringen överhuvud taget. Det är enligt styrelsens mening av utomordentlig vikt, att denna post innehaves av en befattningshavare, som med auktoritet och skicklighet kan bedöma de ofta komplicerade och betydelsefulla problem inom skogsvården och skogsnäringen, som det tillkommer skogsstyrelsen att handlägga.

Enligt skogsstyrelsens mening bör såsom allmän princip gälla, att möjligheterna till förvärv av dugande arbetskraft äro lika goda för skogsvårdsstyrelserna som för domänverket, det allmännas två största verksamhetsområden i avseende på det svenska skogsbruket. Detsamma måste anses gälla i fråga om domänstyrelsen och skogsstyrelsen, då det enskilda skogsbrukets förkovran är för landet av icke mindre vikt än en god skötsel av statens egna skogar. I princip böra därför icke befattningshavarna hos skogsstyrelsen placeras i lägre löneställning än motsvarande befattningshavare hos domänstyrelsen.

Med hänsyn till det anförda bör i varje fall den föreslagna befattningen såsom chef för första skogsbyrån och tillika överdirektörens ställföreträdare placeras i samma lönegrad som flertalet byråchefer i domänstyrelsen. En dylik höjning av ifrågavarande befattning i lönehänseende är så mycket mer motiverad som starka skäl måste anses tala härför, även om ändring icke vidtages i fråga om domänverkets tjänstemän. För innevarande budgetår är endast halva grundlönen till den ordinarie byråchefen upptagen, då befattningens innehavare, vilken för fullgörande av särskilt uppdrag befriats från

handläggningen av vissa ärenden, beräknats erhålla hälften av sin avlönning från nionde huvudtitelns kommittéanslag.

I fråga om förslaget om uppflyttning av en befattning såsom byrådirektör i lönegrad A 26 till befattning såsom byråchef i lönegrad A 30 har skogsstyrelsen i sin framställning den 21 januari 1946 anfört.

Styrelsen har redan i tidigare framställningar hemställt, att byrådirektörsbefattningen på administrativa byrån måtte ändras till en byråchefsbefattning i lönegrad A 30. Även om den slutliga organisationen av sagda byrå ännu icke i detalj kan fastställas och till följd därav vissa av byråns tjänstemän efter den 1 juli 1946 endast synas böra vara avlönade med arvoden, är det icke motiverat att ytterligare uppskjuta den tidigare föreslagna ändringen av löneställningen för byråns chef. Efter genomförandet av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag komma nämligen under alla omständigheter byråns arbetsuppgifter att vara mera omfattande och betydelsefulla än tidigare. Innehavaren av ifrågavarande befattning måste anses innehava en synnerligen ansvarsfull och icke minst ur ekonomisk synpunkt viktig post. Till den administrativa byråns arbetsuppgifter höra ärenden av synnerligen skiftande och ofta förhållandevis svårbemästrad karaktär. Bland de löne- och anställningsfrågor, som handläggas på byrån, äro icke blott sådana, som avse de vid skogsvårdsstyrelserna fast anställda befattningshaverna, vilka enligt utredningens förslag komma att uppgå till omkring 500 och som skola avlönas enligt i huvudsak samma grunder som statliga tjänstemän, utan även sådana, som avse s. k. tillfälligt anställda, vilkas ersättning i många fall utgår enligt kollektivavtal eller andra mera speciella regler. På byrån behandlas sålunda icke endast frågor rörande tillämpningen av statliga avlöningsbestämmelser utan även kollektivavtalsfrågor. Byråns verksamhetsområde omfattar tillika alla andra ärenden av finansiell art, som beröra skogsvårdsstyrelserna, såsom anslagsfrågor, ersättningar för biträdesförrättningar, andra ersättningar än löner och övriga omkostnader m. m. Skogsvårdsstyrelsernas egna utgifter — med bortseende sålunda från kostnader för skiftande slag av bidrag till skogsägare — ha av utredningen beräknats uppgå till cirka 10 miljoner kronor för år. Jämte nu nämnda och andra allmänt administrativa uppgifter handläggas på byrån alla på styrelsen ankommande ärenden av överbäggande rättslig natur. Bland dessa må särskilt nämnas mål i anledning av besvär över skogsvårdsstyrelses beslut enligt skogsvårdslagen samt andra frågor, som avse tillämpning av sagda lag.

Beträffande befattningen såsom förste byråsekreterare i lönegrad 24 har skogsstyrelsen anfört i sin framställning den 21 januari 1946.

Erfarenheten har givit vid handen, att den nuvarande byråinspektörsbefattningen å den administrativa byrån är av stor betydelse för skapandet av större enhetlighet och rationellare ordning i fråga om skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning m. m. Av än större betydelse måste givetvis de med befattningen förenade uppgifterna komma att bliva efter genomförandet av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag, då skogsvårdsstyrelserna därefter skola bliva skyldiga att i detalj följa fastställda avlöningsreglementen m. m. Det synes därför omotiverat att bibehålla denna befattning såsom extra ordinarie. Styrelsen föreslår därför att densamma överflyttas på ordinarie stat. I samband därmed synes tjänstebenämningen böra ändras till förste byråsekreterare, då denna benämning synes riktigare med hänsyn till de arbetsuppgifter, som åvila innehavaren av befattningen i fråga.

I skrivelsen den 23 augusti 1945 har skogsstyrelsen anfört, att en relativt stor del av biträdespersonalen vid styrelsen vore anställd å extra stat. Bland annat ur rekryteringssynpunkt vore detta förhållande synnerligen otillfredsställande. Därtill komme, att tillgången på arbetskraft för skrivbiträdesgöromål visat sig otillräcklig. Styrelsen föresloge därför att en tjänst såsom kontorsbiträde i lönegrad A 4 skulle inrättas.

Arvodesposten har beräknats sänkt från 18 000 kronor till 6 000 kronor. Minskningen föranledes av att en arvodesbefattning såsom vägkonsulent föreslagits inplacerad såsom förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26.

Icke-ordinarieposten har ökats med 87 200 kronor till 138 800 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan ökningar å tillhoppa 95 200 kronor och en minskning å 8 000 kronor. Minskningen beror på det förut återgivna förslaget om överförande till ordinarie stat av en befattning såsom byråinspektör i lönegrad Eo 24. Av ökningsbeloppet avses 11 200 kronor till avlöning åt en byråchef i lönegrad Eo 30 å skogliga avdelningen, motsvarande en arvodestjänst, vars innehavare för närvarande avlönas från reservationsanslaget till Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag, 11 300 kronor till avlöning åt en byrådirektör i lönegrad Eo 28 å skogliga avdelningen, motsvarande en arvodesbefattning, vars innehavare nu avlönas från anslaget till planering av allmänna arbeten, 8 900 kronor till avlöning åt en förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26 å skogliga avdelningen, motsvarande den förut omnämnda arvodesbefattningen såsom vägkonsulent, 5 600 kronor till inrättande av en amanuensbefattning i lönegrad Eo 18, 5 000 kronor till inrättande av en sådan befattning i lönegrad Eo 16, 2 800 kronor till inrättande av en tjänst såsom kontorsbiträde i lönegrad Eo 4, 40 400 kronor till extra arbetskraft m. m. samt 10 000 kronor till statistiskt arbete.

I fråga om befattningen såsom byråchef i lönegrad Eo 30 har styrelsen i sin skrivelse den 23 augusti 1945 anfört, att i samband med den av styrelsen föreslagna uppdelningen av den skogliga avdelningen å två byråer den nuvarande arvodesbefattningen såsom tillförordnad byråchef syntes böra ändras till en befattning i lönegrad Eo 30.

Rörande förslaget om indragning av en arvodestjänst för handläggning av ärenden rörande beredskapsarbeten och inrättande av en befattning såsom byrådirektör i lönegrad Eo 28 har skogsstyrelsen i sin framställning den 21 januari 1946 anfört.

De av ifrågavarande tjänstemans arbetsuppgifter, som föranledas av de s. k. planläggningsarbetena, torde såvitt kan bedömas efter den 1 juli 1946 bliva förhållandevis begränsade. Då tillämpningsområdet för det norrländska produktionsanslaget avsevärt utökats, är det emellertid av största vikt, att den därmed avsedda verksamheten redan från början ledes i rätta banor. Arbetena avse ej enbart höjandet av skogsproduktionen utan även åstadkommandet av betesfred, i det att betesregleringar skola genomföras inom de områden, där statsbidrag utgå. Vid den hittillsvarande verksamheten ha uppstått många svårlösta frågor av såväl skoglig som juridisk art. Då tillämpningsområdet nu utvidgats, får det därför anses angeläget, att en tjänsteman hos skogsstyrelsen kan bistå skogsvårdsstyrelserna — utom med kon-

trollerande och rådgivande verksamhet — med de utredningar, som kunna visa sig erforderliga. Med hänsyn till de stora belopp, som anvisats för ändamålet och till att verksamheten i framtiden kan få ännu större omfattning, är det särskilt betydelsefullt, att kontrollen ej blir eftersatt.

Även av andra anledningar skulle det vara av synnerligen stort värde för skogsstyrelsens verksamhet, om styrelsen kunde vara i tillfälle att i sin tjänst bibehålla en tjänsteman med långvarig praktisk skogsvårdsstyrelsetjänstgöring. Omfattande utredningsuppgifter måste nämligen verkställas inom skogsstyrelsen. Styrelsen åsyftar härvid bland annat de statistiska undersökningar, som måste vidtagas för bedömande av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov och behovet av bidrag för skogsvårdande ändamål i övrigt. I skogsvårdsstyrelseutredningens betänkande har omfattningen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet beräknats på grundval av vad som med hänsyn till skogarnas tillstånd m. m. enligt verkställda undersökningar ansetts erforderligt. Dessa undersökningar måste emellertid fullföljas och i viss mån ständigt hållas aktuella, därest de skola vara av värde för styrelsen vid beräkning av anslaget till skogsvårdsstyrelserna och för den statliga bidragsverksamheten för det enskilda skogsbrukets främjande. För utredningar av detta slag erfordras en tjänsteman med högre skoglig utbildning och lång praktisk erfarenhet från skogsvårdsstyrelsearbetet.

Då på förut anförda skäl det för styrelsen är synnerligen angeläget att till styrelsen knyta en tjänsteman med de kvalifikationer, som erfordras för sådana uppgifter, för vilka nu redogjorts, anser sig styrelsen böra föreslå att en extra ordinarie befattning inrättas för detta ändamål från och med den 1 juli 1946. Detta förslag innebär i viss mån, att en för handläggning av beredskapsarbeten tillfälligt inrättad arvodestjänst överflyttas till skogsstyrelsens stat. Styrelsen förutsätter, att någon särskild tjänsteman, om den föreslagna befattningen inrättas, icke skall förordnas att inom styrelsen handlägga de på ämbetsverket ankommande göromål, som sammanhånga med planläggningsverksamheten. I den mån ifrågavarande planläggningsarbeten jämväl behöva fortsättas efter den 1 juli 1946, måste dock givetvis de hos skogsstyrelsen direkt anställda förrättningsmännen, som erfordrats för planläggningsarbetena ute i skogarna, få sina förordnanden förlängda. Ifrågavarande tjänstemän böra även efter sagda datum avlönas av beredskapsanslaget.

Skogsstyrelsen får föreslå, att ifrågavarande befattning placeras i lönegrad Eo 28. Förenämnda tjänsteman åtnjuter visserligen för närvarande ett arvode av något över 1 300 kronor för månad, men styrelsen förutsätter, att Kungl. Maj:t, därest styrelsens förslag bifalles och nämnde tjänsteman förordnas till innehavare av befattningen, kommer att medgiva, att tjänstemannen placeras i sådan löneklass, att han får bibehålla sina nuvarande löneförmåner. Innehavaren av befattningen synes lämpligen böra benämnas byrådirektör. Då de arbetsuppgifter, som komma att vara förenade med den föreslagna tjänsten, huvudsakligen skola utgöras av utredningsuppdrag och undersökningar, vilka skola ligga till grund bland annat för beräkning av medelsbehovet för skogsvårdsstyrelserna, synes befattningen höra placeras på administrativa byrån. Innehavaren av densamma kommer dock givetvis att utnyttjas även för arbeten, som närmast ankomma på skogsbyråerna.

Därest skogsstyrelsens förslag att inrätta en byrådirektörsbefattning skulle bifallas, har skogsstyrelsen såsom nämnts förutsatt, att innehavaren av densamma skulle komma att handlägga jämväl efter den 1 juli 1946 förekommande ärenden angående beredskapsarbeten. Kostnader, som föränlidas av skogsstyrelsens bestyr med planläggningsarbetena, bestridas för när-

varande av anslaget till planering av allmänna arbeten. Bland annat avlönas ett, under vissa tider två, kvinnliga biträden av detta anslag. Inrättas på angivna skäl en byrådirektörsbefattning vid ämbetsverket, böra jämväl medel för avlönande av ett kvinnligt biträde anvisas på skogsstyrelsens stat.

Beträffande förslaget om överförande av den nuvarande arvodesbefattningen såsom vägkonsulent till en tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26 har skogsstyrelsen anfört.

Den inom skogsstyrelsen tjänstgörande vägkonsulenten innehar sedan 1942 en arvodesbefattning med löneställning motsvarande 24 löneklassen i civila icke-ordinarie reglementet. Vid befattningens inrättande ansåg skogsstyrelsen i likhet med 1936 års skogsutredning lämpligt understrika verksamhetens natur av rådgivande. Emellertid har det numera visat sig, att vägbyggnadsverksamheten tagit en omfattning, som väl varit önskvärd men knappast förutsedd. Skogsvårdsstyrelserna ha i många fall nödgats anställa särskild, såväl jägmästarutbildad som fackutbildad, personal för ändamålet.

Det ligger i sakens natur, att den från början konsulterande verksamheten mer och mer övergått att bliva inspekterande i samma mån som vägbyggnadsarbetena intensifierats och överlåtits på specialpersonal.

Sedan augusti 1944 har vägkonsulenten enligt Kungl. Maj:ts förordnande innehaft ställningen såsom särskild föredragande. Därvid ha förutom vägbyggnadsfrågorna även samtliga övriga bidragsärenden överlämnats till beredning genom vägkonsulenten. Detta förhållande kommer givetvis att äga bestånd även i fortsättningen, därest skogsstyrelsens förslag angående två skogsbyråer kommer att godkännas, i varje fall såtillvida som den nuvarande vägkonsulenten kommer att förbereda handläggningen av samtliga bidragsärenden och samtidigt lämpligen bör vara föredragande i vägärenden.

Av skogsvårdsstyrelseutredningen föreslås inrättandet av tekniska ledare med löneställning motsvarande 24 lönegraden civila avlöningsreglementet. Dessa befattningshavare komma att mer eller mindre självständigt handlägga de arbetsuppgifter, vilka inom skogsstyrelsen hänförs till den föreslagna andra skogsbyrån. Skogsstyrelsen räknar med att i framtiden en omfattande inspektionsverksamhet i fältet inom dessa arbetsområden kommer att bli ofrånkomlig, en arbetsuppgift, som sålunda tillkommer utöver ärendenas handläggning inom styrelsen. Styrelsen anser då starka skäl tala för att vägkonsulentbefattningen ändras till en förste byråsekreterartjänst i lönegrad Eo 26. I och för sig synes löneställningen motiverad enbart av arbetets art och vikt. Skogsstyrelsen vill likväl därtill även lägga den synpunkten, att den tjänsteman inom styrelsen, som i varje fall i fråga om vägarbetena kommer att vara självständigt inspekterande, lämpligen bör ha en högre löneställning än de, vilkas arbeten inspektionerna avse.

Rörande de föreslagna amanuensbefattningarna och tjänsten såsom kontorsbiträde i lönegrad Eo 4 har skogsstyrelsen i skrivelsen den 23 augusti 1945 anfört i huvudsak följande.

Utöver den nuvarande personalen torde en viss förstärkning av arbetskraften å den skogliga avdelningen vara ofrånkomlig, därest ärendena skola utan tidsutdräkt kunna handläggas på tillfredsställande sätt. I detta sammanhang må framhållas, att styrelsen bör beredas möjlighet att i önskvärd utsträckning ägna sig åt undervisningsfrågorna och att den statliga bidragsverksamheten synes komma att erhålla en allt större omfattning. Med hänsyn till att den ordinarie byråchefen, vilken för närvarande åtnjuter partiell tjänstledighet för vissa utredningar, kan väntas återinträda i full tjänstgö-

ring hos styrelsen den 1 juli 1946 samt att en byråsekreterartjänst nyinrättats å avdelningen från och med den 1 juli 1945, vill emellertid styrelsen begränsa sig till att föreslå en utökning av avdelningens arbetskrafter med två amanuenser förslagsvis placerade i lönegraderna Eo 18 och Eo 16.

Då tillgången på arbetskraft för skrivbiträdesgörömål visat sig otillräcklig bör förutom den tidigare föreslagna kontorsbiträdestjänsten i lönegrad A 4 inrättas en tjänst såsom kontorsbiträde i lönegrad Eo 4.

Av det för extra arbetskraft m. m. upptagna beloppet, 40 400 kronor, avses 27 200 kronor till arvoden åt fyra tillfälliga befattningshavare å den administrativa byrån, 4 200 kronor till avlöning åt innehavaren av den förut omnämnda kontorsbiträdestjänsten, som nu avlönas från anslaget till planering av allmänna arbeten och av skogsstyrelsen föreslagits överflyttad till styrelsens stat, 5 000 kronor till bestridande av kostnaderna för verkställande av vissa på den administrativa byrån ankommande utredningar och för anlitande av extra arbetskraft i samband med sådana utredningar samt 4 000 kronor till avlöning åt en extra expeditivsvakt. Styrelsen har härom anfört i huvudsak följande.

Den ökning av skogsstyrelsens arbete, som ett genomförande av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag skulle medföra, kommer i första hand att drabba styrelsens administrativa byrå. Det ligger emellertid i sakens natur, att den planerade allmänna utvidgningen av skogsvårdsstyrelseverksamheten samt de uppgifter, som skogsstyrelsen enligt utredningens förslag skulle handha, även komma att avsevärt öka arbetsbelastningen på den skogliga avdelningen. Bland annat med hänsyn till den av styrelsen föreslagna organisatoriska ändringen i fråga om denna avdelning, i huvudsak innebärande att avdelningen uppdelas på två byråer, samt i betraktande av att styrelsen — oavsett skogsvårdsstyrelseutredningens förslag — hemställt om viss förstärkning av den skogliga personalen, anser skogsstyrelsen sig icke böra framlägga förslag om ytterligare utbyggnad av de sålunda föreslagna skogsbyråernas organisation. Däremot är det uppenbart, att personalen på styrelsens administrativa byrå omedelbart måste utökas. Styrelsen vill dock med hänsyn till svårigheterna att redan nu bedöma, i vilka lönegrader de nya befattningarna skola placeras, icke i detta sammanhang föreslå, att några nya fasta tjänster i högre löneställningar inrättas utan endast att medel anvisas till avlöning till tillfälliga tjänstemän och befattningshavare i biträdesställning.

Det torde bliva nödvändigt att anställa en befattningshavare för handhavande av arbetet med utanordningar av medel till skogsvårdsstyrelserna från statsanslag och av skogsvårdsavgiftsmedel. Denne tjänsteman synes böra erhålla arvode minst motsvarande vad som tillkommer en revisor i lönegrad Eo 21. Det är härvid att märka, att utanordningar till skogsvårdsstyrelserna, i varje fall under en övergångstid, bliva av förhållandevis arbetskrävande natur, då ett nytt system i fråga om utanordningar skall genomföras och skogsvårdsstyrelserna icke ha någon erfarenhet därav. Utöver nämnda tjänst torde ytterligare erfordras en amanuens och ett eller två kvinnliga biträden.

Oavsett om skogsvårdsstyrelseutredningens betänkande föranleder något förslag till 1946 års riksdag, är en ökning av medelstillgången för den administrativa byråns del erforderlig. Anledningen härtill är främst den att byrån måste äga möjlighet att verkställa speciella utredningar av skilda slag, vilka icke kunna medhinnas av de fast anställda befattningshavarna utan för vilka särskilda sakkunniga eller extra arbetskraft måste anlitas. Dylika

utredningar äro huvudsakligen av ekonomisk natur. Skogsstyrelsen vill föreslå att 5 000 kronor beräknas för detta ändamål.

För att möjliggöra anställandet av en extra expeditionsvakt erfordras förslagsvis 4 000 kronor. Den nuvarande expeditionsvakten medhinner nämligen icke de göromål, som i allmänhet inom ett ämbetsverk böra ankomma på vaktpersonal. Styrelsen vill härvid erinra om att styrelsens sammanlagda personal numera uppgår till ett 40-tal personer, vilka äro placerade i lokaler, belägna i olika fastigheter. Detta förhållande försvårar givetvis arbetet för expeditionsvakten.

I fråga om det för statistiska arbeten beräknade beloppet har skogsstyrelsen i skrivelsen den 23 augusti 1945 anført, att en tillfredsställande statistik saknades beträffande många viktiga avsnitt av det enskilda skogsbrukets område. Då det enligt styrelsens mening vore uppenbart att denna brist i den ekonomiska statistiken komme att under den utvecklingsperiod, vari skogsbruket nu befunne sig, framträda i högre grad än hittills, har styrelsen funnit det angeläget, att undersökningar företoges rörande möjligheten och lämpligheten av att tillvarata delar av det statistiska material som under de senaste åren sammanbragts av krisorgan och andra samt att fullfölja dylika arbeten och upplägga ny statistik av allmänt gagn och intresse. Styrelsen har emellertid icke ansett att en fast tjänst borde inrättas för dessa arbetsuppgifter redan från och med nästa budgetår utan hemställt att tills vidare erforderliga medel, förslagsvis 10 000 kronor, måtte anvisas för anlitande av särskild sakkunnig.

Posten *rörligt tillägg* har med beaktande av de i det föregående återgivna förslagen av skogsstyrelsen uppräknats med 8 300 kronor till 20 800 kronor.

Av höjningen av omkostnadsanslaget, 17 000 kronor, avse 5 000 kronor reseersättningar och 12 000 kronor expenser.

I sin skrivelse den 23 augusti 1945 har skogsstyrelsen anført att det vid åtskilliga av styrelsens chef och dess tjänstemän företagna resor skulle vara förenat med avsevärda fördelar, om styrelsen kunde disponera en egen bil. Sannolikt skulle det även på längre sikt bliva billigare för statsverket därest tjänstebil kunde användas vid dessa resor. Enligt styrelsens beräkningar uppginge inköpskostnaderna för en bil till 6 000 kronor och driftkostnaderna till 4 000 kronor eller sammanlagt 10 000 kronor. I anslagsposten expenser syntes böra inräknas sistnämnda belopp.

Skogsstyrelsen har vidare i sin framställning den 21 januari 1946 anført, att anslagsposten expenser med hänsyn bland annat till att styrelsen erhållit nya tjänstelokaler, innehållande omkring femton rum mer än styrelsen tidigare disponerat, syntes böra uppräknas med ytterligare 2 000 kronor.

I fråga om ökningen av anslagsposten reseersättningar har skogsstyrelsen anført, att personalen på den administrativa byrån i större utsträckning än tidigare komme att få företaga resor för tillsyn och kontroll av samt överläggningar rörande medelsförvaltningen vid skogsvårdsstyrelserna. Även innehavaren av den föreslagna befattningen såsom byrådirektör i lönegrad Eo 28 måste i ej obetydlig utsträckning företaga tjänsteresor.

Yttrandena.

Över skogsstyrelsens båda ifrågavarande framställningar ha yttranden avgivits av statskontoret och allmänna lönenämnden. Därjämte har riksräkenskapsverket avgivit yttrande över styrelsens framställning den 21 januari 1946. I yttrandena har framhållits, att ett genomförande av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag otvivelaktigt komme att tillföra skogsstyrelsen nya och ökade arbetsuppgifter. Frågan om skogsstyrelsens organisation syntes emellertid icke böra upptagas till omprövning förrän erfarenhet vunnits rörande dessa arbetsuppgifter och styrelsens framtida organisation gjorts till föremål för särskild undersökning. I avvaktan härpå borde försiktighet iakttagas såväl i fråga om inrättande av nya ordinarie eller extra ordinarie befattningar i skogsstyrelsen som beträffande ändringar i löneställningen för redan befintliga sådana befattningar. Av yttrandena må här i övrigt återges följande.

Rörande ökningen av ordinarie posten har statskontoret anfört, att det av tjänsteförteckningssakkunniga framlagda förslaget om överförande av vissa byråchefstjänster i domänstyrelsen å C-planen motiverats med befattningarnas betydelse för affärsdriften och att sådana skäl icke kunde åberopas rörande chefsbefattningen för skogsstyrelsens skogliga avdelning. Ej heller kunde statskontoret tillstyrka att byrådirektörstjänsten å den administrativa byrån ändrades till en byråchefsbefattning. Däremot hade ämbetsverket icke något att erinra mot att den hittillsvarande extra ordinarie byråinspektörsbefattningen å personalförteckningen upptoges såsom ordinarie förste byråsekreterare eller att en tjänst såsom kontorsbiträde i lönegraden A 4 inrättades.

Riksräkenskapsverket har förklarat sig icke ha något att erinra mot att nämnda byråinspektörsbefattning överflyttades å ordinarie stat men i fråga om den av skogsstyrelsen föreslagna uppflyttningen av befattningen såsom byrådirektör å administrativa avdelningen till byråchef i lönegrad A 30 uttalat, att de med befattningen förenade göromålen icke syntes motivera en så hög löneställning utan att befattningens placering i lönegrad A 28 innebure en lämpligare avvägning.

Allmänna lönenämnden har anfört, att frågan om uppflyttning av den nuvarande byråchefsbefattningen å den skogliga avdelningen från A 30 till C 7 och överförande av byråinspektörstjänsten till ordinarie stat borde anstå. Därest skogsvårdsstyrelseutredningens förslag genomfördes, syntes däremot en omedelbar förbättring av löneställningen för byrådirektören å den administrativa byrån motiverad. I nuvarande läge ansåge lönenämnden sig emellertid endast kunna tillstyrka inrättande av en byrådirektörsbefattning i lönegrad Eo 28. Mot förslaget om inrättande av en ordinarie kontorsbiträdesbefattning vid skogsstyrelsen hade nämnden icke något att erinra.

De under icke-ordinarieposten upptagna förslagen om uppförande å skogsstyrelsens avlöningsstat av tre befattningar såsom respektive byråchef i Eo 30, byrådirektör i Eo 28 och förste byråsekreterare i Eo 26 ha avstyrkts av statskontoret, som däremot förklarat sig icke ha något att erinra

mot att den skogligen avdelningens personal utökades med två amanuenser, vilka emellertid icke syntes för närvarande böra inplaceras i högre lönegrad än Eo 15. I vilken utsträckning en utbyggnad av den administrativa byrån erfordrades för ett omedelbart genomförande av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag, har statskontoret ansett för närvarande undandraga sig ett säkert bedömande. Enligt statskontorets mening kunde emellertid de arbetsuppgifter med skogsvårdsavgifterna och vissa skogsvårdsanslag som skulle övertagas från statskontoret knappast utfylla mer än högst halva arbetstiden för den av skogsstyrelsen för dessa göromål avsedda befattningshavaren. Framställningen om medel till verkställande av vissa på den administrativa byrån ankommande utredningar liksom ock till anställande av en extra expeditiönsvakt har icke föranlett erinran från statskontorets sida. I fråga om förslaget om anvisande av särskilda medel till statistiskt arbete har statskontoret anfört, att för ett bedömande av detta spörsmål tarvades en närmare utredning angående bland annat omfattningen av den statistik som kunde vara erforderlig. Därjämte syntes böra tagas under öfvervägande huruvida icke en dylik statistik lämpligen borde anförtros statistiska centralbyrån, som hade tillgång till maskinell utrustning.

Riksräkenskapsverket har anfört, att det med hänsyn till det direkta merarbete för skogsstyrelsen som uppkomme i samband med handhavandet av arbetet med utanordnande och redovisning av de utökade anslagsmedlen syntes motiverat att en revisorstjänst inrättades vid skogsstyrelsen. Enligt ämbetsverkets uppfattning borde denna revisorsbefattning inrättas såsom extra ordinarie.

Allmänna lönenämnden har yttrat, att enligt lönenämndens mening förutsättningar för närvarande saknades för ett bedömande av de arbetsuppgifter som i framtiden komme att åvila skogsstyrelsen. Lönenämnden ansåge sig därför icke kunna taga ställning till förslaget om inrättande av en byråchefsbefattning i lönegrad Eo 30 vid skogsstyrelsen. Enligt lönenämndens mening borde den nuvarande anordningen med en mot arvode anställd befattningshavare tills vidare bibehållas. Att arvoden till denne och andra befattningshavare vid styrelsen bestredes av medel, som anvisats för särskilda ändamål, syntes emellertid föga tillfredsställande. Förslagen om inrättande av en byrådirektörsbefattning i Eo 28 och en befattning såsom förste byråsekreterare i Eo 26 vore enligt lönenämndens uppfattning av beskaffenhet att böra prövas i samband med en allmän undersökning om skogsstyrelsens framtida organisation.

I fråga om omkostnadsanslaget har *statskontoret* anfört, att uppräkningen av anslagsposten expenser icke tillräckligt motiverats. Någon utredning om att användandet av tjänstebil komme att medföra besparingar beträffande reseersättningar hade icke förebragts. Vederbörande skogsvårdsstyrelser syntes i betydande omfattning ställa bil till förfogande för de tjänstresor, som företoges av skogsstyrelsens ledamöter och befattningshavare. En höjning av det till reseersättningar beräknade beloppet med 5 000 kronor vore enligt statskontorets mening knappast påkallad. Medelsanvisningen syntes böra begränsas till högst 17 000 kronor.

Departementschefen.

Ett genomförande av vad jag i det föregående förordat kommer otvivelaktigt att medföra en icke ringa ökning av skogsstyrelsens arbetsuppgifter. Även om en del av de nya arbetsuppgifterna torde få anses vara av engångsnatur och sålunda huvudsakligen påkalla arbetsförstärkning endast under en övergångstid, kommer dock utökningen av styrelsens administrativa, kamerala och andra arbetsuppgifter att till väsentlig del bliva av bestående art. Det torde därför bliva nödvändigt att styrelsens personal utökas. I avvaktan på att erfarenhet vunnits rörande dessa arbetsuppgifter synes dock en viss försiktighet böra iakttagas såväl i fråga om inrättande av nya ordinarie eller extra ordinarie befattningar hos skogsstyrelsen som beträffande ändringar i löneställningen för redan befintliga sådana befattningar. I detta sammanhang torde emellertid böra övervägas om icke åtskilliga av de nuvarande från olika sakanslag avlönade arvodesbefattningarna hos skogsstyrelsen böra överflyttas till styrelsens avlöningsanslag.

Med hänsyn till de omfattande och betydelsefulla arbetsuppgifter, som kommit att åvila den skogliga avdelningen vid skogsstyrelsen, torde det såsom styrelsen framhållit vara erforderligt att denna avdelning uppdelas å två byråer. I samband därmed synes den nuvarande från statens skogsodlingsanslag avlönade arvodesbefattningen såsom tillförordnad byråchef böra ändras till en befattning såsom byråchef i lönegrad Eo 30 å skogsstyrelsens stat samt arvodesbefattningen såsom vägkonsulent ändras till en tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26. Däremot anser jag mig icke kunna tillstyrka, att den nuvarande befattningen såsom byråchef i lönegrad A 30 uppflyttas till lönegrad C 7. Till förstärkning av arbetskrafterna å den skogliga avdelningen torde böra inrättas två amanuensbefattningar, den ena i lönegrad Eo 18 och den andra i lönegrad Eo 16.

Enligt skogsstyrelsens förslag skulle den nuvarande arvodestjänsten för handläggning av ärenden rörande beredskapsarbeten indragas och i stället hos styrelsen inrättas en byrådirektörsbefattning i lönegrad Eo 28. Såsom skogsstyrelsen anfört synes det vara av stor vikt att till styrelsen knytes en tjänsteman som kan bistå skogsvårdsstyrelserna — utom med kontrollerande och rådgivande verksamhet — med utredningar i olika anslagsfrågor. Jag anser mig emellertid icke kunna tillstyrka att för detta ändamål hos styrelsen inrättas en byrådirektörsbefattning utan förordar att medel anvisas å skogsstyrelsens avlöningsstat till arvode åt en befattningshavare med de av styrelsen åsyftade arbetsuppgifterna. Jag förutsätter därvid att någon särskild tjänsteman i fortsättningen icke skall förordnas att handlägga på styrelsen ankommande göromål, som sammanhånga med planläggningsverksamheten. Hinder torde dock icke böra föreligga för att de hos styrelsen direkt anställda förrättningsmän, som efter innevarande budgetårs utgång erfordras för planläggningsarbeten i skogarna, även framdeles avlönas från anslaget till planering av allmänna arbeten. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra huruvida den av mig förordade arvodesbefattningen skall placeras å den administrativa byrån eller den skogliga avdelningen.

Vad beträffar den administrativa byrån hos skogsstyrelsen torde såsom allmänna lönenämnden framhållit en förbättring av löneställningen för befattningen såsom byrådirektör vara motiverad. Jag anser mig dock icke kunna tillstyrka högre löneställning för denna befattning än Eo 28. Därest detta förslag genomföres, torde den nuvarande befattningen såsom byrådirektör böra uppföras å övergångsstat. Befattningen såsom byråinspektör å den administrativa byrån synes icke för närvarande lämpligen böra upptagas å ordinarie stat. Det torde vara uppenbart, att personalen å den administrativa byrån måste utökas i samband med genomförandet av skogsvårdsstyrelsernas omorganisation. Skogsstyrelsen har i detta hänseende föreslagit att medel skulle anvisas för att möjliggöra anlitaandet av fyra tillfälliga befattningshavare, nämligen en revisor, en amanuens och två kvinnliga biträden. Såsom riksräkenskapsverket anført torde revisorsbefattningen böra inrättas såsom extra ordinarie. Så länge den å övergångsstat uppförde byrådirektören kvarstår i tjänsten och ej innehar extra ordinarie befattning i högre lönegrad, torde denna revisorsbefattning böra hållas obesatt. Jämväl till de tre återstående av skogsstyrelsen föreslagna tillfälliga tjänsterna ävensom till en kontorsbiträdestjänst som nu avlönas från anslaget till planläggning av allmänna arbeten torde medel böra anvisas å skogsstyrelsens stat.

I överensstämmelse med skogsstyrelsens förslag synas hos styrelsen böra inrättas två kontorsbiträdestjänster, den ena i lönegrad A 4 och den andra i lönegrad Eo 4. I likhet med statskontoret anser jag att till avlöning å en extra expeditionsvakt och till bestridande av kostnaderna för vissa å den administrativa byrån ankommande utredningar böra anvisas sammanlagt 9 000 kronor men att frågan om anvisande av särskilda medel till statistiskt arbete bör anstå.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i anledning av löneklassförändringar och förslaget om en kontorsbiträdestjänst i lönegrad A 4 samt med beaktande av att medel böra beräknas för hela grundlönen till byråchefen i lönegrad A 30 böra höjas med tillhopa 9 200 kronor till $(39\,500 + 9\,200 =) 48\,700$ kronor. Posten arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, synes å ena sidan böra minskas med 12 000 kronor med hänsyn till att arvodestjänsten såsom vägkonsulent föreslås omändrad till en befattning såsom förste byråsekreterare i Eo 26 samt å andra sidan höjas med 15 500 kronor på grund av förslaget om inrättande av en ny arvodesbefattning hos styrelsen i samband med indragning av arvodestjänsten för handläggning av ärenden rörande beredskapsarbeten. Sagda post torde alltså för nästa budgetår böra upptagas med $(18\,000 - 12\,000 + 15\,500 =) 21\,500$ kronor. Vad angår posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde densamma böra höjas med 43 800 kronor i anledning av löneklassförändringar och för avlöningar till en byråchef i Eo 30, en byrådirektör i Eo 28, en förste byråsekreterare i Eo 26, en amanuens i Eo 18, en amanuens i Eo 16 och ett kontorsbiträde i Eo 4, med 21 400 kronor för avlöningar till tre tillfälliga tjänstemän å den administrativa byrån och ett kontorsbiträde, som hittills avlönats

från anslaget till planering av allmänna arbeten, samt med 9 000 kronor till bestridande av kostnaden för vissa å nämnda byrå ankommande utredningar och till avlöning åt en extra expeditivsvakt. Sistnämnda post bör således upptagas med $(51\,600 + 43\,800 + 21\,400 + 9\,000 =)$ 125 800 kronor. För nästa budgetår torde posten böra angivas förslagsvis, därvid för postens överskridande bör krävas Kungl. Maj:ts medgivande. Slutligen torde posten rörligt tillägg böra höjas med 7 200 kronor till 19 700 kronor.

Anslagsbehovet för nästa budgetår till avlöningar vid skogsstyrelsen skulle alltså utgöra $(48\,700 + 21\,500 + 125\,800 + 19\,700 =)$ 215 700 kronor.

Ny personalförteckning för skogsstyrelsen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Ökningen av skogsstyrelsens personal och dess tjänstelokaler torde medföra ökad belastning jämväl av styrelsens omkostnadsanslag. Jag vill därför icke motsätta mig att detta anslag nu höjes. Skogsstyrelsens framställning om anvisande av medel till inköp av en bil och till driftkostnader för densamma anser jag mig emellertid icke för närvarande kunna tillstyrka. Uppräkningen av anslaget torde därför kunna begränsas till 5 000 kronor. Härigenom skulle möjliggöras en förhöjning av posten reseersättningar med 3 000 kronor och posten expenser med 2 000 kronor. Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med $(46\,000 + 5\,000 =)$ 51 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ny omkostnadsstat för skogsstyrelsen.

XII. Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.

Till Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 400 000 kronor. Av anslaget må ett belopp av högst 400 000 kronor disponeras för utlämnande av statsbidrag till bestridande av kostnader för kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ. Bestämmelser rörande denna bidragsverksamhet äro meddelade i Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 15 juni 1945.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag måtte i riksstatsförslaget för budgetåret 1946/47 uppföras med ett beräknat belopp av 100 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört bland annat följande.

Ifrågavarande anslag är främst avsett att lämna skogsvårdsstyrelserna ersättning för deras medverkan vid vedavverkningsprogrammets genomförande. Det är ännu icke möjligt att med någon grad av säkerhet bedöma huruvida situationen på bränslemarknaden kommer att kräva åtgärder för extraordinära vedavverkningar även efter den 1 juli 1946. Skulle så bliva fallet, är givetvis skogsvårdsstyrelsernas medverkan liksom hittills nödvändig bland annat vid fördelning av avverkningskvantiteterna på skilda fastigheter och vid utstämpling av veden. Mycket talar dock för att denna verksamhet icke kommer att få någon större omfattning under nästa budgetår. Med hänsyn

till svårigheterna att nu beräkna i vilken omfattning skogsvårdsstyrelsernas medverkan kan behöva tagas i anspråk, synes anslaget böra i riksstatsförslaget uppföras med allenast beräknat belopp, förslagsvis 100 000 kronor, och en närmare beräkning anstå i avvaktan på bränslemyndigheternas framställningar rörande eventuella åtgärder för befrämjande av vedproduktionen under tiden efter den 1 juli 1946.

Departementschefen.

Med hänsyn till att det ännu icke kan med större säkerhet bedömas i vad mån skogsvårdsstyrelsernas medverkan kan komma att behövas vid planläggningen och fördelningen av vedavverkningarna under budgetåret 1946/47, synes ståndpunktstagandet till beräkningen av ifrågavarande medelsbehov böra anstå ytterligare någon tid. Jag torde därför i sinom tid åter få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

XIII. Statens skogsodlingsanslag.

Till Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag är för budgetåret 1945/46 uppfört ett reservationsanslag av 175 000 kronor, varav 25 000 kronor avsetts skola disponeras för åtgärder till främjande av återväxten av ädla lövträd. Beträffande övriga bestämmelser rörande anslagets användning torde jag få hänvisa till statsliggaren s. 827.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1946/47 måtte upptagas med ett till 255 000 kronor förhöjt belopp. Därvid har styrelsen förordat, att av anslaget ett belopp av 35 000 kronor måtte få disponeras för verksamheten till främjande av återväxten av ädla lövträd. Styrelsen har anfört i huvudsak följande.

Intresset för och behovet av skogsodling är fortfarande i starkt stigande. Den bristande tillgången på arbetskraft under krisåren har verkat återhållande på verksamheten, varför en ökning av medelsbehovet kan förutses, därest mera normala förhållanden på arbetsmarknaden inträda under budgetåret. Emellertid torde tillgången på skogsodlingsmaterial icke medgiva ett skogsodlingsprogram av den omfattning, som ett tillgodoseende av samtliga inneliggande och förutsedda bidragsansökningar — vilka beräknas avse ett sammanlagt belopp av 1 053 250 kronor — skulle innebära. I detta sammanhang må framhållas, att den verksamhet med skogsodling efter kalavverkning av skogsbestånd av otillfredsställande typ, för vilken enligt Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni och den 6 juli 1945 särskilda medel anvisats i syfte att stimulera vedavverkningar, kan beräknas ställa tämligen stora krav på skogsodlingsmaterial. Av denna anledning har skogsstyrelsen bedömt medelsbehovet för varteråren 1945/46 och 1946/47 till 200 000 kronor omfattande jämväl förvaltningsbidrag till skogsvårdsstyrelserna. I nämnda belopp ingår icke statsbidrag till verksamheten för främjande av återväxt av ädla lövträd. För sistnämnda ändamål torde böra beräknas 60 000 kronor för budgetåren 1945/46 och 1946/47. Härav finnas 25 000 kronor disponibla. Å anslaget i övrigt finnes en disponibel behållning av 180 000 kronor.

Skogsstyrelsen har sålunda beräknat det totala medelsbehovet för budgetåren 1945/46 och 1946/47 till $(200\ 000 + 200\ 000 + 60\ 000 =)$ 460 000 kronor. Då den disponibla behållningen utgör $(180\ 000 + 25\ 000 =)$ 205 000 kronor, skulle ytterligare erfordras $(460\ 000 - 205\ 000 =)$ 255 000 kronor.

I skrivelsen har skogsstyrelsen vidare föreslagit, att den tjänsteman för handläggning inom skogsstyrelsen av ärenden rörande anskaffning och distribution av skogsodlingsmaterial, som för närvarande avlönades från förevarande anslag, från och med nästa budgetår skulle överföras på styrelsens stat såsom extra ordinarie byråchef. Därest detta förslag icke skulle bifallas, har styrelsen anhållit om en höjning av skogsodlingsanslaget med ett belopp motsvarande avlöningen till tjänstemannen i fråga.

Statskontoret har i remissutlåtande den 26 september 1945 ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke det för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppet borde bibehållas oförändrat under budgetåret 1946/47. Härvid har ämbetsverket utgått från att avlöningen till den tjänsteman, som enligt vad förut nämnts inom styrelsen handlade vissa ärenden rörande skogsodlingsmaterial, i avvaktan på ytterligare utredning angående styrelsens organisation alltjämt borde utgå från förevarande anslag.

Departementschefen.

Såsom jag i det föregående anfört synes den nuvarande från skogsodlingsanslaget avlönade arvodesbefattningen hos skogsstyrelsen böra ändras till en befattning såsom byråchef i lönegrad Eo 30 å skogsstyrelsens stat. Då övriga med anslaget avsedda ändamål torde kunna tillgodoses med ett belopp av 175 000 kronor, synes anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Hinder torde icke böra möta mot att — liksom innevarande budgetår skett — medel från anslaget ställas till förfogande för befrämjande av återväxten av ädla lövträd samt anskaffning och distribution av skogsodlingsmaterial.

XIV. Hemställan.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels antaga förenämnda förslag till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser och till förordning om skogsvårdsavgift;

dels godkänna de grunder för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och personalförhållanden samt verksamhetens finansiering m. m., som jag i det föregående förordat;

dels för skogsstyrelsen fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 överdirektör	C 10
1 byråchef	A 30
1 kontorist	A 9
1 kanslibiträde	A 7
1 kontorsbiträde	A 4

Tjänsteman å övergångsstat.

1 byrådirektör	A 26
----------------------	------

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad
än 20.

1 byråchef	Eo 30
1 byrådirektör	Eo 28
1 förste byråsekreterare	Eo 26
1 byråinspektör	Eo 24
1 byråsekreterare	Eo 21
1 revisor	Eo 21;

Ann. Den å extra ordinarie stat upptagna befattningen såsom revisor skall hållas obesatt, så länge den på övergångsstat uppförde byrådirektören kvarstår i tjänsten och ej innehar extra ordinarie befattning i högre lönegrad.

dels godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 48 700
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 125 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 19 700

Summa kronor 215 700;

dels ock för budgetåret 1946/47 å riksstaten under nionde huvudtiteln anvisa

a) till <i>Skogsstyrelsen: Avlöningar</i> ett <i>förslagsanslag</i> av	kronor 215 700;
b) till <i>Skogsstyrelsen: Omkostnader</i> ett <i>förslagsanslag</i> av	kronor 51 000;

Kungl. Maj:ts proposition nr 126.

- c) till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet* ett *reservationsanslag* av kronor 6 150 000;
d) till *Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag* ett *reservationsanslag* av .. kronor 175 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet;
Benno Gårdsten.

Bilaga 1.

Tabeller, utvisande av skogsvårdsstyrelseutredningen föreslaget antal ordinarie befattningar vid skogsvårdsstyrelserna, styrelsernas motsvarande personal år 1944 samt det antal ordinarie befattningar, som varje styrelse i yttrande över utredningens förslag angivit såsom erforderligt.)

I. Skogshögskoleutbildad personal.

Landstingsområde	Av utredningen föreslaget antal ordinarie befattningar						Skogsvårdsstyrelsernas personal 1944						Enligt skogs- vårdssty- relserna erforder- ligt antal ordinarie befatt- ningar	
	Länsjägmästare	Biträdande länsjägmästare	Distriktsjägmästare	Skogstekniska ledare	Förste assistenter	Assisterer	Summa	Pensionreglerade befattningar				Årsan- ställd per- sonal utan pen- sions- rätt		
								Länsjägmästare	Biträdande läns- jägmästare	Biträdningsledare	Distriktsjägmästare, taxerings- och dik- ningsledare			Assisterer
Malmöhus läns	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2	2
Gotlands ”	1	—	—	—	1	—	2	1	1	—	—	2	2	2
Uppsala ”	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	2	2	2
Västmanlands ”	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	1	2	2
Göteborgs o. Bohus ”	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	1	2	2	3
Örebro ”	1	—	—	—	1	—	2	1	1	—	—	2	3	2
Blekinge ”	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	1	2	3	3
Södermanlands ”	1	—	—	—	1	—	2	1	⁵ 1	—	1	3	2	2
Hallands ”	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	1	2	2	2
Stockholms ”	1	—	—	—	1	—	2	1	1	—	—	2	2	2
Kalmar läns södra ..	1	—	—	—	1	—	2	1	⁵ 1	—	—	2	3	3
Skaraborgs läns	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	1	2	3	3
Kristianstads ”	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	1	2	3	3
Kalmar läns norra ..	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	1	2	3	3
Östergötlands läns	1	1	—	—	1	—	3	1	1	—	⁵ 2	4	3	3
Kronobergs ”	1	¹ 1	1	—	1	—	4	1	1	—	—	2	5	8
Gävleborgs ”	1	¹ 1	1	—	1	1	5	1	1	—	1	3	2	ej angivet
Värmlands ”	1	¹ 1	1	—	1	1	5	1	1	—	⁶ 4	6	4	5
Jönköpings ”	1	¹ 1	1	—	1	1	5	1	⁴ 1	—	⁵ 1	3	—	ej angivet
Älvsborgs ”	1	¹ 1	1	—	1	1	5	1	1	—	3	5	—	8
Västernorrlands ”	1	¹ 1	2	—	1	1	6	1	⁴ 1	—	3	5	—	8
Kopparbergs ”	1	¹ 1	2	1	1	1	7	1	1	1	—	3	2	8
Jämtlands ”	1	¹ 1	3	1	1	1	8	1	1	3	2	7	1	9
Norrbottnens ”	1	¹ 1	4	1	1	2	10	1	⁴ 1	⁷ 5	2	9	4	10
Västerbottens ”	1	¹ 1	5	1	1	3	12	1	1	6	⁵ 7	15	7	13
Summa	25	11	21	4	24	12	97	25	16	15	31	87	22	—

¹ Tillika distriktsjägmästare.² Skogstekniska biträden äro inräknade med halva antalet.³ Därav en vakant.⁴ Vakant, uppehålles på förordnande.⁵ Vakant.⁶ Därav 3 e. o.; alla fyra vakanta.⁷ Därav 2 vakanta; uppehållas på förordnande.

II. Skogsskoleutbildad personal.

Landstingsområde		Av utredningen föreslaget antal ordinarie befattningar						Skogsvårdsstyrelsernas personal 1944				Enligt skogsvårdsstyrelserna erforderligt antal ordinarie befattningar
		Skogsvårdskonsulenter					Skogstekniska konsulenter	Pensionsreglerade befattningar			Årsanställd personal utan pensionsrätt	
		Med eget distrikt		S:a	Bitr. skogsvårdskonsulenter	S:a		»Ordinarie»	»Extra»	S:a		
		Förste skogsvårdskonsulenter	Skogsvårdskonsulenter									
Malmöhus läns	1	1	2	1	3	—	2	—	2	2	3	
Gotlands »	1	3	4	1	5	—	3	—	3	1	6	
Uppsala »	1	3	4	2	6	—	6	—	6	—	8	
Västmanlands »	1	4	5	2	7	—	7	3	10	—	10	
Göteborgs o. Bohus »	1	4	5	2	7	—	4	—	4	3	7	
Örebro »	1	4	5	2	7	1	7	—	7	9	ej angivet	
Blekinge »	1	4	5	2	7	1	4	2	6	4	9	
Södermanlands »	1	5	6	2	8	1	8	—	8	1	9	
Hallands »	1	5	6	2	8	1	5	1	6	5	11	
Stockholms »	1	6	7	2	9	1	7	1	8	7	13	
Kalmar läns södra ..	1	6	7	2	9	1	6	1	7	4	10	
Skaraborgs läns	1	7	8	2	10	1	7	—	7	1	13	
Kristianstads »	1	7	8	2	10	1	5	—	5	3	13	
Kalmar läns norra ..	1	7	8	3	11	1	6	2	8	3	16	
Östergötlands läns	1	8	9	3	12	1	8	—	8	2	15	
Kronobergs »	2	10	12	3	15	1	8	—	8	4	16	
Gävleborgs »	2	11	13	4	17	1	14	1	15	—	22	
Värmlands »	2	12	14	4	18	1	10	—	10	—	ej angivet	
Jönköpings »	2	14	16	5	21	1	13	6	19	23	22	
Älvsborgs »	2	15	17	6	23	1	16	2	18	3	ej angivet	
Västernorrlands »	3	16	19	6	25	1	18	2	20	5	26	
Kopparbergs »	3	16	19	7	26	1	19	—	19	—	30	
Jämtlands »	3	22	25	8	33	1	22	4	26	1	36	
Norrbottnens »	3	23	26	8	34	1	19	5	24	5	40	
Västerbottens »	4	28	32	10	42	1	35	4	39	4	45	
Summa	41	241	282	91	373	20	259	34	293	90	—	

Bilaga 3.

III. Kanslipersonal.

Landstingsområde		Av utredningen föreslaget antal ordinarie befattningar					Skogsvårdsstyrelsernas personal 1944			Enligt skogsvårdsstyrelserna erforderligt antal ordinarie befattningshavare
		Kansli-föreståndare	Kansli-skrivare	Kansli-biträden	Kontors-biträden	Summa	Pensionsreglerade befattningar		Års-anställd personal utan pensionsrätt	
							Kamrerare och kassörer	Kontorsbiträden		
Malmöhus läns....	1	—	—	1	2	—	¹ 1	1	1	2
Gotlands »	1	—	—	1	2	—	1	1	—	2
Uppsala »	1	—	—	1	2	1	² 2	3	1	3
Västmanlands »	1	—	—	1	2	1	1	2	—	2
Göteborgs o. Bohus »	1	—	—	1	2	1	³ 1	2	1	2
Örebro »	1	—	—	1	2	—	⁴ 1	1	1	ej angivet
Blekinge »	1	—	—	1	2	1	—	1	2	2
Södermanlands »	1	—	—	1	2	—	1	1	2	2
Hallands »	1	—	—	1	2	—	2	2	1	3
Stockholms »	1	—	—	1	2	1	² 2	3	—	3
Kalmar läns södra	1	—	—	1	2	1	—	1	—	2
Skaraborgs läns....	1	—	—	1	2	—	1	1	1	3
Kristianstads »	1	—	—	1	2	1	—	1	1	2
Kalmar läns norra	1	—	—	1	2	⁵ 1	—	1	1	2
Östergötlands läns....	1	—	1	1	3	—	2	2	1	3
Kronobergs »	1	—	1	1	3	—	1	1	1	3
Gävleborgs »	1	—	1	2	4	1	2	3	1	4
Värmlands »	1	—	1	2	4	—	⁴ 1	1	3	ej angivet
Jönköpings »	1	—	1	2	4	—	2	2	4	4
Älvsborgs »	1	—	1	2	4	⁶ 2	2	4	—	ej angivet
Västernorrlands »	1	—	1	2	4	1	1	2	2	5
Kopparbergs »	1	—	1	2	4	1	2	3	2	4
Jämtlands »	1	—	1	2	4	1	² 2	3	1	4
Norrbottnens »	1	1	1	2	5	1	5	6	2	ej angivet
Västerbottnens »	1	1	1	3	6	—	2	2	8	6
Summa	25	2	11	35	73	15	35	⁷ 50	37	—

¹ Tjänstgör hos skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län.² Därav 1 vakant; uppehålls icke på förordnande.³ Vakant; uppehålls på förordnande.⁴ Vakant; uppehålls icke på förordnande.⁵ Vakant; uppehålls av förste länsskogvaktaren.⁶ Vakanta (1 kamrerare, 1 kassör); uppehålls icke på förordnande.⁷ Därav 7 vakanta utan att uppehållas på förordnande.

Register.

	Sid.
Förslag till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser.....	2
Förslag till förordning om skogsvårdsavgift	5
I. Inledning	6
II. Huvuddragen av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag	7
III. Skogsvårdsstyrelsernas ställning och sammansättning m. m.	10
Skogsvårdsstyrelseutredningen	10
Yttrandena	13
Departementschefen	20
IV. Skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter	24
Skogsvårdsstyrelseutredningen	24
Yttrandena	29
Departementschefen	33
V. Förslag till normalprogram för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet (»skogs- programmet»)	34
Skogsvårdsstyrelseutredningen	34
Yttrandena	39
Departementschefen	50
VI. Skogsvårdsstyrelsernas personalbehov	52
Skogsvårdsstyrelseutredningen	52
Yttrandena	60
Departementschefen	72
VII. Personalens anställnings- och avlöningsvillkor	76
Skogsvårdsstyrelseutredningen	76
Yttrandena	83
Departementschefen	90
VIII. Finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet	93
Skogsvårdsstyrelseutredningen	93
Yttrandena	103
Departementschefen	117
IX. Skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning. Kontroll och tillsyn	122
Skogsvårdsstyrelseutredningen	122
Yttrandena	124
Departementschefen	125

	Sid.
X. Övergångsanordningar och anslagsberäkningar för skogsvårdsstyrelsernas	
del m. m.	126
Skogsvårdsstyrelseutredningen	126
Yttrandena	129
Departementschefen	133
XI. Skogsstyrelsen	136
Inledning	136
Skogsstyrelsens framställningar	137
Yttrandena	146
Departementschefen	148
XII. Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverk-	
ning m. m.	150
XIII. Statens skogsodlingsanslag	151
XIV. Hemställan	152
